

VOOR, TIJDENS EN
NA

VOOR, TIJDENS EN NA

PETER HENRY

Een herinnering

Life
Book
memoirs

LifeBook Herinneringen Ltd
De ervaring van het delen van je verhalen in een privé autobiografie voor de familie

Copyright© 2024 Peter Henry.

Voor het eerst geproduceerd in Groot-Brittannië in 2024 door LifeBook Memoirs Ltd voor de privécirculatie van de Auteur. Het recht van de Auteur om geïdentificeerd te worden als de Auteur van het Werk is door hem geclaimd in overeenstemming met de Copyright, Designs and Patent Act 1988.

Dit boek is geproduceerd voor privé verspreiding en is niet bedoeld voor publieke distributie. De nauwkeurigheid van de inhoud is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de auteur en is gebaseerd op zijn waarnemingen van zijn ervaringen in de loop der tijd. Alle meningen en verklaringen van feiten zijn die uitgedrukt door de auteur als zijn persoonlijke herinneringen, en dialoog en gedachten zijn consistent met die herinneringen.

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit dit boek mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van LifeBook Memoirs.
voorafgaande schriftelijke toestemming van LifeBook Memoirs Ltd, noch op andere wijze worden verspreid in een andere vorm van binding of omslag dan waarin het is geproduceerd.

Spellingen, interpunctie en grammatica in dit boek zijn goedgekeurd door de auteur en zijn mogelijk niet in overeenstemming met de hedendaags geaccepteerde stijlen en gebruiken.

Getipt in Goudy Old Style.
Gedrukt en gebonden in Groot-Brittannië.

www.lifebookuk.com
info@lifebookuk.com

LifeBook Memoirs Ltd,
10 John Street, Londen, WC1N 2EB, Verenigd Koninkrijk
+44 (0)203 291 1169

Disclaimer

Dit boek is een memoires. Het weerspiegelt de huidige herinneringen van de auteur aan ervaringen die hij in de loop der tijd heeft opgedaan. Het kwetsen of schaden van iemand die hij ooit heeft gekend is het laatste wat de auteur zou willen. Sommige namen en kenmerken zijn veranderd, sommige gebeurtenissen zijn gecomprimeerd of weggelaten, de voormalige bedrijfsnaam van de auteur is veranderd om de identiteit te verbergen, sommige dialogen zijn opnieuw gecreëerd en er is veel zorg besteed aan het schrijven en redigeren van het boek.

Toewijding en dankbetuigingen

Ten eerste ben ik Maria Farrer en Peter Stephenson erg dankbaar voor al hun hulp en geduld bij het redigeren van dit boek.

Het aantal anderen dat hier een vermelding verdient loopt in de honderden, en het zijn er te veel om ze allemaal bij naam te noemen. Een paar anderen zijn echter te belangrijk voor me om ongenoemd te laten: mijn ouders, Pauline en Hugh Henry; mijn broer Rupert; goede vrienden Dave Machon, Andy Jones, Lisa en Richard Crossley, Paul Brown en Giles Norman; ex-vriendinnen Rebecca en Lauren; artsen Professor Hans Frankel, Mr Bakul Soni en Dr Paul Smith; en verzorgers die goede vrienden zijn geworden - Birgit Kanneberger, Sarah Symonds, Gitte Jensen, Istvan Szabo, Anita Balicka en Shaun Churchill. Maar er is er één die op de eerste plaats staat: Linda Adamsen.

Voorwoord	ix
Inleiding	11
 Voor	
1. Familie achtergrond, 1892 tot 1961	15
2. Een gelukkige jeugd, december 1961 tot begin jaren 1970	25
3. Latere kindertijd en tienerjaren, begin jaren 1970 tot december 1980	39
4. Begin van mijn werkzame leven, januari 1981 tot juni 1986	61
 Tijdens	
5. Overleving Eén, 14 juni 1986	85
 Na	
6. 14e tot 30 juni 1986	91
7. Geef nooit op, juli 1986 tot maart 1987	95
8. Ruggengraat letsel	109
9. Mijn zorgroutines	115
10. Verder gaan met leven, maart 1987 tot oktober 1988	123
11. Het leven na Lauren: een nieuw begin, oktober 1988 tot begin 1991	137
12. Dingen worden druk, begin 1991 tot augustus 1999	149
13. <i>Annus Horribilis</i> , augustus 1999 tot augustus 2000	173
14. De draad weer oppakken en opnieuw beginnen, augustus 2000 tot maart 2009	187
15. Voorwaarts, maart 2009 tot december 2011	219
16. Plezier op je 50e, januari 2012 tot november 2013	231
17. Op het nippertje, november 2013 tot juni 2014	241
Overleving Twee	241
Overleving Drie	245
18. Terug naar het Land van de Levenden, juli 2014 tot voorjaar 2016	249
19. Thuis en onderweg, hoogte- en dieptepunten, lente 2016 tot eind 2020	253
20. De pandemie en daarna, januari 2020 tot december 2022	269
21. Beide kanten opkijken, verleden en toekomst	283

Ik woon in een dorp in de Yorkshire Dales. Het is een kleine en vriendelijke gemeenschap en ik zou nergens anders in de buurt willen wonen. Ik heb het geluk dat ik in zo'n mooi gebied woon en het is fijn om de ruimte te hebben om te ademen.

Een van mijn vrienden zei ooit tegen me dat ik een boek zou moeten schrijven en die woorden hebben een zaadje in mijn hersenen geplant. Mensen die ik ontmoet vragen me altijd wat ik doe en als ik het uitleg, tonen ze enorme interesse in de verschillende fasen van mijn leven voor en na mijn ongeluk. Ze zeggen dan dat ik het moet opschrijven. Door de jaren heen, beetje bij beetje, misschien tijdens het autorijden of als ik uit het raam keek, kwamen er ideeën bij me op en die hebben uiteindelijk hun weg naar het papier gevonden. Mijn verhaal lijkt verteld te willen worden, al was het maar omdat ik het nog kan navertellen, en het verhaal is niet eindeloos vervuld van ellende, maar zit vol uitdagingen en een hoop plezier.

Ik heb de Dood drie keer van dichtbij gezien.

Eén keer glinsterde hij in de lucht als een fata morgana, zichtbaar noch onzichtbaar.

Een andere keer zag ik hem met mijn wakkere ogen - een massieve muur van grijze wolken, *net, net*, zonder mijn ogen aan te raken.

Bij de derde keer dook ik dwars door het grijs in het volslagen zwart, want ik was verdronken. Op de een of andere manier, om de een of andere reden, gingen mijn ogen weer open in het zonlicht.

Nu zeg ik elke ochtend als ik wakker word en elke avond voordat ik ga slapen een klein dankgebedje tot mijn God voor de dag. Het bestaan wordt kostbaar als je hebt ervaren hoe kwetsbaar en vergankelijk het leven is.

Ieders leven is uniek en kostbaar, vol plezier en spel van het leven. *Voor, tijdens en na* brengen enkele van de mijne in kaart.

VOOR

Familie achtergrond 1892 tot 1961

Ik wou dat ik meer tijd had doorgebracht met mijn grootouders of met anderen van die generatie. Dat heb ik niet gedaan, want als je jong bent denk je er niet aan om zulke dingen te doen en tegen de tijd dat je dat doet, is het vaak te laat. Als gevolg daarvan weet ik niet veel over mijn grootouders van vaderskant, behalve wat ik van mijn vader hoorde, die geen man was om veel over het verleden te zeggen. Ik herinner me vaders ouders als lieve, aardige, oude mensen, en ik baal ervan dat ik ze nooit naar hun leven heb gevraagd.

De moeder van mijn vader was Enid Henry. Ik weet dat ze in 1892 in Liverpool werd geboren, waar haar vader volgens papa een succesvol bouwvakker was. Ik ontmoette Enid in de jaren zestig, toen ik een jongen was en zij in de zeventig. Ze was een bekwaam pianiste en had een concertvleugel, een zwarte Steinway, in de woonkamer staan. Helaas heb ik haar nooit horen spelen. Het verhaal gaat dat ze een beurs had gewonnen om muziek te studeren aan een van de Oxbridge colleges, waar ze had gestudeerd in de tijd voordat vrouwen mochten afstuderen en een graad kregen. Enid verwees nooit naar het universiteitsverhaal, dus ik weet niet of het waar is, maar ik wil graag denken dat het zo zou kunnen zijn.

Enid's man, mijn grootvader van vaderskant, heette Glynn Henry. Hij was geboren in 1893 en groeide op in Pontypridd, Wales. Glynn's vader, Ty, was een Methodistische predikant uit de valleien van Wales in de buurt van Bridgend. Glynn was een medisch ordonnans in de Eerste Wereldoorlog, reed ambulances en verzamelde de gewonden en doden uit niemandsland - wat een ding is om te moeten doen. Na de oorlog ging hij als verkoper werken bij Beechams Pharmaceuticals, nu onderdeel van GlaxoSmithKline. Glynn deed het goed in de jaren 1920 en 1930 en reed in een Bugatti. In de Tweede Wereldoorlog werd hij internationaal directeur voor Beechams en zijn baan hield in dat hij door het land reisde om fabrieken op te zetten als onderdeel van de oorlogsinspanning.

Ik heb geen idee hoe Glynn en Enid elkaar hebben ontmoet. Ik weet dat Glynn een gediplomeerd apotheker was tegen de tijd dat hij met pensioen ging bij Beechams in de vroege jaren 1950 en ze woonden in een mooi huis in Stoke Poges, Buckinghamshire. Na zijn pensionering verhuisden ze naar Cookham, een mooi dorpje in Berkshire, en daar vestigde hij de Old Apothecary Shop in een bestaande voormalige Victoriaanse apotheek. De geschiedenis vertelt dat Glynn de rest van zijn leven de medische behoeften van de mensen van Cookham verzorgde.

Als jongen kende ik ze als oma en opa en ik herinner me dat ik de oude apotheek bezocht. Het was precies zoals je je een victoriaanse apotheek voorstelt: grote gekleurde flessen in de etalage, de onvergetelijke geur van zeep, chemicaliën en parfum, overal donkerhouten planken en lades. Glynn ontleende de naam aan Dickens, omdat hij een enorme fan van Charles Dickens was, zozeer zelfs dat hij een in leer gebonden set van de complete werken van Dickens in huis had.

Toen hij stierf, moesten we de Oude Apotheek opruimen en dat was de eerste keer dat ik achterin het gebouw kwam, achter de schermen zeg maar. Het was een typische oude laboratoriumruimte, met bunsenbranders op de planken en alle ingrediënten om pillen te maken opgeslagen in de Victoriaanse lades, elk met de Latijnse namen van de verschillende medicijnen. Rupert, mijn broer, is dol op zoethout en in een van de lades vonden we zoethoutwortel. Het zag eruit alsof het net uit de grond was getrokken, maar hij liet zich niet afschrikken, kauwde erop en kon het navertellen. Het is waarschijnlijk maar goed dat we niets spannends hebben gevonden, anders hadden we er een zootje van kunnen maken.

Ik vraag me af waarom ik opa nooit heb gevraagd naar zijn werk als apotheker, zijn liefde voor boeken, zijn liefde voor mensen, zijn liefde voor auto's. Zijn dit dingen die van generatie op generatie overgaan? Zijn dit dingen die van generatie op generatie overgaan? Als dat zo is, dan heb ik veel om opa Glynn voor te bedanken.

De ouders van mijn moeder waren George en Dorothy Clifford. George was in 1903 geboren in Zuid-Ierland, maar zijn vader was predikant geweest in een kerk in Kent. George, die wij altijd kenden als 'Mandad' (de kindernaam die mijn moeder voor hem gebruikte), had bij de RAF gezeten en was in de jaren 20 opgeleid tot gevechtspiloot. In de jaren 1930 werd hij wing commander bij de Fleet Air Arm en trainde hij op vliegdekschepen, waar hij tweedekkers op het dek liet landen. Er was een fotoalbum, nu helaas al lang verdwenen, met een foto van George op het vliegdek van HMS *Glorious* in de haven van Valetta, Malta. HMS *Glorious* had, ondanks haar naam, niet zo'n glorieuze geschiedenis. Gebouwd tijdens de Eerste Wereldoorlog als slagkruiser, werd ze in de jaren 1920 omgebouwd tot vliegdekschip. In 1931 raakte het schip in de mist betrokken bij een aanvaring met een cruiseschip en uiteindelijk kwam het tot een triest einde toen het in 1940 tot zinken werd gebracht door de beroemde Duitse schepen *Scharnhorst* en *Gneisenau* met het verlies van meer dan 1.200 levens.

George werd gepromoveerd tot RAF groepskapitein en uiteindelijk tot stationcommandant tijdens de Tweede Wereldoorlog. Tot zijn grote frustratie was hij te jong om in de Eerste Wereldoorlog te vechten en te oud om in de Tweede te vechten. In 1941 was hij een periode in Gibraltar, maar hij bracht het grootste deel van de oorlog door bij de luchtmachtstaf van het MOD, gestationeerd in Whitehall, Londen, en op de verschillende luchtmachtbases van het Verenigd Koninkrijk.

Ik weet niet veel over mijn grootmoeder van moederskant, Dorothy. Ze kwam uit Fife in Schotland en werd geboren in 1907. Helaas stierf ze in 1962 op 55-jarige leeftijd aan leverkanker en hoewel ik haar heb ontmoet, was ik te jong om me haar te herinneren.

Mijn tante Dorothea, een van mama's zussen, vond een paar jaar geleden de militaire gegevens van opa George en daaruit bleek dat hij in de jaren 1920 gestationeerd was op een van de luchtmachtbases in de buurt van Fife. Ik stel me voor dat er een soort feest moet zijn geweest en dat mijn grootouders elkaar zo hebben ontmoet.

In dit militaire gezin werd mijn moeder, Pauline, op 20 augustus 1934 geboren in Tring, Hertfordshire. Ze had twee zussen, Louise en Dorothea. Ze hadden een goede opvoeding met een mooi huis, een gammel huurhuis naast het station van Tring. Tijdens de oorlog veranderde het leven voor de familie, zoals voor iedereen in die donkere dagen. Mama vertelde over voedseltekorten tijdens en na de oorlog en hoe ze groenten verbouwden in de tuin en bijvoorbeeld brandnetelsoep en konijnentaart aten.

Samen met een vriend bezat George een Tiger Moth tweedekker uit de Eerste Wereldoorlog, bijgenaamd Bodger, en we hebben een prachtige 8 mm film van mijn moeder die op haar pony over een veld galoppeert terwijl hij boven haar vliegt.

Na de oorlog was George verbonden aan de ontmanteling van RAF-bases in Duitsland. Het is moeilijk om een militair dossier te interpreteren door er alleen maar naar te kijken, maar bij George viel me niets bijzonders op. Hij was duidelijk een belangrijke officier, maar waar hij precies mee bezig was, weet ik niet. Dorothea zegt dat hij veel van zijn tijd van huis was, dus het was alsof er een vreemde man in huis was als hij thuiskwam.

George ging in 1953 met pensioen nadat hij een vorm van spierdystrofie had ontwikkeld. Ik herinner me dat ik hem ontmoette voordat hij stierf in de jaren 1970, toen hij een zeer oude man in een rolstoel was en niet kon praten. Ik had hem graag in zijn beste tijd ontmoet, want ik weet zeker dat hij een leuke en zeer interessante man was.

Mijn moeder sprak slechts af en toe over haar jeugd en het is van haar jongere zus, mijn tante Dorothea, dat ik een beter beeld heb gekregen van die tijd. Tijdens

Tijdens de oorlog werd mam naar een plaatselijk meisjesinternaat gestuurd, Brondesbury, in Stocks House in Aldbury, vlakbij Tring, waar 'chique jonge meisjes werden geleerd om jongedames te zijn'. Blijkbaar vond mama het helemaal niet leuk om naar kostschool gestuurd te worden. Op haar 18e werd ze naar een finishing school in Zwitserland gestuurd, waar ze in haar eentje naartoe reisde. De school moest de jongedames voorbereiden om met de 'juiste soort kerel' te trouwen, dus kregen ze balletles, leerden ze hoe ze correct moesten lopen door een stapel boeken op hun hoofd te laten balanceren en leerden ze hoe ze moesten buigen en met het personeel moesten praten. Mama had een avontuurlijke geest en ik weet niet precies in hoeverre ze zich aan de lessen op de middelbare school wijdde. Op de terugweg van Zwitserland stopte ze met een vriendin in Parijs, waar mama zich te schande maakte door dronken te worden en ziek te worden vanaf de top van de Arc de Triomphe. Ik denk dat ze daarna nog maar één keer in haar leven wijn heeft gedronken en dat ze liever gin dronk.

Mama leerde autorijden in de grote auto van haar vader. Later reed ze met deze auto naar het examencentrum voor haar motortexamen met haar kleine motorfiets in de kofferbak. Bij aankomst vroeg ze de examinerator om de motor uit de kofferbak te tillen en te vullen met brandstof uit een lege jeneverfles. Mama vond haar weg door het centrum en slaagde voor de test. Daarna vroeg ze de examinerator om de motor terug te zetten in de kofferbak voordat ze naar huis vertrok.

Mama met motor

In het begin van de jaren 1950 nam ze deel aan de Circuit of Ireland Rally als passagier in een Austin-Healey. Deze verhalen zijn heel typerend voor mama - ze was heel leuk. Ik denk graag dat ik veel van mama heb meegekregen - grenzen verleggen, bereid zijn om dingen op mijn eigen manier te doen, geen genoeg nemen met 'nee' en een twinkelend gevoel voor humor.

Mama verhuisde begin jaren 1950 naar Londen en deelde een flat in Earl's Court met een jonge Amerikaanse vrouw, Sarah Jane. Mama wees er altijd op als we er langs reden als we naar Londen reden - je kunt het nog steeds over je linkerschouder zien als je over een viaduct van de A4 tussen Earl's Court en Kensington rijdt. Mama en Sarah Jane bleven de rest van mama's leven hecht.

Mama nam een baan als secretaresse bij MI5 en toen wij kinderen waren, vertelde ze ons dat de secretaresses tijdens de lunch de dossiers van interessante mensen lazen om zichzelf bezig te houden. Maar hoe vaak we haar ook smeekten, ze wilde nooit onthullen van wie deze dossiers waren, omdat het om zeer vertrouwelijk materiaal ging. Mam was niet serieus over veel dingen in het leven, maar ze was heel serieus over wat er in die dossiers stond. "Ik heb de Official Secrets Act getekend," zei ze dan, "ik vertel je geen woord." Mama was nogal een karakter, avontuurlijk en non-conformistisch, altijd haar eigen ding willen doen en heel erg haar eigen persoon. Ze moet veel plezier hebben gehad, jong en weg van huis, werkend in een interessante baan voor een paar jaar voordat ze in 1957 trouwde.

Mijn vader, Hugh Henry, werd op 25 mei 1929 geboren in Lytham St Annes. Lytham St Annes is een mooie plaats ten noorden van Liverpool en ik denk dat mijn overgrootouders daar een mooi huis hadden gekocht om aan de stad te ontsnappen. Ik weet weinig van vaders vroege leven, behalve dat ze in Pine Cottage in Aylesbury woonden. We reden een keer langs het huis, maar pap sprak zelden over zijn verleden, behalve in flitsen. Hij had een oudere broer, Brian, die we maar zelden zagen toen we opgroeiden. Ik herinner me dat pap zei dat Brian voor de oorlog tbc had opgelopen en omdat het in de tijd voor antibiotica was, had hij geluk dat hij het had overleefd. Af en toe kregen we kleine stukjes informatie, zoals die keer tijdens de oorlog dat pa en Brian een RAF Mosquito zagen neerstorten en in vlammen opgaan vlak bij Pine Cottage, waarbij de bemanning om het leven kwam. De twee jongens hadden ook verschillende wrakken van Duitse vliegtuigen gezien. Maar over het algemeen was pa altijd erg gesloten over aspecten van zijn jeugd, zelfs zoveel jaren later.

In 1940 werd papa geëvacueerd, hoewel niet officieel, omdat zijn vader zich zorgen maakte over de Blitz en hoe erg het buiten Londen zou zijn omdat ze op een directe vluchtroute van het vasteland naar Birmingham en Liverpool woonden. Opa verhuisde

Papa en oma logeerden bij de familie Thomson in Bassenthwaite in het Lake District. Het is zelfs vandaag de dag nog een afgelegen plaats, maar het was alsof we tijdens de oorlog in de negentiende eeuw vastzaten. Brian ging niet mee, omdat hij op school zat. Het was een vormende tijd voor pap en een van de gelukkigste die hij kende, wat de reden zou kunnen zijn waarom mijn ouders uiteindelijk naar het noorden verhuisden. Hij hield van de vrijheid en de mensen die hij ontmoette. Bovendien betoverde de schoonheid van het platteland hem. De oorlog had zo'n plek nooit geraakt. Vader ging naar de dorpsschool en had er een heerlijke tijd. Hij vertelde ons over de dorpsschoenmaker in zijn schuurtje, het gezin waar hij van 1940 tot 1941 bij woonde en de winter waarin het meer dichtvroor en hij een paard en wagen over het ijs zag rijden. Aan deze gelukzaligheid kwam een einde toen zijn vader zich realiseerde dat de Blitz niet zo erg voor hen was als hij had gevreesd en vader en oma terug naar Aylesbury verhuisden.

Na zijn terugkeer uit Bassenthwaite werd papa naar een bekende school gestuurd, Stowe genaamd. JF Roxburgh had Stowe in de jaren 1920 opgericht als een progressieve kostschool, waar jongens goed werden behandeld, in tegenstelling tot hoe ze op andere openbare scholen in die tijd werden behandeld. Het getuigt van wijsheid van opa dat hij een school koos die, in theorie althans, voor het welzijn van de jongens werd geleid. Maar papa haatte Stowe en vond het vooral vreselijk dat hij uit zijn comfortabele huis werd gerukt om karaktervormende activiteiten te doen, zoals zwemmen in ijskoude meren, omdat hij een bril droeg en zonder bril echt niet veel kon zien! Hij was een gevoelige jongen, maar had geen andere keuze dan het vol te houden.

Ondanks het zwemmen was er één aspect van Stowe dat een blijvende indruk op mijn vader achterliet - zijn Engelse lessen met Roxburgh, de beroemde Engelse geleerde die hij aanbad. Vader zei dat zijn enthousiasme voor de Engelse taal en de kracht van woorden als een baken van deze leraar afstraalde. Zijn liefde voor woorden, taal en boeken is doorgegeven aan mijn broer en mij. Hij vond ook tijd om vogels te gaan spotten en ontwikkelde het vermogen om kleine aquarellen van ze te schilderen. Papa haalde het equivalent van A-niveaus in die tijd en had zijn broer zeker kunnen volgen naar de universiteit.

In plaats daarvan deed hij iets heel onverwachts: hij koos ervoor om als landarbeider in Kent te gaan werken. Ik weet niet waarom, en ik heb er ook nooit naar gevraagd omdat het een van die onderwerpen was die thuis nooit aan de orde kwamen, maar het roept wel de vraag op waarom je er in 1946/47 voor zou kiezen om voor een hongerloon op een boerderij in Kent te gaan wonen en werken als er andere mogelijkheden waren. Hij vertelde ons wel een paar verhalen over zijn boerenbestaan. De winter van 1947 was een van de koudste die er ooit is geweest en pap vertelde dat het zo koud was toen hij kool plukte op het veld, dat de bladeren gewoon in zijn handen verkruimelden. Een andere keer ontsnapte hij ternauwernood aan de horens van een boze Jersey-stier door uit de stal te springen die hij aan het uitmesten was. En op deze boerderij zag papa de laatste werkpaarden toen ze plaats maakten voor Fordson tractoren.

Vader en Brian hadden een hechte band en in 1949 kochten ze twee kleine BSA Bantam motorfietsen van 125 cc en vertrokken ze om door het continent te toeren. Op hun reis reden ze door de verwoestingen van het naoorlogse Europa, dwars door Frankrijk, Zuid-Duitsland en de Alpen. Pa sprak nooit in detail over de reis en ik vraag me af of dat een maat was voor de verschrikkingen die ze moesten hebben meegemaakt, zo kort na het einde van de oorlog.

Vader en zijn broer bleven hun hele leven close en ik herinner me dat ze elkaar vaak aan de telefoon spraken. Het is echter jammer dat we nooit close zijn geweest met mijn neven en nichten, waarschijnlijk omdat we Brian en zijn familie in mijn jeugd maar af en toe zagen, meestal op ondraaglijke kerstfeestjes. Waarom ondraaglijk? Nou, de 2 families, 10 mensen in totaal, werden samengedreven in een enorme, weinig gebruikte eetkamer in het grote huis van oom Brian en tante Betty. De enorme tafel was volgeladen met bestek en glazen en we zaten ver uit elkaar en waren allemaal doodsbang om iets om te stoten of iets verkeerd te zeggen, dus bijna niemand zei iets. De stilte met alleen het nerveuze gerammel van bestek op borden was afschuwelijk.

In het begin van de jaren 1950 ging papa werken als koeienhoeder, dit keer op de boerderij van Gordon Walter in Tring. Gordon was getrouwd met de zus van mam, tante Louise, dus ik denk dat pap mam zo heeft leren kennen. Ergens nadat ze elkaar hadden ontmoet, ging pap de journalistiek in en schreef hij voor de *Farmer and Stock-Breeder* over de prijzen van vette schapen, lammeren en voorraadvee, iets wat hij bleef doen tot 1957. Mam en pap spraken weinig over hun ontmoeting of afspraakjes, behalve dat ze vaak naar shows in Londen gingen kijken. Ze trouwden in Aldbury in februari 1957.

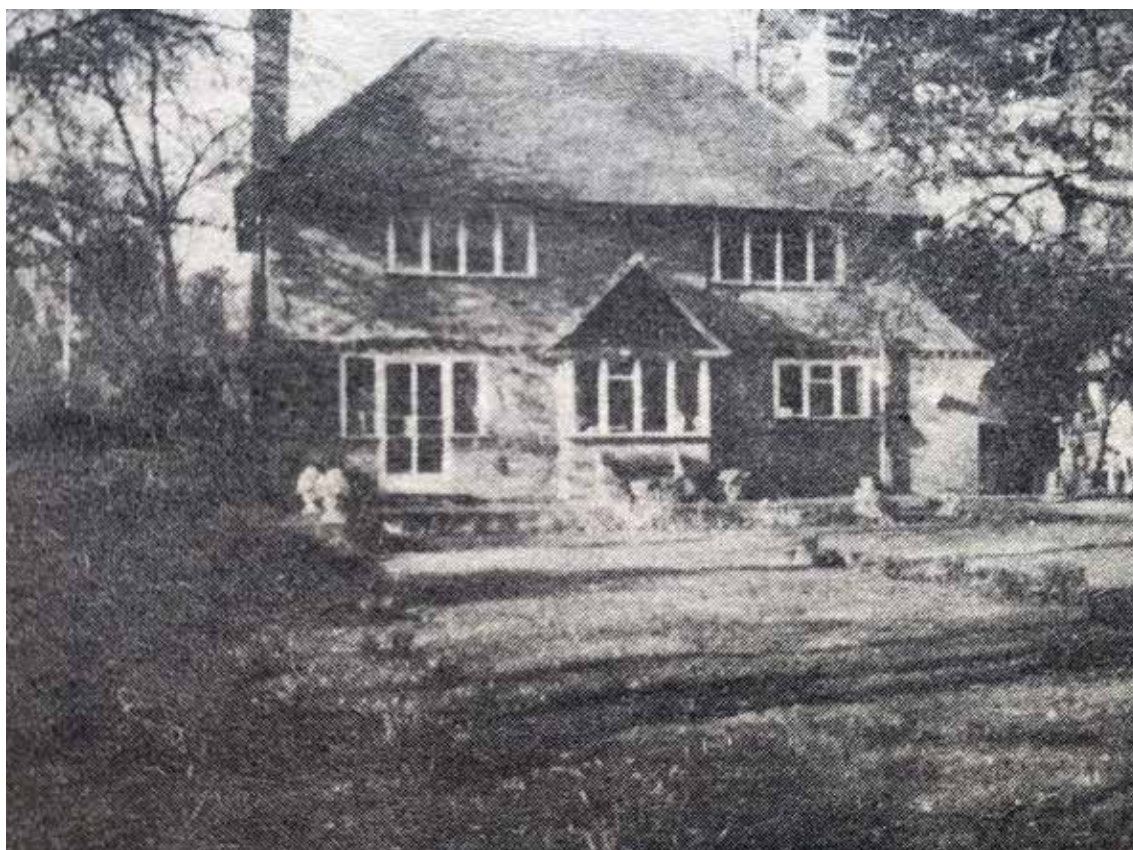
Mama's bruiloft

Daarna woonden ze in een flat in Maidenhead bij het treinstation, vlakbij waar mama's ouders naartoe waren verhuisd nadat haar vader de RAF had verlaten.

Het jaar 1957 was ook het jaar waarin oom Brian vader op het idee bracht om bij de televisie te gaan werken. In het Verenigd Koninkrijk was er begin jaren 1950 maar één televisiestation, de BBC. De regering introduceerde Independent Television, ITV, als een vorm van commerciële concurrentie en de verschillende gebieden van het land hadden hun eigen franchises. Oom Brian werkte al voor een van de nieuwe zenders en hij belde vader om hem te vertellen over een nieuwe franchise, Scottish Television, of STV, die Schotland bediende. Vader had geen interesse om naar Schotland te verhuizen, maar Brian legde uit dat STV een reclameafdeling in Londen aan het opzetten was. "Ga er heen en zoek een baan," zei Brian. Vader deed wat Brian voorstelde en begon als verkoper van zendtijd voor STV. Het was een veel beter betaalde baan dan het werk dat hij in de journalistiek had gedaan.

en reclamebureaus bellen om hen te overtuigen van het voordeel van het uitzenden van hun producten op televisie. Als ze eenmaal overtuigd waren, gaven ze grote bedragen uit aan reclame.

Mama en papa wilden een gezin en met dit in gedachten zagen ze in 1958 een huis genaamd Orchard Cottage aan een rustig laantje aan de westelijke rand van Maidenhead, vlakbij Maidenhead Thicket, en ze werden er verliefd op. Orchard Cottage was een nieuw huis, gekocht van de eerste eigenaar, gebouwd met oude Londense bakstenen die waren geborgen uit door bommen verwoeste gebouwen om de huizen er ouder uit te laten zien. Het had een grote dakrand aan de voorkant, waar mijn slaapkamer was, en balken die naar buiten staken en het had een enorme tuin - ideaal voor kinderen om rond te rennen.

Orchard Cottage, 1962

Orchard Cottage met mijn slaapkamer, 1962

Een gelukkige jeugd december 1961 tot begin jaren 1970

Ik arriveerde op 4 december 1961.

Met mama, 1962

Met papa, 1962

Badtijd, 1964

Met oma en opa, 1964

Mijn broer Rupert volgde in 1965.

Met mijn broertje, 1966

Vanaf de eerste dag had mama au pairs in dienst om voor ons te zorgen. Tijdens onze kinderjaren raakten Rupert en ik eraan gewend om verschillende buitenlanders in huis te hebben en met sommigen van hen zijn we nog steeds bevriend.

Corrie, uit Nederland, was vanaf het begin bij ons en zij werd mijn peettante. Samen met Annika, een andere van onze favoriete au pairs, kwam ze een zijloen jaar later zelfs naar mijn 50ste verjaardagsfeest.

Ten tijde van mijn geboorte werkte mijn vader al vier jaar bij STV en hij was duidelijk erg goed in zijn werk. In 1969 werd hij gepromoveerd tot verkoopdirecteur met een prachtig kantoor op 70 Grosvenor Street. Het was een en al *Mad Men* glamour - mannen in pakken en prachtig geklede secretaresses. Commerciële tv deed het erg goed in de jaren zestig en zeventig en vaders baas, Lord Thomson of Fleet, bedacht de uitdrukking: het was alsof je 'een licentie had om geld te drukken'. Later, in het begin van de jaren 1980, verhuisde STV naar het Coutts-gebouw aan The

Strand, dat een hele zijkant van het prachtige gebouw in beslag nam. Ik herinner me dat de binnenmuur helemaal van glas was en uitkeek over een groot atrium, compleet met karpervijvers en volgroeide bomen. Papa's ronde kantoor was de bovenste verdieping in een van de torens met uitzicht op Trafalgar Square. Het was, en is nog steeds, een prachtig gebouw.

Papa vloog wekelijks heen en weer naar Schotland en Manchester vanaf Heathrow, ongeveer een half uur van huis, en we zagen hem zelden. Ik herinner me dat ik eind jaren zestig een keer naar Heathrow ging en het was zo opwindend om alle vliegtuigen te zien in een tijd dat reizen per vliegtuig nog ongebruikelijk was. De geur van vliegtuigbrandstof was als kattenkruid voor een kleine jongen. In die tijd was er alleen Terminal 1, maar ik herinner me de ongelooflijke jaren 60 sfeer met glamoureuze hostesses die eruitzagen als modellen en piloten als hoofdrolspelers uit films.

In de jaren 1970 deden onafhankelijke tv-maatschappijen soms 'contra'-deals, waarbij ze producten ruilden voor zendtijd. Rond deze tijd had Pan Am zo'n deal met STV en als directeur kreeg pap een stoel aangeboden op de eerste jumbojet van Heathrow naar Hong Kong, eerste klas. "Willen jullie mee, jongens?" vroeg hij, alsof we dat moesten vragen. We vertrokken met de 747 en de eerste klas was bijna leeg met alleen wij en een paar andere passagiers. De hostesses behandelden ons als royalty's. Ze lieten ons de wenteltrap op en neer rennen, wezen ons op het cijferslot op de deur van de cockpit, gaven ons dubbele porties van alles en nog wat en gaven ons frequent flyer Clipper club badges - maar we waren nog te jong voor de mile high club! Het was laat op de dag dat papa ons vertelde over de enorme 'MAAR' in onze magische reis. Blijkbaar konden mama, Rupert en ik onze reis naar Hong Kong niet voortzetten omdat papa geen vrij kon nemen om ons te vergezellen, dus moesten we van boord in Frankfurt om een weekend bij een van onze au pairs te logeren in plaats van naar het Verre Oosten te gaan. Hoe kon je, papa? Rupert en ik waren enorm teleurgesteld en zelfs nu, meer dan 50 jaar later, knaagt het ...

De bedrijfsauto's

Ergens halverwege de jaren vijftig had pap een vooroorlogse Aston Martin gekocht en ik herinner me dat ik een oude foto van mijn ouders heb gezien tijdens een bezoek aan het Schotse deel van de familie. Vanaf de jaren 1960 had mijn vader bedrijfsauto's, te beginnen met een Ford Anglia en eindigend met een Rover SD1 Vitesse 3500. Ik herinner me dat ik op een avond in 1985 met deze snelle Rover over de M6 raasde - erg leuk.

De steeds wisselende bedrijfsauto's van mijn vader wekten bij mij een interesse voor auto's en autorijden die tot op de dag van vandaag voortduurt.

Opgroeien

Rupert en ik waren typisch kleine jongens die in hetzelfde huis opgroeiden. We speelden met sneeuwballen, klommen in bomen en deden de gebruikelijke jongensdingen in de tuin.

Mama had altijd honden en een kat. Ze was dol op honden en we lieten ze graag met haar uit. Tessa was onze eerste hond en de naam werd doorgegeven aan de volgende generaties. We hadden ook konijnen, maar die hielden het helaas niet vol na de eerste myxomatose-epidemie. Thuis' betekende wij als gezin, inclusief honden, katten en een au pair die om het jaar of zo veranderde. Het leven was comfortabel en ontspannen. We hadden een grote tuin en in de omliggende huizen waren er verschillende andere gezinnen met kinderen van onze leeftijd, dus er werden spelletjes gespeeld, skelters geduwd en holen gebouwd.

In tegenstelling tot sommige broers brachten Rupert en ik niet veel tijd samen door toen we ouder werden, omdat we altijd heel verschillende mensen zijn geweest.

Vakantie

Eind jaren 1950 kochten mijn ouders een klein huisje, Studio Cottage, in het centrum van Polperro, in Cornwall. Het was een belachelijk mooi huisje in een belachelijk mooi dorp.

De haven van Polperro met ons kleine oude vakantiehuisje - midden rechts, met een blauwe voordeur - rond 1970

Tripjes naar Cornwall konden ons 7 tot 10 uur kosten over de A30 en A303. Mijn ouders hadden allebei een auto, en mama had een kleine Austin A35 totdat ze achterop een goederenwagon reed en hem vernielde. Daarna had ze een Mini van zonder ramen en legde ze een matras achterin voor ons en de honden om op te slapen tijdens de lange reis.

Het huisje was aan drie kanten omringd door de zee en we hadden heerlijke vakanties die perfect waren voor kinderen. Onze ouders brachten ons 's ochtends naar buiten en de haven en pier waren dan onze speeltuin. We vonden het heerlijk om daar te zijn, de honden uit te laten met papa en mama, vast te komen zitten in de modder, kliffen te beklimmen, bijna (maar niet helemaal!) van rotsen te vallen en naar de stormen te kijken.

Met papa en Rupert

De geur van de zee en het geluid van meeuwen doen me zelfs nu nog denken aan onze vakanties daar. Mama verhuurde het huisje buiten het hoogseizoen en zij en papa voerden altijd reparaties uit, repareerden lekken en schilderden. We gingen twee keer per jaar op vakantie naar het huisje, elk jaar, tot het eind van de jaren 1970, en onze ouders verkochten het halverwege de jaren 1980. Een paar vrienden hebben het onlangs gezien en het ziet er nog steeds net zo uit als in onze tijd.

We gingen zelden op vakantie naar het buitenland en de geur van A-1 vliegtuigbrandstof brengt me, zelfs nu nog, terug naar het glamoureuze Heathrow uit de jaren 1960 waar ik als jongen dol op was. De eerste reisjes gingen naar Gibraltar, waar ik me herinner dat ik door de gesloten grenspoorten over niemandsland naar Spanje gluurde, waar een uitgebrande tank stond, misschien nog uit de Spaanse Burgeroorlog. Boven op de rots werd mama's tas met belastingvrije artikelen onder veel geschreeuw aan stukken gescheurd door de apen. Een ander uitstapje was naar Jersey, waar ik bij vrienden van mijn ouders logeerde in een luxe huis aan het strand. Het moet voorjaar 1966 zijn geweest en ik herinner me dat ik met mijn ouders op een waterfiets stapte, met mij in het midden, aan het stuur. Maar nog levendiger herinner ik me het vreselijke moment waarop mama Rupert, die nog maar een paar maanden oud was, in een kinderwagen in de schaduw van een boom had gelegd. Terwijl we met z'n allen in de zon zaten, brak er een tak van de boom af die op de kinderwagen viel. Gelukkig was er niets aan de hand, maar ik herinner me dat gevoel van paniek en shock.

Schooldagen

Rupert en ik zaten samen op de kleuterschool en deden de dingen die kleuters doen. Kleuterscholen waren vrij ongebruikelijk in die tijd, het was een concept van het vasteland, maar mijn ouders stonden open voor zulke ideeën omdat we tenslotte Nederlandse, Duitse, Zwitserse en Zweedse au pairs hadden.

Ik, 1966

Ik begon op de kleuterschool in 1965 toen ik drie was en niet lang daarna ging ik naar Winbury, een kleine privéschool in Maidenhead.

Winbury was een hele lieve, vriendelijke school. Het schoolhoofd was John Spicer en de school was gevestigd in een oud Victoriaans herenhuis. In klas 1 ontmoette ik mijn eerste liefde, mijn lerares Miss Haythornthwaite. Helaas bleef mijn liefde onopgemerkt... maar ik was pas vier! Mijn lerares in klas 2 was mevrouw Edge en zij was veel feller - helemaal niet het type om verliefd op te worden, want ze sloeg me regelmatig met een liniaal op mijn hand voor een of andere ondeugendheid. Mevrouw Edge gaf ons overal les in, behalve in natuurkunde, dat werd gegeven door meneer en mevrouw Smith. Mr Smith gaf ons scheikunde en ik kan me niet herinneren dat ik veel heb geleerd in zijn lessen, behalve dat hij mengsels kookte in potten op bunsenbranders en de daaruit voortvloeiende vreemde geuren. Mevrouw Smith gaf ons natuurstudie en ik herinner me dat ik op jonge leeftijd al fotosynthese bestudeerde, dus er moet iets zijn blijven hangen!

Maar het was mijn lerares Frans, mevrouw Hammersly, die echt een belangrijke rol in mijn leven heeft gespeeld. Ik weet niet meer precies wanneer ik Frans begon te leren, maar ik denk dat ik vijf of zes jaar was. Kinderen zijn op die leeftijd net sponzen en als iemand ze iets te leren geeft, leren ze het ook. Ik herinner me dat ik in een toneelstuk speelde en Frans sprak toen ik nog geen 10 jaar oud was. Mevrouw Hammersly speelde een belangrijke rol in mijn onderwijs voor de volgende jaren en haar invloed op mijn leerproces is vandaag de dag nog steeds aanwezig. Ik spreek Frans, studeer het nog steeds en volg Franse lessen. Ik ben heel dankbaar dat ik al op jonge leeftijd een andere taal heb geleerd en ik geef mevrouw Hammersly daar alle lof voor.

Dan was er nog de schoolkok, een Poolse dame genaamd Marie, die ijverig alle maaltijden bereidde die varieerden van smerig en oneetbaar tot fantastisch. Ze was briljant in taarten en desserts, zoals chocoladetaart met custard en fruitcrumbles, en ze maakte een heerlijke steak-and-kidney pie, maar de kool, lever en erwten waren afschuwelijk en haar aardappelen waren een klonterige brij zonder enige vorm van kruiden. Ik kan zelfs nu nog niet naar lever kijken.

Als ik aan schoolmaaltijden denk, is er één specifiek voorval dat me is bijgebleven. De jonge kinderen aten hun lunch in de klaslokalen, terwijl de oudere kinderen gebruik maakten van de hal van de school. Elke dag werden een paar jongeren uitgekozen om de gebruikte borden terug naar de keuken te dragen. Stel je twee haaks op elkaar staande gangen voor, blind voor elkaar, die buiten de keuken samenkomen onderaan een trap. Ik droeg trots een arm vol borden door de ene gang terwijl een oudere jongen, die naamloos zal blijven, door de andere gang begon te rennen. Hij rende met volle snelheid tegen mij en de borden aan, net toen ik de juiste hoek bereikte. Deze botsing wierp me zijwaarts voorover, waardoor ik alle borden liet vallen en mijn hoofd tegen de harde eikenhouten trap stootte, waardoor ik buiten westen raakte.

Ik werd wakker in het Wexham Park Hospital in Slough. Ik herstelde snel en maakte de verpleegsters gek door me onder het bed te verstoppen en ze te laten schrikken met mijn nieuwe straalgeweer. Het was mijn eerste, maar niet mijn laatste, bezoek aan het ziekenhuis.

Ik heb genoten van mijn tijd op Winbury. De eerste paar jaar werden we gescheiden van de grotere jongens en toen we een jaar of acht, negen waren verhuisden we naar het oudere jongens gedeelte van de school. Dit was georganiseerd volgens meer traditionele lijnen met huizen en schoolhoofden, en mijn huis was Raleigh. Het was erg ouderwets onderwijs en de normen waren hoog, zoals het feit dat je in de hoogte moest gaan staan als je naar de gebedsbijeenkomst ging. Ik was lang voor mijn leeftijd, wat ik altijd leuk vond omdat ik dan aan de top stond! Ik heb daar een paar goede vrienden gemaakt.

Het leven thuis was eenvoudig en ongecompliceerd. Vrienden kwamen naar ons huis en wij gingen naar hun huis om te spelen. We woonden aan een kleine weg die nergens heen ging, dus er was weinig verkeer. Er waren ongeveer 10 huizen en minstens 6 daarvan hadden kinderen van onze leeftijd. De dagen werden doorgebracht met in bomen klimmen, met krijt op de wegen tekenen, met skelters spelen, onze eerste fietsen hebben en leren fietsen. Een van onze burens, Mary, had een Morris Minor met cabriolet. We maakten er een ritje in en ik herinner me mijn verbazing over het feit dat hij geen dak had. Mijn andere peettante, Muriel, had een cabriolet Triumph Vitesse en ik vond het heerlijk om in die auto te zitten. Het had een beetje meer *va va vroom*.

Er was toen nog geen kindertelevisie en er waren maar twee zenders die 's avonds aan waren. Omdat papa in de televisie-industrie werkte, hadden we een van de eerste kleurentoestellen en later een VHS-videomachine, maar we brachten zeker geen tijd door voor het scherm. Als we tegen mama klaagden dat we ons verveelden, was haar standaard antwoord: "Alleen saaie mensen vervelen zich." Dus verzonnen we onze eigen spelletjes en met Kerstmis kregen we cadeautjes zoals scheikundesets en boeken die ons tijdens de wintermaanden bezig hielden.

We gingen af en toe naar Londen om papa te bezoeken of om bezienswaardigheden te bekijken en mama verkleetde zich altijd voor de gelegenheid. Ze nam ons mee naar de oude London Zoo met de berenkuilen en het pinguïnzwembad en we zagen Guy de gorilla. Uitstapjes naar het Natural History Museum en het Science Museum betooverden me. Mijn vader nam me ook mee naar het Imperial War Museum, wat mijn levenslange interesse in militaire geschiedenis aanwakkerde en hoewel ik er sindsdien niet meer ben geweest, zal ik dat zeker doen, want het is al meer dan 45 jaar geleden. Mijn vader hield van literatuur en liet me kennismaken met poëzie uit de Eerste Wereldoorlog. Wilfred Owen is mijn favoriet en ik bewaar zijn boeken in mijn buurt.

Tegen die tijd was ik ongeveer 11 en zat ik nog steeds op Winbury. Ik doorliep vakken als wiskunde en Engels en schopte in de pauze een tennisbal door de speeltuin.

in de pauze. Omdat ik lang was voor mijn leeftijd, kon ik snel rennen en was ik best goed in sport. Ik hield niet zo van voetbal, maar ik was goed in atletiek. Op een sportdag op school won ik het hoogspringen en ik heb nog steeds de perforator die ik als eerste prijs kreeg. Die wordt ook nog steeds gebruikt.

Sportdag op school, 1973

Schoolsportdag, 1973

Winbury was een jongensschool, maar aan de overkant van de weg was Courthouse, een meisjesschool. Ik kan me niet herinneren dat de meisjes me op die leeftijd veel interesseerden, maar Courthouse had een zwembad en in de zomer konden de jongens daar gebruik van maken. Toen mam beseftte dat we gingen zwemmen, bracht ze ons naar ene meneer Penzotti, bij de rivier. Hij leerde ons hoe we goed moesten zwemmen in zijn zwembad vol bladeren en kikkers en pas toen we genoeg hadden geleerd om niet te verdrinken, vond mama het goed dat we verder gingen in het zwembad van Courthouse.

Ik kan me niet herinneren dat ik op Winbury ooit bekritiseerd ben voor slechte academische prestaties. Ik was geen ster, maar ik werd ook niet onder druk gezet om harder te werken. Onze ouders hebben ons nooit gepusht om het goed te doen, maar misschien hadden we soms wel baat gehad bij een zacht duwtje. Mijn moeder moedigde me aan om mijn huiswerk te maken, maar ze was niet blij als mijn handschrift door het papier duwde en een blijvende afdruk achterliet op haar mooie mahoniehouten eettafel. Toen een van de leraren op Winbury zei dat ik moeite had met luisteren in de klas, werd ik naar een oorarts gestuurd en werd er een bepaald soort toendoofheid in mijn linkeroor geconstateerd. Zelfs nu nog kan ik bepaalde tonen niet horen - vooral de tonen die geassocieerd worden met iemand die tegen me zeurt!

Ergens in mijn latere Winbury tijd kochten mijn ouders een kleine blauwe Honda Monkey Bike die zij op de weg gebruikten en wij in de tuin. Rond en rond gingen we, soms gleden we uit en groeven we het gras om. Zo begon mijn liefde voor motoren.

Op een motor

Orchard Cottage zou ons familiehuis blijven tot 1985 en we gingen inderdaad tekeer in de tuin. Ik weet zeker dat mijn liefde voor auto's en motoren op de een of andere manier voortkomt uit mijn opvoeding en uit de verhalen, herinneringen en ervaringen die beide ouders en grootouders deelden. Misschien ook mijn liefde voor reizen en gevoel voor avontuur; wie zal het zeggen? Maar ik heb in ieder geval een gelukkige jeugd gehad.

Latere kindertijd en tienerjaren Begin jaren 1970 tot december 1980

Te jaren zeventig waren over het algemeen vrij somber in Groot-Brittannië. Zelfs voor ons kinderen zag alles er smerig, vuil en versleten uit. Met eindeloze stroomstoringen, de driedaagse week en bedrijven die failliet gingen, het was een erg deprimerende tijd.

Toch was dit voor mij ook een eenvoudige, gelukkige tijd. Een paar van mijn vrienden hadden ouders die gescheiden waren, maar Rupert en ik bleven de constante warmte en geborgenheid voelen van onze ouders die een gelukkig stel waren. Mijn ouders waren erg laissez-faire en hun visie op opvoeden was dat we ons gang moesten kunnen gaan. De ouders van mijn vrienden waren veel strenger met richtlijnen en barrières. Als ik erop terugkijk, heeft het me als volwassene waarschijnlijk geholpen om aan mijn lot overgelaten te worden, ook al veroorzaakte het onzekerheid in mijn jeugd. Misschien hadden een paar grenzen me geen kwaad gedaan.

Veranderen van school

In het begin van de jaren 1970 veranderde de wereld toen de brandstofkosten drastisch stegen, van 33 pence naar 75 pence voor 5 liter. Deze snelle en enorme stijging stuurde schokgolven door de wereldeconomie en als gevolg daarvan besloot John Spicer, het hoofd van Winbury, in 1972, toen ik net 10 was, de schoolgebouwen en het bijbehorende land in het centrum van Maidenhead te verkopen en met pensioen te gaan. Ik denk dat John wist dat de school niet langer financieel levensvatbaar zou zijn, met ouders die het zich niet konden veroorloven om hun kinderen erheen te sturen. Ik was van plan om tot mijn 18e op Winbury te blijven, maar de nieuwe directrice, mevrouw Perry, verhuisde de school naar Braywick, een paar kilometer verderop, om kinderen tot hun 11e les te geven. Dit betekende dat ik in 1973 geen andere keuze had dan naar een andere school te gaan en ik werd meegesleept om een paar mogelijke keuzes te bekijken.

Een paar van mijn goede vrienden gingen naar de Blue Coat School, een privéschool in Reading. Hoewel we er gingen kijken, werd ik er om de een of andere reden niet naartoe gestuurd. Het gevolg was een enorme omwenteling voor mij. Als verwarde en bange 11-jarige jongen ging ik in september 1973 naar de Desborough School in Maidenhead. Dat was voorheen Maidenhead Grammar geweest, maar werd omgevormd tot een scholengemeenschap, met kinderen zoals ik als voer. Het was verschrikkelijk om zonder waarschuwing of voorbereiding van een vriendelijke, kleine voorbereidende school met 100 leerlingen naar een enorme scholengemeenschap met meer dan 1000 leerlingen te gaan. Gek genoeg bleek het uiteindelijk geen slechte zaak om naar Desborough te gaan, omdat ik mensen van alle achtergronden ontmoette en fantastische vrienden maakte, die ik nooit zou hebben gemaakt als ik naar een openbare school was gegaan. Toch was het de eerste jaren zwaar.

Ik kan me nog herinneren dat mijn moeder me op mijn eerste ochtend bij de poort van Desborough School afzette en dat ik vervolgens alleen naar binnen liep en per toeval de enige andere jongen uit Winbury ontmoette. We wisten niet waar we heen moesten, maar werden naar de vloer van de schoolhal gedreven. Het schoolhoofd las een lijst met namen voor en de eerste 30 jongens gingen naar hun klas. Dit ging zo door, met honderden jongens die met hun leraren megingen, totdat we aan het einde van de rit nog maar met z'n tweeën op de grond zaten - twee doodsbanige jongetjes.

Het schoolhoofd nam ons mee naar een kantoor om uit te zoeken waar we moesten zijn en dumpte ons uiteindelijk bij een zekere mevrouw Edwards, die ook niet leek te weten wat ze met ons aan moest. Uiteindelijk werden we in een klas gegooid die één niveau hoger was dan remedial/ special needs. Het was vreselijk en die eerste dag was een nachtmerrie. Mijn medeleerlingen kwamen uit achterstandswijken en verschilden zoveel van mij als maar mogelijk was. Het pesten, door twee zeer onaangename jongens, begon meteen. Na het comfort van een privéschool moest ik zinken of zwemmen en ik heb zeker veel gezonken voordat ik me in veiligheid peddelde. De lessen liepen jaren achter op het niveau van Winbury en, samen met het feit dat ik in de verkeerde klas zat, leerde ik een aantal jaren bijna niets. Mijn Frans was goed en had veel beter gekund, maar de leraar was bezig met lesgeven aan leerlingen die de taal eigenlijk niet wilden leren of spreken. We hadden examens aan het einde van het eerste jaar en tot mijn grote verbazing haalde ik 98% voor scheikunde. Dank u, meneer Smith - misschien hebt u me toch nog iets geleerd! Ik was blij met het resultaat, maar mijn klasgenoten vonden het maar niks. De volgende drie jaar stond er op al mijn rapporten een E voor elk vak, behalve voor Frans, dat altijd een 10 was.

Ik maakte een vriend in dat eerste jaar, Colin Roberts, en al snel waren Colin en ik aan elkaar verknocht. We fietsten naar school langs een hoofdweg, wat tegenwoordig

wat tegenwoordig gevaarlijk lijkt, maar in die tijd heel normaal was voor jongeren.

Colin was veel enthousiaster dan ik, maar ik ging mee op avontuur. Er waren een paar oude fabrieken bij ons in de buurt, de ene was een oude steenfabriek en de andere zat vast aan een kalkgroeve. De fabrieken waren na de oorlog verlaten, maar waren kant-en-klare speeltuinen voor kleine jongens. We brachten onze dagen door met het vangen van kikkers en slangen, in bomen klimmen en rondrennen in de oude gebouwen. Bovenaan een helling naar een andere verdieping in de steenfabriek hing een bordje met de tekst: 'Verboden toegang. Gevaar. We gingen er niet overheen, want hoe verleidelijk het ook was, zelfs wij zagen het echte gevaar. Toch hadden we veel plezier in de kalkgroeve, waar een paar oude sloopauto's uit de jaren 40 stonden om in te spelen, net als in het 'bomgat' in een nabijgelegen veld.

Aan het eind van het eerste jaar waren Colin en ik thuis toen op een dag de telefoon ging. Het was Colins vader, die vroeg of hij Colin kon spreken. Ik herinner me dat ik naar Colin keek terwijl hij aan de telefoon praatte en plotseling schokte hij alsof hij een elektrische schok kreeg. Zijn gelaatstreken veranderden, zijn gezicht werd wit, hij legde de telefoon neer en liep de deur uit. Later hoorde ik dat Colin's acht jaar oude broertje, Steven, voor een auto was gerend terwijl hij achter een voetbal aan zat en was gedood. Na die vreselijke dag heb ik Colin nog maar één keer gezien. Hij bleef op school, maar ik ging in het tweede jaar naar een andere klas en Colin zat niet in de nieuwe klas. Colin veranderde compleet na die tragische dag en ik denk dat we daarna geen woord meer met elkaar hebben gesproken. Omdat we zo jong waren, wisten we misschien gewoon niet wat we met zo'n verlies aan moesten.

Op Desborough zat iedereen op alfabetische volgorde in de klas, dus in mijn nieuwe klas zat ik naast een jongen die Jones heette. Toevallig kende ik Andy Jones van rugby. We zaten in tegengestelde teams, maar we praatten vaak over luchtdrukwapens in plaats van achter de bal aan te jagen. We zaten de volgende twee jaar naast elkaar en werden beste maatjes. We gingen naar school, waren jongens en deden genoeg om rond te komen. Andy woont nu in de buurt van Reading en we zijn nog steeds vrienden, zelfs na al die jaren.

Ik was vreselijk in kunst en vreselijk in tekenen, maar ik vond kleien wel leuk. Muzieklessen waren vreselijk. De muziekleraar zette ons in een rij en liet ons een deuntje meezingen. Terwijl hij langs de rij liep, tikte hij een andere jongen en mij op onze borst en zei: "Jullie twee, stop met zingen. Jullie brengen de hele klas uit de toon." Het heeft me voor het leven getekend en dat was de laatste keer dat ik in het openbaar zong. Muzikale waardering werd, gelukkig, door een andere lerares gegeven en was veel beter. Ik herinner me dat ze *The Sorcerer's Apprentice* van Dukas speelde en ons er doorheen leidde,

om de betekenis van het werk uit te leggen. Het was fascinerend, vooral door de manier waarop ze het voor ons beschreef. Daarna speelde ze *Funeral for a Friend* en *Love Lies Bleeding* van Elton John en vertelde ons opnieuw wat deze betekenden. Ik was gebiologeerd. Misschien was zij wel verantwoordelijk voor het leggen van de basis voor mijn liefde voor het luisteren naar muziek.

Toen we onze tienerjaren ingingen, bleven Andy en ik ons als kleine jongens gedragen - en misschien doen we dat nog steeds wel - terwijl we met onze luchtpistolen en fietsen door de buurt schoten. We ontdekten ook meisjes. We begrepen ze niet, maar ze werden zeker fascinerend. In de jongensomgeving van Winbury hadden mijn leraren me geleerd beleefd en attent te zijn tegen meisjes en dit werd ondersteund door advies van mijn ouders. Het voelde nooit erg relevant omdat meisjes gewoon vervelend waren. Maar nu waren ze niet meer vervelend - behalve dan dat ze niet met ons leken te willen praten. We hadden een paar levenslessen nodig.

Motoren

Mijn interesse in motoren was gewekt door de Honda 50 van mijn moeder, die me op het idee bracht om zelf een motor te kopen. Ik spaarde mijn zakgeld en vond een zaak die scrambler-motoren van het schooljongenstype verkocht. Uiteindelijk kocht ik er een in 1974, een Rickman Zundapp 125, en ik slaagde erin om de scrambler achter in mama's VW camper te manoeuvreren. Ik wist niets van motorrijden, maar het leek me toen een goed idee. De scrambler was het lulligste ding dat ik ooit gehoord had en zonder enige vorm van begrenzing maakte hij een kettingzaaggeluid als een rammelaar van een baby. Het was belachelijk. Ik nam de motor mee op een motorcrossbaan maar had geen idee wat ik deed. Ik viel er vaak vanaf. Uiteindelijk ontplofte de motor en had ik geen geld om hem te repareren, dus deed ik het lawaaiige ding weg. Maar het hele voorval gaf me wel een pijnlijk gevoel.

In mijn derde jaar, 1975, werd ik samen met Andy overgeplaatst van de domkoppen naar de middenklassen. De spellessen vonden plaats op één middag in de week, toen we rugby of tennis moesten spelen of aan hardlopen moesten doen. Om de een of andere reden waren Andy en ik niet bij de spellessen op de eerste dag van het schooljaar en daardoor merkten we dat onze namen niet op de lijst voor de volgende week stonden. We vroegen ons dan ook af of het zou opvallen als we nooit naar spelletjes zouden gaan. De volgende woensdag bleven we weg en toen er niets werd gezegd over onze afwezigheid, werd ons plan bepaald. Elke woensdag om 13.45 uur, als onze klas naar het speelveld ging, ontsnapten Andy en ik via het achterhek. Andy werkte op een boerderij in Langley en van zijn verdiensten kocht hij een Yamaha 80 motorfiets die belast was en een APK had. Hij hield hem op de boerderij en in plaats van te sporten op school, namen we de trein naar Langley, helmen in de hand, sprongen op zijn motor en reden over de M4 naar Maidenhead.

Op die woensdagmiddagen, toen we net 13 waren, fietsten we rond met Andy voorop, aan het stuur, en ik achterop. We belandden vaak in kleine pubs op het platteland waar we een paar biertjes dronken voordat we naar huis gingen om te eten. De caféhouders vonden het prima dat we daar dronken en we hebben ons nooit misdragen. Het lukte ons om dit het hele schooljaar vol te houden en toch kreeg ik op mijn eindejaarsrapport een C voor spellen, ook al was ik nog nooit naar een les geweest, wat me toen en nu nog steeds amuseert. Het jaar daarop probeerden we dezelfde truc, maar we werden betrapt en moesten nablijven.

Zelfs zonder de woensdagmiddag hadden Andy en ik nog v e e l plezier. Hij kocht een Honda 250cc crossmotor waar we de volgende jaren mee speelden. Toen kocht hij de oude auto van zijn opa en daar speelden we ook mee, ook al hadden we geen van beiden een rijbewijs of verzekering of enig idee hoe we moesten rijden.

In 1976 gingen we naar de British Motorbike Grand Prix op Silverstone. In die tijd was Barry Sheene de man die je moest zien. We gingen niet naar de race zelf, maar naar de training op zaterdag. In die tijd was alles heel rustig en kon je rondlopen in de pits en alle actie zien. Sheene was niet in de pits, maar we zagen wel zijn motor en zijn vriendin Stephanie. Iedereen kende haar als Steph in de motorwereld. Ze was de meest glamoureuze, langbenige blondine. Ze droeg cowboylaarzen en een afgeknipte jeansshort en ze was aardig tegen iedereen. Later keken we naar de tijddritten vanaf de tribune op Woodcote Corner. Sheene raasde voorbij op zijn enorme Suzuki tweetaktmotor van 750 cc die gillend de bocht om ging. Ik vond het leuk om te zien, maar ik weet niet of ik geïnspireerd was om in Sheene's voetsporen te treden.

Met mam en Rupert, 1976

Dit werd bevestigd toen pap, die eind jaren zeventig door een midlifecrisis leek te gaan, een enorme Norton Commando motor kocht, die veel te groot voor hem was. Nadat hij me achterop had genomen, bood papa me aan om alleen te rijden, maar ik weigerde. Ik was 15 en hoewel ik wist hoe ik moest rijden, was de motor enorm en ik was doodsbang bij de gedachte dat ik hem zou laten vallen en beschadigen!

Mijn liefde voor schieten

Mijn vader had een jachtgeweer met een kaliber 16 om op konijnen en vogels te schieten toen hij op een boerderij werkte en hij had het jachtgeweer altijd bewaard, ook al gebruikte hij het nooit. Op een dag vonden Rupert en ik het onder de trap en dat wekte mijn interesse in wapens. Toen ik ongeveer 9 of 10 jaar oud was, kreeg ik van mijn vader mijn eerste luchtbuks. Het zag eruit als een Winchester geweer van een cowboy en ik begon te schieten op blikjes en luciferdoosjes. Oom Brian gaf me een luchtpistool dat op een Colt 45 leek en er indrukwekkend uitzag. Op vakantie in Polperro bezochten we Looe, ongeveer een half uur ten westen van Plymouth, waar de sport- en viswinkel ook luchtdrukwapens verkocht.

Toen ik 11 of 12 jaar oud was, ging ik op een dag alleen naar de winkel met mijn spaargeld en kocht een luchtbuks van Diana met een telescoopvizier. Thuis bouwden we

een schietbaan achter de garage en oefenden we veel met blikjes, luciferdoosjes, Airfix-modellen en alles wat we maar konden bedenken.

Een jaar of twee later, toen ik ongeveer 13 of 14 was, kreeg ik van mijn vader een 20-bore over-and-under jachtgeweer. Looe in Cornwall had behalve een viswinkel ook een wapensmid en ik herinner me dat ik de winkel binnenging om het te kopen en gefascineerd was door alle geweren (pistolen en geweren waren midden jaren zeventig vrij verkrijgbaar). Ik was vooral onder de indruk van een Winchester geweer, het type dat cowboys in de films gebruiken, en ik hield van de geur van geweerolie, vooral Youngs 303, die een heel herkenbare geur heeft. Vanwege mijn leeftijd was mijn vader de wettige eigenaar van het geweer en ik kon er niet mee schieten zonder dat hij erbij was. Ik kon het natuurlijk niet in de tuin afschieten, alleen op kleiduifschietwedstrijden, en dus nam papa me mee naar een schietschool in Truro en ik deed het verrassend goed, aangezien het mijn eerste keer was met het geweer.

Helaas hebben we niet veel geschoten in Maidenhead, omdat papa het druk had met zijn werk. Het geweer bleef maar haperen en we ruilden het om voor een Japanse, een 20-bore SKB, wat een geweldig geweer is voor jonge schutters omdat ze niet te hard trappen en goed zijn voor relatief korte afstanden. Ik heb het een tijdje gehouden en schoot regelmatig op lokale kleiduifschietingen en landbouwshows. Mijn neven in Tring hadden nog steeds de boerderij en organiseerden minstens een keer per maand kleiduifschietingen, w a a r wij soms naartoe gingen.

Bij shoots worden de kleischijven op verschillende hoogtes en snelheden uit een machine geschoten om verschillende soorten vogels en dieren na te bootsen. Bij een van deze shoots stond ik na 30 schoten samen met een lokale boer bovenaan, wat betekende dat het tijd was voor een tie break. Standaard kleidoelwitten zijn rond en hebben een diameter van ongeveer 5 cm, maar voor een tie break worden minidoelwitten gebruikt met een diameter van ongeveer 5 cm, dus ze zijn veel kleiner en sneller. Deze waren zo ingesteld dat ze een zeer snelle, laag overvliegende vogel net boven de heg nabootsten en de klei ging van links naar rechts. De eerste die mist, verliest en ik heb gewonnen... Ik was helemaal blij, hoewel de boer niet verbaasd was dat hij door een jongetje was verslagen.

In 1979 gingen we op bezoek bij een vriend van papa die een groot huis bezat in de Highlands. We namen de slaapwagon van King's Cross naar Edinburgh - mijn enige keer in een slaapwagon en het was geweldig. We hadden onze eigen hut met vers beddengoed en de kruier bracht thee en koffie en 's ochtends ontbijt. We verbleven in een schattig huisje en dankzij papa's connecties op tv, brachten we een dag door in de STV-studio's in Glasgow, waar ze een kinderprogramma aan het filmen waren. De kinderen zaten op stobalen en klaptten mee met de muziek, en Rupert en ik werden gevraagd of we mee wilden doen. Natuurlijk stonden we te springen om op televisie te komen. Ik ging naar de studio maar vond het verbazingwekkend

vreemd en teleurstellend. Het leek in niets op de magische plek die ik op tv had gezien, maar het was een groot industrieel pakhuis met overal kabels en de set bestond uit stukken hardboard die met plakband bij elkaar werden gehouden. Kortom, voor mijn jonge en ongetrainde oog leek het een puinhoop. Ik werd getroffen door de realiteit van televisie en heb nu nog steeds een hekel aan valse oppervlakkigheid. We moesten cowboyshirts dragen en een man die met een bord rondliep zei dat we moesten klappen, lachen of zingen, wat me irriteerde.

Het was dan ook met enige opluchting dat we de volgende dagen doorbrachten bij een vriend van papa op zijn landgoed. Net toen we aankwamen, ving hij een mooie zalm. We waren erg onder de indruk en later die dag aten we hem op. De volgende dag gingen we met hem mee om te schieten, we sjouwden door de moerassen en velden van het landgoed, maar hoezeer ik er ook op gehoopt had, we zagen of hoorden geen enkel schot. Toch werd mijn enthousiasme er niet minder om.

Kleiduivenschietsen, 1982

Later kochten papa en ik een 12-bore jachtgeweer, dat groter was, met een sterkere kick en een groter bereik. Jarenlang schoot ik regelmatig, ik deed aan ruwschieten en nog vaker aan kleiduivenschietsen.

Toen ik 21 was, besloot mijn vader dat hij een heel mooi geweer voor me wilde kopen, dus werd er een bezoek geregeld aan Holland & Holland wapensmeden in Londen. Hun wapenkamer is

en toen hij het juiste geweer had gevonden, een Dixon boxlock ejector, kocht pap het niet alleen, maar liet het ook op maat maken voor mij. Onderdeel van de aankoop was een training op de schietschool van de winkel in West-Londen. Het was het geweer voor mij.

Helaas was er geen schietschool in Maidenhead en pa was niet in de buurt genoeg om me naar de schietschool een paar kilometer verderop te rijden. Je moet echt op een boerderij wonen als je elke dag gaat schieten om echt goed te worden. Ik hield het jachtgeweer voor het ruw schieten en kleiduivenschietsen in het weekend en, hoeveel ik ook van schieten hield, het was slechts een hobby en nooit meer dan dat voor mij. In plaats van me op één ding te concentreren, wilde ik van alles een beetje proberen. Ik wilde fietsen, naar concerten gaan, reizen en dit, dit en dit doen. Maar ik hield van dat pistool en ik heb het nog steeds.

Het leven in het midden van de jaren 1970: De Bars, school en vakanties

Aan het eind van onze straat liep een voetpad dat een grote woonwijk verbond met het weidse open gebied van Maidenhead Thicket. Aan beide uiteinden van het voetpad stonden spijlen, barricades, om te voorkomen dat mensen over het pad reden. Toen we 12 of 13 waren, werden 'The Bars' op dit voetpad een informele ontmoetingsplaats voor jongeren van onze leeftijd tot die van begin 20. Je kon garanderen dat er altijd wel iemand was. Je kon er zeker van zijn dat er altijd iemand was om een praatje mee te maken. We brachten er vele uren door en het werd zo bekend in heel Maidenhead dat mensen uit andere delen van de stad langskwamen voor een praatje en om wat plezier te maken. Ik raakte geïnteresseerd in muziek en mijn vrienden draaiden Prog-Rock bands zoals Genesis, Camel en Yes op hun ghetto blasters. Tijdens de lange zomers in het midden van de jaren 1970 zaten we in de zon en hingen we rond met onze vrienden en luisterden we naar muziek.

Rond deze tijd, in 1976, mijn derde jaar, hadden we een wiskundelerares die mevrouw Duckett heette en aan het eind van het semester zei ze tegen me dat ik mijn best moest doen om mijn wiskunde O-niveau te halen, anders zou ik CSE's moeten doen, dat waren examens op een lager niveau. Met dat dreigement veranderde mevrouw Duckett me in iemand die zijn best begon te doen op school. Niet voor de tijd begon ik te werken en mijn resultaten verbeterden.

Toch zou ik nooit Mr. Perfect worden. Bij metaalbewerking maakten een andere goede vriend, Dave Machon, en ik schalen van koper en aluminium en draaiden we stukjes staal met behulp van grote, oude mechanische draaibanken. De leraar vertelde ons gewoon dat we onze veiligheidsbril moesten dragen en dat we onze stropdas om moesten houden, en liet ons daarna onze eigen gang gaan. We konden ons toen helemaal uitleven met het snijden van stukken uit het metaal en het plaatsen van

het in de bankschroef om de randen glad te maken. Om dat te doen, moest je met je linkervoet op de grond staan en met je rechtervoet op het dwarsstuk van de tafel en dan je gewicht naar achteren plaatsen, waarbij je de bankschroef aandraaide voordat je aan je metaal werkte. Je kon achter iemand sluipen en in de ruimte tussen de benen van je vriend een grote vijl gebruiken om hem een snelle tik op de testikels te geven - net genoeg om het slachtoffer een bevredigend "Oooof" te laten horen. Dave en ik deelden op die manier een ondeugend gevoel voor humor en een vergelijkbare muzieksmaak. Net als mijn oude vriend Andy zijn Dave en ik nog steeds hecht.

Zoals gezegd waren de zomers van 1975 en 1976 lang en heet en leken ze eindeloos door te gaan. Ik herinner me gelukkige vakanties met eindeloze zonnige dagen op het Gower schiereiland in Zuid-Wales en Pickering in Noord-Yorkshire.

Als ik niet weg was, bracht ik veel tijd door met mijn vrienden in The Bars. Het enige zwembad in Maidenhead was ver lopen en we namen een paar duikjes in de plaatselijke grindgroeve. Ik herinner me ook uren van intense verveling terwijl ik rondzwierf en heel weinig deed. In die tijd had ik een vriend die Jeff Howe heette. Hij was een rustige jongen, maar we brachten de meeste tijd samen door met kletsen, door de stad dwalen en naar muziek luisteren. Hij is degene die me kennis liet maken met Prog-Rock bands zoals Pink Floyd en King Crimson, en dit leidde tot mijn bredere interesse in muziek. Jeff was iets ouder dan ik en ging naar een andere school, en we groeiden langzaam uit elkaar. Tientallen jaren later googelde ik hem en las tot mijn afschuw dat de arme man door zijn huurder in Londen was vermoord en daarna verminkt. Zo'n verschrikkelijk einde.

Rupert en ik hadden au pairs gehad tot we ongeveer 10 of 11 waren, maar toen stopte mama ermee net toen ze interessant werden. Een van hen was een Zweeds meisje, Torun, die we Tojo noemden. Ze bleef in de loop der jaren contact houden en in 1976 nodigde Tojo me uit om in Zweden bij haar familie te komen logeren. Haar man was dierenarts en ze had een jonge dochter. Het zou mijn eerste internationale soloreis worden. Op de SAS-vlucht naar Stockholm stopte een jong meisje dat door het gangpad liep naast een paar mensen die een paar rijen voor me zaten. Ik keek naar haar en dacht, dat is het meisje van ABBA, zittend in een gewoon vliegtuig - en dit was op het hoogtepunt van hun roem. Het meisje maakte een praatje met hen, maar ik was veel te verlegen om iets te zeggen.

Bij aankomst ontmoette ik Tojo en ging ik een boek kopen om me gezelschap te houden tijdens mijn vakantie. Ik kocht *Eagle in the Sky* van Wilbur Smith. Het boek wakkerde mijn levenslange interesse in zijn geschriften aan en ik las het boek vele malen van koft tot koft tijdens die vakantie, samen met het luisteren naar Simon en Garfunkel en The Beatles. Ik heb het gehavende exemplaar vandaag de dag nog steeds. Buiten staken we de parkeerplaats over naar waar Tojo haar auto had achtergelaten en vlak ernaast stond een groene Mercedes-Benz met alle leden van ABBA erin. Uit mijn mondhoek,

noemde ik dit aan Tojo, die zei: "Vraag ze om een handtekening." Ik wilde wel, maar ik was veel te verlegen.

Het was een prachtige reis. We bezochten een middeleeuws schip dat enkele jaren geleden was opgegraven in de haven van Stockholm en bezochten een glasmuseum. Tojo's man nam me mee naar een enorme varkensboerderij zonder dieren buiten, maar met duizenden binnen. Ik droeg mijn nieuwe Levi's jas en was er erg trots op, maar ik kreeg de stank van die varkens nooit uit mijn spijkerbroek.

In 1977 ontbrak de prachtige zonneschijn van de vorige zomers. Een andere au pair, Karen uit Duitsland (degene die we tijdens de ingekorte reis met de jumbojet gingen bezoeken), schreef mama een brief. Ze ging in augustus met haar zus naar Spanje en vroeg me mee te gaan. Natuurlijk ben ik altijd in voor een zonzvakantie, dus vloog ik met Karen, haar zus en zoon Jeremy naar Barcelona en verbleven we in Cambrils, vlakbij Tarragona. Ik wist niet wat ik wilde doen op een 'zonvakantie', maar ik besepte al snel dat ik niet drie weken lang op het strand wilde liggen roosteren.

In Spanje, 1977

Dat was echter wel wat Karen en haar zus wilden doen (dit was lang voor de angst voor huidkanker) en je kon de sissende babyolie letterlijk ruiken. Tegen lunchtijd op de eerste dag was ik tot tranen toe verveeld.

Op vakantie in Spanje, 1977

s Avonds lummelden we wat rond en vermaakten we ons en op een dag gingen we naar Tarragona, dat zo heet was dat we ons nauwelijks konden bewegen. Karens neef, die iets jonger was dan ik, vertelde over een nieuwe film die hij had gezien in Canada, waar hij woonde. "Die moet je zien," zei hij. "Hij is briljant. Hij heet *Star Wars*." Ik besteedde er geen aandacht aan, want wat mij betreft was hij nog maar een kind, terwijl ik 15 was. Toen ik *Star Wars* zag, zag ik wat hij bedoelde. Op weg naar huis in het vliegtuig, kondigde iemand die door het gangpad liep, "Elvis is overleden," en dat werd een van de weinige keren dat ik me kan herinneren waar ik was toen ik nieuws hoorde. Ik was geen grote Elvis-fan, maar ik herinner me de schokgolf bij de dood van dit muziekicoon.

Mama vond het geen probleem dat ik op die leeftijd bij de au pairs ging logeren, maar ze zou me niet alleen hebben laten gaan. Ik was onafhankelijk en vond het niet erg om alleen te reizen toen ik jong was, maar vliegen was toen zo relaxed. Er was geen beveiliging, geen zorgen over te zware tassen en je kwam gewoon aan op het

vliegveld. Het was gemakkelijk en leuk. Ik vind vliegen nog steeds spannend, als een klein jongetje, maar ik heb een hekel aan het gedoe.

De zomer van 1977 bracht ons ook het Zilveren Jubileum van de Koningin. Gezien de algemene somberheid van de jaren 1970 was het Zilveren Jubileum van de Koningin daarentegen een prachtige uitstorting van broodnodige vreugde. Overal in het land waren er straatfeesten en het bracht mensen samen met een soort saamhorigheid die je meestal in oorlogstijd ziet. Onze straat was geen uitzondering en we hadden een feest in de tuin van een van de burens met iedereen erbij. Het was ongelooflijk. In die tijd had het land zo'n evenement nodig.

In 1977 kocht ik ook mijn eerste brommer. Veel oudere kinderen op school hadden een Fizzie, een Yamaha FS1E, en in juli 1977 besloot ik er een te kopen omdat ik wat zakgeld had kunnen sparen en ik ging naar Motorcycle City in Reading. Hij kostte me 279 pond. Ik nam hem mee naar huis en zoemde hem een beetje op en neer, maar hield hem vervolgens in onze garage tot mijn 16e verjaardag, toen ik legaal op de weg mocht rijden. Op mijn 16e verjaardag nam ik hem mee naar buiten en dat gevoel van volwassen worden en een gevoel van onafhankelijkheid was diepgaand voor me. Het feit dat ik voor het eerst mijn eigen heer en meester was over waar ik heen ging, ging niet aan me voorbij. Ik was me er erg van bewust dat het in sommige opzichten het einde van mijn kindertijd was. Al mijn vrienden hadden ook brommers en als we niet op school waren, ontmoetten we elkaar in The Bars. Ik had de mijne zilver geverfd in plaats van het Yamaha-geel, wat werd begroet met een hoop gezeur van mijn vrienden: "Enry, waarom moet jij altijd anders zijn?".

Rupert's skateboardjaren

Aan de andere kant raakte mijn broer Rupert halverwege de jaren zeventig geobsedeerd door skateboarden en hij was er erg goed in. Mam bracht hem naar een skatepark in Brentford, West-Londen, met enorme half-pipes. Ik heb het één keer geprobeerd, maar ik viel, bezerde mezelf en heb het nooit meer geprobeerd. Rupert daarentegen was een van de besten. De eigenaar van het skatepark begon een wedstrijdteam en koos Rupert als freestyle rijder. Ze organiseerden een wedstrijd tussen Britse en Amerikaanse teams en de 13-jarige Rupert werd geselecteerd om deel te nemen aan de wedstrijd in San Diego. Het onverwachte resultaat was dat Groot-Brittannië de Amerikanen met hun eigen spel versloeg.

Rupert won de freestyle competitie en we waren allemaal erg trots op hem. Hij was toen al een van de besten van het land en oefende de hele tijd. Niet lang na het winnen van de wedstrijd, toen hij met een junior aan het oefenen was in de brede halfpipe, viel de junior eraf en zijn board schoot uit, waardoor Rupert zijn enkel raakte en brak. Rupert heeft nooit meer geskateboard.

Toch bleef ons leven rumoerig, met schieten, muziek, honden, motoren, mensen, chatten, CB-radio, auto's en nog veel meer. Ik vrees dat pap de spijker op zijn kop sloeg toen hij zei dat wij "de familie waren waar je het liefst naast zou willen wonen!".

Niettemin, tijdens een kort bezoek aan een buurvrouw nadat we enkele jaren later verhuisd waren, merkte onze oude buurvrouw ietwat weemoedig tegen mijn moeder op: "Pauline, het is hier zo stil sinds je verhuisd bent ...".

Muziek

De jaren zeventig was ook de tijd waarin ik muziek echt ontdekte. Muziek heeft altijd al een grote invloed op me gehad, maar ik realiseerde me niet hoeveel tot ik dit boek begon te plannen. In het begin van de jaren 1970 luisterde ik naar Prog Rock op cassettebandjes en de radio draaide bands als T-Rex en Sweet en veel bands uit de VS, wat prima was, maar vanaf 1975 werd muziek pas echt interessant. Britse muziek was plotseling fantastisch. In 1976 sloeg Punk Rock in als een bom en werd onmiddellijk gevolgd door New Wave.

In 1977/1978, toen ik 14/15 jaar oud was, sprongen Dave Machon en ik direct na school op de trein om naar plekken te gaan zoals het Rainbow Theatre in Finsbury Park, Noord-Londen. Misschien was het verstandig van Andy om niet mee te gaan. Ons eerste uitstapje was ook de eerste keer dat ik zonder mijn ouders in de trein zat. Bij aankomst in Paddington namen we de metro naar Chalk Farm, nog een primeur voor mij. In die tijd was Londen een smerige plaats met overal zwartgeblakerde, roetkleurige gebouwen, maar opwindend en heel anders dan Maidenhead. De Rainbow concerten begonnen om 18.00 of 19.00 uur en de bands wisselden elk half uur. Dave zag de Sex Pistols (ik vond ze niet zo goed) en ik zag bands als de Boomtown Rats, Generation X en de Ramones. Ik hield van de New Wave bands. New Wave was echt onze muziek, met Ian Dury, The Clash, Elvis Costello en The Stranglers als enkele van onze favorieten.

De laatste trein terug van Paddington ging om 22.45 uur, dus soms misten we het laatste half uur muziek om in de vroege uurtjes thuis te komen en de volgende ochtend op te zijn voor school.

Deze vroege ervaringen leidden tot een liefde voor muziek en concerten, en ik z o u het concert van The Rolling Stones in 1982 in Wembley Stadium en het Thin Lizzy afscheidsconcert in de Hammersmith Odeon in 1983 gaan zien. Tijdens het Summer of '84 concert zag ik een enorme hoeveelheid muziek, waaronder Big Country, Kool & the Gang, Nik Kershaw en Elton John. Ik geniet van zoveel verschillende soorten muziek en door de jaren heen heb ik ook het geluk gehad om Dire Straits te zien in de Wembley

Arena, Shirley Bassey in de Royal Albert Hall en, veel later in Manchester, onder andere Level 42, Jools Holland en The Police.

Beter op school

Het klinkt misschien alsof ik nooit iets deed op school, maar in feite hield ik mijn hoofd koel en de cijfers verbeterden geleidelijk. Andy Jones, Dave Machon en ik bleven goede vrienden in het tweede en derde jaar. In het vierde jaar werden Andy en ik overgeplaatst naar andere klassen, maar we bleven goede vrienden. We zagen elkaar op school en bleven 's avonds en in het weekend samenkomen in The Bars. Een van onze andere vrienden, Dave Clare, was iets ouder en hij had een Mini, waardoor plotseling iedereen zijn beste vriend was. We stapten met z'n vijven achterin en reden door heel Maidenhead. Iedereen rookte behalve ik. Ik had een paar jaar eerder een sigaar van papa geprobeerd en vond hem smerig smaken. Maar dat liet me niet los. Op een keer zeiden de jongens in de auto: "Oké, laten we Henry laten roken." Ze deden alle ramen dicht en staken allemaal hun sigaret op. Omdat ik de middelste passagier was, kon ik niet ontsnappen en de auto vulde zich met rook, als een vreugdevuur, een dampende smog van goedkope, walgelijke sigaretten. Uiteindelijk gaven zij het eerder op dan ik en stapten ze uit de auto met de rook achter zich aan. Je zou bijna denken dat de auto in brand stond. Tot op de dag van vandaag heb ik nog nooit een sigaret gerookt.

De Mini werd vooral gebruikt om pubs op het platteland te vinden waar we konden stoppen voor een pint. De ene heette The Dew Drop Inn en de andere The Plough, allebei verscholen in niemandsland op het platteland rond Maidenhead. We gingen uit op vrijdagavond en de meeste weekenden. Er werd me nooit om een identiteitsbewijs gevraagd, maar omdat het niet het soort pub was waar jonge kinderen dronken, controleerde de politie niet, dus er was geen gevaar om betrapt te worden op alcoholgebruik onder de wettelijke leeftijd. Op een dag, midden in een zeer strenge winter, reed Dave's vader ons naar The Dew Drop Inn (de herberg is er nog steeds, een prachtige plattelandskroeg verscholen in een afgelegen doodlopende straat). Dave's vader en opa zetten ons daar af en dronken snel een halfje voordat ze ons aan onze lot overlieten. We wisten niet dat de temperatuur zo koud was dat een beekje dat in volle stroming was geweest, was dichtgevroren op de parkeerplaats en dat de Austin van Dave's vader vast kwam te zitten. Dave had een peuk opgestoken en genoot net van zijn pint toen hij de stem van zijn vader hoorde: "Hé, kunnen jullie me een duwtje van het ijs geven?" Dave schrok zo erg dat hij zijn sigaret bijna inslikte. Het bleek dat Dave's ouders niet wisten dat hij rookte - nou ja, niet tot op dat moment in ieder geval!

Het plan was om achter de auto te gaan staan en te proberen hem van het ijs te stuiteren. Ik was uitgedost in mijn supercoole jaren '70 outfit van een leren jack, cowboylaarzen, strakke spijkerbroek

en een crèmekleurige polo - misschien niet ideaal voor deze klus. In mijn enthousiasme verloor ik mijn houvast en gleed en slipte ik achteruit over het 10 of 15 meter lange ijs, terwijl ik "Woaaaaah! Woaaaaer!", terwijl ik mijn evenwicht probeerde te bewaren terwijl ik de duisternis in gleed, waarbij mijn crèmekleurige polokraag opging in de pikdonkere, ijzige omgeving. Op de een of andere manier lukte het me om niet te vallen, maar ik heb het nooit overleefd en word er zelfs nu nog mee geplaagd. Uiteindelijk lukte het ons om de auto uit het ijs te duwen en daarna gingen we terug om in de pub nog wat te eten. Als tieners waren dit de dingen die ons amuseerden, en dat doen ze nog steeds.

Dave, Andy en ik gingen vaak naar de bioscoop in Maidenhead. Andy hield van horrorfilms, hoewel ik er nooit een fan van ben geweest. In die tijd mochten mensen roken in de bioscoop en wij zaten met onze benen over de stoel voor ons. Tijdens een bijzonder eng gedeelte aan het einde van *Carrie* (leeftijdsbeperkingen leken in die tijd optioneel te zijn), schrok Andy zo hard en sprong zo hard dat hij zichzelf met zijn knieën in het gezicht sloeg. De sigaret die hij op dat moment toevallig in zijn mond had vloog door de lucht in een regen van vonken en ik plaste letterlijk in mijn broek van het lachen ...

Af en toe werden die zorgeloze dagen onderbroken door minder ontspannen momenten. Aan het eind van de jaren 1970 kwam pap terug uit New York met een zware griep en er werd gezegd: "Het gaat niet goed met pap. Wees stil." Toen het slechter met hem ging, belde mama de huisarts, die een ambulance belde en papa naar het ziekenhuis bracht.

Ik weet nog dat ik me verdrietig voelde toen ik zag hoe papa in zijn pyjama de trap afkwam. Het was waarschijnlijk de eerste keer dat ik hem kwetsbaar zag. Hij lag meer dan een week in het ziekenhuis. Helaas dacht de dokter dat het longontsteking was, maar in werkelijkheid ging het om een zeer ernstige infectie waar we nog nooit van hadden gehoord - de veteranenziekte. Blijkbaar had hij die opgelopen van de besmette airconditioning in het hotel in de VS. Gelukkig herstelde hij volledig, maar het gaf de hele familie een enorme schok.

Ontmoeting met Rebecca

Toen, in 1978, ontmoette ik Rebecca. Ik scharrelde wat rond op school en leidde in die tijd een eenvoudig leven vol plezier en spelletjes. Op een discotheek in Cookham Dean zag ik op een avond een klein meisje met felrood haar. Ze droeg een hoge hoed en het eerste wat ik deed was de hoed op haar hoofd tikken, wat ik een paar keer deed tot ik haar aandacht had. We ontmoetten elkaar die avond en gingen de volgende zes jaar met elkaar. Rebecca en ik werden heel erg hecht. We waren verliefd en ongelooflijk gelukkig, en het was geweldig voor me om die stabiliteit te hebben tijdens mijn late tienerjaren, wanneer alles rommelig kan zijn.

Rebecca, een heel slim gymnasiummeisje, zat een jaar boven mij op school. Onze scholen lagen dicht bij elkaar en de leerlingen bewogen zich in dezelfde kringen. Ik zat de hele week op school, ging na schooltijd uit met mijn vrienden en in het weekend met Rebecca. Zoals alle tienerjongens gebruikte ik mijn huis als slaapzaal, een plek om te eten, te slapen en schone kleren te krijgen.

Rond deze tijd, nadat hij gestopt was met skateboarden, begon Rupert te motorcrossen en onze ouders kochten een Suzuki motor voor hem, waarschijnlijk om hem iets te geven om zich mee bezig te houden nadat hij gestopt was met skateboarden. Mam had inmiddels het VW busje verkocht en een groene Fiesta gekocht, 'the little green box' noemden we hem, met een aanhanger achterop om Rupert's motoren naar scramblingwedstrijden te vervoeren. Ik verlangde ook naar motorcross, maar school, meisjes en opgroeien stonden in de weg. Ik had het geprobeerd toen ik jonger was, maar had het nooit helemaal voor elkaar gekregen, maar nu deed Rupert het op dezelfde leeftijd en hij deed het goed.

In de zomer van 1978 gingen Andy en ik met de trein naar Cornwall. We hadden onze fietsen meegenomen zodat we ons konden verplaatsen in Polperro, maar Andy's brommer begaf het op weg naar het station. We stapten uit in Plymouth, maar we wisten dat we Polperro nooit zouden bereiken met z'n tweeën achterop mijn brommertje. Mijn tante stuurde haar dochter Karen met haar vriend, die een grotere motor had, dus Andy ging achterop zijn motor en Karen achterop de mijne. We zwierven een paar dagen rond in Polperro, aten fish and chips en dronken bier in de plaatselijke pub. Mama had me de sleutel van de elektriciteitsmeter gegeven en gezegd dat ik hem moest legen en de munten naar de bank moest brengen om ze in te wisselen voor bankbiljetten. Ik bracht de zak met munten naar Barclays, waar ik van de kassier te horen kreeg dat ik over een uur terug moest komen. We liepen door het dorp om de tijd te doden, maar toen we terugkwamen, stond er een grote kerel in een lange jas op ons te wachten.

Hij stelde zich voor als 'Detective Plod' en vroeg om een paar woorden. Hij wilde dat we uitlegden waar al die 10 pegels vandaan kwamen, omdat hij dacht dat we telefooncellen hadden vernield. We waren natuurlijk volkomen onschuldig, dus dit kwam als een enorme schok, want geen van ons had ooit eerder het pad van de politie gekruist. In een poging om kalm te blijven en wetende dat we niets verkeerd hadden gedaan, vertelde ik de agent het verhaal en gaf hem mama's telefoonnummer, waarna hij ons, nadat hij haar had gebeld, zei dat we konden gaan. Een achterdochtige politieagent is geen prettige ervaring.

Ik haalde zeven O-niveaus met B's en C's, waar ik blij mee was omdat het genoeg was om door te gaan naar de zesde klas, hoewel veel van mijn goede vrienden de school verlieten. Dave ging naar de technische school. Andy koos ervoor om vrachtwagenchauffeur te worden, met als resultaat dat hij op zijn 17e goed geld verdiende en tevreden was met zichzelf. Ik bleef

om mijn A-niveaus Frans, economie en biologie te doen, voornamelijk omdat ik me tot niets anders aangetrokken voelde. Andy en Dave en ik zagen elkaar in de weekenden en onze vriendschap duurt voort tot op de dag van vandaag. Veel andere klasgenoten werden vrienden, waaronder Lindsay McKay en John O'Farrell, maar dat waren geen hechte vrienden zoals Andy en Dave. John werd humorist en was te zien in *Have I Got News for You?* Hij heeft ook een paar boeken geschreven. Hij was altijd erg grappig in de Franse les en liet ons gieren van het lachen.

Toen ik 17 werd, in 1979, kocht ik een Kawasaki KH250 tweetakt triple, de grootste motorfiets die je toen op L-platen kon rijden. Het was anderhalve motor en ik was er helemaal weg van. Op een herfstavond reed ik er rond 16.30 uur mee van school naar huis. Het was pikdonker, het regende en ik zat midden in de spits van Maidenhead op de A4. Al het verkeer kroop voorbij met 30 km/u. Ik was jong, ongeduldig en dom op een snelle motor en besloot uit de rij te gaan. Ik schakelde een paar versnellingen terug om langs de wachtende auto's te komen en begon met 60 km/u of meer te scheuren voordat ik een bocht omging en een helling afgang. Er kwamen auto's op me af terwijl ik langs de kruisingen raasde toen plotseling iemand naar me toe kwam en besloot rechtsaf te slaan. Auto's naderden me aan de buitenkant, één reed er voorlangs en de lijn waar ik langs reed was natuurlijk aan de linkerkant. Als ik op de rem trapte, zou ik van de motor vallen. Ik draaide het gas open en wist me tussen twee auto's door op de open weg te wurmen. Mijn hart bonkte daarna en ik schrok echt van mijn stomiteit. Na dat incident ben ik langzamer gaan rijden.

Niet lang daarna verkocht ik de motor, omdat Rebecca en ik het zat waren om nat en koud te zijn als we er ergens mee naar toe gingen. In plaats daarvan kocht ik een oude Mini, British Racing Green geschilderd, met een 850cc motor, wat betekende dat hij niet harder dan 50 km/u kon. Tegen die tijd werkte ik op zaterdagochtend in een winkel voor motoronderdelen in Maidenhead, dus ik zat goed als de auto het begaf!

Ik was een trouwe vriend. In 1979 speelde Led Zeppelin in Knebworth en een vriend bood me zijn reservekaartje aan. Nu zullen alle muzikfans voor altijd tegen me schreeuwen, maar ik sloeg het af en gaf het terug. Eén reden was dat ik nooit echt van Led Zeppelin had gehouden en er misschien niet van had genoten, maar de echte reden was dat ik Rebecca had beloofd dat ik haar mee zou nemen naar een knutselbeurs. Achteraf gezien had ik eigenlijk naar het laatste concert van Led Zeppelin moeten gaan, want de ambachtsbeurs was - nou ja, een ambachtsbeurs!

Rebecca had vier A-niveaus en had naar elke universiteit in het land kunnen gaan, maar ze ging leren voor tweetalig secretaresse aan het Institut Français, een college recht tegenover het National History Museum in South Kensington. Je moest

erg scherp zijn om daar binnen te komen. Toen ik mijn rijexamen had gehaald, reed ik met mama's auto naar Londen om Rebecca doordeweeks en in het weekend op te zoeken. We wandelden graag door West End en genoten van de schoonheid van Hyde Park en West-Londen.

Ze logeerde in de Boltons, een chique pension voor jongedames in Londen dat werd gerund door nonnen die met een ijzeren roede regeerden. Jongens mochten op geen enkel moment over de drempel komen, dag of nacht. De moeder-overste ontmoette de meisjes bij de deur, dus er was geen kans dat ik naar binnen zou gaan voor een canoodle.

Met Rebecca, 1980

Toen ik mijn laatste jaar op school inging, stopte ik met mijn baan bij de motoronderdelenwinkel om me te concentreren op mijn A-niveau's Frans en biologie. In de zomer na mijn eindexamen namen mijn ouders ons mee op vakantie naar Italië, waar we aan de kust van Amalfi verbleven in een klein vakantieappartement. We aten heerlijke pizza's en hadden een geweldige tijd op wat onze laatste familievakantie zou worden. De vakantie had een groot effect op mijn moeder - maar niet op de beste manier.

Er liep een stormafvoer door de stad en die was niet ver van onze flat. Op een dag hoorde mama een hond blaffen en ging ze hem zoeken.

De hond was in de afvoer gevallen en kon geen uitweg vinden. Ze riep een politieagent te hulp, maar zijn oplossing was om zijn pistool te trekken en de arme hond neer te schieten. Gelukkig hield mama hem tegen, maar niemand kwam naar voren om de hond te helpen en hij lag er nog steeds toen we vertrokken. Mama ging nooit meer op vakantie naar het buitenland en zei: "Ik ga nergens heen waar ze dieren zo slecht behandelen."

Ik ging terug naar mijn resultaten om te ontdekken dat ze niet goed genoeg waren om in te gaan op een aanbod om bedrijfsstudies te doen aan de Brunel Universiteit. Ik was aangeslagen. Al mijn schoolvrienden werkten of gingen studeren en ik had geen vastomlijnd plan voor mijn leven.

De rest van de zomer werkte ik op een bouwplaats, waar ik de jongen en het mikpunt van alle grappen was, dingen omstootte en alles fout deed. We bouwden een uitbreiding van een kantoorgebouw in Ascot. Elke ochtend haalden de jongens me op van het einde van de weg in hun kleine bouwvrachtwagen en ik wist echt niet wat het verschil was tussen het ene uiteinde van een schop en het andere. Ik was de man die thee moest zetten en het zand en cement moest verschuiven en zelfs dat kon ik niet goed. Toch hebben we wel gelachen.

Op een middag kwamen de architect en de eigenaar het werk inspecteren dat we hadden gedaan bij het graven van de funderingen. De graafmachinist was alleen goed voor werk tussen 8 uur 's ochtends en 12 uur 's middags, want dan ging hij naar de pub en werd hij dronken. Op deze dag zou hij om 14.00 uur de grote jongens ontmoeten. Iedereen dacht dat dit leuk zou zijn om naar te kijken, omdat we allemaal wisten dat de graafmachinist tegen die tijd nauwelijks kon opstaan en meestal op zoek ging naar een plek om te slapen. Hoe dan ook, hij ontmoette de mannen zoals afgesproken en ze liepen rond, praatten met hem en inspecteerden het werk. Op een gegeven moment miste hij zijn houvast en viel achterover in de geul die hij die ochtend had gegraven. De geul was ongeveer een meter of 18 inch breed, wat ongeveer de breedte van hem was, en daar lag hij dan, ongeveer zes meter naar beneden, muurvast en niet in staat om iets te doen, want hij was drie lagen in de wind. We hingen allemaal aan de steiger als de gibbons in *The Jungle Book*, huilend van het lachen, maar de eigenaar en de architect werden razend.

Een andere keer werd er een vloer gelegd en kreeg ik de leiding over het mengen en binnenbrengen van de dekvloer voor de laatste fijne betonlaag voor het tegelen. Op de tweede dag verstijfde de dekvloer en vormde klonten in plaats van dat hij uit mijn kruiwagen stroomde, en hij kwam bovenop de nog natte waterdichte laag terecht. Ik kiepte een kruiwagen dekvloer omhoog, maar in plaats van er zachtjes uit te glijden, kwam het er in één klont uit - *splat!* - in een plas teerhoudend water, die vervolgens op de roze, vers gepleisterde muren spatte. Het teerachtige water drong natuurlijk rechtstreeks door in het pleisterwerk. Precies op dat moment kwamen de architect en de projecteigenaar binnen om te zien

om te zien hoe ik er een puinhoop van maakte. Mijn diensten waren niet lang meer nodig en ik ging niet de bouw in.

Ik was een beetje verloren die herfst toen de impact van het niet naar de universiteit gaan voelbaar werd. Mijn opties leken beperkt. Ik schreef me in bij een hogeschool voor volwassenen, maar daar lag mijn hart niet. Ik hield het maar een week of twee vol voordat ik me als werkloze inschreef. Er waren toen 3.200.000 werklozen en het was een verschrikkelijke tijd. Ik was een van de '1 op de 10' waar UB40 over zong en door mijn gebrek aan werk voelde ik me een mislukkeling. Ik kon geen baan krijgen zonder ervaring en ik kon geen ervaring krijgen zonder baan. Ik zat vast in een cirkel. Mijn ouders waren erg behulpzaam en mijn vader deed zijn best om me in contact te brengen met iemand die misschien een baan voor me had... maar het liep op niets uit. Rebecca was in die tijd een enorme steun en ik zal haar nooit vergeten. Ze had een vaste invloed toen ik die het hardst nodig had, een rots waaraan ik me kon vastklampen in die richtingloze maanden na het verlaten van de school.

In september hoorde ik dat Marks & Spencer op zoek was naar kerstpersoneel, dus nam ik een baan bij hen aan. Ik was ongelooflijk onder de indruk van hoe georganiseerd alles was en ik was ongelooflijk dankbaar voor het werk. Ik deed van alles, van schappen stapelen tot aan de kassa's en het inpakken van de tassen van de klanten - ik was gewoon een van de jonge jongens in de winkel. Op een zaterdagmiddag voor Kerstmis stond ik op de kassa. Meestal staan we maar een uur achter de kassa, maar het was zo druk dat ik de hele middag achter de kassa stond. In die tijd hadden we ook te maken met Green Shield Stamps (het 1970-equivalent van klantenkaarten), dus ik was de kassa's aan het aftappen, boodschappen aan het inpakken en de Green Shield-aftrek aan het uitrekenen. De ene helft van mijn hersenen was aan het rekenen, terwijl de andere helft helemaal niets deed. De drie en een half uur waarin ik maar de helft van mijn hersenen gebruikte en de andere helft niets deed, waren erg onevenwichtig. Uiteindelijk werd ik afgelost door de supervisor. Ik wankelde bijna weg van de kassa en het duurde een goed half uur, plus een kop thee en een plak cake, voordat ik me weer goed begon te voelen.

Begin van mijn werkzame leven Januari 1981 tot juni 1986

Te baan bij Marks & Spencer eindigde na Kerstmis, wat betekende dat ik in januari 1981 werkloos werd. Toen kreeg ik uit het niets een telefoontje van de man van een vrouw met wie ik bij M&S had samengewerkt, een lieve vrouw genaamd Hillary Kenneth. Peter Kenneth belde en vertelde me dat hij voor een Duits wijnbedrijf werkte, Niederthaler Hof, en vroeg of ik als verkoper wilde komen werken. Ik had altijd al in de verkoop willen gaan, alleen maar omdat mijn vader dat ook deed. Ik zei dat het goed was, maar dat ik niets van wijn wist. Peter zei dat ik naar een hotel in Colchester moest gaan om zijn verkoopmanager te ontmoeten. Ik zat in een 16 jaar oude Mini en reed voor het eerst op de North Circular Road, midden door Londen. Ik was doodsbang. In het hotel ontmoette ik Trevor Hill, vertelde hem dat ik 19 was en niets wist over wijn of wat dan ook. Hij bood me een baan aan als commissionair met een autovergoeding van £1000 per jaar.

het bedrijf, maar niet met een salaris.

Trevor gaf me een stapel blauwe vellen papier waarop de gegevens stonden van iedereen die voor Kerstmis wijn had gekocht. Hij zette me in een kamer met een telefoon en vertelde me dat ik wijn aan deze mensen moest verkopen als onderdeel van een nieuwjaarsverkoop. Ik keek naar de prijslijst en had geen idee waar ik moest beginnen, totdat hij uiteindelijk zei: "Je moet deze mensen bellen, Peter."

"Ik weet niet wat ik moet zeggen," zei ik. "Ik heb de flessen nog nooit gezien. Ik weet niet hoe ze smaken. Ik heb nog nooit een uitgaand zakelijk gesprek gevoerd."

Hij gaf me een script en schreef op de prijslijst wat elke wijn was en of het wit, rood, zoet, zwaar, droog enzovoort was. "Ik ga pas weg als je mensen begint te bellen," zei Trevor.

Ik zat naar de telefoon te kijken, doodsbang en ik wilde niemand van streek maken. Trevor belde er een paar om me te laten zien hoe het moest en toen probeerde ik het zelf, waarbij het me lukte om wat wijn te verkopen.

Nadat we deze telesalescampagne hadden afgerond en een weekend vrij hadden gehad, moe s t ik naar het kantoor in Noord-Londen, waar ik een doos met klantenkaarten kreeg, aangezien Oxfordshire mijn gebied was, en er werd me verteld dat ik moest beginnen met het maken van afspraken om mensen te zien. Ik moest ook wat proefflessen halen bij de expeditie, een plaats in Finchley die rechtstreeks uit Dickens kwam. Ik kreeg 100 flessen wijn om te proeven en moest wat aantekeningen maken voordat ik ze doorgaf aan potentiële klanten. Ik kon niet geloven dat ze me gewoon een auto vol wijn hadden gegeven. Ik had nog nooit zoveel gezien.

Mijn eerste afspraak was in Oxford. Ik vond het huis en de man kocht wijn. Succes!

Tijdens dat eerste jaar was ik een paar maanden onderweg, constant doodsbang dat ik ontslagen zou worden. In maart bracht ik de maand door op een stand op de Ideal Home Exhibition in Earl's Court in Londen. Het was mijn taak om mensen over de vloer te krijgen om wijn te proeven en te kopen, maar het was hard werken en ik werd keer op keer teruggeslagen. Het was mogelijk om daar een hele dag door te brengen zonder iets te verkopen, wat bekend staat als een 'blanco dag' in de verkoopwereld. Toch leerde ik hoe ik moest verkopen. Ik kwam mijn eerste jaar door zonder ontslagen te worden, wat een verrassing voor me was.

In juli 1981 werd het land veroverd door het koninklijk huwelijk van Prins Charles en Lady Diana Spencer. Het was misschien wel het grootste evenement sinds VE Day of de kroning in 1953 en ik besloot dat ik erbij wilde zijn. De avond voor de bruiloft was er een groot vuurwerk en een concert met klassieke muziek in Hyde Park, dus Rebecca en ik gingen er samen met het grootste deel van Zuid-Engeland naartoe. Met honderdduizenden rondlopende mensen was er zoveel lawaai dat we de klassieke muziek niet konden horen, maar het vuurwerk was spectaculair.

We probeerden toen van Hyde Park naar het winkelcentrum te gaan om een plek te vinden om de volgende dag naar de bruiloft te kijken. Rond Hyde Park Corner lopen met 500.000 mensen op straat was bijna onmogelijk en het werd een belachelijke drukte, zo druk dat de menigte zich als één organisme bewoog. Je kon je voeten optillen en meegesleept worden en omdat Rebecca een klein ding was, met een lengte van slechts 1,80 meter, werd haar neus tegen mijn borst gedrukt en kon ze nauwelijks ademen. Uiteindelijk kwamen we bij een barrière waar we, als we eroverheen konden, konden wachten tot de menigte voorbij was.

Op de een of andere manier lukte het ons om Piccadilly af te dalen naar de Mall, maar de menigte was toen al 12 personen groot. Desondanks was het een heerlijke avond en iedereen sliep waar hij maar plaats kon vinden. We moesten vooraan staan, anders zou Rebecca helemaal niets zien en zou het geen zin hebben om daar te zijn. We liepen rond Admiralty Arch, waar op sommige plekken 15 mensen stonden. Er was een opening in de slagboom die leidde naar een steegje met een paar vuilnisbakken rechts van me en omdat ik dacht dat de opening 's ochtends wel dicht zou zijn, dacht ik dat als we naar binnen glipten, we een zitplaats op de eerste rij zouden hebben. We liepen naar binnen en er waren al een paar East End gezinnen en ze lieten ons meteen thuis voelen. We installeerden ons voor de nacht en voor de eerste - en ik hoop mijn enige - keer sliep ik op straat in de stad Londen. Het was koud en ongemakkelijk - nooit meer!

De hele nacht door zongen de mensen en de stemming was geweldig. Toen de zon opkwam, was er een buitengewoon gevoel van nationaal optimisme en het gevoel van Britsheid was immens. Union Jacks waren overal en liedjes zoals *Roll Out the Barrel* werden door de menigte gezongen. Al snel arriveerden er politie en soldaten en de sfeer werd langzaam beter. De opening was open gebleven en rond 8 uur arriveerde een zeer netjes geklede vrouw met haar kind en probeerde een positie in te nemen. De East End families waren niet blij en zeiden: "Nee, dat doen jullie verdomme niet. We zijn hier al de hele nacht. Jullie kunnen naar achteren." Kort daarna trok het leger inderdaad de slagbomen dicht en stonden we voor en centraal met Rebecca voor me, zodat ze een perfect uitzicht had.

We namen veel foto's van de koetsen en paarden en van Charles en Diana die voorbij kwamen. Het was een dag der dagen, een speciale dag, en om daar te zijn was iets anders - je kon het echt van binnen voelen. Het was magisch, wat betekende dat wat het koninklijk paar te wachten stond des te triester was.

Na een tijdje besloot ik dat mijn oude Mini niet meer voldeed en kocht ik een tweedehands Ford Fiesta van de buurman van Peter Kenneth. Op een hete bank holiday in augustus reden Rebecca en ik naar het toenmalige Windsor Safari Park (nu Legoland). In het leeuwenverblijf blies mijn pas aangeschafte Fiesta op spectaculaire wijze zijn motor op - er kwam stoom uit - met als gevolg dat de auto naar buiten moest worden gesleept voor de ogen van alle bezoekers en het personeel (en de leeuwen) die naar ons keken en ons uitlachten.

Rebecca en ik werden ook heel volwassen, gingen naar musicals en concerten en zagen komieken. De bioscoop in Maidenhead was een vlooienbak met plakkerige vloeren, dus Rebecca en ik gingen naar een betere bioscoop in Henley. De bioscoop in Henley was ouderwets, als een theater, en had zelfs een bar. Er werden twee films vertoond, met een short van ongeveer een half uur voor het hoofdprogramma. Bij aankomst kon je

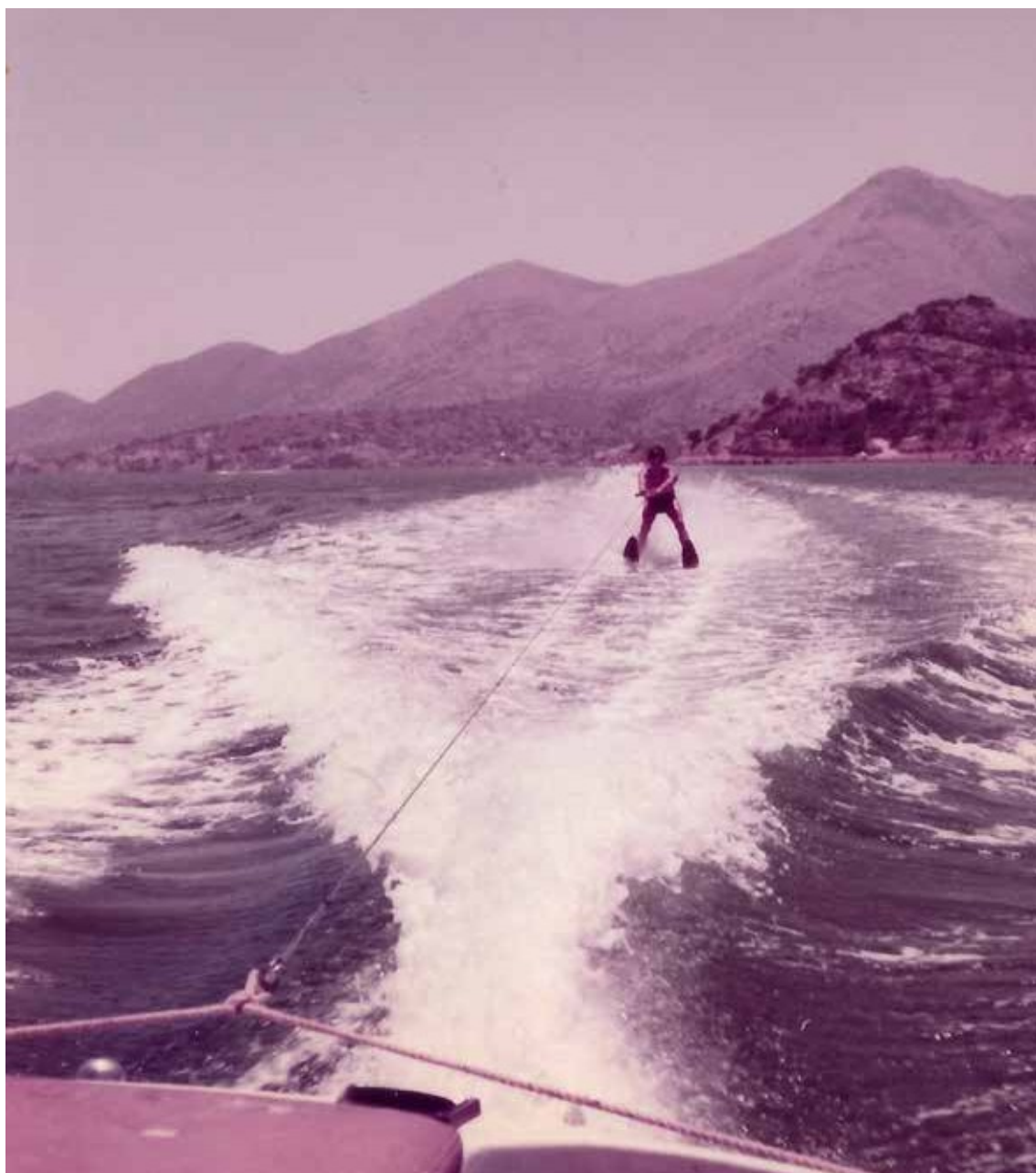
een drankje nemen en er ook een bestellen voor in de pauze, zodat je G&T op je zou wachten. Het voelde allemaal heel volwassen.

Rebecca en ik gingen op vakantie naar Cornwall en Wales en ook naar Kreta in 1982. Het was toen al een populaire plek, maar ik was nog nooit op zo'n exotische plek geweest. We hadden een kleine villa in de buurt van Aghios Nikolaos die perfect was en we huurden een brommer om rond te toeren. Een deel van de tijd luierden we op het strand, maar we bezochten ook veel bezienswaardigheden.

Op Kreta, 1982

Op een dag belandden we in het stoffige stadje Elounda. Ik zag een bord op de kade waarop een boottocht werd aangeboden naar Spinalonga, een oude leprakolonie. Rebecca wilde niet naar een totaal verlaten eiland, maar ik deed het toch. Ik vond het prachtig, het deed me denken aan Duivelseiland uit de film *Papillon*. Op de terugweg bood de kapitein ons 'waterskiessen' aan, wat uit niets meer bestond dan: "Daar ga je. Ik gooi je eruit met een paar ski's. Houd alleen de punten uit het water." Ik stond de eerste keer op. Dat had hij niet verwacht, en ik eerlijk gezegd ook niet, en hij nam me mee in een grote cirkel totdat ik spectaculair in een wolk zeewater viel. Hij gaf me een tweede poging, met een start in diep water. Die keer hield ik het een paar rondjes vol - rond en rond gingen we voordat we aan een even onelegant einde kwamen.

Waterskiën op Kreta, 1982

Rebecca en ik bezochten de Minoïsche paleizen in Knossos en Phaestos en ik herinner me dat de hele reis fantastisch was, maar met een hitte waardoor we van schaduw naar schaduw renden.

Hoewel ik mijn vakanties nu met Rebecca doorbracht, liet ik mijn vrienden nooit in de steek - Dave, Andy en Giles Norman. Giles en ik ontmoetten elkaar in 1979, hij was de vriend van Ali, die een schoolvriendin van Rebecca was. Giles en Ali, Rebecca en ik gingen in 1984 op vakantie met z'n tweeën naar Tenerife, waar we aan de noordkust verbleven in een huisje dat ons vriendelijk was geleend door een vriend. In die tijd was de zuidkust verlaten en Los Gigantes werd onze favoriete plek. Rebecca en Ali zijn er al lang niet meer, maar wij zijn nog steeds vrienden en Giles woont nu met zijn vrouw en gezin in Londen.

Vissen met een vriend

Ik maakte kennis met vissen door een vriend van mijn vader, George Devlin, die ook een goede vriend van de familie werd. George was een aardige, geweldige man die langs de weg woonde met zijn vrouw Doris en was als een geniale oom voor veel van ons kinderen. Ik noemde hem gewoon George. Hij en papa gingen altijd vissen op zalm en forel en George was een meester in het vissen op forel in de plaatselijke kriptstromen en in Schotland op zalm. Op een keer stopte hij op de terugweg van een Schotse visreis om pa de vruchten van zijn werk te laten zien. Hij kwam aangelopen met een zalm die zeker een meter lang was en bijna te groot om vast te houden, en zei: "Kijk deze eens, Hugh, die komt uit de Spey."

Later, in het begin van de jaren 80, nam George me mee vliegvisser op de Kennet bij Hungerford, vlakbij Newbury.

Vliegvissen, 1983

We gingen een paar keer in augustus, wat een vreselijke tijd van het jaar is om te gaan vliegvissen omdat het dan meestal te warm en te zonnig is en de vissen slaperig zijn omdat het water warm is. Ik kende het verschil niet tussen het ene uiteinde van een hengel en het andere en het enige wat ik ving waren de bomen achter me en mijn oren, maar het was een wonder om George die vliegen te zien spinnen. Hoe je onder een treurwilg op de neus van een bruine of regenboogforel kunt werpen, weet ik niet, maar George deed het, keer op keer. Op een keer, vlak bij de Hungerford Bridge in het centrum van de stad, ving hij een forel die uit het water sprong en rondjes draaide. George gaf me de hengel en zei: "Voel eens hoe het is om een vis aan de hengel te hebben." Het gevoel van verbondenheid met het wilde dier was bijzonder en het was fantastisch om te zien hoe George hem aan de lijn hield.

We hadden een paar heerlijke, gelukkige, mooie dagen, waarin we heel weinig vingen terwijl we praatten en genoten van elkaars gezelschap. Ik koester de herinnering aan die dagen. George was een geweldige man en we leerden elkaar goed kennen en bleven vrienden tot hij stierf in 1986.

Mijn 21e verjaardagsfeest

December 1982 zou mijn 21e verjaardag zijn. In de loop van dat jaar besloten mijn moeder en ik om voor één keer in ons familieleven een groot feest te geven. Een van mijn wijnklanten woonde in de Chilterns bij Henley-upon-Thames. Hij had een prachtig landhuis en ernaast stond een enorme middeleeuwse schuur die hij verhuurde voor evenementen. Ik ging er in augustus heen voor een bezichtiging en het was ongelooflijk, met plavuizen die tot een meter boven de grond reikten en enorme deuren die ooit opengingen om de wagens en paarden in en uit te laten. De helling van het dak was steil en hoog, als een heksenhoed. Binnen had het plafond verbazingwekkende balken die zo'n 30 of 40 meter hoog waren. Ik was meteen verliefd op de schuur en zei: "Goed, dit wil ik hebben voor mijn verjaardag." Ik hield er geen rekening mee dat ik de schuur in augustus bekeek en dat mijn verjaardag natuurlijk in december was.

De planning kwam in actie en we nodigden ongeveer 150 van mijn vrienden en familie uit, neven en nichten, oma's en stiefgrootmoeders, iedereen die ik kende, plus nog een paar. Er was een enorme, werkende open haard in de schuur waar bijna een hele boom in paste. Vlak voor de dag aanbrak, bekeek mama de schuur en zei: "Piet, het wordt daar niet erg warm, zelfs niet met de open haard aan." Op de avond van het feest legden we twee houtblokken van drie meter op het vuur, maar zelfs dat deed de temperatuur niet dalen. We hadden ook twee enorme luchtverhitters die op straalmotoren leken, met lange buizen met propaantanks aan de achterkant. De kachels begonnen al uren voor het feest te blazen, maar het was een kraakheldere, droge avond en de eerste twee uur bleven de jassen aan. Mijn vriend Dave Clare verzorgde de disco, 'Whale Disco' noemde hij zichzelf, en hij had de muziek aanstaan om de sfeer op te warmen voor de mensen die arriveerden. Toen het feest op gang begon te komen, was er een *whoosh* en, *bang!*, alle elektriciteit viel uit in de schuur, waardoor er geen licht meer was behalve het vuur en nergens in de schuur stroom. Mijn eerste gedachte was, niet nu!

Het geluk wilde dat Dave ingenieur was bij de plaatselijke elektriciteitsmaatschappij, dus we liepen naar de achterkant om te zien of we het probleem konden vinden. Tijdens onze zoektocht naar de zekeringkast vonden we een aantal interessante borden die erop wezen dat de schuur tijdens de oorlog ooit een krijgsgevangenkamp was geweest (er gingen geruchten dat Rudolf Hess er korte tijd was geweest). In de huidige situatie hadden we echter weinig aan de geschiedenis. Dave vond al snel de zekeringkast en toen hij die opende, verklaarde hij dat het een absoluut rattenest was, met overal draden, oude verbindingen verbogen en vol spinnenwebben. "We kunnen die hoop stront onmogelijk repareren," verklaarde Dave en gaf de kast een scherpe schop, waarop de schuur in een regen van vonken weer tot leven kwam. De stroom werd hersteld, we deden een schietgebedje en het feest ging door.

Het was een onvergetelijke avond. Mama had een taart georganiseerd in de vorm van een schietzak vanwege mijn interesse in schieten. We hadden veel plezier met zoveel fantastische mensen. Zoals gezegd was het een koude, frisse avond en gelukkig droog.

Niet zo toen we de volgende dag teruggingen om op te ruimen. De regen viel met bakken uit de lucht, de schuur lekte overal en het rugbyveld ernaast, dat als parkeerplaats diende, stond tot aan de enkels in de modder. Ik voelde me op zoveel manieren gelukkig. Het was het enige grote feest in mijn leven en ik ben zo blij dat ik het gedaan heb.

De kneepjes van het vak leren

1983 was ook het jaar waarin ik mijn wijnverkoopcarrière echt begon op te bouwen. Ik verdiende, maar niet zoveel als mijn vrienden. Ik werkte hard en in 1983 begon het vruchten af te werpen. Ik voelde me meer op mijn gemak en werd een betere verkoper, tot het punt waarop ik werd geselecteerd om The Boat Show te verslaan, een baan die alleen de beste verkopers kregen. Verkopen leek opeens gemakkelijk. Ik deed mijn eerste grote verkoop, ging even wandelen, ging terug naar de stand, deed nog een grote verkoop en zo ging het de hele week door. Ik verkocht meer dan wie dan ook. Ik deed hetzelfde op de Highland Show en vanaf dat moment leek het alsof de verkoop elke week bleef komen. Het bedrijf had een jaarlijkse wedstrijd, de Gouden Leeuw, om de beste verkoper van Europa te benoemen. Halverwege het jaar stond ik bovenaan de lijst en ik spendeerde de rest van het jaar om ervoor te zorgen dat ik daar bleef. Bob Alex, die eruitzag als Tom Selleck in een krijtstreppak, was erg competitief en vastbesloten om me van mijn plek te stoten, maar ik hield vol en was enorm trots. Het jaar daarop werd ik gepromoveerd tot junior manager.

Presentatie topverkoper in Europa, 1983

Ik begon me af te vragen of het tijd was om me te settelen. Al mijn vrienden in die tijd gingen trouwen en kochten huizen en op dat moment voelde ik de drang om mijn eigen huis te kopen. Als verkoper reisde ik veel en toen ik door Wallingford reed, zag ik een oude molen die werd omgebouwd tot huizen. Ik kocht een piepklein startershuisje met één slaapkamer en toen de projectontwikkelaars me vroegen welke kleur sanitair ik wilde, zei ik tot mijn schande avocado. Ter verdediging, ik was pas 22 en het was 1983!

Mijn eerste huis in Wallingford

Zich settelen betekende niet dat ik mijn avonturen moest opgeven. Tijdens een vakantie naar Yorkshire dat jaar, genoot ik van het verkennen van The Wolds, de North York Moors en Castle Howard. Omdat ik altijd graag iets nieuws wilde proberen, ging ik in een ultralichte deltavlieger van het vliegveld Sutton Bank vliegen. Langzaam en met veel lawaai baanden we ons een weg naar 1000 meter hoogte en toen zette de piloot de motor uit zodat we werden getrakteerd op een prachtig uitzicht tijdens de wonderbaarlijk stille terugvlucht naar de aarde.

Ik hield nog steeds van motoren en had een Yamaha YZ250 voor de motorcrossraces voor volwassenen, een echte motor om op te racen. Rupert en ik deelden hem een paar jaar, racend in verschillende klassen, en het was geweldig leuk. Rupert reed altijd voorop in zijn races en ik zat altijd in de achterhoede van de mijne, maar er was niets leukers als de motor wegreed. Het ging er wel een beetje heftig aan toe tussen ons toen we de motor deelden, zoals je je wel kunt voorstellen ...

Motorcross, 1984

Motorcross, 1984

Motorcross, 1984

In 1984 kocht ik Ruperts deel van de motor. Mijn hoogtepunt in het motorracen was het winnen van de holeshot - als eerste de eerste bocht ingaan - tijdens een clubrace in Leatherhead in de zomer van 1984. Vijfendertig motoren stonden opgesteld en het was een race naar de eerste bocht. Meestal zat ik achteraan en de kans was groot dat als er één onderuit ging, iedereen onderuit ging. Op die dag had ik de holeshot te pakken toen ik de koppeling liet opkomen en *knal*, weg was ik. Plotseling realiseerde ik me dat ik op kop lag, langs vloog en gillend naar de eerste bocht reed. Mijn hersenen bevroren. Alles was te snel, te dichtbij en het touw om de baan zou me in tweeën snijden. Ik dacht: ik kan de motor niet afremmen. De motor was veel beter dan ik en op de een of andere manier slaagde ik erin om hem de bocht om te gooien en twee bochten lang de leiding te behouden, maar drie jongens gingen me voor op het volgende rechte stuk. De motor moest na die race gereviseerd worden, dus omdat ik geen tijd of geld had om verder te racen, heb ik hem gerepareerd, verkocht en waren mijn motor- en racedagen voorbij.

Leren autorijden - op de juiste manier

In plaats daarvan vond ik het misschien tijd om goed te leren autorijden. Mijn eerste auto's waren de aftandse Mini en, in 1981, de Ford Fiesta. Daarna kwam er een Mini

Metro, gevolgd door een nogal sportieve Escort Harrier. Ik ontmoette Rebecca na het werk in Maidenhead en reed haar naar huis. Toen ik op een dag op haar stond te wachten, bladerde ik toevallig door het tijdschrift *Punch*. Er stond een artikel in over high-performance autorijden en het klonk als iets wat ik leuk zou vinden, dus ik nam een paar details op. Een paar maanden later bevond ik me in Wimbledon op het hoofdkantoor van BSM om te beginnen met hun High Performance Course.

Op de parkeerplaats stond een Triumph TR8 V8 cabriolet en de rijder was John Lyon, destijds *de* high-performance rij-instructeur. BSM was halverwege de jaren 60 begonnen met HPC als een civiele versie van politierijden omdat auto's steeds sneller werden, maar de instructie de veranderingen niet had bijgehouden. John Lyon was instructeur geweest op de Hendon Police School en leerde mensen nu hoe ze veilig, discreet en snel in snelle auto's konden rijden.

John liet me kennismaken met de TR8. Hij liet me zien hoe ik de auto moest besturen en reed een paar keer een blokje om. Daarna ruilde ik met hem en reden we weg. Na 10 minuten zei hij dat ik aan de kant moest gaan en ging hij verder met mijn rijgedrag aan stukken te scheuren. Niets klopte. "Peter, je zit niet recht, je remt verkeerd, je gebruikt de koppeling slecht, je versnellingskeuze is verschrikkelijk en je observatie is onbestaande." Kortom, alles was absoluut verschrikkelijk. Hij was brutaal, maar ik bezweek niet onder de kritiek, want ik was er om te leren en dus vroeg ik gewoon: "Goed, waar beginnen we?"

We begonnen met een aantal halve dagen verspreid over ongeveer een jaar. Ik leerde de hele tijd. Tijdens een van die ritten gingen we naar het circuit van Silverstone, waar een vriend van John een Le Mans D-Type Jaguar aan het testen was. John mocht meerijden en ik vond het geweldig om te zien hoe hij voorbijschreeuwde in deze prachtige auto, terwijl het motorgeluid over de lege tribunes galmde.

John bleef aan mijn rijvaardigheid werken en vertelde me dat hij "een oud hoofd op jonge schouders probeerde te zetten". Uiteindelijk werd ik goed genoeg bevonden om naar het volgende niveau te gaan en in 1983 deed ik de hele HPC-cursus met een enorme hoeveelheid rijden in twee zeer lange dagen. John en ik reden door heel Zuid-Engeland, van Londen naar Lincoln en naar Norfolk. Op het circuit van Cadwell Park liet John zien hoe hard een auto kon gaan en hoe je er goed mee om moest gaan op snelheid. Hij was een briljante instructeur. Ik mocht toen achter het stuur kruipen terwijl John me begeleidde terwijl we over het kronkelige asfalt raasden - het was opwindend om een sportwagen zo tot leven te laten komen. Ik slaagde voor de cursus en het was John die mijn liefde voor het rijden op de juiste manier en het maximale uit een auto te halen echt aanwakkerde. In 1985 deed ik mijn HPC Silver Award Night Drive en slaagde ik ook voor de heel andere

en slaagde voor het zeer verschillende Institute of Advanced Motoring-test. Tot mijn grote vreugde slaagde ik vele jaren later uiteindelijk voor de HPC Gold Award.

De focus, precisie en consistentie die ik bij HPC leerde, sloeg over in mijn leven en alles begon beter te gaan.

Voor een HPC-evenement in 1983 werd het Goodwood racecircuit in West Sussex gehuurd voor een rijdag van de club. Mijn vriend Giles en ik besloten een VW Golf GTI te huren om een weekend lang over het circuit en de landweggetjes te scheuren. Nadat we de auto in Londen hadden opgehaald en hadden opgemerkt dat op de verzekering stond 'niet gebruiken op een circuit', gingen we op weg om precies dat te doen ...

Goodwood was toen een eenvoudige aangelegenheid, niet de chique bestemming die het nu is. We reden zelf wat rondjes en gingen op pad met andere leden. Helaas begon het hard te regenen, wat de baanomstandigheden moeilijker maakte. Giles en ik zaten in de Golf, waarbij ik erg hard reed - te hard, zo bleek. Aan het einde van het rechte stuk tussen start en finish is er een lange, dubbele bocht naar rechts met een bult in het midden, Madgwick genaamd. Hier vlogen we, op een erg nat wegdek, met 145 km/u deze bocht in. Halverwege kreeg ik de bult te pakken en de auto draaide heel snel rond. Hij draaide drie keer de ene kant op en twee keer de andere kant. Het stuurwiel zwiepte de hele tijd rondjes, de banden gilden en groen/zwart, groen/zwart was het uitzicht op gras en asfalt voor mijn ogen. Ik zette me schrap voor de botsing en de grote kans dat er enorme rekeningen mijn kant op zouden komen omdat ik een dure, onverzekerde auto in de prak had gereden. Wonder boven wonder kwamen we op het binnenveld tot stilstand zonder iets geraakt te hebben en zonder verwondingen. Oef! We druppelden terug naar de pits en vielen uit de auto. De smetteloos zwarte auto zat helemaal onder het maaisel, maar daar bleef het bij! Iedereen had onze escapade gehoord en trok me er genadeloos voor uit. Daarna liet niemand me meer in zijn auto rijden - ik vraag me af waarom? Het was kantje boord, maar ik had geluk dat ik niets geraakt had.

De wijnbusiness verlaten

In 1984 werd ik gepromoveerd tot de verheven titel van 'field manager', of 'field mouse' zoals de verkopers het noemden, voor het wijnbedrijf, met een verkoopster die Vera heette en voor me werkte. Ik had geen flauw idee wat ik deed. Ik had geen managementtraining gehad en op mijn 23e wist ik zelf nauwelijks hoe het zat. Vera droeg haar steentje bij, maar na het fantastische 1983 was 1984 een beetje een teleurstelling. Ik had het gevoel dat het tijd was om verder te gaan. Een van papa's vrienden werkte in de computerindustrie en ik begon in te zien dat dat de toekomst was.

Ik begon in te zien dat dat de weg vooruit was. Ik begon rond te kijken om te proberen in de business te komen.

Halverwege tot eind 1984 was ik op zoek naar een andere baan. Mijn baan in de wijnverkoop was alleen op commissie, dus het ging altijd om de volgende verkoop. Elke maand maakte ik me zorgen over de hypotheekbetalingen, die ik altijd wel kon betalen, maar zo wilde ik niet blijven leven. Het was tijd om verder te gaan.

MABX Systemen

In de nazomer van 1984 gingen Rebecca en ik met een paar vrienden op vakantie naar Tenerife - een heel interessante plek. Een letterlijk hoogtepunt was op de top van de berg Teide staan. Met 3.715m is deze berg het hoogste punt boven zeeniveau van alle eilanden in de Atlantische Oceaan. Alleen al door me om te draaien had ik een ongelooflijk uitzicht van 360 graden over het hele eiland.

Wat mijn werk betreft, had ik het gevoel dat ik in de computerindustrie moest gaan werken, maar ik had geen ervaring. In september 1984 kreeg ik een baan bij het opstartende computerbedrijf MABX Systems. Het betekende een salarisverlaging, maar het was een vast salaris in plaats van provisie. Helaas verkocht MABX Systems software die niet goed geschreven was en niet werkte en mijn baas leerde me enorm veel over hoe een klein bedrijf *niet* gerund moet worden.

Mijn relatie met Rebecca, die ooit zo hecht en liefdevol was geweest, was ook, pijnlijk, helaas op de klippen gelopen. Toen het in oktober 1984 het punt bereikte van trouwen of uit elkaar gaan, gingen we uit elkaar. Na zes jaar samen was dit een moeilijke tijd voor ons allebei.

In de loop van de maanden probeerde ik bezig te blijven en ging ik met Dave en Andy naar Polperro, ontmoette ik andere oude vrienden, maakte ik nieuwe vrienden en ging ik begin 1985 skiën in Andorra.

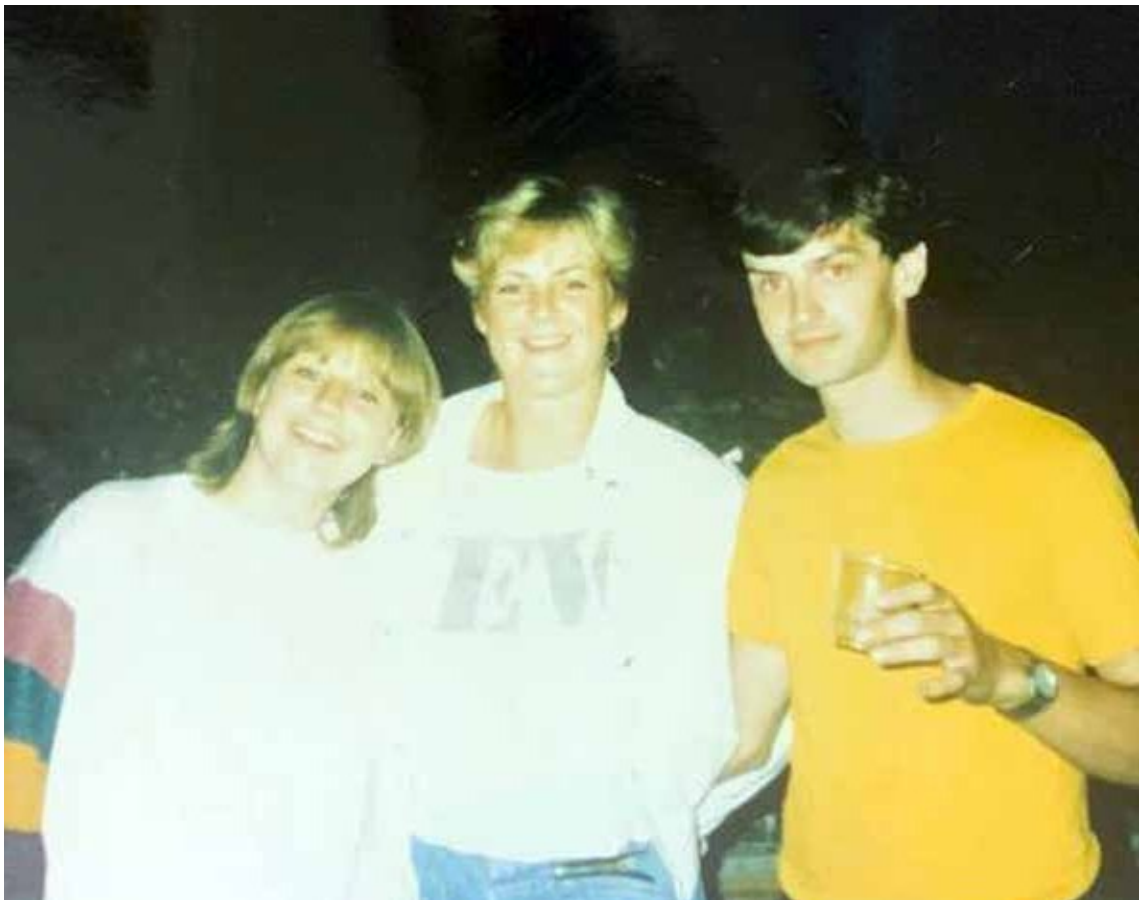
Terwijl ik mijn carrière probeerde op te pakken, overwoog mijn vader om met pensioen te gaan en begonnen mijn ouders serieus te overwegen om uit het zuiden te verhuizen. Mijn vader was 56 en wilde op zijn 60e met pensioen. Ze hadden het er al een tijdje over om naar het noorden te verhuizen en in het begin van 1985 kochten ze een huis in Wennington, Lancashire, wat betekende dat ik naar mijn huis in Wallingford moest verhuizen en geleidelijk aan, in de loop van het voorjaar van 1985, verhuisde ik van Maidenhead naar Wallingford. Het verlaten van onze woonplaats was voor ons allemaal een beetje een verwarrende tijd.

Rupert was toen 20 en stuitte overal rond. De vader van een vriend van Rupert had een villa in Dubai en nog een in Spanje. Rupert en zijn vriend woonden daartussen en hadden veel plezier.

Ondertussen was verhuizen naar Wallingford niet ideaal. Ik werkte in Maidenhead en kende helemaal niemand in het dorp, dus stelde mijn moeder voor om lid te worden van de plaatselijke Young Farmers' Club. Ik dacht dat ik het wel zou proberen - ik had tenslotte aan beide kanten van mijn familie een agrarische achtergrond. Begin 1985 werd ik lid van de Henley Young Farmers' Club en wat bleek, mama's suggestie was een heel goede. Ik werd meteen heel welkom geheten door Carol, de voorzitter van de club, en alle anderen. Young Farmers komen van allerlei plattelandsachtergronden en, zo leerde ik, zijn erg gezellig. Mijn achternaam, Henry, bleek een enorme bron van amusement en zorgde voor mijn bijnaam 'Hoera'. Dit kwam doordat de club was gevestigd in de buurt van Henley-on-Thames, waar roeiers beroemd zijn en veel chique 'Hoera Henrys' wonen. Ze hadden een T-shirt voor me laten drukken met de woordspeling 'Hoera Henley' erop, wat grappig was in de jaren tachtig.

De Young Farmers is een geweldige organisatie. We hielden regelmatig wekelijkse bijeenkomsten, disco's en schuurfeesten en we bezochten talloze plaatselijke landbouwshows, allemaal geweldige manieren om mensen te ontmoeten. Tijdens een disco viel het me op dat alle jongens achter een spectaculair blond meisje aanliepen. Ze was lang, droeg roze suède enkellaarsjes, roze hotpants en een 'Frankie Says OK' T-shirt. En ze had ook nog eens een groot bouffantkapsel uit de jaren tachtig. Het zou een understatement zijn om te zeggen dat ze opviel. Ik weet niet precies waarom of hoe, maar om de een of andere reden kwam ze die avond bij mij terecht en zo ontmoette ik Lauren.

Lauren en ik ontmoetten elkaar die zomer van 1985. Ze kwam uit Merseyside, zeker niet uit Liverpool, en was een professionele paardrijinstructrice op de plaatselijke manege. Lauren woonde in een caravan, een situatie waar ze helemaal niet blij mee was. Ik vond het vreemd dat ze jonger was dan mijn broer ('cradle snatching' werd er gezegd), maar we konden het goed met elkaar vinden en hadden veel plezier samen.

Met Lauren (midden) en een vriendin, 1985

We konden elkaar een goed partijtje squash geven en over van alles en nog wat praten en we gingen samen naar de Hunter Trials waar ze zo van genoot.

Ze verhuisde van de manege om als groom te gaan werken voor een rijke lokale familie die een Olympisch paard van drie dagen bezat. Lauren hielp met de verzorging van dit paard en verschillende andere en had haar eigen flat in het prachtige landhuis, wat haar veel beter uitkwam! Ik bezocht haar daar vaak 's avonds na het werk. Als ik 's avonds laat thuiskwam, was het uitzicht op de Chilterns adembenemend - die heldere nachten waren de enige keren dat ik ooit kleur in het maanlicht heb gezien. Het was gewoon zo prachtig rustig.

Toen ik het jaar daarvoor op The Boat Show werkte om wijn te verkopen, zag ik een stand met reclame voor Marlborough Action Holidays en het flottieljezeilen trok mijn interesse. Het ging om vier of vijf 11-meter jachten die langs exotische locaties voeren, waarbij de oudste boot een professionele schipper had en de anderen getrainde schippers. De gasten waren bemanningsleden, die deden wat ze werd opgedragen en probeerden niet in de weg te lopen. Ik schreef me in en betaalde voor een reis naar Griekenland.

De gasten ontmoetten elkaar voor het eerst op het vliegveld en vlogen naar Zakynthos voor een twee weken durende cruise rond Corfu. Onze flottielje ging eilandhoppen van de ene haven naar de andere, dus een perfecte zalige vakantie. We gingen overstag langs fantastische eilanden en staken de kloof over tussen Paxos en Antipaxos, vlakbij Corfu.

Zeilen in Griekenland, 1985

Grieks zwemmen

Toen we in een baai aanlegden, zagen we een klein wit kerkje bovenop een heuvel, omringd door sporen en geiten. We namen er een bus naartoe en sprongen eruit om rond te kijken. Er kwam een bruiloft aan met zo'n 30 auto's en mensen gooiden rijst naar de bruid en bruidegom, dus het was de echte Griekse bruiloftservaring. Na ongeveer een half uur sprong iedereen weer in hun auto's en vertrokken ze. We moesten teruglopen, maar gelukkig werden we opgepikt door een passerende boer. Een paar dagen later meerden we aan in Corfu, het einde van wat echt een fantastische vakantie was geweest.

Eind 1985 kwam er een einde aan de werkzaamheden bij MABX Systems en werd het bedrijf gesloten. Ik had geen baan meer en moest snel een nieuwe vinden omdat ik een hypotheek moest betalen. Ik schreef me in bij een paar uitzendbureaus en had een paar sollicitatiegesprekken - één voor de verkoop van Coca-Cola in Franstalig West-Afrika en één bij Rapid Recall Computers in High Wycombe. De gesprekken waren allebei gepland voor november, met Coke op de maandag en Rapid Recall op de woensdag. Coke stelde het interview een week uit, maar Rapid Recall vond plaats zoals gepland. Als het Coke-interview was doorgegaan, had het leven er heel anders uit kunnen zien.

Ik droeg mijn steentje bij op die dag en kreeg de baan bij Rapid Recall ter plekke aangeboden. Ik tekende meteen het contract en beloofde alle andere functies die op mijn pad zouden komen af te wijzen. De baan was van mij.

Begin december begon ik bij Rapid Recall. Het was echt een vooruitstrevend bedrijf en ik werd met open armen ontvangen. Lauren en ik werden zelfs uitgenodigd voor het kerstfeest in een chique hotel, ook al was ik amper binnen. Het bedrijf verkocht IBM-computers en mijn baan als internal sales executive hield in dat ik te maken had met grote bedrijven en grote olie- en gasverwerkende bedrijven in het Verenigd Koninkrijk.

Eerlijk gezegd was ik er in het begin niet erg goed in. Het systeem was erg ingewikkeld en ik maakte veel fouten in de eerste paar maanden. Tijdens een korte pauze pakte ik het skiën weer op en in februari ging ik met een paar vrienden een weekje naar de bergen van Oostenrijk. Opgefrist van mijn vakantie keerde ik met hernieuwd enthousiasme terug naar mijn werk.

In het voorjaar van 1986 kreeg ik de smaak te pakken en slaagde erin de grootste order ooit voor de afdeling binnen te halen: 160.000 pond van een bedrijf in Aberdeen. Dat was een aanzienlijk bedrag in 1986 (in 2024 ongeveer 470.000 pond in 2024). Iedereen was heel blij en hoewel ik geen commissie kreeg, waren er toch genoeg punten te verdienen. Ik had goede hoop dat er een externe verkoopbaan op mijn pad zou komen die me van kantoor zou halen.

Met Lauren, 1985

Rond die tijd besloot Lauren dat ze verder wilde als rij-instructrice en ze nam een baan aan bij een financieel bedrijf in Reading. Ze trok bij me in en pendelde met de trein vanuit Wallingford. Ik was altijd met iets bezig, of het nu skiën, schieten, reizen, squashen of werken was. We waren jong, hadden plezier en deden alles wat we wilden. Het leven was goed.

Lauren kwam naar Wennington om mijn ouders te ontmoeten en ik ging met haar naar Birkenhead om haar moeder en familie te ontmoeten. Liverpool bezoeken was fascinerend, maar de stad ging door een slechte periode in 1985 en ik begreep waarom Lauren de streek had verlaten.

Op een dag op het werk kwam een van de andere verkopers, Andy Dimmock, binnen als een hond met twee staarten. Zijn vrouw was bevallen van hun eerste kind en we hadden gepland om de maandagochtend erna champagne te drinken op het werk om het goed te vieren.

Die avond ging ik naar huis met het gevoel dat de wereld in orde was. Ik woonde samen met een meisje van wie ik hield en mijn werk ging goed. Ik keek uit naar het weekend.

Het was vrijdag 13 juni 1986.

TIJDENS

Overleving Eén 14 juni 1986

Lauren en ik werden wakker op een heldere, zonnige zomerdag. s Ochtends deden we de gebruikelijke opruimklusjes rond het huis, en na een lichte lunch, besloten we de middag door te brengen aan de rivier. Met een tas vol handdoeken, zwemspullen, zonnecrème en andere dingen slenterden we hand in hand door de steegjes van Wallingford en over de brug naar het weiland daarachter.

Zwemplek, Wallingford, 1986

Een paar rivierboten lagen aan de oever en andere lagen al in de rivier. De vrolijke kreten van kinderen die in het ondiepe water speelden vermengden zich met het incidentele geluid van bellen van ijscoorretjes en groepjes die overal aan het kletsen waren. We vonden ons plekje, rolden handdoeken uit en installeerden ons om te genieten van een luie middag in de zon.

Lauren ging liggen om wat zonnestralen op te vangen en na een tijdje begon ik me een beetje te vervelen, dus besloot ik de oever van de rivier te gaan verkennen. Dwalend langs de zanderige, steil aflopende, slibachtige rand van de oever, ongeveer een meter lager, peddelde ik tot aan mijn dijen in het café-au-lait-kleurige water en omdat het vroeg zomer was, was het fris; ik begreep nu waarom de kinderen verderop langs de oever bij de brug aan het piepen waren. Het leek me leuk om koud rivierwater over de oever op Lauren te sprenkelen, die tevreden in de warme zon lag te dommelen. Dat ging er goed in...

Goed, dacht ik, tijd om te zwemmen, en ik trok mijn T-shirt en spijkerbroek uit, zodat ik alleen mijn Speedo budgie smokkelbroek overhield. Ik besloot dat een duik in het water de beste manier was om in het koude water te komen en nam een paar rennende stappen om van de oever het water in te gaan. Ik herinner me nu het kriebelende, kriebelende, verende gevoel van het gras onder mijn rechterschoet toen ik aan de duik begon.

De rivieroever waar mijn leven veranderde

Ik dook in het water en scheurde door het oppervlak zoals ik al ontelbare keren eerder had gedaan. Toen draaide ik me om om het water uit mijn ogen te schudden; of liever gezegd, dat probeerde ik - er gebeurde niets. Mijn armen, benen en lichaam wilden niet bewegen, dus probeerde ik het opnieuw, maar nog steeds niets. Ik herinner me dat ik door het bleekbruine troebele water keek en dacht dat ik hier een probleem had omdat ik, met mijn gezicht naar beneden, niet kon ademen - toen voelde ik de eerste zucht van mijn longen die om lucht vroegen. Mijn longen begonnen te pompen, snakend naar lucht. De drang naar lucht dwong uiteindelijk de reflex af en ik ademde in. Het koude water voelde als een vuist die door mijn keel werd geduwd, diep mijn longen in, het water voelde alsof ik koude lucht inademde op een winterochtend, en toen, terwijl ik verdronk - *zwart*.

Een eeuwigheid later, in de verte van bewusteloosheid, werd ik me bewust van iets dat vorm begon te krijgen als pijn en uiteindelijk een verschroeiende pijnscheut door mijn linkerschouder terwijl ik longen vol Thames water uitkotste. Het dwong me wakker te worden en ik kraakte: "Draai me om, mijn schouder doet pijn." Er was aan getrokken en gedraaid toen Lauren en anderen me bewusteloos uit de rivier hadden gesleept.

Het is een grappig iets, verdrinken - grappig eigenaardig, niet grappig ha-ha. Het was niet beangstigend en het deed geen pijn. Lauren redde mijn leven, maar pijn hield me in leven.

Iemand draaide me op mijn rug en in het onschuldige zonlicht van juni, niet in staat om rechtop te zitten, keek ik op om een ring van gezichten om me heen te zien, allemaal kijkend naar het entertainment van de middag. Een van hen, een kind van een jaar of 12, likte aan een ijsje terwijl hij terloops zei: "Hij is verlamd." Die woorden wil je nooit horen en zeker niet daar, niet op dat moment, en vooral niet omdat het snotneusje gelijk had.

NA

14 tot 30 juni 1986

E Uiteindelijk verscheen er een ambulance. Het personeel legde me op een wervelplank maar deed me geen halskraag om en droeg me vervolgens langs de oever naar de ambulance. Binnen vroegen Lauren en ik aan de bemanningslid waarom ze me geen halskraag om hadden gedaan en hij zei: "Oh, het komt wel goed met je, maat."

Bij aankomst in het nieuwe John Radcliffe ziekenhuis werd ik overspoeld door georganiseerde chaos. Lauren verdween en ik werd omringd door verpleegsters, dokters en röntgenmensen. Ze begonnen me te prikken met een naald om te zien wat ik kon voelen, wat heel weinig was en ik kon me helemaal niet bewegen. Daarna werd ik heel voorzichtig geröntgend en werden er katheters en infusen ingebracht terwijl mijn pols, bloeddruk en temperatuur werden opgenomen. En zo ging het maar door.

Ik herinner me dat de trolley naar een voorkamer werd gereden, waar een groep gemaskerde chirurgen om me heen stond. Er werd iets om mijn hoofd gedaan en toen hoorde ik het gerammel van moersleutels op metaal, onmiddellijk gevolgd door druk die strakker werd rond mijn schedel - strakker en strakker alsof mijn hoofd in een bankschroef zat. Ik herinner me dat de schroeven piepten toen ze steeds harder in het bot werden aangedraaid en het deed me denken aan de houtbewerkingsschroeven van mijn vader. De vier schroeven zaten zo vast dat ik echt dacht dat mijn schedel zou barsten. Ik heb de littekens nog steeds - twee op mijn voorhoofd en twee achter op mijn hoofd.

Ik vroeg wat het was en kreeg te horen: "Je hebt je nek gebroken. Dit is halo tractie om je nek gefixeerd te houden, zodat er geen zenuw schade meer wordt veroorzaakt door het bewegen van je hoofd."

Het volgende wat ik me herinner is dat ik de volgende dag alleen wakker werd op een afdeling. Ik had een vreemd gevoel van onwerkelijkheid - alsof ik alles zag gebeuren terwijl ik het gevoel had dat het mij niet kon overkomen.

Houd er rekening mee dat de volgende foto's niet van mij persoonlijk zijn, maar dat ze de boodschap overbrengen.

*Een voorbeeld van een gebroken nek/cervicale dwarslaesie
(Cervicale wervelfractuur-dislocatie; casestudie door A Almuslim op Radiopaedia.org;
<https://doi.org/10.53347/rID-6920>)*

*Een voorbeeld van een schedel-tractie halo
(Overgenomen van www.slideshare.net/YashavardhanYashu/03-traction-ppt)*

*Een voorbeeld van halo tractie fixatie
(Overgenomen van <https://kylesblog2011.blogspot.com/p/photos.html>)*

In het ziekenhuis, in tractie, volgde mijn leven de ziekenhuisroutines. Ik kon niets bewegen of voelen vanaf mijn kin naar beneden.

Later zou ik leren dat het feitelijk doorsnijden van het ruggenmerg door botbreuken, gecombineerd met 'spinale shock', een soort kneuzing of zwelling van het ruggenmerg, ervoor zorgt dat alles wordt stilgelegd, inclusief reflexen, spijsvertering en alle beweging en gevoel. Dit betekent dat je dagenlang geen voedsel of vocht tot je darmen weer gaan klinken, wat een week kan duren. Gedurende deze tijd worden alle vloeistoffen en voedingsstoffen intraveneus toegediend. Ik herinner me het plezier van het zuigen op een heerlijk koud ijsblokje op mijn uitgedroogde lippen en mond.

Dan begint het wachten en hopen - zal de zwelling van de ruggenmergsschok afnemen? Zal er gevoel of beweging terugkomen? Deze vreselijke wachtperiode kan minstens een maand duren. Niemand weet het; de dokters weten het niet - je moet gewoon wachten en hopen en bidden dat het beter zal gaan ...

Er gebeurden medische dingen met de infusen en katheters die aan me vastzaten, en 3 lange maanden lang werd ik om de 3 uur gerold, 24 uur per dag, om me te beschermen tegen doorligwonden. Alles gebeurde in bed, of ik nu gevoed werd of mijn darmen moest legen.

Mijn herinneringen aan de eerste dagen zijn fragmentarisch. Ik weet dat mijn vader bij me was toen een dokter in witte jassen me precies vertelde wat er gebeurd was, dat ik een ernstig letsel aan mijn halswervelkolom had doordat ik mijn nek had gebroken bij het duiken en dat het als tetraplegist/quadruplegist zeer onwaarschijnlijk was dat ik ooit nog zou kunnen lopen.

Er is nooit echt vastgesteld waardoor ik mijn nek heb gebroken - het kan het wateroppervlak zelf zijn geweest, de modderige rivieroever of iets in het water. Ik zal het nooit weten.

Ik herinner me dat ik met papa probeerde te praten maar de draad van het gesprek kwijtraakte en toen ik het de verpleegsters vertelde, hoorde ik ze zeggen: "Oh, dat is de Valium." Ik zei dat ze moesten stoppen het me te geven omdat ik er niet helder door kon denken - waarop de verpleegsters antwoordden: "Dat is juist de bedoeling van Valium. Het is om je te laten stoppen met denken." Verschrikkelijk spul.

Ik herinner me dat ik de Britse F1 GP en *Brideshead Revisited* ondersteboven bekeek in de schuine reflecties van spiegels die de verbouwereerde verpleegsters op een televisie hadden gericht. In 1986 was er geen internet, geen mobieltjes, geen laptops of iPads. Na een paar weken in Oxford werd ik overgeplaatst naar het National Spinal Injuries Centre in het Stoke Mandeville Hospital bij Aylesbury.

Geef nooit op Juli 1986 tot maart 1987

Als je door een hel gaat, blijf dan doorgaan.

Winston Churchill

De afdelingen in Stoke Mandeville waren allemaal felgekleurd nadat er in 1982 een compleet nieuwe afdeling was gebouwd. Als nieuwkomer kreeg ik een privékamer op de St Francis-afdeling onder de deskundige zorg van zuster Rose.

Niet lang na mijn aankomst ontdekte ik de ware betekenis van echte fysieke pijn. Mijn linkerschouder was beschadigd toen ik uit het water werd getrokken en de oever van de rivier op werd gesleept en de pijn die daardoor werd veroorzaakt beheerste nu elk wakker uur. De enige manier om het te stoppen was door iemand die de arm optilde en verticaal omhoog hield om al het gewicht uit het gewricht te halen, maar dit kon alleen voor korte periodes. Pijnstillers werkten ook niet. Een ervan verminderde de pijn wel, maar het gaf me het gevoel dat ik halverwege het bed en het plafond zweefde. Ik was er ook zeker van dat ik de president van de Verenigde Staten was en dat ik alle problemen van de wereld in een half uur had opgelost - makkelijk. Het probleem was dat toen de pillen uitgewerkt waren, ik me de antwoorden op de problemen niet meer kon herinneren - en de pijn kwam terug.

De herinnering aan pijn vervaagt. Ik wilde in mijn hoofd een beeld vastleggen van deze pijn op het moment dat hij zich voordeed. Ik stelde het me voor als een ouderwetse smederij, rokerig in de hitte van het vuur. De smid zelf was een grote, kale man met een blote borst en handen als hamers. Hij ramde een stuk ijzeren staaf van een halve centimeter in het vuur tot het witheet was.

het vuur tot het witheet was, glinsterend van de hitte, en toen sloeg hij de staaf tot een ruwe punt op zijn aambeeld, met rondvliegende vonken. Nadat hij de ijzeren punt tot witte hitte had opgewarmd, pakte hij een enorme hamer, zette de gloeiend hete punt op de huid van mijn linkerschouder en sloeg de ijzeren staaf, spugend, brandend, borrelend, scheurend dwars door de verbinding heen en er aan de andere kant weer uit. Toen liet hij de hamer vallen, greep de ijzeren staaf en duwde hem met zijn volle gewicht, al wikkend, scheurend en trekkend, naar achteren en naar voren, waarbij hij door de botten van het gewricht schuurde en spieren, zenuwen en vlees doorsneed. Ik herinner me dat ik daar in een stil kamertje lag, stilletjes schreeuwend, met deze scène in mijn hoofd, terwijl ik wist dat dit precies was hoe het voelde. Natuurlijk was er op het oppervlak van mijn huid geen litteken te zien.

Gelukkig verdween de pijn na verloop van tijd. Mijn hart gaat uit naar mensen die langdurige, onbehandelbare pijn hebben.

Terwijl mijn inwendige systeem, d.w.z. bloeddruk, darmen, temperatuur enz. weer enigszins op peil kwam, verstreek de tijd totdat ik op een dag commotie hoorde op de afdeling en mensen die Frans spraken. Het leek erop dat een jongen uit Parijs in Londen was geweest voor een taaluitwisseling, de verkeerde kant op had gekeken toen hij de straat overstak en *bang!* Hij was aangereden door een auto. Volgende halte, ruggenmergafdeling. Zijn ouders waren daar, maar ze vertrokken 's nachts. De arme jongen sprak geen Engels en de verpleegsters spraken geen Frans, en op een nacht werd hij hysterisch en ging tekeer, waardoor zijn onvolledige verwonding gemakkelijk een volledige verwonding had kunnen worden.

Nu werd alles surrealistisch. Ik vertelde de verpleegsters dat ik Frans sprak, dus toen ze in paniek raakten omdat deze arme jongen steeds onrustiger werd, haalden ze de stekker uit God-weet-wat-machines en reden ze me, nog steeds vastgemaakt aan spinale tractie-apparaat, infuusstandaards, bloeddrukmeters in een ziekenhuisbed, uit mijn kamer en over de afdeling zodat ik een praatje met François kon maken. Toen hij eenmaal over zijn verbazing heen was dat hij in het Frans werd aangesproken, kalmeerde ik hem door hem gerust te stellen dat zijn moeder hem niet in de steek had gelaten en dat ze tegen ontbijttijd terug zou zijn - en dat was ze inderdaad - en dat hij stil moest blijven liggen. De rust keerde snel terug. Onwerkelijk. Ik heb hem nooit meer gezien.

Een paar weken later werd ik overgeplaatst naar de revalidatieafdeling in St George's, wat mijn thuis zou worden voor de komende vijf maanden.

Mijn consulent was Dr. (nu Professor) Hans Frankel, die al op de afdeling werkte sinds de tijd van de oprichter, Ludwig Guttman. Ik voelde me gelukkig met zo'n eminente arts, hoewel zijn manieren aan het bed 'direct' waren en de communicatie tussen patiënt en arts niet zijn sterkste punt was. Ik mocht hem graag, maar ik wist nooit precies of hij een grapje maakte of niet.

De routine van het ziekenhuisleven nam de overhand. Na het ontbijt kwamen de fysiotherapeuten, maar ze kunnen niet veel doen als je in tractie zit en helemaal niet kunt bewegen. Nu ik kon eten, werd duidelijk hoe smerig het ziekenhuiseten was - zelfs de verpleegsters schaamden zich.

We probeerden een bladwijzer zodat ik kon lezen. Mijn vader pakte een favoriet jeugdboek van me, *Reach for the Sky*, over Douglas Bader, een gewonde gevechtspiloot die in oorlogstijd beide benen verloor bij een vliegtuigongeluk. De paginadraaier werkte niet, maar de poging deed me denken dat Douglas Bader het makkelijk had.

Vader bezocht hem wanneer hij kon. Omdat hij een ouderwetse Engelsman was, was openheid en knuffelen niet echt zijn ding, maar later was een aanraking op mijn schouder toen ik worstelde om mijn rolstoel te duwen goed bedoeld en diep gevoeld door ons allebei.

Tegen die tijd mocht ik bezoek ontvangen en ik had het ongelooflijke geluk dat ik elke dag minstens één bezoeker had gedurende de vele maanden dat ik in het ziekenhuis lag. Ze waren geweldig en ik voelde me erg verdrietig voor mensen die geen enkele bezoeker hadden tijdens hun verblijf. Een van mijn meest regelmatigste bezoekers was mijn oude vriend Dave Machon.

Het jaar daarvoor hadden mijn ouders hun huis in Berkshire verkocht en een oude boerderij in Lancashire gekocht. Mijn moeder noemde dat jaar, zomer 1985 tot zomer 1986, altijd haar 'sabbatical'. Mam kwam één keer per week vanuit Lancashire om een dag of wat in het ziekenhuis door te brengen.

Op een dag was Dave daar met mijn moeder. Het was lunchtijd en mam stond te popelen om haar trein te halen. Ze gaf me een McBurger, praatte met me, praatte met Dave, keek op haar horloge en snakte waarschijnlijk naar een peuk en een gin-tonic. Vergeet niet dat ik nog steeds plat op mijn rug in tractie lag, volkomen immobiel. Plotseling ging er een verzengende bliksemschicht van pijn door mijn rechteroog. Deze pijn was een witgloeiende kwelling in een onbeschermd oogbal en, zoals dat hoort, begon ik te schreeuwen: "Arrrrrrrrrrgh! Er zit iets in mijn oog, haal het eruit, haal het eruit!"

Mama zei: "Doe niet zo kinderachtig. Ik moet een trein halen." Daarna propte ze nog meer McMankyburger in mijn schreeuwende keel. Dave hilde op dat moment van hysterisch lachen, hij piste in zijn broek van het lachen en hing aan het uiteinde van het bed om niet om te vallen. Ondertussen schreeuwde ik nog steeds de hele boel bij elkaar omdat ik - vergeet niet dat ik me helemaal niet kon bewegen - niet in staat was om mijn oog af te vegen, totdat mam zich uiteindelijk realiseerde dat er in haar haast om me lunch te geven inderdaad iets in mijn open oog was gevallen en dat iets was een klomp rauwe ui bedekt met mayonaise. Niet leuk als het in je oog zit. Met een harrumph,

ze veegde het weg en liep naar het station. Dave vermande zich uiteindelijk en mompelde tegen me: "Je bent de eerste persoon die ik ooit het F-woord tegen zijn moeder heb horen gebruiken." Ik had het me niet eens gerealiseerd.

Een andere ochtend maakten de verpleegkundigen ons patiënten klaar voor de dag. Nu hadden mannelijke patiënten, als gevolg van het wassen, vaak last van wat bekend staat als de 'morning stiffy'. Sommige verpleegkundigen gooiden een handdoek over Willy heen om een tent te maken totdat hij gekalmeerd was, terwijl anderen hem een klap op zijn neus gaven, wat hetzelfde resultaat had. Het gerucht via de giechelende leerling-verpleegkundigen was dat één van ons, Mark, die door een 'vriend' in zijn nek was gestoken, de eigenaar was van een bijzonder fraai exemplaar van de soort *Biggus dickus*. Op deze dag moest Mark plassen en Nursey stopte zijn eenogige broekenslang in een plasfles (dat waren toen dikke glazen flessen). Deze aandacht maakte het beest wakker en 'morning stiffy' roerde zich. Mark, die volledig bij zinnen was, voelde dat Mr Willy een beetje krap werd in de fles - en die dingen hebben een binnendiameter van 5 cm - dus vroeg hij de verpleegster om de fles te verwijderen. Blozend probeerde de verpleegster de fles weg te halen, maar hoe meer ze trok en duwde, hoe groter het probleem werd.

De verpleegster rende weg om hulp te halen en een hele zwerm hysterische 18-jarigen rende toen de afdeling af om deze mammoetknobbel te inspecteren die vastzat in een plasfles. Ze probeerden allemaal de fles eraf te trekken, maar toen begon zijn lul paars te kloppen en nog meer uit te zetten terwijl Mark de hele boel bij elkaar hilde. Op dat moment kwam Zuster Mackenzie binnenvallen als een slagschip dat de verpleegsters verstrooide. Ze zag het probleem en zei: "Laat dit snel maken." Toen ging ze even weg en kwam terug met een glinstering in haar ogen, met een grote hamer in haar hand om de fles kapot te slaan. Op dat moment begon Mark echt te jammeren, bang voor zijn mannelijkheid - de grijnzende zuster verving de hamer toen door een zak ijs en het was Shrinksville here we come. Dit verhaal bracht Mark in verlegenheid, maar gaf de rest van ons een goede lach. Je moet kunnen lachen, zelfs, of misschien wel vooral, in een ruggengraatunit.

Elke avond maakte Lauren me klaar voor de nacht. Ze zette mijn walkman oordopjes op zodat ik in slaap kon vallen met mijn favoriete tape - *Love Over Gold* van Dire Straits. Met dat en een nachtzoen was ze weg en bleef ik alleen achter met mijn gedachten. Ik viel altijd in slaap met de melodieuze gitaarmuziek van Mark Knopfler op *Telegraph Road*, alleen om gewekt te worden door de *klik* aan het einde van de tape.

Toen sloegen mijn gedachten op hol.

Liggend in het stille, lichtgroene nachtlucht, waarbij de tractie me belette om zelfs maar mijn hoofd naar links of rechts te draaien, kwam de onontkoombare realiteit van het breken van mijn nek op me neer.

Mijn leven, hoop en dromen lagen aan diggelen, versplinterd en verbrijzeld, net als de zenuwen en botten in mijn ruggengraat. Ik was totaal verlamd; ik kon niet rechtop zitten en weglopen en het zou niet beter worden omdat niemand het 'in orde' kon maken. Ik werd geconfronteerd met 'dit is wat het is - je kunt helemaal niets bewegen; alles, Alles, *ALLES* zal voor je gedaan moeten worden tot je een oud mannetje bent en doodgaat'. Het was toen dat het verdriet me overviel, tranen welden op van diep van binnen. Dit waren niet de hysterische tranen van een kind, maar de oprechte snikken van een jonge man die alles verloren heeft, maar nog wel in leven is. Het besef dat ik geen zelfmoord kon plegen, ook al had ik dat gewild, maakte mijn wanhoop alleen maar groter. Gedachten vochten eindeloze gevechten uit in mijn schedel - worstelend om met deze nieuwe afschuwelijke realiteit om te gaan. Het razende hersenwerk was zo woest en zo luid dat het me verbaast dat niemand het hoorde terwijl het door mijn hoofd raasde. Mijn hopeloosheid, hulpeloosheid, uiterste wanhoop, angst, onbegrip, zelfmedelijden, spijt, 'Het is niet eerlijk', 'Waarom ik?' 'Waarom ik?' 'Waarom ik?'

*Een voorbeeld van schedeltractie - zo heb ik drie maanden doorgebracht in 1986
(Overgenomen van www.researchgate.net/figure/Figura-1-Visao-lateral-da-colocacao-do-halo-craniano_fig1_286888499)*

Daar liggend in tractie kon ik alleen mijn gezicht, ogen en mond bewegen en voelen - onder mijn nek werkte helemaal niets.

De tranen welden op en vulden mijn oogkassen en nog steeds huilde ik met af en toe een diepe snik, waarbij de tranen mijn ogen overstroonden omdat ik ze niet kon wegvegen, om over mijn oren naar beneden te stromen en zich in het kussen onder mijn nek te nestelen, dat koud en nat werd alsof het me aan mijn ellende herinnerde.

Opgesloten in mijn hoofd met mijn gedachten, herhaalde dit scenario zich elke avond dag na dag, week na week, maand na maand ...

Alleen.

Uiteindelijk viel ik weg in een ongemakkelijke slaap, om om middernacht gewekt te worden door de nachtzuster, Pat, en mijn slaappillen te krijgen. Oh ja, dit gebeurde. Toen ik wakker werd, hoorde ik af en toe geroep, maar daarna galmde het zachte, regelmatige gesnurk zachtjes over de afdeling terwijl een van ons sliep als een onschuldige - het was natuurlijk Pat.

Blaastraining met Angelo

Op een ochtend na het ontbijt lag ik te dommelen toen de gordijnen rond mijn bed dichtgingen en ik langzaam wakker werd en een ritmisch schrapend geluid hoorde. Nu kun je me beschuldigen van een beschermd leven, maar ik had niet verwacht een grote, lachende zwarte man te zien met mijn piemel in de ene hand en een scheermes in de andere. Omdat ik erg gehecht was aan mijn piemel, begon ik te bidden.

Ik hoefde me geen zorgen te maken, want het enige wat Angelo deed was me scheren. Angelo was de 'willy man'. Hij was gespecialiseerd in alles wat met blazen te maken had en hij was een absolute meester in zijn vak. Hij was ook een van de aardigste, vriendelijkste mensen die ik ooit heb ontmoet en een van de gelukkigste. Hij had zijn roeping gevonden en zijn vreugde straalde van hem af toen hij mensen hielp wiens leven was verwoest door een ruggengraatlletsel. Hij was er om me blaastraining te geven, dat wil zeggen om me te laten plassen zonder gebruik te maken van een katheter, met alle problemen van dien, en in plaats daarvan een drainagecondoom te gebruiken. Dit is een complexe vaardigheid die veel begrip van de blaasspiers vereist. Hij had me binnen een week genezen en ik ben zijn methode 20 jaar lang blijven gebruiken. Dank je wel, Angelo.

*Een voorbeeld van het dragen van een harde kraag, zoals ik deed kort voordat ik voor het eerst uit bed stapte in 1986
(Genomen uit www.halozone.com/broken_neck/broken_neck.shtml)*

Een mijlpaal was de verwijdering van mijn halo-tractie na drie maanden. Ik deelde een ruimte met twee bedden met iemand die Doug heette. Hij was gewond geraakt bij een auto-ongeluk toen een vriend van hem te hard had gereden, de auto was gerold en de bovenkant van de voorruit op zijn hoofd was gevallen. In het begin leken onze verwondingen hetzelfde, maar na verloop van tijd kwam hij steeds meer bij en na drie maanden was hij zo goed als hersteld. Ik was dat niet.

Voor mij was er relatief weinig teruggekomen - gedeeltelijke beweging en gevoel in mijn armen en handen was ongeveer alles.

Mijn tractie moest een dag voor die van hem verwijderd worden en hij was doodsbang dat het pijn zou gaan doen, maar vanwege zijn herstel leefde ik niet erg met hem mee. Uiteindelijk deed het ons allebei geen pijn en na drie maanden onze ziel bloot te hebben gegeven aan elkaar, heeft Doug, toen hij eenmaal aan de beurt was, nooit meer een woord tegen me gezegd. Hij rende een keer langs me heen in de gang met een fysiotherapeut die zijn tred controleerde en dat was dat.

Een paar dagen nadat de halo was verwijderd, was mijn eerste dag uit bed. Na drie lange, lange maanden in bed, zoals je je kunt voorstellen, stond ik te popelen om op te staan. De verpleegkundigen waarschuwden me dat de bloeddruk een probleem zou zijn, dat wil zeggen dat ik zou flauwvallen. Na een paar dagen het hoofdeinde van het bed te hebben verhoogd, kregen ze me overeind en ondanks alle operatiekousen en riemen ging ik er binnen een paar seconden weer uit. Met wat tijd en zware medicijnen kregen ze me eind september 1986 volledig overeind. De NHS was toen nog menselijk en op je eerste dag kreeg je een blikje bier. Nog nooit smaakte warme, pisdunne Ind Coope Light Ale zo goed of was het, vermengd met weet ik veel wat voor drugs, zo sterk. Het werd zeer gewaardeerd.

Pasgeboren baby's zijn net supermensen vergeleken met de kracht van een nieuwe tetraplegist. Alleen maar zitten en ademen is al moeilijk - als het op denken of praten aankomt, vergeet het dan maar.

Mijn eerste rolstoel was een Everest & Jennings. Deze dingen, tientallen jaren eerder ontworpen, zijn tanks - zwaar, rotzooi om te duwen, bestand tegen rechtuit rijden of draaien, moeilijk in auto's te krijgen en onmogelijk af te stellen. De mijne had maar één verlossende eigenschap: na drie lange maanden kreeg het me uit bed.

Eerste dag uit bed, met Lauren, 1986

Daar zat ik dan, vastgebonden in dat ding dat leek op een elektrische executiestoel en ik probeerde hem vooruit te duwen. Niets. Helemaal niets. De fysiotherapeuten deden kleine leren handschoentjes om mijn handen om de huid te beschermen, maar daarmee en door de verchroomde duwranden had ik geen grip om mee te duwen. Dit was frustrerend. Ik zou de komende jaren erg vertrouwd raken met frustratie in al zijn vormen.

Mama, papa en veel vrienden kwamen op bezoek en deze vele bezoeken gaven me een enorme steun en zorgden ervoor dat ik niet werd overspoeld door zelfmedelijden en depressie. Ik had altijd het gevoel dat ik een dapper gezicht moest opzetten als mensen de moeite hadden genomen om me op te zoeken. Niemand wil met een eenlettergrepige chagrijnige oude zak omgaan. Ik denk dat deze bezoeken, samen met dit gedwongen dappere gezicht en mijn van nature glas-half-vol karakter, het verschil maakten in het omgaan met dingen.

Rond die tijd werd ik verplaatst van de afdeling met twee bedden naar een afdeling met zes bedden. Samen met een paar anderen was mijn nieuwe vriend Paul, een andere patiënt, er ook, net als Arthur, een veel getatoeëerde Hells Angel die, zoals te voorspellen was, zijn nek had gebroken toen hij van zijn motor viel. Nu, in bed, waren er mensen om mee te praten. Op een avond lagen we allemaal rustig in bed toen de stilte werd verbroken door een daverende, wangscheidende scheet. Lachend kondigde Arthur trots aan: "Verdomme, dat is de eerste keer dat ik een scheet laat sinds ik mijn nek gebroken heb. Een goeie, hè?" We vielen allemaal om. In een wervelkolom, net als in het leven, is het beter om te lachen dan te huilen.

Elke zondag nam een groep massieve, in leer geklede Hells Angels-vrienden van hem hem trouw een dagje mee uit. Omdat dit inhield dat een pasgewonde tetraplegist achterop een motor moest worden vastgebonden, werd zijn consulent gek, maar Arthur had een geweldige tijd.

Voor mij was elke dag en alles frustrerend. Ik kon helemaal niets doen en ik ontdekte dat frustratie een oneindige variëteit heeft - een zacht, zeurderig zeuren dat steeds heftiger wordt, overgaand in een kort, scherp 'fucking hell' tot een schreeuwende, verzengende woede. Frustratie vergezelt me voortdurend, dit wordt bijvoorbeeld met één vinger geschreven en de traagheid van dit proces is frustratie van de knarsende soort.

De schijnbaar vlakke, egale lino vloer van de afdeling was voor mij eigenlijk een bergketen, die onmogelijk hobbelig was om op te duwen in mijn rolstoel. Ik kwam vast te zitten in dips en wiebels die schijnbaar onzichtbaar waren. De fysiotherapeuten (ze noemden zichzelf 'fysioterroristen') brachten me elke ochtend naar Pooh Corner, de fysiogymzaal. Daar zetten ze me in een staand frame om te oefenen met balanceren en bonden ze me vast aan de gewichtsmachines om mijn biceps en borstspieren te trainen. Ik realiseerde me hoe zwak ik was toen ik merkte dat ik het mechanisme helemaal niet kon bewegen, zelfs zonder gewichten erin.

De middagen werden doorgebracht bij de ergotherapie, maar in die tijd vóór de computer was er niet veel dat een tetra kon doen, behalve met de therapeut praten. Op een middag waren we met z'n drieën: mijn nieuwe vriend Paul Fisher uit Zambia (motorongeluk) met zijn lieve vrouw Myra en ik. Myra legde een chocolaatje voor ons op de bank en zei: "Wie erbij kan, mag het hebben." Ondanks onze inspanningen kon geen van ons erbij, dus at ze het voor onze neus op. Dat was frustratie van het korte, scherpe soort. Ik bleef in contact met Paul nadat hij het ziekenhuis had verlaten en hoorde dat het Myra een jaar of wat later allemaal teveel was geworden en dat deze lieve vrouw zelfmoord had gepleegd. Paul, die een C4/5 tetra in zeer slechte gezondheid had, bleef achter met twee jonge meisjes onder de 11 om voor te zorgen. Paul, de meisjes en ik zouden elkaar weer ontmoeten in Kaapstad, Zuid-Afrika, maar dat zou nog vele jaren duren.

Een andere vorm van fysiotherapie was hydrotherapie. Het gerucht deed de ronde dat je dan tenminste je fysio in badpak kon zien, wat de boel een beetje opfleurde, maar Ruth, mijn fysio, was daar veel te slim voor en ik eindigde met Harry, die niet het soort grote, zweterige borst had dat ik in gedachten had. Hoe dan ook, daar stond ik dan bij het hydrozwembad, opgetuigd met rubberen ringen, kinderarmbanden en draagbanden, toen ik merkte dat de drol van iemand anders op de bodem van het zwembad lag te dobberen en me naar binnen wenkte.

Eenmaal in het water van 37°C en zwetend om mijn schouders, begon Harry me zachtjes naar links en rechts te schommelen om mijn ruggengraat en gewrichten te ontlasten. Toen ik zag, maar niet voelde, hoe mijn lichaam, benen en voeten langzaam heen en weer schommelden als kelp in de zee, met de zoete geur van chloor in mijn neus en het geluid van water in mijn oren, had ik hydrotherapie voor het leven afgezworen.

De dagen gingen voorbij. Ik kreeg het voor elkaar om de rolstoel van de afdeling te duwen en stond bovenaan een korte helling naar beneden in de richting van Pooh Corner. Zou ik het proberen of niet? Zodra ik begon te bewegen, realiseerde ik me dat ik een fout had gemaakt. Ik had geen grip of evenwicht om af te remmen toen de stoel snel versnelde en zachtjes rechtsaf sloeg. Toen ik het snel naderende stalen frame van de branddeur zag, wist ik dat het pijn zou gaan doen. *Ik klapte* op de voetplaat en *klapte op* mijn voorhoofd, eerst tegen de deurpost en daarna op de vloer toen de stoel omdraaide. De verpleegkundigen en mijn consulent waren niet geamuseerd - en ja, het deed pijn. Twintig jaar later kwam ik zonder incidenten van die verdomde helling af!

Elke middag werden alle tv's op de afdeling afgestemd op *Blockbusters*. Patiënten en verpleegkundigen riepen allemaal de antwoorden op de vragen, waardoor de dag met een beetje plezier voorbij ging. Het eten volgde, maar was vaak zo smerig dat het niet te eten was. Gebakken lamsvlees was het ergste. Misschien samengesteld uit hoef,

het stuiterde goed maar trotseerde mes en tanden. Zo ontstond de McDonald's run. Tijdens mijn maanden in het ziekenhuis at ik zoveel hamburgers omdat het menu van 1986 zo beperkt was, dat ik tot meer dan vijf jaar na mijn vertrek geen andere meer kon eten.

De entreehal was in die tijd ingericht als een hotel, met een breed, rood tapijt, veel yucca planten, waterpartijen en rode, velours banken onder de ramen - echte jaren tachtig stijl. Nu ik uit bed was, was het een goede plek om weg van de afdeling te gaan zitten. Hoewel hij eigenlijk moest werken, ontsnapte mijn vriend Dave op de een of andere manier om daar vele, vele maanden met mij door te brengen - gewoon praten en luisteren. Samen met anderen heeft Dave me gered. Ik zal nooit vergeten wat hij voor me deed toen ik het het hardst nodig had. Ik heb hem sindsdien bedankt, maar ik zal het hier en nu opnieuw doen - bedankt, Dave.

Als duwen op lino al moeilijk is, dan is duwen op tapijt alsof je door diepe sneeuw/modder/zand loopt. Gedurende weken en maanden probeerde ik mezelf naar de voordeur te duwen om Lauren elke avond te ontmoeten als ze aankwam. De frustratie over mijn eigen zwakte om dit niet voor elkaar te krijgen was van het huilerige soort ongeloof. Uiteindelijk overwon ik de metalen verbinding tussen lino en tapijt en haalde het om mijn liefde te ontmoeten bij de schuifdeuren. Haar zien was het hoogtepunt van elke dag in het ziekenhuis.

We praatten, hielden elkaars hand vast, knuffelden, deelden McManky-burgers en praatten met anderen op de afdeling. Sommige van de andere gewonden waren gevallen van de achterkant van vrachtwagens, één was verpletterd door een graafmachine op een bouwterrein, een ander was gewond geraakt tijdens het rugbyen en de rest waren auto-ongelukken, valpartijen tijdens paardrijden, motorongelukken, duik- en windsurfongelukken, met af en toe wat prozaïscher struikelpartijen en struikelpartijen. Bijna allemaal waren het mannen onder de 35.

Op een middag in oktober liep ik langzaam terug van OT naar de afdeling langs de lange gang - een wandelpad van ongeveer 100 meter lang, onverwarmd en met enkel glas. Halverwege merkte ik een vreemd effect in mijn ogen. Dit werd geleidelijk erger en vormde een fonkelend aura rond mijn zicht - als de fonkelende kleuren in een caleidoscoop. Toen merkte ik dat ik het gevoel in mijn tong verloor. Iemand merkte mijn verdriet en duwde me naar de afdeling. Tegen die tijd kon ik mensen horen praten, maar niet verstaan en ik was begonnen met tieren en schreeuwen. Ik werd in bed gelegd, toen was ik totaal oncontroleerbaar, maar ik kon de bezorgdheid op de gezichten van de verpleegsters zien - toen raakte ik helemaal van de kaart.

Later hoorde ik dat mijn toestand echt alarmbellen had doen rinkelen, want dit was nog nooit eerder gebeurd. Terwijl ik nog steeds buiten bewustzijn was, bracht het team van verpleegkundigen me in bed naar St Francis, de afdeling voor acute behandeling. Onderweg kwamen we Lauren tegen. Blijkbaar, hoewel ik me daar niets van kan herinneren, hield mijn woede op toen ik haar zag.

Op het moment dat ik haar zag, stopte mijn raaskallen en ik keek in haar ogen en zei heel duidelijk tegen haar: "Ik hou van je."

De volgende dag werd ik wakker met een absoluut uitgeput gevoel. Ondanks talloze controles, hersenscans en andere onderzoeken werd de oorzaak van mijn 'flip', zoals we het noemden, nooit gevonden. Ik heb sindsdien soortgelijke maar minder ernstige voorvallen gehad en behandeld, maar ik denk dat de oorzaken een combinatie waren/zijn van lage lichaamstemperatuur, lage bloeddruk, laag bloedsuiker- of zoutgehalte, beperkte bloedsomloop en een laag zuurstofgehalte in het bloed. Deze vreemde aura verschijnt nog steeds van tijd tot tijd, zelfs nu, meer dan 35 jaar later, maar ik weet hoe ik ermee om moet gaan.

Tijdens mijn verblijf in het ziekenhuis was ik jarig. Pap nam Lauren en mij mee uit lunchen op een plek die hij kende, The Bell in Aston Clinton. Na de inmiddels bekende worsteling om binnen te komen, herinner ik me dat ik bij de prachtig gedekte tafel zat, vastgebonden in mijn steigerachtige rolstoel, niet in staat om te eten of te drinken zonder hulp en denkend dat dit niet precies was hoe ik me had voorgesteld dat ik mijn 25e verjaardag zou vieren.

Kort daarna besloten de artsen dat ik gezond genoeg was om met Kerstmis een maand naar huis te gaan, met dien verstande dat ik nog een maand terug zou keren naar het ziekenhuis en als dat goed zou gaan, kon ik dan het ziekenhuis verlaten. Naar huis gaan met Kerstmis was een beetje een waas - de verbouwingswerkzaamheden aan de schuur naast het huis van mijn ouders waren nog aan de gang en onze slaapkamer was de boxkamer van mijn moeder, compleet met vleugelpiano en bloemschikspullen. In dit oude huis uit 1680 bevond elke kamer zich op een andere verdieping en alleen al om naar de keuken te gaan, moest je negen treden op of af. Alles ging goed en voordat we teruggingen, gingen we naar de keuken.

Alles ging goed en voordat we teruggingen naar het ziekenhuis, vierden we Lauren's verjaardag. Zij en ik waren het erover eens dat we bij elkaar zouden blijven ondanks deze brutale schok in mijn en haar leven. Ook al had ze een grondige hekel aan Noord-Engeland, toch had ze besloten haar kantoorbaan op te geven en met mij terug te gaan naar het noorden. Omdat ze uit Merseyside kwam, had deze afkeer haar oorspronkelijk naar het zuiden gedreven, maar ze keerde terug vanwege mij, ook al kenden we elkaar pas een jaar. Vader beschreef haar als '1 op de 10.000'. Dit was vooral waar als je bedenkt dat toen ik mijn nek brak, Lauren net 20 was.

Toen ik terugkeerde naar het ziekenhuis, verhuisde ik van afdeling. Mijn laatste maand in Stoke Mandeville was op de St Joseph's afdeling, waar ik de luxe van een eenpersoonskamer had, zodat ik kon genieten van dat zeldzame genoegen in ziekenhuizen - eenzaamheid. Als je maandenlang constant omringd bent geweest door zoveel mensen, is het heerlijk om gewoon even alleen te zijn en wat persoonlijke ruimte te hebben.

Die laatste paar weken waren een goede overgang. In plaats van dat de verpleegkundigen de leiding namen, werd me verteld dat ik hen moest vragen wat ik wilde of nodig had als oefening voor hoe het leven buiten het ziekenhuis zou zijn.

De weken gingen rustig voorbij zonder echte drama's en tegen het einde van februari stemde Dr. Frankel ermee in dat ik mocht vertrekken. De dag zelf was een wirwar van last-minute details en wachten, met als hoogtepunt een vreemd anticlimactisch "Oh, ik dacht dat je al weg was" om me op weg te sturen.

De verpleegsters vulden de auto met medische benodigdheden voor een paar weken en zwaaiden ons uit.

Ruggenmergl elsel

Wat is een dwarslaesie/tetraplegie/quadriplegie?

Het canvas waarop elk detail van mijn leven vanaf nu geschilderd is, is leven met een volledige C5/6 dwarslaesie.

Het ruggenmerg is het deel van het centrale zenuwstelsel, gelegen in het beschermende holle centrum van de ruggengraat, dat de zenuwimpulsen van/naar de hersenen en de rest van het lichaam stuurt. Het werkt een beetje zoals een mega breedband internetkabel. Een ruggenmerglletsel betekent schade aan het ruggenmerg binnen de botten/wervels van de nek en rug die zich uitstrekt van de schedel tot het staartbeen.

Het is mogelijk, en verrassend vaak voorkomend, om de botten te breken en toch geen schade aan de ruggenmergzenuw te hebben. Gedeeltelijke beschadiging van het ruggenmerg is ook mogelijk, waarbij enige functie behouden blijft - dit wordt een 'incompleet letsel' genoemd. Van een 'volledige verwonding' is sprake als het ruggenmerg feitelijk volledig is doorgesneden, zoals een doorgesneden/gebroken internetkabel, en dit is de schade die ik heb.

Hoe hoger in het ruggenmerg de schade zich voordoet, hoe meer beweging en gevoel je verliest en hoe moeilijker het leven wordt. Bij ruggenmergschade wordt een gebroken nek tetraplegie/quadriplegie genoemd (Grieks/Latijn, wat aangeeft dat alle vier de ledematen aangetast zijn) en een breuk verder in de rug staat bekend als paraplegie (Grieks, wat aangeeft dat twee ledematen aangetast zijn).

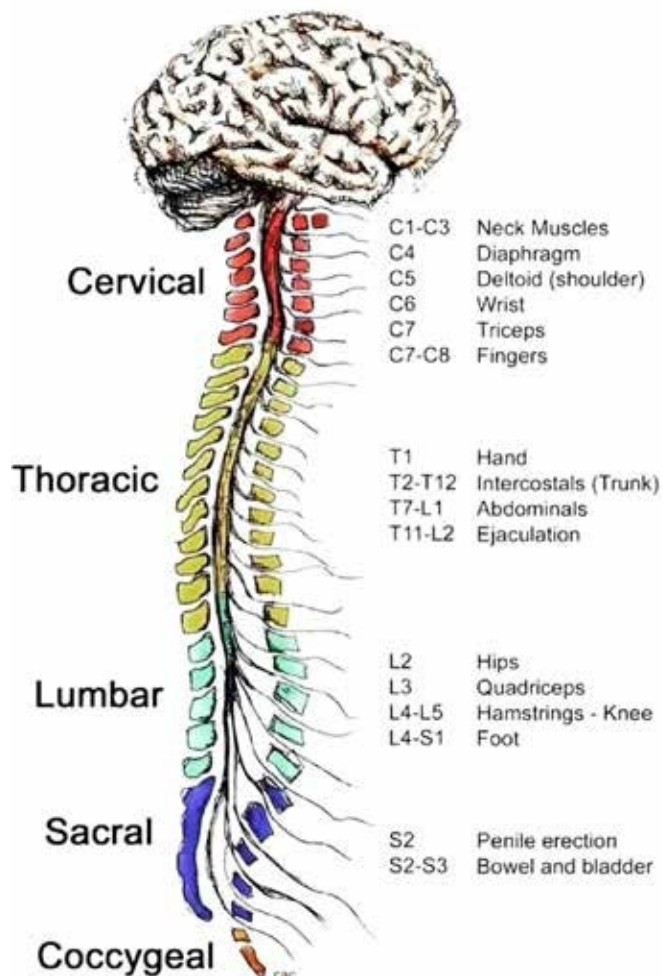

Diagram met zenuwen en hoofdfuncties (Overgenomen van de Facebook-pagina van Murray Osteopathic Clinic:
<https://www.facebook.com/photo/?fbid=267965739187913&set=ecnf.100079234652623>)

Mijn verwonding is een fractuur-dislocatie van de vijfde en zesde nekwervel en is een klassieke gebroken nek. Dit letsel heeft mijn leven op alle mogelijke manieren veranderd. Maar heeft het mij wezenlijk veranderd? Ik vroeg de mening van een van mijn oude vrienden en hij antwoordde: "Nee, je bent nog steeds dezelfde rukker die je altijd was!". Ik beschouwde dit als een compliment.

Serius, ik denk dat een dwarslaesie aangeboren persoonlijkheidskenmerken misschien versterkt/polariseert. Dus bijvoorbeeld vastberadenheid of woede of angst of het vermogen/onvermogen om te veranderen, en positief of negatief zijn, worden versterkt. Als de meeste mensen óf 'zij die het doen' óf 'zij die het niet doen' zijn, dan worden deze karaktereigenschappen vaak meer uitgesproken, zodat sommige mensen een vol en rijk leven leiden na hun ongeluk en anderen helaas niet. Natuurlijk, ieder voor zich, en ik respecteer ieders keuzes, maar persoonlijk vind ik dat het te gemakkelijk is om toe te geven aan spijt, bitterheid, wanhoop en verdriet. Het leven is er nog steeds om te leven, zij het op een heel andere manier.

Om een zin van Stephen King te gebruiken: "Je krijgt het druk met leven of je krijgt het druk met sterven. Het is jouw keuze.

Lichamelijk werkt er onder mijn oksels niets. Geen evenwicht, darm- of blaascontrole, geen beenbeweging, geen vingers/grip, geen gevoel, geen regeling van de lichaamstemperatuur, geen regeling van de bloeddruk, geen regeling van longen/hoesten (ik adem met behulp van mijn middenrif) - en dat zijn de makkelijke dingen.

Ik kan mijn handen gedeeltelijk bewegen maar mijn vingers niet en ik kan mijn biceps gebruiken maar niet mijn triceps. Met moeite en kunstgrepen, en veel hulp van mijn geweldige vrienden en geweldige verzorgers/PA's, kan ik verrassend veel doen.

Maar in de dagelijkse praktijk moet alles voor me gedaan worden. Alles.

Iedereen met een dwarslaesie moet zijn eigen manier vinden of ontwikkelen om dingen te doen en zijn leven te leiden. Er is niet één goede of foute manier, het is heel individueel, en dit boek beschrijft alleen hoe ik ervoor gekozen heb om dingen te doen.

Bedenk wat 'alles' in het leven betekent: elke kriebel in je neus, het knippen van elke vingernagel, elke keer dat je het tv-kanaal wilt veranderen, elk chipje dat je eet, elke krant die je laat vallen, elke envelop die je opent of verstuurt, elke keer dat je plast of poept, telefoneert, naar een jas reikt - elk klein dingetje waarvoor je je handen of voeten gebruikt, moet je aan iemand anders uitleggen zodat hun handen het voor mij kunnen doen. Alles duurt ook veel langer, dus je moet een goede planning maken. Ik heb misschien 5 tot 10 verschillende verzorgers per jaar gehad in 35 jaar tijd, wat neerkomt op minstens 200 tot 300 verschillende mensen met zeer verschillende achtergronden, nationaliteiten en vaardigheden. Stel je eens voor dat je aan een vreemde uitlegt hoe je je ontbijt het liefst hebt - waar je alles kunt vinden, thee/koffie, sterk/zwak, fruit/kruiden/PG Tips, cafeïnevrij of niet, toast/granen, warm/koud, suiker of niet, melk erin of erop, op tafel of bij de tv, en vergeet niet wat fruit, "Welk fruit?". ... en het zullen elk jaar 5 tot 10 verschillende vreemden zijn, voor altijd. En dat is alleen nog maar het ontbijt... Het kan vermoeiend worden. En onthoud, elk verzoek moet worden gedaan met een glimlach en niet met een grom, elke dag, voor eeuwig en altijd. Amen.

Gezondheid

Op het gebied van gezondheid loop je als tetraplegist een verhoogd risico op alle kwalen waar mensen normaal gesproken last van hebben, plus een praktisch oneindig aantal minuscule specialistische ziekten die alleen voor ons zijn weggelegd. Doorligwonden, autonome dysreflexie

en autonoom falen, neuropathische darm-/blaasproblemen, verlies van controle over de lichaamstemperatuur, laag zoutgehalte in het bloed en problemen met de bloedsomloop, zwakke botten door het niet kunnen staan, psychologische problemen - de lijst is eindeloos. Geen pijn kunnen voelen brengt ook zijn eigen grote gevaren met zich mee, zoals ik op verschillende manieren zou ontdekken.

Hoewel het verre van gemakkelijk is, heb ik ontdekt dat je je eigen ruggengraatlletsel zo goed mogelijk moet leren kennen en begrijpen en open moet staan voor nieuwe behandelingen en producten. Als je jezelf wilt helpen om zo gezond mogelijk te blijven, moet je soms precies accepteren wat de medische professionals adviseren, andere keren moet je ze in twijfel trekken of het er zelfs regelrecht mee oneens zijn. In andere gevallen moet je betere manieren vinden dan de medici kunnen bedenken. Het moeilijke is om te weten wanneer je wat moet doen.

In de eerste weken en maanden vulde wat ik niet meer kon zijn of doen mijn geest en mijn leven. Ik werd boos en verbitterd, snauwde tegen iedereen totdat mijn moeder opmerkte dat ik mensen van me wegjoeg door zo slecht gehumeurd te zijn. Hierdoor realiseerde ik me dat ik geen eenzaam, vriendloos leven wilde leiden. Geleidelijk en uiteindelijk realiseerde ik me dat, aangezien ik mezelf niet kon doden, ik geen andere keuze had dan te leren leven met mijn verwonding en dat in plaats van me te concentreren op alles wat ik niet kon doen, het beter zou zijn om me te concentreren op wat ik wel kon doen, zoals denken, mijn hersenen en mijn geest gebruiken en ontwikkelen. Gelukkig behield ik na mijn ongeluk mijn volledige mentale capaciteit - het weinige dat ik had - en begon ik tergend langzaam aan mijn nieuwe leven.

Mijn moeder had een zin of een gezegde voor elke gelegenheid. Voor deze gelegenheid was haar commentaar: "Huil maar eens en dan moet je verdomme gewoon doorgaan."

Het is niet gemakkelijk geweest.

Terugkijkend lijkt het alsof er een glazen wand zit tussen mijn leven voor mijn ongeluk en mijn leven erna; ik kan wel terugkijken, maar niet teruggaan.

Het is verbazingwekkend; geen verdomde keuze hebben focust de geest wonderbaarlijk.

Je kunt niet altijd krijgen wat je wilt ...

Mijn ongeluk was mijn schuld. Ik had verkeerd ingeschat waar ik in de Theems was gedoken en of ik dat überhaupt wel had moeten doen. Sommige mensen kunnen niet met iets omgaan als het hun schuld is, maar ik zou het veel moeilijker hebben gehad om ermee om te gaan als

het de schuld van iemand anders was geweest. Als het een toevalstreffer was geweest, zoals iets dat van een gebouw op mijn hoofd was gevallen of een soortgelijk ongeluk, dan zou het hetzelfde zijn geweest. Maar het was mijn eigen schuld en ik kon alleen mezelf de schuld geven. Ik was degene die het had gedaan en ik moest leven met de gevolgen. Ik had zeker spijt en verlies, bijna als een sterfgeval. Ik was 24 jaar oud en plotseling werd het leven dat ik had aan stukken geslagen en er was niets wat ik kon doen. Niemand kon het 's ochtends nog goed maken. Ik had het geluk dat mijn vrienden het met me bespraken, want dat hielp echt.

Als je trauma's internaliseert, kun je een puinhoop worden en nogmaals, mijn hart gaat uit naar iedereen die echt mentale of psychologische pijn heeft.

Maar ik kon mijn mond niet houden en alles stroomde uit me. Ik vind het jammer dat mijn ongeluk gebeurd is - dat vind ik zeker - maar er is sindsdien zoveel goeds gebeurd dat anders misschien niet gebeurd zou zijn. Voor sommigen is het helemaal een slechte zaak, maar voor anderen is het meer een geval dat een wolk een heel andere zilveren rand kan hebben als je maar goed genoeg kijkt. Maar op het moment van je ongeluk is het bijna onmogelijk om te geloven dat het leven, zo niet je medische toestand, beter kan worden.

Zoals de woorden van het liedje: Je kunt niet altijd krijgen wat je wilt, maar als je het probeert, zul je soms ontdekken dat je krijgt wat je nodig hebt. En met een beetje geluk heb je onderweg ook nog plezier. Ik had nooit kunnen voorzien welke hoogte- en dieptepunten de toekomst zou brengen - noch de snelheid waarmee het een in het ander kon veranderen en weer terug.

Mensen beseffen misschien niet hoeveel tijd het kost om iets te doen als tetraplegist. Een normale dag van opstaan en aankleden kan anderhalf tot twee uur duren, en dat is op een snelle dag, met een goede verzorger. Als ik de volledige badkameroutine van toiletgang en douchen doe, kan dat gemakkelijk drie tot vier uur duren, dus er kan al een halve dag voorbij zijn voordat ik er klaar voor ben. In de auto stappen kan 10 of 15 minuten duren en ik moet met al deze tijd rekening houden bij het plannen van een dag. Het kan zo frustrerend zijn. Ik ging van opstaan in een paar minuten naar uren ... en uren ... en uren ...

Vandaag is een gemiddelde darm-/badkamerdag, maar toch kostte het me meer dan drie uur om op te staan. Een goede verzorger is sneller, maar een nieuwe doet er langer over tot hij de kneepjes van het vak heeft geleerd. Iemand vertelde me op de afdeling dat je je waardigheid controleert op weg naar een ruggengraatunit. Het is waar; er is geen ruimte voor waardigheid of verlegenheid. Je krijgt te maken met wat elke valide persoon zou beschouwen als de grofste vernederingen. Het is een nieuw feit dat je moet accepteren en als je erg verlegen bent, moet het absoluut verschrikkelijk zijn. Je moet accepteren dat vreemden

je helpen en je de meest intieme dingen zien doen, je dagelijks zonder kleren zien, alles voor je doen wat je normaal achter gesloten deuren zou doen. Het kan moeilijk zijn om je erbij neer te leggen, maar als je je nek breekt, is dat nu eenmaal zo. Op de ruggengraatunit wordt er geen speciale compensatie gemaakt voor de nieuwkomers en dat maakte het voor mij in zekere zin makkelijker om ermee om te gaan. Het personeel was zo nuchter en dat was erg bemoedigend. Sommige pasgewonde mensen raken erg overstuur, en dat is begrijpelijk, maar je went er ook aan. Gevoel voor humor helpt natuurlijk ook.

Neem even de tijd om mijn routines door te lezen voor details over mijn dagelijks leven. Het is belangrijk om deze routines in gedachten te houden als we verder gaan.

Mijn zorgroutines

Waarom heb je routines? Met veel PA's merk ik dat ik na verloop van tijd routines nodig heb om mijn geestelijke gezondheid te bewaren, om dingen op de rails te houden en om consistente resultaten te garanderen.

Zie ze als een recept voor een nieuw gerecht - je moet het eerst op papier leren voordat je het gerecht uit je hoofd kunt bereiden.

Wat betreft zorgroutines: ik heb een vrij strikte routine in mijn leven. Elke ochtend stap ik op vrijwel exact dezelfde manier uit bed en elke avond ga ik op vrijwel exact dezelfde manier naar bed. Dit dient twee doelen. Ten eerste, hoe sneller mijn assistent mijn routine leert, hoe minder ik hem hoeft te instrueren en dus hoe minder ik bewust hoeft na te denken over de mechanische processen die andere mensen als vanzelfsprekend beschouwen. Ik probeer mijn PA's vaak uit te leggen dat bijvoorbeeld het opstaan deel uitmaakt van hun werk en dat het hun werk is als dat de hele ochtend duurt, maar dat het voor mij gewoon uit bed komen is. Iets wat gedaan moet worden zodat ik verder kan met mijn leven. Het tweede doel van mijn routines is dat dingen niet worden vergeten. Het is voor mij veel moeilijker om een paar stappen terug te gaan en iets opnieuw te doen dan voor iemand zonder handicap. Als er iets vergeten wordt, kan dat ernstige gevolgen hebben.

Als ik de routines precies volg, is dat omdat jaren ervaring hebben bewezen dat ze voor mij werken; als ze elke dag zouden veranderen, zou het voor ons allebei een chaos zijn. Dat gezegd hebbende, mijn routines evolueren en sommige van de beste manieren komen voort uit suggesties van de PA. Ik vraag ze altijd om het me te vertellen als ze gebieden zien die volgens hen verbeterd kunnen worden.

Als de routines eenmaal zijn aangeleerd (meestal duurt dit een week of twee), hoe minder we er allebei bewust aan hoeven te denken, hoe meer ik me kan richten op de rest van mijn leven - en we kunnen allebei ontspannen en een beetje LIVE zijn.

Een ander probleem dat kan ontstaan als gevolg van het feit dat ik iemand anders moet vragen om zoveel dingen voor me te doen, is de vraag wat 'redelijk' is om van iemand anders te vragen. Sommige mensen houden van tuinieren, anderen van auto's wassen. Sommige mensen vinden het fijn om de hele dag schoon te maken en sommige mensen vinden koken echt niet leuk. Dus wat kan ik redelijkerwijs van mijn assistenten vragen? Mijn vuistregel in dit verband is dat alles wat met mijn lichaam en mijn persoonlijke verzorging te maken heeft niet onderhandelbaar is en dat over al het andere te onderhandelen valt. Als ik bijvoorbeeld 20 keer verplaatst wil worden in mijn rolstoel tot ik precies goed zit, of als ik wil dat mijn gezicht op een bepaalde manier gewassen wordt en mijn haar geborsteld wordt, dan is het redelijk dat ik dat van mijn assistent vraag. Aan de andere kant, als ik de hele dag weg ben, zal ik niet eisen dat ze het huishouden doen of de afwas op een bepaalde manier doen, zolang ze uiteindelijk maar schoon zijn!

Ik zeg altijd tegen verzorgers dat ze het moeten vragen als ze vragen hebben, want de routines zijn er om hen te helpen, niet om hen te hinderen, en als ze het niet doen, kunnen we eraan werken.

MIJN ROUTINES

Normale ochtenden

Uit bed stappen

1. Een goede morgen! Verwijder de dekens, voeten kussens en sokken.
2. Deodorant onder de armen.
3. Doe vesten aan.
4. Maak dan de nachtzak los en leeg hem. Spoel af met water en hang over de douchegreep. Daarna handen wassen.
5. Maak de beenzak los van de rand van het bed, doe de pennen in de kom en zet de kom terug in de kast.
6. **Let er bij het controleren van de huid op dat je je niet te veel richt op slechts één gebied - je moet overal controleren op roodheid, blauwe plekken, zwellingen, vlekken, droge/schilferige huid, ontstekingen, etc. en als er iets is, hoe klein ook, moet je Peter dat onmiddellijk vertellen.** Logrol om de huid op de billen en rug te controleren.
7. Smeer daarna terbinafinecrème op de liezen om uitslag te voorkomen en was je handen.
8. Verzorg de katheter:
 - Gebruik handschoenen en antiseptische doekjes om de katheter vast te houden. Houd de katheter vast op de plek waar hij uit de huid komt en veeg rond de katheter om eventuele afscheiding te verwijderen, maar pas op dat je niet aan de katheter trekt.

- Knijp in de lengte van de katheter met een tang en knijp/rol de katheter tussen je vingers om eventueel bezinksel te breken.
 - Knip een X-vorm in het verband en doe het verband om de katheter.
9. Doe pleisters op beide ellebogen.
 10. Doe sokken aan, bevestig de dijbeenband en beenzak aan Peters linker/rechterbeen zoals elke dag wordt besloten. De dijbeenband gaat tot boven de knie, het verschilt per been, maak de dagzak vast aan het been. Pas de testikels aan beide kanten aan.
 11. Trek vervolgens de broek aan (zo hoog mogelijk optrekken, 1-2 keer omrollen). Pas de pijpen aan om kreuken te voorkomen.
 12. Schoenen aan.
 13. Trek Peter op van het bed door zijn polsen vast te houden, trek helemaal tot hij in evenwicht is - laat zijn polsen los - hij balanceert dan op zijn eigen handen.
 14. Draai het onderlichaam door zijn voeten vast te pakken en naar de zijkant van het bed te bewegen. Laat zijn voeten los zodat hij nu met hangende voeten op de zijkant van het bed zit.
 15. Zet de rolstoel in positie, duw de gel van het Jay Cushion naar het midden. Pak een glijplank, laken en kussen.
 16. Ga in positie zitten - volg de stappen voor het SLIJDEN naar de rolstoel - SLIJDEN.
 17. Verwijder de glijplank, het laken en het kussen.
 18. Doe de rolgordijnen omhoog.
 19. Eenmaal in de stoel, trek je shirt aan. Broek herschikken tot hij comfortabel op de stoel zit. Trui aan.
 20. Scheermes geven om te scheren.
 21. Goed gedaan! Naar beneden voor ontbijt - neem stropdas en riem mee om aan te trekken na het ontbijt.

Normale avonden

Naar bed

1. Zet Peter en stoel naast het bed= transferpositie.
2. Kleed bovenste helft uit (trui, shirt, vest).
3. Pak glijplank, twee glijlakens en kussens.
4. Volg de stappen voor het op bed glijden - SLIDE.
5. Eenmaal zittend op bed, verwijder de glijplank en zet de rolstoel weg. Draai Peters benen rond op bed. Verwijder het glijlaken en leg het weg - duw het bed omhoog indien nodig.
6. Kleed de onderste helft uit (schoenen, broek, sokken).
7. Pas zo nodig de dijband aan en maak hem losjes vast aan Peters rechterbeen.

8. **Let er bij het controleren van de huid op dat je je niet te veel concentreert op één gebied - je moet overal controleren op roodheid, blauwe plekken, zwellingen, vlekken, droge/schilferige huid, ontstekingen, etc. en als er ook maar iets, hoe klein ook, aanwezig is, moet je dit onmiddellijk aan Peter vertellen.** Logrol om huid op billen en rug te controleren.
9. Katheterverzorging - gebruik handschoenen en antiseptische doekjes om de katheter te verwijderen/reinigen volgens de ochtendroutine. Controleer de liezen en breng crème aan zoals 's ochtends.
10. Leg kussen/handdoeken onder en rond Peters enkels zoals beschreven.
11. Neem de beenzak en speld hem vast aan het bedovertrek.
12. Zorg ervoor dat de katheter op geen enkele manier geknikt is en dat hij plat op de bovenkant van de rechterdij ligt.
13. Bevestig de nachtzak en zorg er dubbel voor dat de bovenste kraan open is en de onderste kraan goed dicht is! (Dit is belangrijk omdat Peter het kraantje van de beenzak niet zelf kan openen. Hij zit met pinnen vast aan het bed).
14. Trek rekbare sokken aan en eventueel rode nachtsokken.
15. Maak de nachtzak vast aan de dagzak, speld vast aan het bed, leg de zak in de emmer.
16. Geef Peter de telefoon voor de nacht, indien nodig.
17. Trek dekens over en eventueel een extra deken.
18. Geef pillen.
19. Lichten uit ... zoete dromen!

In de auto stappen

1. Stoel in positie aan bestuurderskant.
2. Schuif plank onder Peter's bips, schuif ook laken en kussen op rolstoelwiel.
3. Til mijn benen in de auto.
4. Duw Peters bovenlichaam naar voren (door op zijn schouders te duwen) in evenwichtspositie.
5. Ga naar de passagierskant, ga in positie staan= linkerbeen in bestuurderskant, rechterknie op passagiersstoel, rechterarm op rugleuning bestuurdersstoel.
6. Pak Peter bij de gordel met je linkerhand.
7. SLIDE= Trek met je linkerarm, voorzichtig maar stevig.
8. Peter schuift in het autostoeltje. Pas zijn positie aan als dat nodig is.
9. Ga naar de bestuurderskant, verwijder stoel, plank en laken en kussen.
10. Buig Peters rechterknie zodat zijn voet naar de versnellingsbak wijst.
11. Peter zal zelf naar voren leunen terwijl jij zijn jas naar beneden trekt aan de achterkant.
12. Pas de broek aan als dat nodig is.
13. Trek nu de autostoel naar voren = kniel, til de hendel van de stoel omhoog en trek de stoel naar voren.

14. Maak de veiligheidsgordel vast.
15. Trek de rechter broekspijp naar buiten om eventuele vouwen weg te halen waar Peter op zit.
16. Leg een kussen bij de voeten en een Jay-kussen en schuifplank achter de bestuurdersstoel.
17. Als je thuis bent, laat je de rolstoel in de garage, anders zet je de rolstoel in de kofferbak.
18. Spring in de passagiersstoel.
19. Bevestig de handbediening aan het stuur zodra Peter klaar is.

En daar ga je!

Uit de auto stappen

1. Indien thuis, haal de stoel uit huis/garage, indien onderweg, haal de stoel uit de kofferbak. Til de voetplaat van de rolstoel op.
2. Open het portier aan de bestuurderskant.
3. Neem het kussen bij Peters voeten en plaats het op de rolstoel.
4. Neem de glijplank en het Jay kussen van achter de bestuurdersstoel en plaats deze op de rolstoel.
5. Maak de veiligheidsgordel los, schuif de stoel naar achteren en strek mijn rechterbeen.
6. Peter leunt opzij. Leg de glijplank en het laken op hun plaats.
7. Trek hem weer rechtop door zijn pols vast te pakken.
8. Til de benen uit de auto.
9. Zet de rolstoel in positie (tegen de auto en de schuifplank rustend op de zitting van de rolstoel).
10. Leg kussen over wiel.
11. Terwijl Peter voorover leunt, pak je met je linkerhand de gordel vast.
12. Leg je rechterhand op het dak van de auto om jezelf te stabiliseren.
13. Breng je voeten in positie (voeten wijzen naar de autodeur).
14. Geef een harde stevige ruk met de linkerhand (in de richting van het autoslot).
15. Glijden - gefeliciteerd!
16. Trek de glijplank en het kussen uit de auto.
17. Trek de rolstoel een paar meter naar achteren om je de ruimte te geven.
18. Remmen, voetplaat plaatsen.
19. Peter gaat omhoog terwijl jij het glijzeil uittrekt.
20. Pas aan tot Peter comfortabel in de rolstoel zit.
21. (Soms stap ik uit aan passagierskant, dan gaat alles in omgekeerde volgorde).

Toiletteroutine

s Ochtends

Met behulp van een glijplank schuif je Peter van het bed op de toiletstoel en schuif je de stoel over het toilet.

s Avonds

Leeg eerst de dagtas in het toilet indien nodig, trek de toiletstoel over het toilet, Peter gaat zitten en trekt dan de broek en onderbroek naar beneden. Van rolstoel naar toiletstoel schuiven.

1. Eenmaal comfortabel op de toiletstoel, maak je de toiletpullen klaar (zetpillen, handschoenen, plastic zak, KY gel).
2. Breng twee zetpillen in.
3. Geef dienblad en boek/tijdschrift om te lezen.
4. Ga naar beneden om drinken klaar te maken.
5. Ga eerst na 20 minuten terug, daarna om de 5 minuten om de voortgang van de stoelgang te controleren. Einde van de stoelgang.
6. Na afloop toiletpullen opbergen en douchespullen in orde maken (twee flanellen, Carex zeep).
7. Kleed nu eerst de bovenste helft uit, dan de onderste helft - ga naar de doucheruimte.
8. Douche - maak de washand nat, maak het gebied rond de katheter schoon, was eerst het haar, dan het gezicht en spoel daarna.
9. Maak de w a s h a n d weer nat en zeep het lichaam in, begin van boven en werk naar beneden.
10. Gebruik dan een andere doek voor de genitaliën en billen.
11. Spoel het hele lichaam en droog af.
12. Geef Peter de haarborstel.
13. Was je eigen handen.
14. Rol Peter naar de slaapkamer.
15. Breng Peter terug op bed door de SLIDE stappen te volgen - Peter ligt op zijn rug op bed.
16. **Let er bij het controleren van de huid op dat je je niet te veel concentreert op één gebied - je moet overal controleren op roodheid, blauwe plekken, zwellingen, vlekken, droge/schilferige huid, ontstekingen, etc. en als er ook maar iets, hoe klein ook, aanwezig is, moet je dat onmiddellijk aan Peter vertellen.** Rol van je af, droog je billen en controleer of de huid droog en gezond is. Breng indien nodig crèmes/zalven aan. Rol weer op Peters rug.
17. (Doe 's ochtends deodorant en vest aan).
18. Droog eerst de genitaliën af en breng dan terbinafine aan op de huidplooien.
19. Doe vochtinbrengende crème op armen vanaf de ellebogen en benen vanaf de knieën.
20. Volg de rest van de routine afhankelijk van de avond (naar bed) of ochtend (aankleden en klaarmaken voor de dag).
21. Maak de badkamer en het toilet schoon.

GEDAAN!

In/uit het vliegtuig stappen

Vroeger vloog ik alleen, maar sinds 2001 zijn de algemene en veiligheidsregels zo ingewikkeld geworden dat ik dat niet meer doe. Nadat ik bij het kopen van mijn vliegtickets 'Special Assistance' en extra bagage voor mijn medische spullen heb geboekt, check ik op het vliegveld alle bagage in en meld ik me bij het kantoor van Special Assistance om te laten weten dat ik er ben voor mijn vlucht. Mijn verzorger en ik spreken af om hun team bij de gate te ontmoeten.

De veiligheidscontrole is frustrerend. Nadat ik geweigerd heb om mijn schoenen, riem en jas uit te doen omdat dat daar zo ingewikkeld is, moet ik de beveiligde zone inrijden om gecontroleerd te worden door een beveiligingsbeambte die me fouilleert. Ze raken onvermijdelijk in de war van mijn katheter/urinetas. Vervolgens vegen ze mijn rolstoel af met een speciale teststof die vervolgens wordt geanalyseerd. Verschillende keren heeft dit om de een of andere reden de aanwezigheid van aceton aan het licht gebracht. Aangezien dit een bestanddeel is van bepaalde explosieven, heeft het af en toe voor wat opschudding gezorgd.

Daarna rijd ik door om mijn verzorger te ontmoeten en onze tassen op te halen. Opnieuw worden we meestal opgezadeld met vragen over zaken als mijn schuifplank en rolstoelgereedschapskist bestaande uit een paar inbussleutels en een moersleutel ...

Bij de gate begint de echte pret pas. In theorie zouden we als eerste aan boord moeten gaan, maar meestal doen we dat als laatste en voor alle andere rubbernekkende passagiers. Uiteindelijk arriveert het verhuis-/afhandelingsteam. Ze brengen mij en mijn verzorger, die nu al onze handbagage en mijn rolstoeltas moet dragen, met een lift naar het platform, waar we naar het vliegtuig rijden. Hier beneden is het altijd erg lawaaiig door de vliegtuigmotoren, stressvol en onder druk. Als het 's nachts is, waait, regent, sneeuwt of in een niet-Engelssprekende plaats is, is het nog meer lawaai.

Op grotere luchthavens stappen we dan in een ambilift, een in hoogte verstelbare box ter grootte van een bestelwagen, die iedereen tot de hoogte van de vliegtuigdeur brengt. Daar aangekomen moet het verhuis-/afhandelingsteam, meestal twee mannen, me lichamelijk bij mijn schouders en knieën optillen en me uit mijn eigen rolstoel in een gangpadstoel ter grootte van een kinderwagen tillen die in het vliegtuig past. Mijn verzorger moet dan, heel snel, mijn rolstoel in de vluchttas stoppen om schade te voorkomen. Deze tas wordt vervolgens in het ruim gezet. De ambilift wordt dan opgetild tot aan de vliegtuigdeur. Op andere luchthavens gebeurt dit optillen/overbrengen buiten bij het vliegtuig op het tarmac. Als er geen ambilift is, gebruikt het verhuis-/afhandelingsteam een gemechaniseerde stoel om het gangpad te beklimmen of ze dragen me fysiek de ongeveer 20 treden op en het vliegtuig in.

Zitten aan het gangpad is de beste optie, maar sommige luchtvaartmaatschappijen staan daar afwijzend tegenover en staan erop dat ik bij het raam ga zitten ... met een beroep op de gezondheids- en veiligheidsvoorschriften. Om de moeite en het gevaar te vermijden die het met zich meebrengt om me over drie stoelen/armleuningen te slepen terwijl ik geplet word onder de bagagevakken, reserveer ik altijd alle drie de stoelen in een blok.

Eenmaal in het vliegtuig, waar de ruimte erg beperkt is, word ik door het gangpad naar de rij gebracht waar ik zit. Mijn verzorger zit nu dus bij de stoel aan het raam en ik zit in de rolstoel aan het gangpad die naar de vliegtuigstoel moet worden verplaatst. Hiervoor moet ik opnieuw worden verplaatst door me fysiek op te tillen, maar deze keer is er weinig knieruimte en de persoon die mijn schouders optilt doet dit over de hoge rugleuning van de vliegtuigstoel. Deze beweging is gevaarlijk, maar ze tillen me op en mijn verzorger legt mijn drukken onder mijn billen - vliegtuigstoelen zijn niet veilig voor mij om te gebruiken - en na wat duwen en duwen zitten we erin.

De hele tijd leg ik de lifters de risico's uit, mijn handicap, mijn gewicht, **e n z o v o o r t** . Je moet de hele tijd super alert zijn om verdraaide of gebroken benen, enkels en armen te voorkomen, evenals blauwe plekken, snijwonden en ander lichamelijk letsel en kleding die wordt uitgetrokken. Als ze geen Engels spreken, kan dat een groot probleem zijn en kan de hele zaak rampzalig verkeerd aflopen. Europese luchthavens, vooral in Denemarken, zijn over het algemeen vrij goed in het uitvoeren van deze routine. Britse luchthavens zijn helaas vaak niet zo goed. In mijn ervaring is Londen Gatwick de slechtste van allemaal.

Tijdens de vlucht moet ik er bij de gezagvoerder op aandringen dat mijn rolstoeltas bij de landing naar de deur van het vliegtuig wordt gebracht en niet naar de bagageband, omdat ik geen rolstoel op een vliegveld wil gebruiken. Uit het vliegtuig stappen is het omgekeerde proces.

Ik hou van reizen en ben bereid om deze routine te accepteren, maar veel mensen met een handicap doen het één keer en zweren: "Nooit meer".

*Verder gaan met leven
maart 1987 tot oktober 1988*

*God geve mij de kalmte om de dingen te accepteren die ik niet kan
veranderen, de moed om te veranderen wat veranderd kan worden,
en de wijsheid om het verschil tussen die twee te weten.*

Kalmte Gebed

Hoop is iets goeds, misschien wel het beste van alles ...

Stephen King, *De Shawshank Redemption*

In maart 1987 reden Lauren en ik van Wallingford, waar we hadden overnacht, naar het huis van mijn ouders in Wennington. Voor de M40 was het een lange en vermoeiende reis, onderbroken door een stop bij het grimmige Hilton Park op de M6. Uiteindelijk kwamen we aan. Omdat de verbouwing van de schuur nog niet klaar was, was ons onderkomen weer een bed op bakstenen in de box van mijn moeder met haar vleugelpiano en bloemschikspullen. Gelukkig was Lauren erg sterk door jarenlang paardrijden en was het nog net te doen om rond te komen. Ik kon niet in bad of naar het toilet, dus dat gebeurde allemaal in bed en dat was niet ideaal, hoewel sommige tetra's daar de voorkeur aan geven.

We hadden helemaal geen hulp behalve een ergotherapeut die wat basisuitrusting meebracht - een soort dienblad/kussen, als ik me goed herinner - dus we maakten er het beste van en leerden al doende. De hulp van mijn ouders was van onschatbare waarde, maar de persoon die ik het meest waardeerde was Lauren. Ze had mijn leven gered en

het hare opgegeven om mij te helpen en ik hield zielsveel van haar. Zonder mijn ouders en Lauren weet ik echt niet hoe en of ik het allemaal had kunnen overleven.

Mam besloot al snel dat ik voeding nodig had, dus elke ochtend begon met een uitgebreid Engels ontbijt. Dagen werden gevuld met het afwerken van het huis - keuzes van alles, van vloeren, meubels en stoffen tot het kiezen van een lift. Om ons te verplaatsen hadden we mijn Opel Astra en een piepklein Suzuki busje met oprijplaten.

Lauren thuis, 1987

Het was verre van gemakkelijk om in en uit beide busjes te komen. Maar dankzij dit vervoer konden we de plaatselijke dorpen verkennen en naar pubs op het platteland gaan en natuurlijk naar de ruggengraatunit.

De North West Spinal Unit bevindt zich in Southport en is bijna drie uur rijden van huis. Ik moest op hun radar zijn en bezocht ze niet lang nadat ik naar het noorden was gekomen, maar het was mijn vaste wens om zo ver mogelijk van ziekenhuizen vandaan te blijven.

In april gebeurde er iets wonderbaarlijks. Een vriend van mijn vader, Rev Robin Buchanan-Smith, combineerde op de een of andere manier het predikantschap van de Church of Scotland

predikant en hotelier. Ontroerend genoeg zei hij tegen mijn vader: "Peter heeft een moeilijke tijd achter de rug; we willen graag dat hij een week gratis in ons hotel komt logeren." Dus vertrokken we in april, langs Glasgow en Loch Lomond en over de fantastische A82/ A85 wegen door de ontstellende grootsheid van Glencoe, langs Oban en naar het hotel zelf. Die reis, huilend over verbazingwekkende, verlaten wegen en hardop luisterend naar *Summer of '69* van Bryan Adams zal me altijd bijblijven.

Het hotel, het Isle of Eriska, is inderdaad een heel bijzondere plek. De rolstoeltoegankelijke kamer was oorspronkelijk de biljartkamer en was enorm, met gemak groter dan mijn hele oude huis. Het bestond uit een slaapkamer en een woon/eetkamer in één ruimte. We maakten het ons gemakkelijk en die avond klonk de gong van het diner; het is zo'n plek! We liepen door naar een magisch schouwspel - de eetkamer was ingericht met gepolijst mahoniehout, glanzend zilver, fonkelende glazen en gloeiend kaarslicht. Na door een hel te zijn gegaan, was het fantastisch om op zo'n speciale plek te zijn. Het was een heerlijke avond met een heerlijke maaltijd en heerlijke wijn te midden van het geroezemoes van onze mede-eters. Later gingen we naar bed, kusten elkaar welterusten en sliepen zo in.

Een paar uur later werd ik gewekt door een onheilspellende geur. Ik had geen controle over mijn darmen en ik had het bed bevuild. Na zo'n superdag moest Lauren opstaan en ons bed opruimen dat vol lag met mijn troep - de schaamte, teleurstelling, schaamte en vernedering waren hartverscheurend en ik had wel kunnen huilen. Het was de eerste keer dat mijn ruggengraatletsels dingen overhoop gooide, maar het zou niet de laatste keer zijn, bij lange na niet.

Gelukkig was de rest van de week een genot. We wandelden door Oban, oohed en aahed naar de zeehonden die in het grijze water dobberden, en verkenden de snelwegen en binnenwegen van die prachtige kustlijn, langs Inverary en de opvallende draaikolken bij Connel. De avonden verliepen zonder verdere incidenten en na een superweek keerden we terug naar huis.

Het huis kwam steeds dichterbij voltooiing en we doopten het Easter Cottage en uiteindelijk, in mei 1987, waren we er. Het echte leven kon weer beginnen.

Easter Cottage

Easter Cottage vanuit de tuin

Toen Lauren en ik hier kwamen wonen, kregen we een kitten van een vriend van de familie. Ze was klein en piepte in plaats van te miauwen, dus we noemden haar natuurlijk Muis. Mouse begon als een minuscuul schildpadbeestje dat je in je handpalm kon houden. Ze zat achter veertjes aan en rende door het huis en het was heerlijk om weer een nieuw diertje in huis te hebben. Maar haar liefde duurde niet lang - of het werd in ieder geval minder voorspelbaar. Het ene moment zat ik over haar buikje te wrijven en het volgende moment was ze mijn hand aan het plagen. Ik was niet de enige die de 'Muisbehandeling' kreeg. Het duurde niet lang voordat de meeste van mijn vrienden niet meer bij haar in de buurt wilden komen.

Lauren was een ervaren professionele ruiter op wedstrijdniveau en ze had het paard van een vriend, Four Winds, semi-permanent te leen. Windz', zoals ze bekend stond, stond gestald bij vrienden uit de buurt, Keith en Barbara. Met z'n vieren brachten we tijd met elkaar door terwijl het paard werd getraind in springen, dressuur en cross country met het oog op een aantal lokale Hunter Trials.

Lauren rijdt Windz

Lauren rijdt wedstrijden

Op een dag reed Barbara ons ergens naartoe en ik zat op de passagiersstoel, met Lauren achter me. Dit was de reis waarop ik zou ontdekken hoeveel middelpuntvliedende kracht mij beïnvloedt. Toen we een rotonde rondreden, verloor ik mijn evenwicht en belandde met mijn gezicht naar beneden op Barbara's schoot. Barbara was een Engelse dame van een jaar of 40 die me eigenlijk niet zo goed kende. Het was begrijpelijk dat ze erg verbaasd was en, terwijl ze probeerde haar greep op het stuur te houden, steeds harder begon te piepen: "Ooh, ooooooh, Pete!" Omdat ik zelf niet rechtop kon zitten, was ik afhankelijk van een hysterisch lachende Lauren achter me en uiteindelijk, nadat ik overleind was getrokken, werd mijn waardigheid hersteld.

Na een aantal maanden begon ik me thuis te vervelen. Ik ben altijd een drukbezet persoon geweest, zoals je misschien hebt gemerkt als je over mijn leven voor het ongeluk leest, en nu was er niets te doen - de hele dag, elke dag. De vijf jaar voorafgaand aan mijn ongeluk had ik aan telemarketing gedaan, dus ging ik, meer om iets te doen dan iets anders, naar een presentatie over telemarketing bij de plaatselijke Kamer van Koophandel. Tijdens de presentatie leerde ik niet veel nieuws en ik dacht: nou, zo ben ik het huis uit. Maar aan het einde van de presentatie raakte ik aan de praat met de dame die de lezing gaf. In het voorbijgaan vertelde ik haar dat ik in dit vak had gewerkt en dat ik dacht dat het misschien iets was wat ik nog steeds kon doen, omdat ik een telefoon kon gebruiken, kon praten en aantekeningen kon maken. Hieruit kwam een baanaanbod. Vol ongeloof ging ik meteen akkoord.

Op de dag dat ik zou beginnen, besloot mijn blessure me er echter aan te herinneren wie de baas is en gaf me een slijmbeurs, een zwelling, op een knobbelig gewricht aan de achterkant van mijn ruggengraat. Deze lichte druk kon gemakkelijk barsten en uitgroeien tot een echte pijnlijke plek en bedrust was de enige remedie. Ik was diep gefrustreerd door mijn eigen zwakte en, bang voor het ergste, moest ik mijn nieuwe baas bellen om me ziek te melden voordat ik aan mijn eerste werkdag kon beginnen. Ze was heel begripvol en stemde ermee in dat ik kon beginnen als ik weer fit en gezond was. Shelagh Whittaker, bedankt.

Lauren en ik begonnen dus als timesharehaaien. Nou ja, niet helemaal. We belden mensen die hadden gereageerd op advertenties waarin lodges in Pine Lake bij het Lake District werden aangeprezen. Het was onze taak om hen uit te nodigen voor een volledig verzorgde reis naar Pine Lake zodat de verkopers hun ding konden doen. Eerlijk gezegd begreep niemand van ons waarom iemand een schuurtje met oranje vlekken naast een oude grindgroeve zou willen kopen, nog steeds oranje van het sediment, ingeklemd tussen de spoorlijn, de A6 en de M6. Maar mensen wilden het wel! Interessant genoeg is het terrein 30 jaar later mooi gerijpt en is het nu een mooi meer en een centrum voor watersport.

Nadat dat contract was afgelopen, heeft Shelagh me overgeplaatst naar een plaatselijk bedrijf, waar ik afspraken maakte voor hun verkoper. De manier waarop de uitkering voor gehandicapten toen was opgebouwd, betekende dat elk pond dat ik verdiende van mijn uitkering werd afgetrokken, dus in totaal verdiende ik 5 pond per week - de brandstof om er te komen niet meegerekend. Maar het was het waard. De baan bracht me het huis uit, dwong me om alleen te zijn en zorgde ervoor dat ik vreemden ontmoette die zich ogenschijnlijk niets van 'de rolstoel' aantrokken. Het dwong me ook om dingen te doen zoals aan wildvreemden vragen of ze mijn urinezak wilden legen. Wonderbaarlijk genoeg deed iedereen dat zonder blikken of blozen. Maar uiteindelijk ging al het telesaleswerk in rook op.

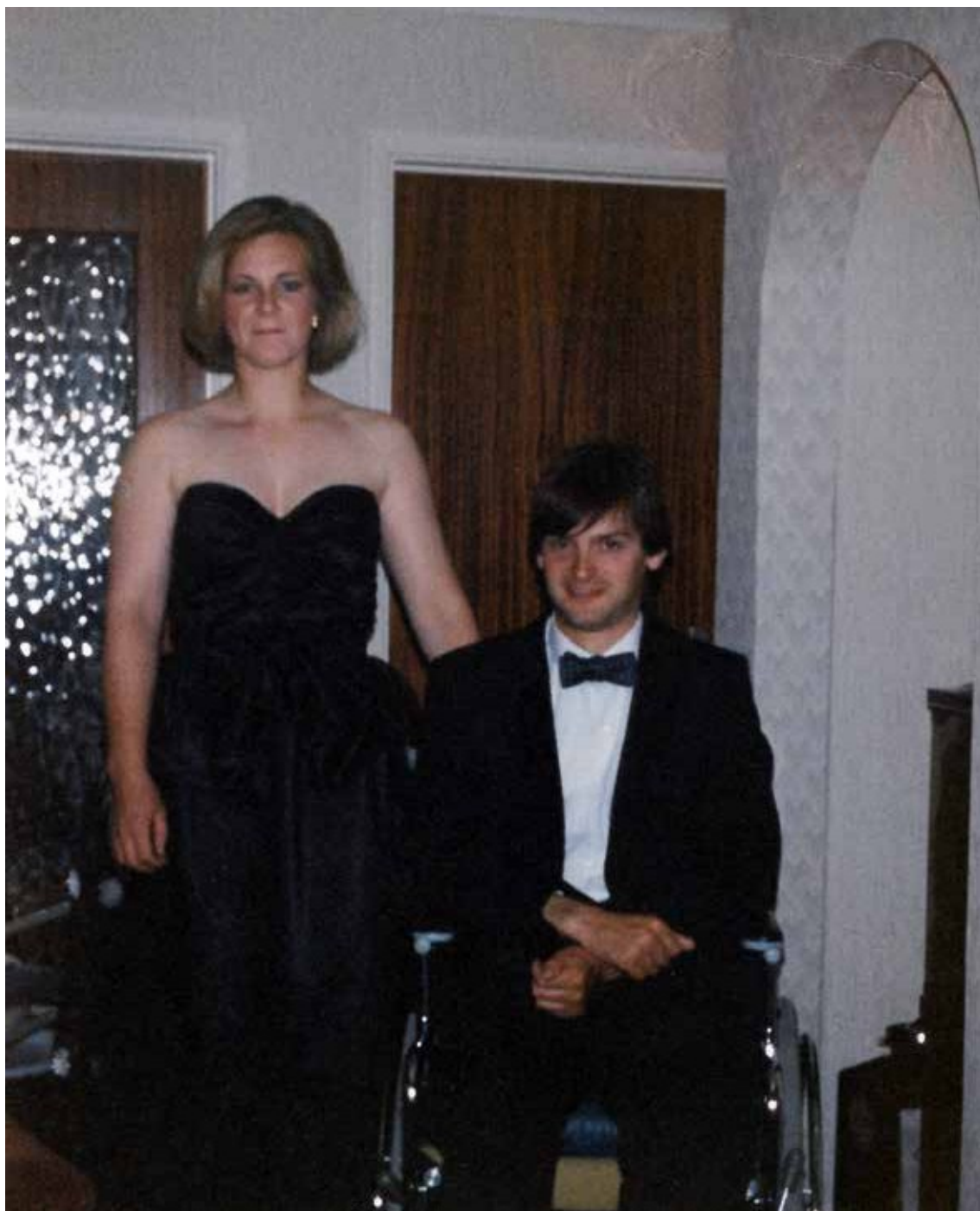
Lauren als verzorgster

Als je het ziekenhuis verlaat en weer zelfstandig gaat wonen, heb je een verzorger nodig. Lauren nam deze rol vrijwillig op zich - er was niemand anders om het te doen, en zelfs als dat wel zo was geweest, was Lauren op dat moment erg beschermend over mij en zou ze niemand anders hebben toegestaan om de rol op zich te nemen. Dat gezegd hebbende, zorgen voor iemand die ook je romantische partner is, is niet goed.

Rond de winter van 1987 werden mijn ouders door een vriend uitgenodigd voor een feestje. Lauren en ik gingen mee en we ontmoetten Paul Brown, die hielp met het eten en het de gasten naar de zin maakte. Paul werd een goede vriend. Tijdens het feest werd ik plotseling ziek. Mijn zicht ging weer achteruit, met dezelfde aura als eerder, en ik wist niet wat er aan de hand was. De gastheren lieten me op hun bed liggen, maar we

moesten vroeg naar huis. Het was zowel beangstigend als ontnuchterend. Ik was net uit het ziekenhuis en weer ziek. Was dit vanaf nu mijn leven? Het was verschrikkelijk.

Niet opgeven kost veel extra energie en vastberadenheid, en soms kan het helpen om inspiratie van buitenaf te zoeken. In 1987 bracht de Kendal Ski Club ons in contact met Back Up. Begin 1988 kwamen we in contact met de liefdadigheidsinstelling en Lauren en ik gingen naar het Back Up Bal op King's Road in Londen.

Met Lauren, 1987

De liefdadigheidsinstelling Back Up werd opgericht door freestyle skiër Mike Nemesvary, die zijn nek had gebroken bij een trampoline-ongeluk. Mike was een van de stuntskiërs in de James Bond-film *A View to a Kill*. Mike's vrienden hadden hem geholpen om hem weer de bergen in te krijgen en hun succes had hem geïnspireerd om anderen te helpen hetzelfde te doen. Dus schreven we ons in het voorjaar in voor Back Up's skireis naar Zwitserland en vertrokken Lauren en ik naar Les Diablerets. We verbleven in een prachtig hotel met 10 of 15 andere dwarslaesie skiërs en waarschijnlijk het dubbele aantal verzorgers.

De bereidheid van de Back Up verzorgers om alles te doen viel me op. Alleen al ons naar de skiliften brengen was een missie. "Maak je geen zorgen als je niet kunt duwen, we dragen je wel," was hun manier. Het volgende moment zat je over iemands schouder en werd je op de stoel neergezet, met jouw stoel in de stoel erachter. Bovenaan haalden ze je eraf en werden jij en de rolstoel weer aan elkaar gekoppeld. Op dat moment dringt het tot je door, met enige kracht, dat je op de top van een berg staat. Het uitzicht, het licht, de lucht - je werd er echt vrolijk van. Het wonder om boven in de bergen te zijn terwijl je leven maanden daarvoor in puin was geslagen... het was onbeschrijfelijk.

Toen moesten we natuurlijk weer naar beneden.

De instructeur zei: "Zie je dat ding daar?" Ik zag eruit als een skelter, maar dan op ski's in plaats van wielen. Ze tilden me op, zetten me in een voorgevormd zitje op dit karretje en sleepten het naar de top van de berg. Ik had ongeveer vier lagen aan en mijn handen en neus staken uit. Een goede skier zat achter me, vastgebonden aan een touw, en ze duwde ons weg, waarbij ze me nominaal vertelde wanneer ik naar links of rechts moest sturen. Daar stond ik dan, op deze prachtige, blauwe dag, op deze maagdelijk witte piste, waar ik twee jaar eerder staand hetzelfde zou hebben gedaan.

Skiën in Kitzbuhel (ik sta linksachter), 1986

Skiën in Les Diablerets 18 maanden na mijn ongeluk, maart 1988. Skiën is heel anders na het ongeluk, maar nog steeds geweldig leuk!

Ik realiseerde me 'Wow, ik kan dit soort dingen nog steeds doen'. Het was zo krachtig en dat is precies wat Back Up doet. Het geeft je de mogelijkheid om deze activiteiten te doen. Het besef dat je deze dingen *kunt* doen kan je hopelijk helpen om andere nieuwe opties in het leven te proberen.

Op een dag op de piste verloor de man die achter me skiede en me afremde zijn voet en viel om. "Pete, je staat er alleen voor, draai naar de oever," schreeuwde hij. Na een paar enge, wijd opengesperde, bijna oncontroleerbare minuten onaangeliend over de piste geslingerd te hebben, had ik genoeg ruimte om te draaien en alles was in orde.

Het was de eerste reis die Back Up naar Les Diablerets had geregeld en het was een beetje een leermoment. Lauren hielp me 's avonds en ging met ons mee lunchen, dineren en feesten. We waren meestal dronken en hadden plezier. Ik ben nog steeds betrokken bij Back Up. Ze zijn fantastisch.

Toen we weer thuis waren, kreeg Lauren een baan in Kendal bij een onderdeel van Barclays bank. Het was een zwaar leven voor haar, ze hielp me 's ochtends en 's avonds terwijl ze overdag werkte. Het huis in Wennington was open en ik ontdekte dat Lauren dol was op soapseries. Ik heb een hekel aan soapseries en reality-tv. In een open huis is er geen ontsnappen aan. Om 17.30 uur was het *Neighbours*, gevolgd door het avondeten van 18.00 tot 19.00 uur. Daarna kwam het irritante (voor mij tenminste) Eastenders-thema en het nog irritantere *Coronation Street*-thema om 19.30 uur. Om 20.00 uur was het *Dallas* of iets dergelijks. Ik kreeg een hekel aan die themadeuntjes en aan soaps in het algemeen en ze werden nog erger gemaakt door het feit dat ik er niet aan kon ontsnappen!

Toch begonnen we tegen 1988 te wennen aan deze nieuwe manier van leven. Op een weekend in de lente van 1988 kwam Rupert over uit Spanje en hadden we samen een heerlijke zondagse familiemaaltijd en werd de enige foto van ons als hele familie genomen.

Met mijn ouders en broer - de familie Henry

In september 1988 wilde ik Lauren een pauze geven, dus boekte ik mezelf voor twee weken in een verzorgingstehuis voor rugletsel. Voor mij leek de ervaring op dat moment afschuwelijk en ik voelde het leven bijna uit me wegvloeien. Er was geen mogelijkheid om iets te doen. Het was een plek waar je overleefde, niet leefde. Het deed me beseffen hoeveel waarde ik hechtte aan de vrijheid van thuis zijn en ik besloot dat een tehuis geen toekomst voor me was.

Rond die tijd realiseerde ik me dat het gemakkelijker zou zijn om mijn eigen bedrijf te beginnen dan te verwachten dat iemand anders me een baan zou geven. Ik wilde altijd al een eigen bedrijf, maar ik had niet de illusie dat het gemakkelijk zou zijn. Maar pas als je het doet, besef je wat er allemaal bij komt kijken.

Mijn vader had ervoor gekozen om iets eerder dan gepland met pensioen te gaan vanwege mijn ongeluk, en hij en ik begonnen een adviesbureau voor kleine bedrijven in het kader van het Small Business Government Development Scheme. De baan hielp me het huis uit en gaf ons allebei iets te doen, plus het was geweldig om zoveel tijd samen door te brengen. Mijn vader betaalde me om niet in de problemen te komen, maar zichzelf waarschijnlijk niet. Het bedrijf gaf mensen advies over het starten en laten groeien van hun bedrijf. We ontmoetten veel

mensen met geweldige ideeën op het verkeerde moment, een paar rare mensen en veel goede mensen. Pap, die een schat aan ervaring had, adviseerde hen over bedrijfsgroei.

Papa ging weg en liet mij de hele dag alleen, hij kwam alleen terug voor de lunch. Natuurlijk was er de telefoon om contact te houden. Het jaar 1988 was zwaar, maar naar het kantoor in Lancaster gaan en papa's baan ondersteunen hielpen me er doorheen.

Bovendien gingen Lauren en ik meer uit eten en feestjes vieren en op een dag stelde Lauren voor om te barbecueën in de grote tuin van mijn ouders. Ze nodigde vrienden van haar werk uit en ik vroeg er een paar van mij. Richard Crossley, die met Lauren samenwerkte, en zijn vrouw Lisa kwamen aanrijden in een witte Triumph Stag met cabriolet. We waren meteen vrienden, wat niet vaak gebeurt. We spraken elkaar de hele avond en zouden elkaar gedurende de zomer op verschillende momenten weer ontmoeten.

Tegen de herfst ging mijn relatie met Lauren helaas niet zo goed en in oktober 1988 gingen we uiteindelijk uit elkaar. Ik begreep waarom, want ze was jong en had haar leven nog voor zich. Zij was het meisje dat mijn leven had gered en mij iets gaf om voor te leven, maar nu was ze er niet meer. De stille geborgenheid van mijn ouders was enorm, maar ik was totaal beroofd.

Ik was er kapot van. Het oude Neil Diamond-nummer *Red Red Wine* uit de jaren zestig werd mijn 'break-up anthem', een samenvatting van hoe ik me voelde.

Ik zag Lauren nog maar twee keer - de eerste keer was in december, voor mijn verjaardag. We omhelsden elkaar, maar het was duidelijk niet genoeg om haar te laten blijven en een paar minuten later ging ze weg, alleen haar parfum in de lucht, mijn gebroken hart en mijn tranen achterlatend. God, wat hield ik van haar.

Ik was pas 27. Het leven was verschrikkelijk nadat Lauren wegging. Ik had me nog nooit zo eenzaam en alleen gevoeld.

Het leven na Lauren: een nieuw begin *Oktober 1988 tot begin 1991*

In Lauren nog maar één keer gezien. Na mijn ongeluk had iemand me geadviseerd om een letselschadeclaim in te dienen, misschien niet om geld te winnen, maar om een precedent te scheppen.

als iemand anders op die plek in de rivier zou proberen te duiken. We waren in 1987 met de claim begonnen en werkten samen met een team advocaten in Londen. Het was een lang, slepend proces, dat zijn hoogtepunt bereikte in 1993 toen ik Lauren zag voor het High Court in Londen, waar ze aan het getuigen was. Het was een vreemde, nogal ongemakkelijke ontmoeting en ze zag er zo anders uit dan toen ik haar eerder had gekend. Eind 1993 ontvingen we een vonnis waarin we de zaak verloren, maar het precedent was geschapen, dus misschien hadden we iets bereikt.

Nadat Lauren in 1988 wegging, ging het erg slecht. Ik werd erg neerslachtig en gefrustreerd door het leven in het algemeen, maar goede vrienden en familie om me heen was een geweldige steun.

Routine hield me ook op de been - naar mijn werk gaan met mijn vader en mijn vriend Paul Brown nam me mee uit voor een biertje op vrijdagavond. Hij was een leraar die ooit op scholen werkte, maar nu kunstdocent was voor het gevangeniswezen. Jarenlang kwam Paul elke vrijdagavond opdagen, gooide me in de auto en dan gingen we een paar biertjes drinken.

De scheiding van Lauren opende, vreemd genoeg, ook een nieuw hoofdstuk voor mij. Ik begon Richard en Lisa steeds vaker te zien. Ze waren fantastisch en meedogenloos in hun vastberadenheid om me op de been te houden. Als ze een uitje voorstelden, zei ik 'bedankt, maar nee', waarop ze onverschrokken antwoordden: "Nou, wij gaan en jij gaat ook mee." Ze kenden me niet goed, maar zorgden voor me als levenslange vrienden. Richard was best bereid om alles voor me te doen. Tijdens ons eerste uitstapje realiseerde ik me dat mijn urinezak niet goed leegliep en ik vroeg Richard om te stoppen.

Hij probeerde te helpen, maar zei toen: "O, verdomme!". Hij trok mijn broekspijp omhoog en beet de bovenkant van mijn zak eraf. Ik was opgelucht, maar de hele auto zat onder het plasje en Richard kreeg een mondvul. Het was buitengewoon dat een wildvreemde dat voor me deed. Ik bedoel, zou jij dat doen? Echt?

Soms ging het goed, maar soms ook niet. Ik werkte doordeweeks en zag Richard en Lisa 's avonds en in het weekend. Op kerstavond 1988 ging ik bij hen logeren. Richard legde me in bed op hun slaapbank beneden en bevestigde een urineafvoorzak voor 's nachts aan mijn dagtas. Hij werd al een expert! s Ochtends kwam Richard naar beneden om te zien dat de nachtzak vol bloed zat. In plaats van te relaxen en eerste kerstdag te vieren, was het nu overal paniek om iemand te vinden die kon helpen. Het bleek dat ik een blaasontsteking had.

Dingen kunnen snel gaan als je een dwarslaesie hebt. Mijn ruggengraatletsel betekent dat ik geen pijn kan voelen onder het tepelniveau en het is moeilijk uit te leggen aan een valide persoon dat ik niets voel vanaf mijn oksels, helemaal niets. Als er iets misgaat, weet ik daar niets van en dus moet ik, samen met de mensen om me heen, heel waakzaam zijn.

Bij een andere gelegenheid kreeg ik een rode plek op mijn stuitje/bum doordat ik op een vouw/naad in mijn spijkerbroek zat. Rode plekken kunnen heel gemakkelijk vreselijke doorligwonden worden.

Scottish Adapted European Pressure Ulcer Advisory Panel (EPUAP) Grading Tool

Grade 1

Non-blanchable erythema (redness) of intact skin.
Discolouration of the skin, warmth, oedema, induration or hardness may also be used as indicators, particularly on individuals with darker skin

Grade 2

Partial thickness skin loss involving epidermis, dermis, or both. The ulcer is superficial and presents clinically as an abrasion or blister

Grade 3

Full thickness skin loss involving damage to or necrosis of subcutaneous tissue that may extend down to, but not through underlying fascia

Grade 4

Extensive destruction, tissue necrosis, or damage to muscle, bone, or supporting structures with or without full thickness skin loss

Progression of a pressure ulcer

Source: www.tissueviabilityonline.com/pu

Copyright © 2014, NHS Scotland. All rights reserved. This document is the property of NHS Scotland. It is not to be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or by any information storage or retrieval system, without prior written permission from NHS Scotland.

*Instrument voor het beoordelen van
doorligwonden (overgenomen uit het
EPUAP-boekje)*

De enige manier om een rode plek te genezen is om het gewicht eraf te houden zodat de bloedsomloop het ontstoken weefsel kan herstellen. Rode plekken en doorligwonden genezen heel langzaam en het duurde zes weken in bed om deze rode plek op mijn huid, die geen open wond was, te genezen; zes weken op mijn zij liggen en om de drie uur rollen met niets te doen behalve naar de radio luisteren en mokken. Toen ik uiteindelijk uit bed kwam, was het alsof ik helemaal opnieuw begon.

Vakantie bij Rupert aan de Costa del Sol

In 1989 besloot ik alleen op vakantie te gaan en bij Rupert te logeren in Puerto Banús, vlakbij Marbella in Spanje. Ik moet wel gek zijn geweest. Mijn ouders brachten me naar Manchester Airport en zetten me af bij de terminal. In en uit een vliegtuig stappen in een rolstoel is geen pretje. Je wordt van je stoel getild en in een kleine buggy gezet om je de trap op te slepen, en dan weer in de stoel getild. De afhandelaars duwen en stomp je af en bezeren je God mag weten waar. Vaak tillen ze je te hoog of niet hoog genoeg, en sommigen zijn duidelijk niet getraind. Ik weet dat veel gehandicapten één keer met het vliegtuig reizen en het nooit meer doen omdat ze er zo'n hekel aan hebben. Ik heb er echter vrede mee, want ik wil liever ergens heen dan dat ik er een hekel aan heb hoe ik rondgestuiterd word. Desondanks is het verschrikkelijk.

Het personeel in het vliegtuig naar Marbella was erg behulpzaam en Rupert kwam me aan de andere kant tegemoet. Hij woonde in een kleine flat bij de haven, vijf verdiepingen hoger, maar hij vertelde me dat er een lift naar de flat was, rechtstreeks vanaf de parkeerplaats. Wat hij me niet vertelde was dat je alleen toegang tot de lift had als de elektrische garagedeur naar de parkeergarage open was. Om die elektrische deur te openen, moest je een abonnement betalen, dat Rupert nooit had betaald. De helft van de tijd moest Rupert me de vijf trappen op trekken naar de flat. Het was absoluut angstaanjagend.

Rupert woonde op dat moment bij zijn vriendin en ik zag hem bij het ontbijt en het avondeten, maar het grootste deel van de tijd was ik alleen in de flat, las ik een boek op mijn knie of duwde ik mezelf op en neer over de lanen in de jachthaven om naar de voorbijgangers te kijken. Ondanks alles had ik het best naar mijn zin.

Op een dag nam Rupert me mee naar een bar die toevallig 's ochtends vroeg open was. Toen ik naar binnen ging, was een Iers barmeisje de glazen aan het oppoetsen en zich aan het klaarmaken voor de dag. Er was één klant - een Duitse man die de krant las en koffie dronk. Ik verstopte mezelf in een hoekje bij de snookertafel met mijn boek. Rupert ging weg om te doen wat hij aan het doen was, en even later kwam er een jonge

jongen binnen en liep naar me toe. Hij liep naar de snookertafel en zei: "Ik wil graag snooker met je spelen."

Ik zei: "Sorry, vriend. Hoe graag ik het ook zou willen, ik kan niet eens een keu oppakken."

"Nee," hield hij vol. "Ik wil snooker met je spelen."

"Het spijt me, ik kan het niet," bleef ik herhalen.

"Ik wil nu snooker met je spelen!" schreeuwde hij tegen die tijd, en het volgende moment had hij een keu in zijn hand, waarvan hij het dikke uiteinde als een knuppel boven zijn hoofd hield, alsof hij me ermee wilde slaan. Ik hield mijn arm boven mijn hoofd en dat was het enige wat ik kon doen, denkend dat dit pijn zou gaan doen, maar toen keek ik op en zag de Duitse man, die de plaatselijke drugsdealer bleek te zijn, en het barmeisje over de tafel springen om hem op de grond te worstelen. Uiteindelijk kregen ze hem schreeuwend de deur uit. Het was een spannende manier om de ochtend door te brengen!

Ik hoorde van Rupert dat de snookerman een van de plaatselijke dronkaards was. Rupert hoorde van de problemen en later die dag kwam de man in tranen naar me toe. Hij zei dat het hem vreselijk speet en dat hij nooit meer iets zou drinken. Om 19.00 uur die avond zagen we hem kwijlend dronken op straat. De man was toen 19 en Rupert zei later dat hij dood was voor hij 25 was.

Ik hield helemaal niet van de Costa del Sol, en de enige stad die ik leuk vond was Ronda, dat in het binnenland ligt en prachtig is. Rupert reed me erheen op de enige dag die we hadden, maar we brachten het grootste deel van de dag door op het strand. Begin jaren negentig was de Costa del Sol nog niet zo ontwikkeld als nu en hoewel het een leuke vakantie was, is het niet de plek voor mij.

Een leven met verzorgers

Toen Lauren wegging, realiseerde ik me voor het eerst dat ik persoonlijke verzorgingsassistenten (PA's) nodig zou hebben. Destijds huurden we Louise lokaal in. Maar de moeilijkheid om verzorgers te vinden kan niet worden onderschat. We scharrelden overal rond om de juiste mensen te vinden, van advertenties in tijdschriften, zoals *The Lady*, en agentschappen die nannies, au pairs en verzorgers hadden. Tot op zekere hoogte waren ze nuttig. We belden rond om iemand te vinden bij een of twee van de bureaus, waarvan sommige geweldig waren en andere verschrikkelijk. Proberen goede te vinden was een nachtmerrie.

De uitzendkrachten konden geweldig of waardeloos zijn, soms gevaarlijk of totaal ongeschikt voor het werk dat ze moesten doen. Zorgen voor iemand met een dwarslaesie zoals die van mij betekent dat je unieke vaardigheden nodig hebt. De technische kant is niet moeilijk, maar een positieve instelling is essentieel. Je bent deels verzorger, deels metgezel, deels vriend. Sommige routines zijn vervelend, maar het leven moet nog steeds leuk zijn. Waakzaamheid, geduld, een goed gevoel voor humor, de bereidheid om het onverwachte te verwachten ... als het werkt, is het geweldig; als het niet werkt, is het vreselijk.

Ik kreeg wel eens een juweeltje. Pat was geweldig. Ze liet me kennismaken met jazz en nam me mee naar een festival in de buurt. Na Pat kwam een van de slechten. We gingen naar een barbecue bij Richard en Lisa op midzomeravond. Bij aankomst gaf Richard me een biertje. "Verbazingwekkend dat hij kan drinken," zei de verzorgster tegen Richard alsof ik er niet bij was. Om 21.00 uur kondigde ze aan dat ze wegging en ik dus ook, want ze reed niet in het donker, hoewel het tot minstens 23.00 uur licht zou zijn. Ik heb haar de volgende ochtend ontslagen.

In september 1989 veranderde mijn wereld toen ik Gudrun uit Duitsland ontmoette. Ze was als een wervelwind en een absolute vreugde. Gudrun lachte constant, was heel positief en een bundel energie. We hadden een fantastische tijd. Niets was een probleem en ik wist dat dit het soort zorg was dat ik in de toekomst wilde. Geen gezucht of chagrijn bij Gudrun; alles was positief. Ze was het soort verzorgster dat ik ook vanaf dat moment wilde, besloot ik, maar met Kerstmis 1989 moest Gudrun weg. Wat moest ik zonder haar?

Toen Gudrun naar Duitsland terugging, smeekte ik haar om alsjeblieft iemand als haar terug te sturen. Tijdens een kerstwandeling met haar familie in het Zwarte Woud ontmoette Gudrun Birgit, een vriendin van school, en ze stopten voor een praatje. Lufthansa had Birgit een baan als stewardess aangeboden op voorwaarde dat haar Engels binnen zes maanden zou verbeteren. Ze was op zoek naar een baan in Engeland om te helpen. "Misschien kan ik je daar wel helpen," zei Gudrun.

Birgit kwam eind januari 1990 naar hier en de zes maanden daarna hadden we een geweldige tijd. Ze paste perfect in mijn gezin en we hebben samen veel leuke dingen gedaan. Met Pasen was het vreselijk weer, maar Richard en Lisa brachten al hun vrienden mee om een nachtje bij mij door te brengen. We speelden Pictionary met Richard en Birgit als één team. Birgit riep woorden in het Duits en dan moesten we het spel stoppen en ze opzoeken in het woordenboek. Richard was erg slecht in schetsen en tekende wat leek op een geplette mug voor één keer raden. Birgit riep *maulwurfshügel*, wat vertaald 'molshoop' betekent, en op de een of andere manier had ze het goed geraden. *Maulwurfshügel* was mijn eerste woord in het Duits. Birgit en ik werden heel goede vriendinnen en dat zijn we tot op de dag van vandaag gebleven. Ik ben er trots op peetvader te zijn van haar jongste zoon, Julian.

Met Birgit, 1990

Gudrun en ik hebben ook nu nog steeds contact, wat geweldig is. Je ontwikkelt een hechte persoonlijke band met veel van je verzorgers. Ik ben bij een paar gaan logeren en ben uitgenodigd op de bruiloft van anderen.

Studeren op

Op het werk hadden papa en ik een zakenpartner aangenomen, Jeff Hindley, om ons te helpen bij het ontwikkelen van ons adviesbureau voor kleine bedrijven. Jeff, zelf een noordelijke ex-bedrijfseigenaar, paste perfect bij ons en hij werd een goede vriend. Ondertussen was ik

Ik begon me te realiseren dat ik niet de kennis had die ik nodig had om bedrijven te adviseren en besloot dat ik een diploma moest halen. Kendal bood een deeltijdopleiding aan over vier jaar. Twee avonden per week en later een hele dag in Preston Poly. In de herfst van 1989 vertelde ik het mijn vader en hoewel hij erg verbaasd was, steunde hij me.

Bij de eerste les zaten er 45 in de zaal. De cursusleider las het curriculum voor: financiën, rechten, statistiek, bedrijfsstrategie, een lange lijst met onderwerpen. De week erna zaten we met 25 in de zaal. Mijn eerste paper kreeg een C. Niet goed genoeg, dacht ik, helemaal niet goed genoeg. Juist, ik zal echt aan de slag moeten gaan en mezelf zo nodig de grond in moeten werken, niets anders dan As zal volstaan. Ik werkte mezelf door de vier jaar heen. De overheid zorgde voor een hele vroege laptop en een liefdadigheidsinstelling gaf me een Amstrad PC, die ik leerde gebruiken. College was twee avonden per week van 19.00 tot 21.00 uur. De verzorgers gingen naar het plaatselijke zwembad of waar dan ook voordat ze me naar huis brachten en om middernacht naar bed brachten. Het waren lange dagen. In het weekend studeerde ik en ging ik nog steeds om met Paul, Richard en Lisa.

Af en toe zag ik ook mijn oom Brian, die in de loop der jaren de tv-industrie had verlaten, was gescheiden, hertrouwd en een boek had geschreven. In de jaren 90 kwamen hij en zijn vrouw Jan regelmatig bij mijn ouders logeren. Het was geweldig om hem na al die jaren weer een beetje te leren kennen. Helaas overleed hij in 2003 op 77-jarige leeftijd.

Ik zag Richard en Lisa vaak in die tijd en op een weekend namen ze me mee naar Newcastle om Richards familie te ontmoeten. We reden naar het ouderlijk huis, dat in een mooie buitenwijk lag, voor de zondagse lunch. Ik wist dat Richard's relatie met zijn ouders 'lastig' kon zijn, maar ze waren erg gastvrij en ik begon me af te vragen wat er aan de hand was. Het was allemaal vriendelijk en gezellig toen we gingen zitten voor de lunch van rosbief en Yorkshire pudding. Richards moeder bracht grote borden met vlees en groenten, maar de mijne was niet zoals de anderen. Ze had mijn eten vloeibaar gemaakt. Ik keek naar het bord, toen naar Richard en we barstten allebei in lachen uit.

"Mam, wat heb je gedaan?" vroeg Richard.

"Ik wist niet zeker of hij vaste voeding kon eten," was het antwoord. Ze kon er de humor niet van inzien en hoe meer grapjes we maakten, hoe minder grappig ze werd en we vertrokken niet lang daarna. We hadden een heerlijke middag in Newcastle en reden zelfs naar Spanish City, het themapark waar Mark Knopfler het over had in *Tunnel of Love* van Dire Straits.

Terug achter het stuur

Auto's zijn altijd een belangrijk deel van mijn leven geweest en sinds mijn ongeluk was ik afhankelijk van anderen om me rond te rijden. Het was Richard die me overhaalde om weer te gaan autorijden. Voor mijn ongeluk had ik gevorderd in autorijden en ik wilde niet een van die gehandicapte mensen zijn die met één wiel op de stoep parkeren. Ik wilde een auto goed kunnen besturen of helemaal niet. We gingen naar een tentoonstelling in Londen om aangepaste auto's voor gehandicapten uit te proberen. Ik werd meegenomen voor een proefrit en Richard besloot om de een of andere reden zichzelf bezig te houden door te oefenen in het zitten in mijn rolstoel en zichzelf voort te duwen. Helaas kwam hij vast te zitten tussen een aantal grote elektriciteitskabels die in de hal waren gelegd. Richard zat daar en probeerde zichzelf te bevrijden toen een paar mensen kwamen aangesneld om te helpen. Ze tilden hem over de kabels heen en zorgden ervoor dat hij in orde was. In het heetst van de strijd kon Richard het niet opbrengen om te zeggen dat hij niet gehandicapt was. Oh, wat een schande.

Na de show bestelde ik een Opel Astra met automaat via Motability en liet die voor me klaarzetten. Leren autorijden bestond nu uit L-platen en zondagochtenden waarop ik Richard rondreed op een verlaten industrieterrein. Afgezien van een botsing met een lantaarnpaal toen ik mijn evenwicht verloor in een bocht, ging alles goed. Ongeveer zes maanden later was ik zelfverzekerd genoeg om zelfstandig te rijden.

Rupert en ik met mijn eerste auto met handbediening

Eerste reis naar Monaco

Birgit bleef bij me tot juli 1990, maar toen zaten we weer met het probleem dat we iemand moesten vinden die het werk over kon nemen. Uiteindelijk werd met veel moeite een verzorger gevonden.

In augustus planden Richard, Lisa, Giles en ik een vakantie naar Zuid-Frankrijk, met de auto naar Juan-les-Pins aan de Cote d'Azur, wat een heel eind rijden is vanaf Lancaster - de rit duurde drie dagen.

We boden mijn nieuwe verzorgster en haar vriend een gratis vakantie aan, met eten en onderdak, maar ze zou niet betaald worden. Ze nam het aanbod aan, maar was niet meer aardig en veranderde in een soort monster. Ze werd een echte madam zodra we op reis gingen, maar ze wist dat ik haar meer nodig had dan zij mij.

De reis naar Londen was dan ook een nachtmerrie. Mijn verzorgster en haar vriend besloten een nachtje weg te gaan naar vrienden in Londen, maar waren de volgende dag te laat terug. Het gevolg was dat Giles me uit bed moest halen, wat niet gemakkelijk was, en we haalden de veerboot naar Frankrijk maar net op tijd. Daarna was het 14 uur rijden naar Dijon, waarbij mijn verzorgster en haar vriend voortdurend rookten in de auto (wat een beetje deed denken aan mijn jongere jaren), ook al rookten Giles en ik niet. Ze wilden ook de hele tijd naar hun zeer luide muziek luisteren - zelfs nu kan ik 'Van the Man' Morrison gewoon niet uitstaan. Ze werden al snel Fag-Ash Lil en Smoky Joe gedoopt. Na een zeer turbulente tweede dag rijden en nog eens 14 uur met hen, kwamen we rond 23.00 uur aan in Juan-les-Pins. Gelukkig was het appartement dat we geboekt hadden geweldig.

Overdag gingen wij onze eigen gang en zij de hunne. Van the Man' werd vervangen door de favoriete LP van Richard en Lisa uit die tijd, en *Freedom!* van George Michael werd het thema van de vakantie.

We brachten de dagen door met sightseeing langs de kust en bezochten Antibes, een erg mooie stad en de thuisbasis van het Picasso-museum. Nadat we de schilderijen op de begane grond hadden gezien, moesten we met de lift naar de tweede verdieping. In de ene kamer werd onbetaalbaar keramiek tentoongesteld en in de volgende kamer hing een enorm doek van Picasso met schapen en rammen als onderwerp, dat ik graag wilde zien. Richard duwde me door de deuropening - toegegeven, het was een beetje krap. Toen ik terugkwam uit de kamer nadat ik het schilderij had gezien, kwam ik vast te zitten in het knelpunt. Richard duwde en trok me een paar keer totdat ik loskwam, als een kurk die uit een wijnfles knalt, en mijn rolstoel tegen een vitrine met origineel Picasso

keramiek. De vitrine begon te wiebelen, het keramiek begon te schommelen en te draaien, en we stonden er roerloos naar te kijken terwijl ons hart stilstond. Op dat moment was het gemakkelijk om ons de nieuwsberichten voor te stellen van 'Engelse misdadigers slaan onbetaalbaar Picasso keramiek aan diggelen'. Na wat een eeuwigheid leek, hield het tumult in de vitrine op, zonder dat er schade was aangericht, maar Richard en ik slopen naar het dichtstbijzijnde café, waar we twee espresso's en hele grote cognac dronken voordat we toegaven: "Shit, dat was op het nippertje."

Op een andere dag gingen we naar Monaco, mijn eerste reis daarheen, en ik was een toerist met sterallures. Op Casino Square, geparkeerd voor het Hotel de Paris, stond een gloednieuwe rode Ferrari F40, *de* auto van dat moment. Ik had er nog nooit een gezien en sindsdien heb ik er ook nog nooit een gezien.

Richard was al eerder in Monaco geweest en wist een leuke bistro bij het Koninklijk Paleis, waar we die avond naartoe wilden. We wilden ook naar het casino en hadden, indachtig de dresscode, dickie strikken en dinerjacks meegenomen. Maar omdat we die niet de hele dag wilden dragen, moesten we ons ergens kunnen omkleden. De enige plek die Richard kon bedenken waren de openbare toiletten aan het einde van de kade, direct onder het Koninklijk Paleis. We parkeerden en gingen naar het openbare toilet, en daar stonden we, gedeeltelijk aangekleed, met shirts aan maar zonder broeken, toen er een Fransman binnenkwam die moest plassen. Hij keek naar de drie halfgeklede Engelsen in de openbare toiletten, deed nerveus zijn behoefte, waste zijn handen, gaf ons een knikje en vertrok, maar wat hij tegen zijn vrouw in de auto zei, daar kunnen we alleen maar naar raden.

De bistro was uitstekend en Richard begon te vertellen dat zijn eerste liefde prinses Caroline van Monaco was geweest. Terwijl we buiten zaten te luisteren naar het verhaal van Richards jonge liefde, kwamen twee zwarte limousines met het koninklijke wapen op de deuren aanrijden en precies op tijd stapte prinses Caroline uit een van de limousines, die er prachtig uitzag. Het bleek dat ze naar een dienst in de kathedraal ging voor de verjaardag van haar moeder (of misschien was het de verjaardag van haar dood), maar hoe dan ook, Richard was onder de indruk en kon niet spreken.

Na de maaltijd lonkte het casino van Monte Carlo, dus het was terug de auto in en naar de parkeerplaats. Bij de deur stond 'alleen toegang met paspoort of foto-ID' en natuurlijk was ik de mijne vergeten. De conciërge zei: "*Non*, monsieur, geen foto-ID, geen toegang." Lisa had geen interesse om in het casino te spelen, dus zaten zij en ik aan de bar wat te drinken, terwijl ik mokte. Ze doorzocht mijn portemonnee en vond een verouderde bibliotheekkaart van Lancaster University met mijn foto erop. Ik ging terug en vroeg de conciërge: "Is dit goed?"

"Ja, natuurlijk, kom binnen."

Ik heb de bibliotheekkaart tot op de dag van vandaag bewaard, voor het geval dat ...

We hadden een geweldige tijd met blackjack, poker en roulette en keken naar het vuurwerk vanuit het raam. Het was fantastisch, ook al vertrokken we financieel armer, maar op andere manieren zoveel rijker.

Na thuiskomst werd de rest van 1990 besteed aan studeren en werken. Ik had meer rode vlekken en verschillende blaasontstekingen en lag twee maanden in bed met een zware longontsteking. Birgit bleef op bezoek komen. Ze deed vliegdiens ten voor Lufthansa en haar bemanning was gestationeerd in Frankfurt, maar ze had belachelijke kortingen en kon min of meer gratis overvliegen. Begin jaren negentig zagen we haar om de paar maanden. Ik zag Richard en Lisa de hele week en vrienden van school, zoals Giles, kwamen ook op bezoek. Richard en Lisa besmetten me met hun *joie de vivre* en we maakten allerlei soorten plezier met barbecues, zwemmen en lange trektochten; ik leerde om te zien wat er mogelijk was in plaats van thuis te zitten en medelijden met mezelf te hebben. De dingen die we in het Lake District deden, waren waanzinnig, vooral omdat een groot deel van het Lake District, met hobbelige paden en ontoegankelijke plekken, absoluut niet ontworpen is voor rolstoelen. Maar dat hield ons niet tegen! Een van onze favorieten was Tarn Hows.

Bij Tarn Hows met Vivi, Giles en Richard

Op een andere dag besloten we met een paar andere vrienden rond Rydal Water te gaan, een klein meer tussen Windermere en Grasmere. We liepen het pad af in de richting van het meer en ontdekten halverwege een stenen muur van een meter hoog met een kussende poort in het midden. "Ik zet je rechtop en dans met je rond het hek," zei Richard. "Dan kunnen Rob, Lorna en Lisa de stoel over de muur nemen en ons aan de andere kant ontmoeten." We deden het en blijkbaar, gezien de blikken van ongeloof op de gezichten van de andere wandelaars, was het uitzicht van een gehandicapte die door een muur van een meter hoog ging iets om te zien, maar ik had het te druk met me vastklampen aan Richard om het op te merken.

Dingen worden druk Begin 1991 tot augustus 1999

Een bedrijf starten

In 1991 veranderde mijn verzorgster, zoals wel vaker gebeurt, en een Australisch meisje genaamd Katherine nam het over. Ik heb nog steeds contact met haar en Katherine was een van de beste.

In de zomer van 1991 trouwde mijn oude vriend Andy Jones met zijn vriendin Louise. Wonderbaarlijk genoeg vroeg hij mij om zijn getuige te zijn, een rol die ik met trots accepteerde.

Met Andy en zijn broers op zijn trouwdag; van links naar rechts: Peter, Andy, ik en Chris

Het hele weekend van de bruiloft was fantastisch, met mooi weer - en zelfs mijn toespraak ging goed, met een paar lachsalvo's, maar geen verstoorde veren.

Thuis bleven we worstelen met het vinden van goede verzorgers, ook al hielp Katherine me nu, en elke keer als er een wegging, werd ik nerveus over wie de volgende zou zijn. Eind 1991 moest mijn vader voor zijn werk naar een kerel in het Lake District. Zijn naam was Jim Henderson en hij runde een uitzendbureau dat personeel leverde aan lokale bedrijven. Jim had het goed gedaan aan het eind van de jaren tachtig, maar had het moeilijk in de recessie aan het begin van de jaren negentig. Pa ging naar hem toe, maar het was een uitzendbureau dat nergens heen ging. Pa was goed in ideeën en briljant in lateraal denken, en ik zie hem nog terugkomen van die ontmoeting, puffend aan zijn pijp in het Suzuki-busje en met een gloeilamp-moment.

Terug op kantoor zei hij tegen mij: "Als wij moeite hebben om verzorgers te vinden, is de kans groot dat anderen dat ook hebben. Vader dacht dat hij net een man had ontmoet met een uitzendbureau die een idee nodig had, en vader had een idee dat een uitzendbureau nodig had: het idee was dat we samen een zorgbureau zouden oprichten voor het werven en leveren van verpleegkundigen met een opleiding voor dwarslaesie. Een paar dagen later ontmoetten we Jim Henderson op ons kantoor in Lancaster en maakten we een praatje.

Zoals ik al zei, had Jim enkele jaren eerder een vennootschap opgericht die het een tijdlang goed had gedaan als uitzendbureau, maar het nu moeilijk had. Jim stond open voor het idee om het bedrijfsmodel van zijn bedrijf te veranderen en het opnieuw vorm te geven op basis van onze ideeën. Na de ontmoeting kwamen we overeen om samen te werken. Zo begon Kensgriff Care.

Eind 1991/begin 1992 begon het bedrijf vanuit het niets.

Jim bracht zijn contacten, juridische contracten en kennis in en ik bracht mijn kennis over rugletsel, contacten en het geld voor het drukken van brochures in. Ik ontwierp en schreef ook de verzorgerscursus voor het bedrijf, die werd gegeven door St John Ambulance.

We begonnen te adverteren en van daaruit ging het verder. Jim had een kantoor op de derde verdieping van een gebouw in de hoofdstraat van Kendal, waar ik niet veel aan had. Als gevolg daarvan, en dat is nogal wonderlijk, vonden onze eerste bijeenkomsten plaats in een pub genaamd The Phoenix, in Kendal - het kon eigenlijk geen andere naam hebben, toch?

Uiteindelijk vond Jim een kantoorruimte op de begane grond in een plaatselijk bedrijvenpark. Pap had het idee gehad en had ons tweeën bij elkaar gebracht en ons toen onze gang laten gaan, zonder iets op papier, alleen een handdruk en een glimlach. Het bedrijf was van

de grond. Toen we het bedrijfsidee voor Kensgriff Care vormgaven, hadden we **n i e t** nagedacht over de juridische structuur van het bedrijf op de korte of lange termijn. We waren gewoon doorgegaan met het omzetten van vaders idee in een werkend bedrijf. Dit was een fout waar ik later spijt van zou krijgen.

We leerden vanaf nul, werkten samen om verzorgers te vinden en computers te kopen. We vonden een contact via iemand die ik kende en die op zijn beurt iemand kende die ons kon helpen: een man in Denemarken genaamd Martin Steffensen, die bij hun internationale arbeidsbureau Eures werkte. Hij was een expert in het vinden van verzorgers. Ik belde Martin en hij was meteen in de wolken. "Natuurlijk kunnen we helpen," zei hij. "Stuur ons de functiebeschrijvingen en wij doen de zoekopdrachten en interviews en laten de sollicitatieformulieren invullen." Zonder enige aarzeling stond Martin aan onze kant en hij was een enorme steun.

In Denemarken werkte het in die tijd zo dat als je naar Engeland kwam om een tijdje te werken, je middelbare schooldiploma's een niveau hoger kwamen te liggen. Als je de extra punten nodig had om naar de universiteit te gaan, kon het verbeteren van je Engels door in Engeland te werken een cijfer C verhogen naar een B. Omdat je in Denemarken op je 21e naar de universiteit ging, waren de meeste verzorgers oud genoeg om te rijden. En zo kwam er een gestage stroom van verzorgers uit Denemarken op gang, die al snel een stroom werd en ons hielp om van de grond te komen.

We adverteerden in *The Guardian* en tijdschriften zoals *The Lady* en begonnen met plaatsingen door mensen te koppelen aan een geschikte verzorger. Jim kon dit aspect van het werk niet op zich nemen omdat hij al genoeg te doen had met het herschrijven van contracten, het uitwerken van een boekingssysteem en het omgaan met banken en de wettelijke vereisten. We hadden administratief personeel nodig, maar dat konden we ons niet veroorloven. Vader had een ander idee: "Waarom vragen we niet om vrijwilligers?"

We adverteerden in *The Westmorland Gazette* voor vrijwilligers om te komen helpen, onbetaald, en verschillende mensen meldden zich aan. We konden het bijna niet geloven. Sally en Louise stemden ermee in om parttime te werken, één of twee halve dagen per week, om het bedrijf van de grond te helpen krijgen, en dat deden ze meer dan een jaar lang onbetaald. Tegen die tijd bracht het bedrijf genoeg geld op om hen te betalen en werden ze onze eerste echte personeelsleden. Langzaam maar zeker begon het bedrijf zich te vestigen en ging het de goede kant op.

Na verloop van tijd vertrokken Sally en Louise om verschillende redenen en moesten we direct ons eerste zelfstandige personeelslid inhuren om hen te vervangen. Een vrouw genaamd Jane werd aangesteld en, zoals het geluk wilde, werd ze een echte aanwinst voor het bedrijf. Gedurende vele jaren was ze belangrijk voor de voortdurende ontwikkeling van het bedrijf.

In 1992 deed ik opnieuw mijn gevorderde rijexamen voor het IAM en slaagde, opnieuw de eerste keer, wat me erg trots maakte. Het was goed om het imprimatur van het Institute of Advanced Motorists te hebben na mijn ongeluk. Rond die tijd pakte ik ook mijn oude banden met HPC weer op, de andere rijgroep waar ik lid van was geworden.

Nu ik zelfverzekerd kon rijden, had ik een leuke vakantie in Dorset, waarbij Katherine me hielp en ik mijn peetvader, Peter Bell, zag. Het was geweldig om te beseffen dat ik in feite zelfstandig ergens op vakantie kon gaan.

Terug thuis, midden in een nacht in 1992, kreeg ik een telefoontje van Richard en Lisa. Het moet 1 of 2 uur 's nachts zijn geweest en ze waren naar een concert in de Manchester Apollo geweest. Richard had zijn auto geparkeerd in de buurt van Moss Side en na het concert ontdekten ze dat de auto gestolen was. De politie ging Moss Side niet in op zaterdagavond. "Je staat er alleen voor," zeiden ze. "We zullen naar uw auto zoeken, maar houd uw adem niet in. Heb je iemand die je kan ophalen?" Lisa's baas woonde in de buurt, maar de politie zei dat ze niemand moesten vragen om in een BMW Moss Side in te gaan, omdat het te gevaarlijk was. De enige andere persoon die ze relatief dichtbij kenden was ik, dus haalde Katherine, mijn verzorgster, me uit bed en reed ik de anderhalf uur naar Moss Side in Manchester om de bange kerkmuisjes op te halen. Ik vond ze doodsbang zittend op de trappen van de Apollo.

Richard's auto werd een paar dagen later gevonden, uitgebrand.

Katherine besloot dat ze een andere baan wilde en werkte korte tijd bij het jonge Kensgriff Care voordat ze terugkeerde naar Australië. Nadat ze verder was gegaan, kreeg ik een van de eerste Kensgriff Care-medewerkers uit Denemarken als verzorgster. Haar naam was Hella en ze werd een uitstekende verzorgster. Dit was geruststellend - dat de service die we boden voldeed aan de standaard die andere mensen nodig zouden hebben.

Mijn diploma afmaken

In 1992 en 1993 studeerde ik 's avonds en werkte ik overdag fulltime bij Kensgriff Care, en natuurlijk had ik in het weekend plezier met Richard en Lisa. Op een dag, toen we rond Derwentwater reden, namen we een smal binnenweggetje over een smalle brug. Richard stopte langs de kant van de weg en zei: "We gaan er nu uit." "Geloof me," voegde hij eraan toe toen hij mijn nogal ongelovige gezicht zag. We reden het bos in over een zeer hobbelig pad. "Wacht maar," herhaalde Richard. "Wacht maar." We stopten verderop op de top van een klif met uitzicht op Derwentwater. Het was een heldere, zonnige dag en het meer was als een

spiegel. Ogenscheinlijk uit het niets kwam er een stoomboot over het meer puffen. De plek staat bekend als Surprise View - en het doet zijn naam zeker eer aan.

In mei 1993 was ik klaar met studeren. Ik hoefde alleen nog maar mijn laatste opdracht in Preston in te leveren. Het was allemaal een beetje een anti-climax na vier jaar bloed, zweet en tranen. Ik had iets meer verwacht - ik weet niet precies wat - en nu moest ik wekenlang wachten op mijn resultaten en zes maanden wachten tot ik kon afstuderen. Toen mijn resultaten in de herfst binnenkwamen, opende ik de envelop met enige vrees. Mijn vreugde toen ik ontdekte dat ik geslaagd was voor mijn studie Business Studies en een Bachelor of Arts met Onderscheiding had behaald, was onbeschrijfelijk. De dag van mijn afstuderen, met mijn ouders naast me, was een van de meest trotse dagen van mijn leven.

Afstudeerdag, 1993

Daarna ging ik, om het een beetje te vieren, naar Duitsland om Birgit op te zoeken, die nog steeds voor Lufthansa werkte. Ze haalde me op in haar kleine auto en scheurde over de autobahn. Ze was jarig en de eerste stop was haar feestje.

Natuurlijk had ik nu verzorgers van Kensgriff Care in dienst, sommige goed en sommige niet zo goed. Ik had soms hele vreemde verzorgsters. Eén meisje stak zichzelf in brand toen ze kerstversiering voor een open haard aan het ophangen was en een ander verstopte de afvoer van het toilet door telkens een hele rol papier te gebruiken.

In 1993 kwam ik ook in het bezit van mijn tweede aangepaste auto. De eerste was het meest onbetrouwbare voertuig ooit. Om het nog erger te maken (of misschien andersom), was hij twee keer in elkaar geslagen, één keer tegen een telefooncel en nog een keer door de toiletblokkerende verzorgster, die, nadat ze de hele zijkant eraf had gerukt, zei: "Ik was vergeten waar ik was." En waar was ze? Blijkbaar op een rechte weg en zonder andere auto's in het zicht, op klaarlichte dag, waar ze erin slaagde tegen een muur te rijden. Helaas werkte de auto na die bijzondere belediging nooit meer naar behoren en stierf in een uitbarsting van stoom op het voorplein van de garage. Er zat niets anders op dan de auto te vervangen.

In december 1993 nodigden mijn volgende Deense verzorgster, Annette, en haar familie me heel vriendelijk uit voor Kerstmis. We logeerden bij haar zus en vriend, die een prachtig huis hadden buiten Kopenhagen. Ik heb een bijzondere voorliefde voor Deense mensen en als je eenmaal bij ze thuis bent, behandelen ze je als familie. De ochtend nadat we aankwamen, gooiden we de gordijnen open en het allereerste wat ik zag, zittend op het tuinhek en me recht aankijkend, was een prachtige kleine rode eekhoorn.

De Denen vieren kerst op 24 december, wat nieuw voor me was. De drank komt aan het begin van de middag tevoorschijn voordat iedereen rond 17.00 en 18.00 uur aanschuift voor het voorgerecht van soep en kleine kippentaartjes. De hoofdmaaltijd is geroosterde eend met krieltjes, gekarameliseerd door ze opnieuw te bakken in suiker en boter, geserveerd met ingemaakte rode kool, alles weggespoeld met overvloedige hoeveelheden rode wijn. Dit wordt gevolgd door een dessert van amandelrijstpudding, en als je een hele amandel vindt, heb je geluk en win je een prijs. Na de maaltijd wisselt iedereen cadeautjes uit, danst rond de kerstboom en zingt kerstliederen. Het is prachtig.

Net als je begint te ontspannen, halen ze meer drankjes tevoorschijn, met cognac, port en, ongelooflijk voor mij met mijn schooljongensgevoel voor humor, een fles van iets dat Spunk heet. Hoewel het overal ter wereld zijn nut heeft, moet je een Deen zijn om Spunk in een fles te doen en het na het eten te drinken. Aarzelend wierp ik een blik op dit glas met kleverige vloeistof, toen waagde ik een kleine snuif en smaak, en het was absoluut walgelijk. Spunk is eigenlijk

zwart en gemaakt van zoute drop, wodka en ammoniumnitraat om het een extra kick in de ballen te geven. Denen zijn er dol op, wat iets zegt over Denen ...

Terwijl mijn Deense vrienden een beetje gek waren en zijn op de best mogelijke manier, kan hetzelfde niet gezegd worden van mijn eerder genoemde kat, Muis. Als ze lief was, was ze heel erg lief, maar als ze stout was, was ze verschrikkelijk. Muis sliep 's nachts in mijn schoot, onder het dekbed, engelachtig als altijd. Maar als ze wakker werd, viel ze mijn arm aan en kwam uit het niets naar me toe. Er leek een Jekyll en Hyde wreedheid in haar te zitten. Ze hield ervan om konijnen, vogels en andere kleine dieren te doden, het hele jaar door vogels en muizen te vangen en in de lente levende babykonijntjes mee te slepen. Dit werd vergemakkelijkt doordat mijn huis open was zonder binnendeuren. Als ik in bed lag, hoorde ik de *bonk, bonk, bonk* van Muis die binnenkwam en dan het verstrooide geluid van het konijn dat probeerde weg te komen, gevolgd door Muis die het opjaagde. Uiteindelijk was daar het doodsgeschreeuw van het arme konijn, gevolgd door een onheilspellende stilte.

Sommige verzorgers namen de capriolen van Muis op de koop toe, terwijl anderen minder geamuseerd waren. Op een keer had ik een verzorgster die Anna heette en die op een ochtend naar de hal ging nadat Muis 's nachts een konijn had gedood. Het was nog donker toen ze binnenkwam en het enige wat ik kon horen was haar geschreeuw en woede-uitbarstingen. Ze stampte de trap op en schreeuwde: "Jouw kat heeft vannacht een konijn gedood en ik stond op iets dat tussen mijn tenen plette."

"Wat was het?" vroeg ik.

"Een oogbal van een konijn," siste ze walgend terug.

Ik begon te lachen, maar ze zag er de humor niet van in ...

In 1994 ging ik op vakantie naar Toscane met mijn Deense verzorgster Trina. We vlogen naar Pisa in de intense Italiaanse hitte van augustus en door mijn ruggengraatlletsel waren mijn temperatuur- en bloeddrukregeling helemaal van slag. Ik ben niet goed in de hitte. We moesten van Pisa naar het appartement in Toscane rijden zonder airconditioning in de auto. Ik zat rechts met de zon die de hele weg op me inbeukte. Tegen de tijd dat we het dromerige Toscaanse landhuis waar we verbleven bereikten, was mijn temperatuur 39,8°C. Trina zette me onder een boom en vulde me met koude drankjes en in een uur of drie koelde ik langzaam af. Het was een heerlijke vakantie, hoewel de zon de hele dag op me had gewacht. Het was een heerlijke vakantie, hoewel het appartement te wensen overliet. Een bonus was dat er geen buitenverlichting was en we 's avonds een ongelooflijk uitzicht hadden op de nachtelijke hemel. Om de een of andere reden waren er die augustus veel meteorieten, en we zaten rond het zwembad naar de vallende sterren te kijken met een ander Engels stel, van wie er een stralend was.

Engels stel, van wie er één op een gitaar tokkelde. Prachtig. Het zijn dit soort momenten die je herinneren aan de vreugde van het leven en het geluk dat je nog steeds in staat bent om zulke dingen te doen. De inspanning die nodig is om deze momenten te bereiken mag dan groot zijn, maar de beloning is enorm en de uitdagingen en pijn van de reis blijven achter.

Tijdens de reis gingen we ook naar Florence en helaas was de prachtige Dom Duomo gesloten. Ik wilde deze bijzondere stad al heel lang bezoeken en de beroemde Uffizi kunstgalerie bezichtigen. Bij aankomst bij de galerie gaven de markeringspunten (aangebracht om de verwachtingen van toeristen in goede banen te leiden) een wachttijd van meer dan drie uur aan. De bewakers zagen ons echter aankomen en wenkten ons. Tot groot ongenoegen van de geduldige rij toeristen die al zo lang stonden te wachten, werd ik naar voren gedirigeerd en direct de galerie binnengeleid.

Het nadeel was dat Trina om de een of andere reden erg chagrijnig was en weigerde naar schilderijen te kijken. Ik was verbijsterd. We hadden gratis en onmiddellijk toegang gekregen tot een van de belangrijkste kunstgalerijen en zij was niet geïnteresseerd om iets te bekijken. Ik ging alleen verder, nam mijn tijd en genoot van de prachtige kunstwerken. We bezochten ook de Academia om Michelangelo's originele David en andere werken van Michelangelo te zien, waaronder half voltooide blokken van de apostelen. Hun hoofden en ledematen kwamen uit de blokken marmer alsof ze zich nog aan het vormen waren en op het punt stonden om te bewegen. Het was ongelooflijk.

Trina ging terug naar de auto en wilde wat tijd besteden aan het bekijken van schoenenwinkels. Haar gebrek aan interesse in kunst werd geëvenaard door mijn gebrek aan interesse in schoenen, dus was het haar beurt om alleen te gaan, terwijl ik op straat mensen zat te kijken. Een oud dametje kwam naar me toe, zei iets in het Italiaans en drukte een muntje in mijn hand. Wat kon ik zeggen? Ik wist niet of ik moest lachen of huilen.

Op persoonlijk vlak heb ik ontdekt dat als je leeft met een ruggengraatletsel, leuke momenten in je geheugen blijven hangen. Ik was thuis van mijn Italiaanse reis en ging *Four Weddings and a Funeral* kijken met Richard en Lisa. We gingen zitten om de film te kijken, met een enorme bak popcorn in de hand en Lisa, in haar gebruikelijke onnavolgbare stijl, gooide de popcorn over iedereen heen. Hij ging over iedereen heen. Dit zette de sfeer voor de film en we lachten en genoten van elk moment, ondanks de popcorn.

Rond die tijd besloot Richard dat hij wel een andere cabriolet wilde nadat hij twee Triumph Stags had gehad. TVR sportauto's werden gebouwd in Blackpool en hun Griffith was erg populair, dus toen ze de nieuwe, iets grotere Chimaera introduceerden, meldde Richard zich meteen aan. Ik herinner me dat ik met hem

TVR-fabriek ging om te zien hoe hij werd gebouwd. Toen hij uiteindelijk werd afgeleverd, was het misschien niet de meest betrouwbare auto ter wereld, maar hij en Lisa genoten ervan om erin rond te scheuren - en ik mocht soms ook mee als passagier. Megapret.

Een ander vreugdevol weekend was de bruiloft van mijn vriend Paul Brown met zijn vriendin Nicki, hoewel het niet zonder een paar hartveroverende momenten was. Paul had me gevraagd om zijn getuige te zijn en hij was de avond voor de bruiloft bij mijn ouders blijven slapen. Hij was als een kat op een heet zinken dak, zo nerveus was hij. We deden ons best om hem rustig te houden en slaagden erin om hem op het afgesproken uur bij de kerk te krijgen - maar er verscheen geen bruid ...

Paul raakte steeds meer gestrest toen de dominee de tijd probeerde te vullen met een geïmproviseerde lokale geschiedenisles. Uiteindelijk arriveerde er een auto, maar helaas zat er geen Nicki in. Het werd duidelijk spannend. Later bleek dat de reden voor haar vertraging was dat Nicki had afgesproken met haar bruidsmisjes bij de receptie zodat ze zich allemaal samen konden aankleden. Ze hadden de dag ervoor alle jurken daar achtergelaten en de eigenaren van de locatie, die weg moesten, hadden de sleutel aan Nicki's broer gegeven om aan Nicki te geven. Helaas was haar broer vergeten haar de sleutel te geven, dus hoewel Nicki haar trouwjurk door het raam kon zien, kon ze er niet bij. Ze had geen andere keuze dan te wachten tot de eigenaars terugkwamen. Wat Nicki daarna tegen haar broer zei is voor iedereen een raadsel ...

Gelukkig, en tot Pauls grote opluchting, arriveerde Nicki uiteindelijk en de rest van de dag en mijn toespraak verliepen voorspoedig.

Verhuizen naar Clapham

In 1995 begon ik met de zoektocht naar een nieuwe woonplek. Ik was aan het rondkijken, maar kwam nergens. Ik had mijn zoekgebied vrij breed ingesteld en de makelaars geïnstrueerd dat ik geen bungalow in Engelse stijl uit de jaren 1930, 1940 of 1950 wilde. Ik denk dat ze het woordje 'niet' negeerden, want ze bleven me maar details sturen van precies dat soort bungalow dat op mijn minst-te-kijken-lijstje stond. Hoewel ik een paar plaatsen bekeek, zag ik niets geschikt.

Rond diezelfde tijd ging ik voor het eerst naar Denemarken voor een aantal presentaties van Kensgriff Care om onze vacatures te verkopen aan mogelijke verzorgers om naar Engeland te komen. We namen een DFDS veerboot van Newcastle naar Esbjerg, aan de noordkust van Denemarken, en reden bij aankomst naar een comfortabele familievakantie in een klein stadje buiten Aarhus. Mijn presentaties bleken populair, met meer dan

30 mensen aanwezig. Ik ontmoette Martin Steffensen in Aalborg en zoals gewoonlijk was iedereen in zijn agentschap ongelooflijk gastvrij en behulpzaam. Ik waardeerde de steun en openheid van Martins mensen enorm. We waren heel eerlijk tegen hen en ik denk dat ze het werk dat we voor hun agentschap meebrachten, waardeerden. We eindigden de reis met het spelen van toeristen in Noord-Denemarken, waarbij we de kleine stadjes en de kust bezochten.

Eind augustus kwam ik thuis met een stapel mogelijke huizen van de makelaar. Een van deze huizen trok mijn aandacht omdat het een huis was dat ik al eerder had bekeken. Ik was onlangs in het dorpje Clapham geweest om met Cave Rescue te praten over de beklimming van de Ingleborough heuvel (waarover later meer!), en toen ik langs de oprit van een zeer aantrekkelijk huis was gereden, had ik naar het bordje 'verkocht' gekeken en vond ik het jammer. Dus toen ik door de gegevens van de makelaar bladerde en een huis zag dat ik leuk vond in Clapham, telde ik twee en twee bij elkaar op en realiseerde ik me dat het precies hetzelfde huis was. Ik belde de makelaar en het bleek dat de verkoop niet door was gegaan - iets met grenzen - en het was weer op de markt.

De volgende dag racete ik erheen en zodra ik het zag, had ik het gevoel dat dit het huis voor mij was, ook al had het geen centrale verwarming, een trap naar buiten en een enorme oranje houtkachel uit 1970 midden in de voorkamer. De bejaarde eigenaren wilden echter graag verkopen om dichterbij hun dochter te gaan wonen en ik wilde graag kopen. Bij het opstellen van de koopovereenkomst zagen we echter de problemen. De oprit was dubbel toegankelijk en geen van de grenzen was op papier gezet, maar was meer een handdruk tussen burens. In de daaropvolgende drie maanden heeft mijn advocaat, tot mijn eeuwige dankbaarheid, alle problemen opgelost.

We hadden echt geluk, want we kochten op de bodem van de markt in augustus 1995. Maar ik had waarschijnlijk te veel betaald en er moest veel gebeuren om het geschikt te maken voor mij om in te wonen. Dit hield in dat we het interieur volledig moesten strippen, een lift moesten installeren en nieuwe vloeren moesten leggen - kortom, alles! Voordat het werk begon, hadden we een 'huisontdooiing', zoals dat genoemd werd, om kennis te maken met de burens (met iedereen in zijn warmste jas).

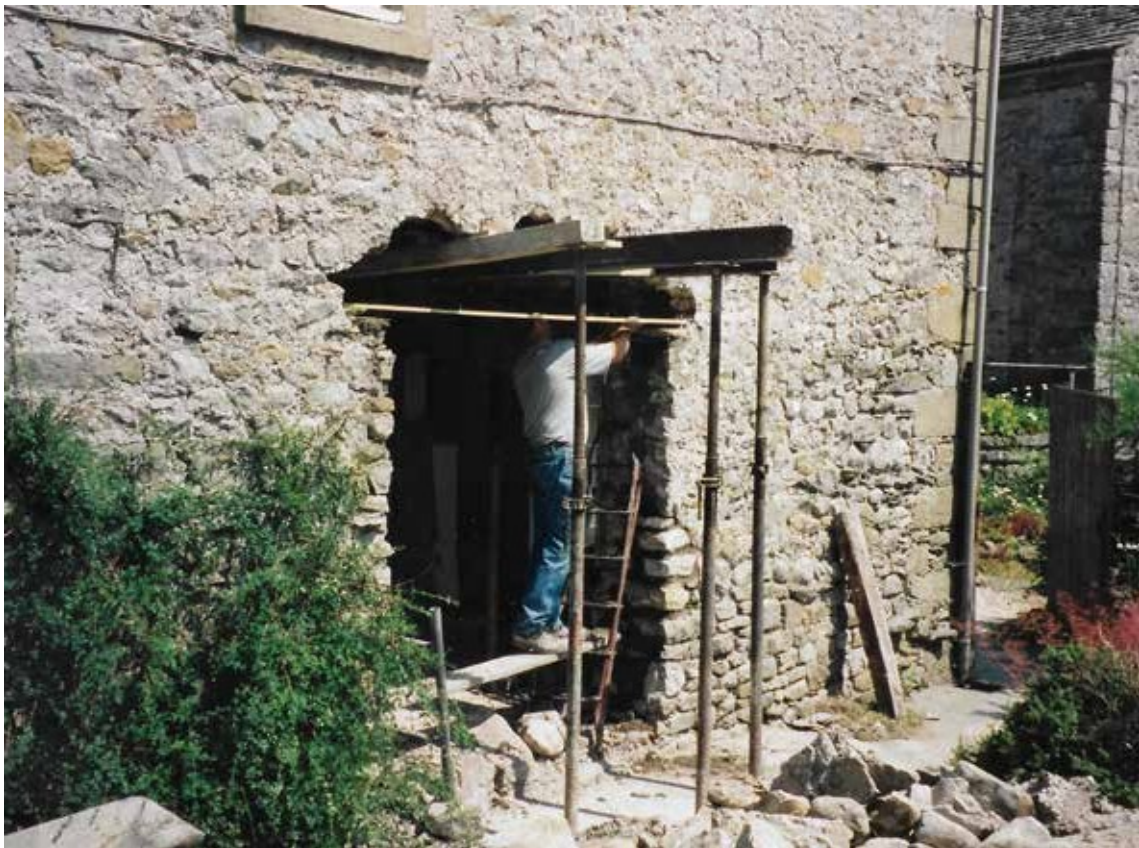
De bouw begon in de lente van 1996 en ik verhuisde in april 1997. Ik zou graag zeggen dat alles van een leien dakje ging, maar dat was niet zo!

Renovatie van het huis, 1995-1996

Nieuwe lift, 1996

Huis renovatie, 1996

Home, sweet home

Het duurde ongeveer een jaar om het bewoonbaar te maken en nog een paar jaar om alle fouten te herstellen die tijdens de bouw waren gemaakt. Zoals altijd was mama een enorme praktische hulp, maar mijn eerste winter daar was verschrikkelijk. Het huis was zo koud en tochtig omdat de nieuwe verwarmingsketel verkeerd was aangesloten. De warme jassen bleven aan en mijn geduld raakte op.

Het dorp Clapham ligt aan de voet van de Ingleborough heuvel. Vrienden van mijn ouders, Robert Brown en zijn vrouw, waren eigenaar van Ingleborough Nursing Home en waren behulpzaam geweest toen ik mijn eerste ongeluk kreeg. Het was Robert die de kiem van een idee in mijn hoofd legde. Hij was een grote beer van een man en een echte optimist. "Waarom doen we niet iets leuks?" stelde hij op een dag voor. "Ik ken de mensen van Cave Rescue en we zouden iets voor het goede doel kunnen doen om je de Ingleborough-heuvel op te krijgen."

Ingleborough heuvel (2.372ft/723m hoog)

Het klonk als een goed idee en de voorbereidingen begonnen. Door het weer moesten we wachten tot de zomermaanden en in de tussentijd overleed Robert onverwachts. Dit maakte me alleen maar vastberadener. Ik bleef echter in contact met Cave Rescue en zonder enige waarschuwing kregen we op zaterdag 1 juli 1996 het telefoontje dat het vandaag de dag was en dat we om 13.00 uur zouden gaan.

13.00 uur - wees er klaar voor! Ze arriveerden en brachten me in een zelfgebouwde rolstoel van twee lange steigerpalen met een fietswiel eronder.

Op het vlakke land zou dit verrijdbaar zijn, maar op hobbelig land zou het opgetild kunnen worden. Er was een team van ongeveer 16 mensen voor nodig, maar ze konden er maar 10 aan, plus mijn toenmalige verzorgster Vivi en een paar anderen die meekwamen voor de rit. Het was essentieel dat Vivi me vergezelde en me hielp.

Op weg naar Ingleborough hill met Cave Rescue, 1996

Cave Rescue zette me in de stoel en reed me door Clapham Village, over het natuurpad en langs het meer, plaatsen waar ik nog nooit was geweest en het was een ontdekkingsreis. De jongens zaten vol grappen en grollen om ons op de been te houden, erg aardige mensen. We gingen omhoog langs Ingleborough Cave, waar het terrein ruiger begint te worden.

Iets voorbij de grot is er een smalle kloof die Trow Gill heet en bovenaan die kloof is een droge waterval. Ik moest de waterval beklimmen in de stoel, wat een soort missie was.

Ik ging Trow Gill op in de rolstoel op weg naar de Ingleborough heuvel, 1996

De blikken van mensen die op hun billen naar beneden kwamen terwijl ik omhoog werd gehesen, waren een plaatje. Vervolgens was er een stenen muur, maar met een enorme krachtsinspanning ging het omhoog en eroverheen.

Over een muur gaan, 1996

Daarna kwam Gaping Gill, dat als een van de grootste kuilen in het land een essentiële omweg was. Het is een buitengewoon gat, donker en eng met een aura van gevaar. Er zijn daar mensen omgekomen.

Voor ons, in de verte, zagen we de top van Ingleborough en onze epische reis ging verder.

Uitzicht vanaf de top van Ingleborough, 1996

We begonnen over de eerste stijging, Little Ingleborough, die wreed misleidend is omdat het niet de stijging naar Ingleborough zelf is, die veel steiler is. Het team bleef doorgaan en uiteindelijk bereikten we, dankzij de stoïcijnse houding van Vivi en het team, de top.

Het gevoel van prestatie en kameraadschap was geweldig. Na te hebben uitgerust en van het prachtige uitzicht te hebben genoten, realiseerden we ons dat we pas halverwege waren en begonnen we weer aan de afdaling. Omdat we ons bewust waren van de complexiteit van de beklimming, had Cave Rescue hun reddingslandrover opgeroepen, wat betekende dat het lagere deel van de afdaling veel gemakkelijker was.

Desondanks kwamen we pas na 17.30 uur terug in Clapham en ik had diezelfde avond kaartjes geboekt voor een klassiek concert in een plaatselijk landhuis. We zouden om 18.00 uur bij mijn ouders in Wennington vertrekken. Met maar vijf minuten om in de auto te stappen, reden we als een gek naar papa en mama. Na de dagwandeling had Vivi een douche nodig. Erger nog, ze moest een baljurk aantrekken en ik mijn smoking. Richard en Lisa stonden te wachten, piekfijn gekleed.

"Waar was je in godsnaam?" vroeg Richard.

"Lang en spannend verhaal," antwoordde ik. Ik denk dat Vivi een medaille verdiende. Geen smoking voor mij, maar we gingen in Richards auto en kwamen om 18.59 uur aan voor de voorstelling van Classics in the Park, die om 19.00 uur zou beginnen. Het was een prachtige omgeving. Vivi en Lisa legden de kleden neer terwijl Richard mij uitserveerde. De eerste noot klonk net toen Richard de champagne ontkurkte. Een dag en avond van vreugde en verwondering. En wat voor een dag; een fantastische dag van dagen.

Met Richard en Lisa, 1996

Bruiloft van Rupert

Ruperts huwelijk met Monique was in 1996, maar ik heb het gemist omdat ik in bed lag weg te kwijnen met een vervelende urine-infectie. Urineweginfecties zijn een feit voor mensen met een dwarslaesie en ik heb in de loop der jaren veel urineweginfecties gehad. Het gaat snel achteruit en als antibioticapillen niet werken, kun je in het ziekenhuis belanden met intraveneuze antibiotica. Soms kunnen zulke infecties heel ernstig zijn; ze leiden tot nierinfecties die nierstenen veroorzaken. Een geblokkeerde katheter is gevaarlijk en kan leiden tot autonome dysreflexie, wat weer leidt tot een gevaarlijk hoge bloeddruk. Een bijwerking is hoofdpijn zoals je nog nooit hebt gehad, alsof je hoofd eraf knalt. Je kunt de bloedvaten in je hoofd horen kloppen terwijl je je afvraagt hoe hoog je bloeddruk zal worden.

Vaak weet je dat je een urineweginfectie hebt, maar niet altijd. Een zeker teken is dat je je vreselijk en ongemakkelijk begint te voelen, en ze lijken de gewoonte te hebben om hun lelijke kop op te steken net wanneer je uitkijkt naar een speciale dag of gebeurtenis. Wanneer je het het minst graag wilt, gebeurt het. In dit geval voelde ik me vreselijk en lag ik in bed, spijt te hebben dat ik Ruperts bruiloft miste.

Rupert en Monique besloten in Engeland te gaan wonen in plaats van terug te keren naar Spanje en kochten een huis in Hull, waar Monique was opgegroeid. Ze kwamen regelmatig over, vooral met hun eerste kind, Romilly.

Gezin thuis, 1995

Linda Adamsen

Vivi stopte in juli 1996 en Linda Adamsen stond op de lijst om het van haar over te nemen. We kletsten wat en het voelde alsof we vrienden voor het leven waren, ook al hadden we elkaar nooit ontmoet.

Met Linda, 1996

Linda was Deens en werkte als lerares, maar ze wilde een sabbatical nemen. Ze stemde ermee in om het van Vivi over te nemen. Het klikte meteen als een huis in brand, een heel luidruchtig huis in brand, een beetje zoals Phil en Kirstie in *Location, Location, Location*, maar dan LOUDER. Linda deed haar eerste maand voordat ze twee weken vrij kreeg, waarin een vooraf geboekte verzorger het overnam.

Linda wilde Manchester bezoeken omdat ze de stad nog nooit had gezien en ze had een leuk uitzienend hotel geboekt. In het hotel zei de receptioniste: "Ah, Miss Adamsen, we hebben uw kamer klaar." Linda dacht dat ze nog nooit een receptionist had gezien die gekleed was als de motorrijder uit de Village People, en toen hij zich omdraaide, zat er geen kont in zijn leren spijkerbroek, dus beseftte ze dat er iets heel vreemds aan de hand was. Per ongeluk had ze een hotel geboekt in Canal Street, in het hart van het homodorp - onschuldig denkend dat 'gay' 'gelukkig' betekende - en ze was de enige vrouw die daar verbleef.

- en was de enige vrouw die daar verbleef. De kerels vonden het heel amusant en zorgden goed voor haar.

Linda was bij me toen ik in het voorjaar van 1997 naar Clapham verhuisde. Het was een prachtige locatie, maar ik ben blij dat mijn ouders nog in de buurt woonden, want we hadden veel hulp nodig om ons te vestigen. Linda was hier nog drie maanden en ging in juni 1997 terug naar Denemarken. Op dat moment moest ik weer een andere verzorgster leren kennen.

Toen ik in 1997 naar Clapham verhuisde, ging Mouse met me mee. Ik hield haar de eerste maanden binnen - de kat, niet Linda - omdat ik weet dat katten niet van verandering houden en ik haar de tijd wilde geven om zich aan te passen. Op een nacht liet ik haar naar buiten en ze kwam nooit meer terug. Ik wilde echter heel graag nog een kat en mijn vriend Paul Brown gaf me een kitten uit het nest van zijn kat. Deze kat werd Tom Cat en was heel lief en viel, in tegenstelling tot Mouse, zelden iemand aan. Tom Cat was zelfs een genot om in huis te hebben en hij zat altijd op de stoep als een waakkat. Hij was een heerlijk, warm dier en veel gebruiksvriendelijker dan Muis! Tom Cat heeft het ongeveer 14 jaar volgehouden, toen hij een infectie aan zijn tanden kreeg en ik hem moest laten inslapen omdat de operatie niet goed verliep. Sinds Tom dood is, ben ik veel meer gaan reizen en omdat het vaak moeilijk is om iemand te vinden die een kat in huis wil nemen terwijl je weg bent, heb ik hem niet vervangen.

Het eerste deel van mijn tijd in Clapham was erg hectisch en ik had het geluk dat Linda me hielp. Ik werkte hard bij Kensgriff Care en er waren thuis veel kinderziektes die opgelost moesten worden. In de weekenden ging ik ook heen en weer naar Richard en Lisa. s Nachts is het Lake District stil en mooi, met de maan die reflecteert op Windermere. Op een avond werd ik onderweg aangehouden door de politie op een rotonde in Kendal. Ze hadden het over voor 20.000 pond aan sigaretten die uit een supermarkt waren gestolen en vroegen me: "Kunt u alstublieft uitstappen?".

"Ah, niet zo gemakkelijk," antwoordde ik. Mijn rijbewijs lag in de kofferbak en ik zei dat ze daar mochten kijken. Ze vonden natuurlijk niets anders dan mijn rolstoel en ik was vrij om te gaan. Het viel me op dat ik misschien wel de ideale kandidaat was om een sigarettenroof te plegen.

In augustus, nadat Linda weer thuis was, ging ik op vakantie naar Denemarken om haar in Kolding op te zoeken. We hadden een absoluut prachtig appartement en bezochten opnieuw haar ouders, die geweldige, warme en zorgzame mensen waren. Linda nam me daarna mee op een fantastische reis naar het mooie kunstenaarsdorp Skagen, in het noorden van Denemarken. Ik had een geweldige tijd.

Een structuur aanbrengen in Kensgriff Care

Halverwege de jaren negentig groeide Kensgriff Care; Jim en ik runden het bedrijf, verdienden een redelijk salaris en het ging vooruit. Een van de dingen die echter ontbrak was een structuur van beleid en procedures. Ik nam het project op me om die structuur aan de operationele kant van het bedrijf op te zetten, omdat het tot 1998 allemaal nogal ad hoc was geweest, zonder dat er echt iets was opgezet en zonder vaste processen. BS5750/ISO9000 is het kwaliteitsmanagementsysteem voor bedrijven en via de workshops van de plaatselijke Kamer van Koophandel ontdekte ik wat er nodig was. Het werk duurde eeuwen.

In het midden van dit alles kreeg ik de diagnose van een vervelende maaginfectie, *Helicobacter pylori*. Mijn huisarts wilde het laten behandelen en verwees me door voor een colonoscopie. Stoke Mandeville was de beste plek voor mij, besloot ik, en gelukkig was mijn oorspronkelijke consulent daar nog. De artsen deden een colonoscopie - wat niet zo leuk is - en de *Helicobacter* werd naar behoren gediagnosticeerd en behandeld met antibiotica.

In de herfst van 1998 kwamen Linda en haar gezin logeren. Tegen die tijd was Lena mijn nieuwe verzorgster en hadden we ongeveer 10 mensen verspreid over het hele huis. Via HPC konden we een dag circuitrijden op het circuit van Croft, wat ik geweldig vond maar waar Linda doodsbang voor was.

Rond die tijd verhuisden mijn ouders ook naar een dorp in het noorden van Cumbria.

Met mama en papa, 1999

Reis naar Zuid-Afrika

Zoals eerder vermeld, is Wilbur Smith een van mijn favoriete schrijvers sinds ik als tiener zijn roman *Eagle in the Sky* oppikte op het vliegveld van Stockholm. Ik had er altijd al van gedroomd om naar Zuid-Afrika te gaan. Jim had in 1998 een maand vrij genomen en hij stemde ermee in dat ik in februari 1999 kon gaan. Mijn vriend Paul van de wervelkolomafdeling woonde in Kaapstad en we hadden contact gehouden. "Goed, ik kom daarheen in februari," zei ik en zonder aarzelen boekte ik de vluchten.

Martin reisde met me mee als mijn verzorger. Hij was al heel lang mijn vervanger, maar nooit fulltime. Martin was al eerder in Afrika geweest en was sterk, bereidwillig en wist wat daar gebeurde. De reis was verschrikkelijk, met veel vertragingen en gemiste aansluitingen, maar uiteindelijk kwamen we uitgeput aan in Kaapstad.

We verbleven in een 'aparthotel' en het was erg handig om een keuken te hebben die we konden gebruiken. Het was gewoon geweldig om Paul na al die jaren weer te zien. Paul woonde in een verzorgingstehuis voor tetraplegiepatiënten en had een liefdadigheidsbedrijfje opgezet om zijn verzorgingstehuis draaiende te houden. Rugby- en cricketteams signeerden truien, ballen en andere sportmemorabilia die gedoneerd werden en Paul verkocht of veilde ze om geld in te zamelen.

Als bezoekers aan Zuid-Afrika was de wisselkoers erg in ons voordeel en daardoor voelden we ons zo gek rijk dat het gênant en verontrustend was, vooral omdat de ongelijkheid in Zuid-Afrika in die tijd verschrikkelijk was; de discrepantie tussen arm en rijk was overal duidelijk. Er was een groot krakerskamp, Khayelitsha, op de Cape Flats, met mensen die in kartonnen dozen in de open lucht woonden, zelfs in de middenberm van de snelweg. Toen ik er op een dag langsreed, zag ik links van me een man gehurkt zitten schijten in het volle zicht, terwijl rechts van me een knalrode Ferrari voorbijreed - een moment dat me is bijgebleven als symbool voor de kloof tussen rijkdom en armoede in dat prachtige land.

Toerisme is een belangrijk onderdeel van de Zuid-Afrikaanse economie en we bezochten veel bezienswaardigheden en gingen heerlijk eten in het bekende Mount Nelson hotel. Het weer was prachtig, maar de grond was kurkdroog, zo droog dat er op een dag een bosbrand was op de Tafelberg en die kwam zo dicht bij ons hotel dat we naar binnen moesten omdat de rook niet onder controle te krijgen was. Gelukkig veranderde de windrichting en brandde het vuur vanzelf uit, maar het was een ontnuchterende ervaring.

We beklommen de Tafelberg met de kabelbaan om het ongelooflijke uitzicht op de Indische Oceaan aan de ene kant en de Zuid-Atlantische Oceaan aan de andere kant te zien, met Kaapstad in het verschiets.

De dokken van Wilbur Smith's *Hungry as the Sea* lagen vlak voor me, met Robbeneiland in de verte.

We vonden een rolstoeltoegankelijke boot die ons naar Robbeneiland bracht, waar Nelson Mandela gevangen heeft gezeten. Het lijkt dichtbij, maar in feite is het meer dan vier mijl verderop door de Zuid-Atlantische deining. Het inschepen aan de kade in Kaapstad was gemakkelijk, maar er was een groot hoogteverschil bij de pier van Robbeneiland, die veel hoger lag dan het getijdenniveau. De fenders van de boot hielden de boot ook weg van het dok en er was ook een muur om overheen te gaan, om nog maar te zwijgen over de deining van de zee. De matrozen zeiden: "We brengen je naar de overkant. We tillen je op." Een van hen sprong op de pier en ze gooiden me - doodsbang - bijna over de metersbrede kloof, maar ze kregen me daar.

We liepen onder de boog door waar Nelson Mandela ook onderdoor was gegaan, wat erg sfeervol en emotioneel was. Een van de voormalige veroordeelden leidde ons rond door de cellen. Hij zag er formidabel uit - groot en stevig - en al zijn voortanden waren uitgeslagen. Hij zat daar tegelijk met Mandela, maar niet in hetzelfde blok. Hij nam ons mee naar de gigantische cel waarin hij jarenlang opgesloten had gezeten. De cel was niet veel groter dan een badmintonveld en bood plaats aan meer dan 200 mensen, met slechts één toilet dat nooit werd schoongemaakt. De mannen moesten in ploegen slapen omdat er geen ruimte was om allemaal tegelijk te liggen. Daarna nam hij ons mee naar het politieke blok, dat uit een paar dozijn eenpersoonscellen bestond. Het blok was precies zoals het was geweest op de dag dat Mandela werd vrijgelaten. Zijn cel had een groene vloer maar geen bed - er lag alleen een bedrol op de vloer, een tafel en stoel en een emmer. Het was moeilijk te geloven dat hij, de huidige president, tientallen jaren in die ruimte had gewoond.

Buiten zijn raam was de moestuin waar het manuscript voor de *Long Walk to Freedom* verborgen lag. We kregen een rondleiding door de tuinen en terwijl ik naar de lezing luisterde, zag ik twee kleine kinderen, de ene blank en de andere zwart, samen spelen in diezelfde tuin. Het was een diepgaand moment.

Terug bij de kade was het eb en de zeespiegel was nog eens 10 meter gedaald. Bovendien was de zee nu woedend. Ik werd weer op het bovendek gegoooid, dat, omdat het van plastic was, nat en glibberig was. We kwamen aan in Kaapstad, waar ik op de een of andere manier via de steile ladder naar beneden werd gebracht, naar de dichtstbijzijnde bar voor een broodnodig drankje om de zenuwen te kalmeren.

De hele reis was gevuld met geweldige ervaringen. In Kagga Kamma Safari Park zagen we gnoes, antilopen en ander wild. Het was een droge wildernis en we reden door kilometerslange hobbelige zandwegen in onze Fiat Panda, zonder bereik van de telefoon.

signaal. Er waren genoeg kansen op onheil, maar het geluk was met ons en we kwamen veilig aan het einde van de reis met een schat aan herinneringen, waarvan vele tot nadenken stemden, om mee naar huis te nemen.

Bij terugkomst uit Zuid-Afrika was het meteen terug naar het werk en de realiteit.

In de vroege zomer van 1999 onderging Kensgriff Care de volledige beoordeling van het British Standards Institute (BSI) voor BS5750/ISO9000 en slaagde voor de eerste keer. Ik was erg blij met dit resultaat. De beoordelaars zeiden dat het de eerste ISO9000 procedurehandleiding in volledige flowchart-vorm was die ze hadden gezien, maar voor mij was het logisch geweest om het op die manier te doen. Tot ze het zagen, hadden Jim en zijn vrouw Maggie volgens mij niet echt begrepen hoeveel werk het was om BS5750/ ISO9000-accreditatie te krijgen.

In augustus 1999 maakte ik nog een uitstapje naar Denemarken toen ik naar Linda's 30e verjaardagsfeest ging. Mijn Engelse verzorgster in die tijd was Rosie en ze was een fantastische kok. Rosie was een van die mensen die erin slaagde om alles te doen terwijl het leek alsof ze niets deed. Ik ging 's avonds naar huis voor een cocktail en een driegangendiner. Het was heerlijk!

Annus Horribilis augustus 1999 tot augustus 2000

Soms, als alles op zijn pootjes terecht lijkt te komen, springt er iets op om de boel op stelten te zetten. Het jaar van augustus 1999 tot augustus 2000 zou in mijn geheugen gegrift worden als mijn eigen *annus horribilis* en voordat het allemaal begon, was ik absoluut niet voorbereid op wat me te wachten stond.

*Als je je hart en zenuwen en pezen kunt dwingen om je
beurt te dienen lang nadat ze er niet meer zijn, en zo
vast te houden wanneer er niets in je is behalve de wil
die tegen hen zegt: Hou vol!*

Uit 'If' door Rudyard Kipling

Kensgriff Care houdt elk jaar op de laatste vrijdag van augustus haar jaarlijkse bestuursvergadering. Het boekjaar eindigde in juli 1999, dus de vergadering was voor ons het moment om na te denken en plannen te maken voor de volgende 12 maanden. We namen de formaliteiten door, bespraken de cijfers, de financiële resultaten, de loonsverhogingen voor het personeel en voor ons en eventuele strategische kwesties die aangepakt moesten worden. Jim en Maggie hadden een prachtig huis in het Lake District en de bijeenkomst betekende dat we even weg waren van de dagelijkse activiteiten en daar dingen konden bespreken.

Een paar jaar nadat Kensgriff Care van start was gegaan, waren Jim en Maggie zo vriendelijk geweest om mij ongevraagd iets minder dan 50% van het bedrijf te schenken, terwijl zij met iets meer dan 50% het meerderheidsbelang behielden. Hoewel Jim de senior partner was, vond ik dat niet zo erg omdat hij ouder was dan ik, met meer kennis

en ervaring in de makelaardij. Hoewel we van tijd tot tijd over opvolgingsplanning hadden gesproken, was er nooit iets formeel afgesproken. Jim was toen al over de 60 en ik ging ervan uit dat ik als medeoprichter van het bedrijf eigenaar zou worden als Jim met pensioen zou gaan. Onze samenwerking was hartelijk en wederzijds ondersteunend.

Ik herinner me dat ik naar ze toe reed op die zonnige vrijdag in augustus. Ik was net terug van een rekruteringsreis naar Denemarken en verwachtte een ontspannen, gezellige middag. Toen de vergadering begon, bespraken we op de gebruikelijke manier verschillende kwesties en hadden we het uitgebreid over uitdagingen en successen. Het bedrijf had een goed jaar achter de rug, maar werving was nog steeds complex en werd steeds moeilijker.

Toen de vergadering ten einde liep, begon Jim uit het niets te praten over een concept voor een grote koerswijziging. Hij stelde voor dat een diversificatie naar een onbekende, concurrerende en heel andere klantenmarkt onze werving zou versterken. Mijn eerste reactie was: "Maar Jim, we weten niets over die andere markt." Ik begreep niet waar dit voorstel vandaan kwam - we hadden niet eens informeel over iets dergelijks gesproken. Waar moest het ontwikkelingsgeld vandaan komen - de marktkennis, de rekruten, het personeel, de klanten, de structuur? Wie zou het gaan leiden en managen? Mijn onmiddellijke reactie was: "We zijn een klein, gespecialiseerd bureau. We kunnen dit gewoon niet doen." Maar ik wist dat Jim en zijn vrouw als meerderheidsaandeelhouders deze verandering met of zonder mijn toestemming konden doorvoeren. Toen ik na de vergadering naar huis reed, realiseerde ik me dat ik hier wel eens een probleem zou kunnen hebben.

In de weken daarna heb ik herhaaldelijk geprobeerd om dit verder te bespreken, maar we konden het niet eens worden en de sfeer op kantoor verslechterde dramatisch. Tot mijn grote spijt verdween elke hoop op verzoening snel in de verte. Ik wist niet wat ik moest doen. We hadden Kensgriff Care opgebouwd tot een klein bedrijf dat al na acht jaar goede winst maakte. Ja, we hadden een probleem met personeelswerving, maar de voorgestelde grote nieuwe zakelijke diversificatie zou alles veranderen. We hadden een fundamenteel meningsverschil - ik begreep niet waarom we dit moesten doen en ik kon er gewoon niet mee instemmen.

Het volstaat te zeggen dat de volgende drie of vier maanden op het werk heel erg moeilijk waren. Zonder in details te treden: helaas brokkelde onze voorheen vriendschappelijke werkrelatie langzaam af, waardoor gesprekken moeilijk werden. Tegen oktober maakte ik me steeds meer zorgen over waar het bedrijf naartoe ging en dat was niet hoe ik wilde werken, zeker niet op de lange termijn.

En dus, terwijl de voorheen hartelijke relatie tussen Jim en mij steeds verder verslechterde, vormde zich het idee in mijn hoofd dat ik Kensgriff Care misschien moest verlaten en opnieuw moest beginnen. Dit vervulde me met afschuw, maar hoewel weggaan bijna ondenkbaar was, zag ik geen manier om dingen op te lossen zodat ik bij Kensgriff Care kon blijven - het bedrijf dat ik mede had opgericht, dat mijn verzorgers, mijn baan en mijn salaris leverde. Ik had het gevoel dat ik niet kon blijven, maar ook niet kon vertrekken. Over vastzitten gesproken.

Mijn vader steunde me, maar hij was ook verdrietig over de veranderingen die op komst waren, want Kensgriff Care was tenslotte zijn idee geweest en Jims bedrijf was erdoor veranderd. Naarmate de weken verstreken, werd de stress die ik voelde belachelijk en het was alsof ik in een hamsterwiel zat dat steeds sneller draaide zodat ik het niet kon bijhouden, maar ik kon het ook niet stoppen. Ik had het gevoel dat ik zou barsten. Ik voelde me vreselijk, maar ik moest gewoon doorgaan.

Gelukkig had ik toen een paar goede verzorgers. Een meisje dat Maren heette, was in september overgekomen uit Denemarken en ze was een juweeltje. Net als Sarah, een lokaal meisje dat goed met Maren samenwerkte en mij er ook doorheen hielp. Ik heb die maanden en de maanden daarna erg op hen geleund.

Kerstmis kwam eraan en zoals gewoonlijk hielden we ons jaarlijkse feest, dit keer in een zaal van een plaatselijk hotel. We hadden zin in iets met muziek en plezier als afwisseling van de gebruikelijke maaltijd in een restaurant, maar mijn stemming was die avond erg onrustig en onrustig.

Uiteindelijk sloten we voor Kerstmis en nam ik drie weken vrij. Ik was helemaal uitgeput.

Kort na Kerstmis kreeg ik een erge longontsteking en ik belde mijn huisartsenpraktijk. Een van de artsen vroeg naar mijn toestand. "Ik kan niet eens hoesten omdat mijn hoest niet werkt door mijn ruggengraatlletsel," antwoordde ik. "Ach, het is maar een verkoudheid," was de nogal afwijzende mening aan de telefoon.

Toen ik me een paar uur later nog slechter voelde, beantwoordde een slimme jonge locum mijn tweede telefoontje naar de praktijk en vertelde later tijdens een personeelsvergadering hoe slecht ik er aan toe was. Binnen 10 minuten was de senior partner er met een zuurstoffles en serieuze antibiotica. Hij wist alles over longontsteking en tetraplegieën - dank u, Dr. Storey. Wekenlang lag ik in bed, niet wetend welke vergaderingen er op het werk plaatsvonden zonder mij. De frustratie en zorgen waren ondraaglijk.

Jim stond nog steeds onvermurwbaar achter zijn diversificatie-idee, hoewel er nog niets was gebeurd om het te verwezenlijken. "Of jij koopt mij uit, ik koop jou uit, of we splitsen het bedrijf," zei ik op een dag tegen Jim. Hoewel dit me met angst vervulde (omdat ik alles zou opgeven wat ik, wij, in de loop der jaren hadden opgebouwd - mijn bron van verzorgers, mijn baan, ons bedrijf en mijn bron van inkomsten), realiseerde ik me dat we niet op de oude voet verder konden gaan.

Uiteindelijk werd begin 2000 overeengekomen dat ik mijn aandelen aan Jim zou verkopen. Ik deelde het personeel mee dat ik wegging - ik bedankte hen en vertrok.

Nadat ik het kantoor van Kensgriff Care had verlaten, reed ik naar papa en mama voor een grote cognac. Mijn ouders waren stomverbaasd over de wending die de gebeurtenissen hadden genomen. Ik wist hoe groot het was wat ik had gedaan, maar ik wist ook dat ik geen keus had. Papa zei dat ik niet weg had moeten gaan. Op dat moment werd ik nog betaald, stond ik tijdelijk nog in de boeken, maar op de lange termijn verloor ik mijn baan, mijn salaris, mijn zorg en mijn toekomst.

Wat moest ik doen? Ik wist dat ik opnieuw zou moeten beginnen en ik wist dat ik helemaal niets mee kon nemen, maar hoe start je een bedrijf met niets behalve de kleren die je aan hebt? Opnieuw beginnen? Alleen en als tetraplegist? "Geen idee," was mijn enige antwoord. Maar ik was er wel van overtuigd dat als ik opnieuw kon beginnen, ik het allemaal beter zou kunnen dan zij.

Gedreven door deze overtuiging besloot ik een afstudeerscriptie te doen in internetmarketing. Ik wist dat internet de weg vooruit was voor werving en selectie. Ik ging naar de Universiteit van Preston en schreef me in bij de professor voor een jaar. Ik was druk bezig mijn toekomst te plannen en alle puzzelstukjes in elkaar te passen. Ik zag mam en pap steeds vaker, bezocht ze twee of drie keer per week, ging uit lunchen in een café en haalde het beste uit onze onverwachte tijd samen.

Het was duidelijk dat de dingen niet goed gingen, met mij, een tetraplegist, zonder baan en met talloze toekomstige zakelijke zorgen. Om eerlijk te zijn dacht ik dat het niet veel erger kon worden. Maar ik had het mis. In maart 2000 werd het veel, veel, veel erger.

Jarenlang klaagde mama over een pijnlijke, slechte rug, maar we zagen het nooit als iets meer dan dat. Vader was een ouderwetse Engelse gentleman, het type met de stijve bovenlip, recht uit de openbare school in de omgang met zijn emoties. Op een middag belde hij me in tranen op en zei: "Mama is ernstig ziek." Daarna legde hij de telefoon neer. Ik had hem nog nooit horen huilen.

Ik belde terug. "Wat bedoel je?"

"Wat denk je?" Antwoorde papa en legde de telefoon weer neer. Ik sprong in de auto en gilte naar hun huis. Tegen die tijd woonden ze in de buurt van Penrith, ongeveer anderhalf uur rijden, een reis die lang genoeg was om een aantal vreselijke scenario's af te spelen.

In papa's studeerkamer legde mama uit dat ze naar de dokter was geweest voor haar slechte rug. De dokter had tests gedaan en zei: "Pauline, het spijt me dat ik je moet vertellen dat je leverkanker hebt. Behalve dat ben je kerngezond, maar de kanker is vergevorderd en je moet onmiddellijk behandeld worden."

We zaten met z'n drieën bij elkaar en praatten de dingen zo goed mogelijk door. Mama's moeder was op 55-jarige leeftijd aan leverkanker overleden en nu was mama 65 met dezelfde ziekte.

Ik vertelde ze allebei dat ik van ze hield en vroeg wat ik moest doen.

"Blijf gewoon doen wat je doet," antwoordde mama. En daar putte ik troost uit.

Mama kreeg chemotherapie en bestraling aangeboden. Bij de eerste behandeling werden de chemo-medicijnen met een grote naald in de lever gestoken, maar na de eerste behandeling zei mama dat ze dat niet nog een keer zou doen omdat de pijn zo erg was.

In de weken daarna sleepte de ziekte haar met de snelheid van een lawine bergafwaarts - volledig onbeheersbaar. Het was verwoestend. Tegelijkertijd probeerde ik op de achtergrond om te gaan met de verkoop van mijn aandelen aan Jim en maakte ik me zorgen over het plannen van mijn zakelijke toekomst. Ik heb onmiddellijk mijn universiteitsplannen geannuleerd.

Het ene moment zou ik rustig zijn, maar het volgende moment zou ik gek worden. Toen kreeg ik op een ochtend een verwoed telefoontje van mijn vader dat mijn moeder een beroerte had gehad. Ze was beneden ziek geworden en pap, die zelf verre van fit was, had haar op de een of andere manier de wenteltrap op naar bed gedragen/sleept (in zijn paniek was hij vergeten dat ze een extra slaapkamer beneden naast de woonkamer hadden).

Opnieuw schreeuwde ik naar het huis van mijn ouders om aan te komen op het moment dat het ambulancepersoneel mama naar de ambulance droeg. Haar gezicht was van alle kleur en leven ontdaan. Ik zette papa in de auto en we reden achter de ambulance aan naar het ziekenhuis in Carlisle. Het personeel verplaatste mama naar de intensive care en vertelde ons later op de dag dat we naar huis konden gaan voor de nacht. Papa was buiten zichzelf van bezorgdheid over mama, maar hij was ook niet gewend om voor zichzelf te zorgen. s Avonds troostte hij zichzelf met whisky. Gelukkig was er Rupert, mijn broer, die vanuit Spanje (waar hij en zijn gezin toen woonden) naar huis kwam om ons te helpen.

waar hij en zijn gezin toen woonden) om voor hem te zorgen. Ze bleven 's nachts wakker om te praten en papa door zijn pijn heen te helpen.

Na een paar dagen op de intensive care werd mama overgeplaatst naar een verpleegafdeling omdat ze snel achteruitging.

Tegelijkertijd was ik bezig met mijn vertrek bij Kensgriff Care. Ik moest een bedrijfsjurist vinden die me kon adviseren over mijn zaak. Gelukkig stelde een vriend me voor aan een goed kantoor in Preston waar ik met een van hun partners te maken kreeg. Hij en Jims advocaten raakten aan de praat en de koehandel begon. Tegelijkertijd pendelde ik op en neer naar mijn vader terwijl mijn moeder voor mijn ogen op sterven lag. Het was hartverscheurend en ongelooflijk stressvol. Er was echter weinig tijd voor zelfmedelijden. Het ruggenmergletsel en het leven als tetraplegist, met zijn voortdurende uitdagingen, gaat nooit weg en de noodzaak om een nieuw bedrijf te beginnen en een toekomst voor mezelf op te bouwen drong zich op. Het was veel tegelijk en de druk eiste zijn tol van ons allemaal.

Midden april zei het ziekenhuis dat ze niets meer voor mama konden doen en maakten ze haar klaar om naar huis te gaan.

Mama kwam thuis maar kon niet meer praten of voor zichzelf zorgen. Rupert nam al haar persoonlijke verzorging op zich, hij gaf haar te eten en hield haar schoon. Ik weet niet hoe hij het deed, maar hij deed het. Het was fantastisch om te zien en de tederheid was gewoon fantastisch.

Op een zonnige middag in de tuin zat mama in haar rolstoel naast mij in mijn rolstoel en keken we in elkaars ogen. Mama's ogen waren bloeddoorlopen en geelzuchtig, maar het waren haar ogen, de ogen die ik al mijn hele leven kende, en ik had die dag een zeker gevoel van verbondenheid. Het was gewoon zo verdrietig.

Alsof er nog niet genoeg problemen waren, begon mijn auto ook nog eens op te spelen met waarschuwinglampjes die overal afgingen. De timing van mijn autoproblemen kon niet slechter zijn en ik moest naar Manchester rijden om de handbediening eraf te laten halen en te laten vervangen. Pap, mam en Rupert waren in Penrith, de auto stond in Manchester en ik was overal. Uiteindelijk accepteerde Vauxhall dat het een standaardfout in de brandstofsensor was en repareerde het.

Toen, midden in dit alles, belde mijn advocaat om te praten over de onderhandelingen over de aandelen van Kensgriff Care, met zijn advies: "Uw positie is zwak en de toekomst ziet er somber uit." Ik kan je vertellen dat je dat in de beste tijden niet wilt horen van je eigen advocaat - en dit waren verre van de beste tijden.

De volgende week ging het heel snel bergafwaarts met mam. Op een middag, terwijl ik in de keuken met papa zat te kletsen, duwde Rupert mama in haar rolstoel langs me heen op weg naar de slaapkamer beneden. Ze stak haar hand naar me uit en kneep in mijn vinger. Het was de laatste fysieke communicatie tussen ons. In de dagen daarna ebde haar leven weg en soms leek het alsof de energie van papa met haar wegsijpelde.

Ik herinner me dat ik mezelf elke ochtend in de scheerspiegel bekeek en me afvroeg wat er die dag nog meer mis kon gaan. Daarna ging de wasmachine kapot, daarna de koelkast en ten slotte het fornuis. Het voelde alsof alles en iedereen om me heen doodging. Ik keek toen niet meer in de spiegel.

Tegen die tijd hadden we een verpleegster voor palliatieve zorg om mama te helpen met de zorg aan het einde van haar leven. Op een dag zaten pap en ik in de keuken van mijn ouders te kletsen toen de verpleegster vroeg: "Kun je haar horen ademen?" Mama's ademhaling was op dat moment niet meer dan een geratel en de verpleegster legde uit: "Ze krijgt morfine en dat doodsgeratel zal doorgaan tot het einde." Het was verschrikkelijk.

Op 5 mei stopte mama's ademhaling. Het was hartverscheurend. Ze was net 65. Het was begrijpelijk dat pap radeloos was en niet in staat om met de dood om te gaan - een stroom van administratieve aanvallen wanneer je die het minst nodig hebt. We belden de begrafenisondernemers en ze brachten mama weg. Rupert en ik brachten de nacht door met het injecteren van grote hoeveelheden Scotch in papa.

Het leek nauwelijks geloofwaardig dat mam van ogenschijnlijk fit en gezond half maart naar dood begin mei kon gaan.

Pap was erg op zichzelf en wilde niemand anders dan ons drieën op de begrafenis, en niets in een kerk, alleen de crematie. Uiteindelijk kregen we het voor elkaar en huilde hij zijn hart uit.

Zo zal ik me mijn moeder altijd herinneren

Rupert ging terug naar Spanje en mijn tante Dorothea, mama's jongste zus, kwam naar boven om voor papa te zorgen. Tegen die tijd had hij overgewicht, hartproblemen en angina pectoris, en hij had hulp nodig omdat hij de was niet kon doen of zelfs niet voor zichzelf kon koken. In die tijd kreeg ik een hechtere band met Dorothea dan ooit tevoren.

In die korte en lange zes weken van maart tot begin mei had ik mijn geliefde moeder verloren, die zo'n belangrijke rol in mijn leven had gespeeld, en mijn vader had nu meer steun van mij nodig dan ooit. Ik hield van hem, maar hij had veel meer lichamelijke zorg nodig dan ik aankon. Ik vond een Amerikaanse gescheiden vrouw, Dorna, om als huishoudster voor hem te werken. Ze was een echte aanwinst en bleef een jaar of twee. Later nam een jonger iemand, Magda uit Polen, het over. Ze was geweldig en haar vrolijkheid vrolijkte vaders laatste jaren echt op. Ze werden hecht en papa zorgde net zoveel voor haar als voor een kleindochter.

De rest van mei gingen de onderhandelingen met Jims advocaten in Preston door. Ik was niet blij met de prijs die ze boden voor mijn aandelen. Uiteindelijk zei ik: "Ik wil dit bedrag, of ik vertrek niet." Bij een privébedrijf is het allemaal een gok wat een bedrijf waard is en de meerderheidsaandeelhouder heeft alle macht.

Ik wist dat ik al verloren had, maar uiteindelijk onderhandelden we en kwamen we een schikkingsbedrag overeen.

De ironie was dat ik wist dat het grootste deel van dat geld rechtstreeks naar hen terug zou gaan. Ik was nog steeds een tetraplegist, de enige constante in een leven dat in een alarmerend tempo leek te veranderen, en ik had nog steeds fulltime thuiszorg nodig. Door af te splitsen van Kensgriff Care verloor ik niet alleen mijn baan en mijn mogelijkheid om in mijn levensonderhoud te voorzien, ik verloor ook mijn bron van zorgverleners. Ik had nu geen andere keuze dan Jim een klantentarif te betalen om mij van zorgverleners te voorzien. De frustratie hierover was enorm. Misschien was het gewoon een meningsverschil tussen zakenpartners, maar ik voelde me, misschien naïef, verraden en boos door mensen die ik had vertrouwd.

Ik had verschillende opties overwogen en uiteindelijk heb ik de knoop doorgehakt en mijn vriendin Linda in Denemarken gebeld om te vragen of ze naar het Verenigd Koninkrijk wilde komen om me te helpen bij het opstarten van een nieuw zorgbedrijf. Natuurlijk verwachtte ik dat ze nee zou zeggen, want ze woonde in Denemarken, had een vriend en werkte als lerares.

Tot mijn grote verbazing zei ze dat ze erover zou nadenken. Ik wist niet dat ze erover had nagedacht om een sabbatical van haar werk te nemen, en eind mei zaten Linda en ik aan mijn keukentafel om samen te praten over het opstarten van een nieuw bureau voor dwarslaesiezorg. Ik had helemaal niets mee kunnen nemen van Kensgriff Care, dus alles wat ik had was wat er in mijn hoofd zat. Wonderbaarlijk, waanzinnig, Linda stemde ermee in om naar een nieuw land te komen en een bedrijf te beginnen waar ze niets van wist met iemand met wie ze vijf jaar eerder kort had samengewerkt. Ze zou alles op het spel zetten en ik vond dat dapper van haar. Zonder haar had ik geen enkel nieuw bedrijf opgestart. Zonder haar heb ik geen idee welke richting mijn leven zou zijn opgegaan.

Deze keer zorgde Jim's advocaat ervoor dat de contracten voor de verkoop van aandelen vanaf het begin heel strak werden vastgelegd. Een beperkende overeenkomst weerhield mij ervan om vele maanden met Kensgriff Care te concurreren. Ik tekende de documenten voor vertrek in juni 2001 en alle contact met Kensgriff Care eindigde, behalve natuurlijk de noodzaak om mijn zorg van hen in te kopen tegen marktconforme tarieven. Het lukte me wel om een kleine korting te bedingen, maar ik vond het een kleine compensatie voor mijn jaren van hard werken.

Afdaling in Gaping Gill

Na alle spanning en schade van mijn *annus horribilis* wilde ik wat afleiding en opwindning. Je zinnen zetten op een doel is een manier om vooruit te komen, of verticaal naar beneden, in dit geval!

Gaping Gill is een van de grootste kuilen/grotten in Groot-Brittannië, een akelig, gevaarlijk gat van 100 meter diep waarin mensen zijn omgekomen. Het bevindt zich halverwege de Ingleborough heuvel en een paar keer per jaar is het mogelijk voor het publiek om erin gelierd te worden.

Gaping Gill, 2000

Nadat ik de ingang had gezien tijdens mijn beklimming van Ingleborough, wilde ik nu wel eens zien wat eronder lag. Bradford Pothole Club houdt elk jaar een lierbijeenkomst bij Gaping Gill, waar de leden een frame bouwen met steigerpalen die een eenvoudige kooistoel ondersteunen, niet ongelijk aan een bootsmanstoel. Je loopt over een paar planken, balanceert boven de leegte, en wordt in de stoel geladen. De veiligheidsbeugel wordt dichtgeslagen en een lier die door een dieselmotor wordt aangedreven, laat je vervolgens zo'n 30 meter de grot in zakken. Het komt regelrecht uit Heath Robinson, of zo komt het over op niet-ingewijden! Op 25 mei 2000, tijdens Linda's bezoek, kreeg ik de kans om deze beroemde kuil af te dalen.

Robert, de vriend van mijn plaatselijke verzorgster Sarah, had een Land Rover en we regelden met de landeigenaren dat hij me naar boven zou rijden. Hij bracht me zo ver als hij kon en Sarah zette me in mijn rolstoel en kleepte me aan in een rode overall.

Het team sleepte me de steile helling af naar de monding van Gaping Gill, en voor het geval dat dat nog niet genoeg was, moesten ze me ook nog langs de rand van deze zwarte heuvel rijden.

gat naar de stoelconstructie van de bootsman. Ik zat in mijn rolstoel met mijn gezicht naar het frame, waarna Robert me over zijn schouder tilde terwijl hij zich met zijn andere hand aan een paal vasthield om zichzelf in evenwicht te houden. We wisten allebei dat als hij zou uitglijden, ik er geweest zou zijn, en ik kon het niet helpen dat ik het een gek idee vond. Op dit punt voelde de steiger een beetje terminaal aan.

Ik werd in de stoel gehesen en het viel me op dat het hek van de kist nogal eenvoudig was en slechts sloot met een enkele, dunne bout. Tot overmaat van ramp vond ik dat de enige manier waarop ik mijn evenwicht kon bewaren was door achterover te leunen, een manoeuvre die bijna onmogelijk werd gemaakt door de veiligheidshelm die op mijn hoofd was geplaatst. Ik stond op de rand van het grootste gat dat ik ooit had gezien.

Gaping Gill, 2000

Mijn evenwicht was ook op het randje. Als ik zou verkrampen, zou alles voorbij zijn. De stoel bewoog langzaam weg en zakte schuin naar beneden. Ik voelde dat ik er bijna uit zou vallen en halverwege de afdaling sloot ik mijn ogen. Uiteindelijk bereikte ik de bodem en daar stond mijn stoel op me te wachten. Een rolstoel in Gaping Gill? Het zag er zo vreemd uit. Linda en Maren, mijn toenmalige assistente, trotseerden de tocht naar beneden ook.

Op de bodem van Gaping Gill met Linda en Maren, 2000

Gaping Gill, 2000

De grot is een enorme geologische kamer waar de St Paul's Cathedral in past. Het was verlicht voor de dag en in de verte zag ik een gele vlek waarvan ik me toen realiseerde dat het een persoon was die naderde door een van de vele tunnels die kilometers onder de grond doorlopen. Het is een indrukwekkende plek om te zien, hoewel een beetje angstaanjagend.

Ik bleef maar een paar minuten beneden voordat ik weer naar boven moest, een vooruitzicht waar ik niet van genoot. Ik kon alleen maar hopen dat de lier niet kapot ging op weg naar boven. Ik werd weer in de kleine lift gezet en sloot mijn ogen.

Gaping Gill, 2000

Wonder boven wonder bereikte ik de oppervlakte, waar ik op een brancard werd gelegd en terug naar de Land Rover werd gedragen.

Toevallig kwam de lier zonder brandstof te zitten toen de volgende persoon aan het afdalen was en bleef ongeveer halverwege 20 minuten hangen tot er meer diesel was. Ik deed een klein dankgebedje dat dit oponthoud niet was gebeurd terwijl ik in de stoeltjeslift zat.

De hele ervaring was zo eng dat ik wekenlang geen zepillen nodig had.

Ik kan nu zeggen dat Gaping Gill rolstoeltoegankelijk is, maar zeker niet rolstoelaangepast.

Zorgfinanciering

Als ik dacht dat Gaping Gill een zwart gat was, dan is de zorgfinanciering daar een concurrent van.

Nadat ik mijn aandelen in Kensgriff Care had verkocht, kwam ik niet langer in aanmerking voor zorgfinanciering van de sociale dienst. Jaren later zou ik meer te weten komen over zorgfinanciering van de NHS, maar voorlopig zou ik mijn eigen geld moeten gebruiken om mijn eigen zorg in te kopen, ook al verdiende ik niets.

Bovendien sprak ik met andere zorginstanties, maar geen van hen bood de gespecialiseerde zorg die ik nodig had. Bovendien had ik door de jaren heen een hevige concurrentiestrijd met hen gevoerd, wat mijn zaak waarschijnlijk niet ten goede kwam. Sommige wisten niet dat ik weg was gegaan en de meeste wilden niet eens met me praten, althans niet serieus.

Linda had vanaf het begin duidelijk gemaakt dat ze niet voor onbepaalde tijd mijn verzorgster wilde zijn, maar het was lastig om een zorgverlener te vinden zonder naar een van mijn concurrenten of terug naar Kensgriff Care te gaan. Ze was duidelijk op dat punt, maar stemde ermee in om te helpen totdat we iemand anders hadden gevonden. Maren vertrok eind juli en in augustus nam Linda mijn zorg weer over.

Mijn *annus horribilis* was voorbij, maar tegen een zeer hoge prijs. Het was waarschijnlijk het slechtste jaar van mijn leven, of een van de slechtste, en als tetraplegist is het nogal wat om een jaar te vinden dat kan wedijveren met het jaar waarin ik mijn nek brak als slechtste jaar ooit.

Hoewel er veel te doen was, had ik een complete pauze nodig en eind augustus gingen Linda en ik op vakantie.

De brokstukken bij elkaar rapen en opnieuw beginnen augustus 2000 tot maart 2009

Marbella

Rupert woonde in de buurt van Marbella en was in 1997 met Monique getrouwd. Monique's vader bezat een villa in het zuiden van Spanje. Rupert en Monique hadden elkaar daar ontmoet maar waren in Engeland getrouwd en hadden hier twee of drie jaar doorgebracht voordat ze terug naar Spanje verhuisden, niet lang voordat mama ziek werd. Ik belde Rupert en vroeg hem of hij iets voor me kon vinden om op vakantie te gaan. Dit was niet zo gemakkelijk als het klinkt, want voor de opkomst van het internet was het niet zo gemakkelijk om rolstoeltoegankelijke vakantieaccommodatie te vinden zonder alle mogelijke plaatsen te bellen.

Rupert vond uiteindelijk een geschikt appartement voor Linda en mij. Het was ver van de kust en in een woonwijk, maar het was prima. Rupert had een vriend die een autoverhuurbedrijf had en deze vriend nam me mee naar zijn huis nadat hij me had opgehaald van het vliegveld en bood me een hele mooie Fiat Panda aan. Ik had echter mijn oog laten vallen op een tweedeurs cabriolet en stond erop. Ik was even weg van mijn zorgen en dat was alles wat ik wilde.

Op een dag, toen ik terugreed uit Ronda, een prachtig oud stadje in de heuvels, zong Sophie Ellis Bextor op de radio *If This Ain't Love*. Het liedje pakte me meteen en werd het liedje van de vakantie voor Linda en mij.

Opnieuw beginnen, opnieuw

Doen of niet doen. Er is geen proberen.

Yoda

Het heeft geen zin om te zeggen: "We doen ons best." Je moet erin slagen te doen wat nodig is.

Churchill

Ik was vastbesloten om Kensgriff Care geen geld meer te geven, wat een uitstekende stimulans was om ons nieuwe bedrijf van de grond te krijgen. Mijn beperkende convenant liep eind maart 2001 af en we streefden ernaar om het nieuwe bedrijf de dag erna te starten. Ik had een visie over hoe we het bedrijf zouden runnen. Het zou veel gestructureerder worden en we zouden ons puur concentreren op inwonende ruggengraatverzorging. Ik had mijn universiteitsplannen afgezegd en bracht de ochtenden door met Jeff, papa en Linda rond de keukentafel om te praten en te plannen. Linda en ik spraken af om onze krachten te bundelen en samen een bedrijf te beginnen.

We begonnen met niets. Het bedrijf had geen naam, geen kantoor, geen telefoonnummer en het was niet geregistreerd. Echt, het was niets meer dan een droom. Ik was mijn kennis aan het omzetten in daden en wilde het heel graag meteen doen, maar we moesten de energie voor april bundelen. We moesten de golf pakken en de kans niet missen. Ik had net genoeg geld om te beginnen. Gelukkig bezat ik mijn eigen huis en het was een enorme zekerheid voor me dat ik niet op straat zou komen te staan als alles zou mislukken.

Vaders eerste heupprothese moest in september plaatsvinden en ik moest hem naar Newcastle rijden voor een consult in de week dat ik terug was uit Spanje. Hij werd volgens schema geopereerd in een privéziekenhuis en ik belde hem na afloop. "Pap, hoe gaat het?" vroeg ik.

"Geweldig," antwoordde hij. "Ik zit op met filet steak en een fles champagne." Dat is de manier om het te doen, pap.

In dat stadium begon ik me te verdiepen in bedrijfsplanning. Ik stelde een strategie op die alles omvatte, van het registreren van het bedrijf tot het opzetten van telefoonlijnen, het drukken van brochures en alles daartussenin. Ik had ongeveer 80 punten

aan te pakken tussen september 2000 en april 2001. Een grote zorg waren de contracten tussen het bedrijf en de klant en het bedrijf en de verzorgers. Die moesten kloppen. Ik ging naar advocaten in Birmingham om contracten op te laten stellen en deze waren juridisch in orde, maar de voorwaarden waren allemaal verkeerd en niet specifiek voor wat ik wilde. Ik moest ze herschrijven en ter goedkeuring terugsturen. Dit kostte herhaaldelijk herschrijven om goed te krijgen en was erg vermoeiend.

Ik vroeg Jeff een kantoor voor ons te zoeken en hij vond de plek in Lancaster waar we nu nog steeds gevestigd zijn.

We hadden ook een computersysteem en de juiste software nodig. Er was een computerbeurs in Londen Olympia en ik ging erheen met Sarah. Ik zou niet lang blijven, dus ik nam alleen een lichte uitrustingtas mee. Terwijl ik daar was, ontmoette ik mijn vriend Marcus voor de lunch op de beurs (zijn moeder was mijn peettante en mama was die van Marcus geweest) en toen we klaar waren met onze maaltijd en ons praatje, viel de bodem uit mijn wereld, zoals de wereld uit mijn bodem viel.

In het vak staat het bekend als een 'darmongeluk', maar dit was een explosief schijten midden in de Olympia-expo - het had nauwelijks publiekelijker kunnen zijn - en ik had wel kunnen huilen. Gelukkig had Marcus het niet in de gaten of was hij te beleefd om het te zeggen. Nadat we afscheid hadden genomen, zei ik tegen Sarah: "We zitten in de stront. Letterlijk." We hadden niets bij ons, waren 300 mijl van huis zonder andere kleren, geen rubberen handschoenen, niets. Sarah, een echt plattelandsmeisje dat niet snel van haar stuk raakt, zei dat we bij de apotheek moesten stoppen om te kopen wat we nodig hadden. Er waren geen histrionics, geen drama's, van Sarah terwijl ze rustig afhandelde met het zeer stinkende, onaangename probleem. Terug in het hotel, nadat we gestopt waren voor incontinentiemateriaal, handschoenen en doekjes, legde ze me op bed en maakte me schoon. Ik moest wel met een vieze broek naar huis rijden, maar we kwamen er wel. Deze hele episode werd veroorzaakt door een terugkeer van de *Helicobacter pylori* en ik had antibiotica nodig om er voor eens en altijd vanaf te komen.

Gedurende de hele tijd dat ik thuis was en al die zakelijke planningen maakte, werden mijn hersenen door de mangel gehaald. Mijn energie raakte elke dag om 16.00 uur op, dus zette ik de tv aan om tot rust te komen. *Ready Steady Cook* en *A Place in the Sun* werden vaste favorieten. In één aflevering was Amanda Lamb, d i e ik toevallig leuk vond, met een stel in Zuid-Frankrijk, wat me deed denken aan onze tijd in Antibes. Het gebied, Collioure, zag er leuk uit en ik maakte een notitie om daar een kijkje te nemen als ik ooit in Frankrijk was.

Het registreren van het bedrijf was een ander belangrijk punt. Je kunt een naamloze vennootschap kopen uit de lijst van duizenden naamloze vennootschappen die geen handel drijven. Ik zag er een met de naam

Origin Consultancy Limited. Origin betekent het begin van iets, een nieuwe start, plus het was kort en makkelijk te onthouden, wat ideaal was.

Linda ging naar huis voor de kerst in 2000, waardoor ik zonder verzorger kwam te zitten. Wat moest ik doen? De vrouw van Richard, Lisa, was zwanger van Jasper en de zwangerschap verliep niet goed, dus ik kon me daar niet opdringen. Ik stuitte op een bureau dat Tender Loving Carers heette - echt waar? Het bleek dat ze iemand hadden die al eerder met rugletsel had gewerkt. Ze was stewardess maar zou op 23 december thuiskomen terwijl Linda op 24 december zou vertrekken. Perfect. Bovendien kon ze blijven tot na de kerst.

Ondertussen was ik druk bezig met papa, probeerde ik te socialiseren en probeerde ik Origin op te starten. Natuurlijk kreeg ik op 22 december een telefoontje van het zorgbureau. De vlucht van de verzorgster was geannuleerd en ze zou nu in plaats daarvan kerstavond aankomen en pas bij me zijn nadat Linda was vertrokken. Dit was een minder dan ideale situatie, maar er was weinig aan te doen, hoe angstaanjagend het ook was. Linda vertrok naar Stansted in de sneeuw in mijn éénliter Suzuki busje, wat mijn bezorgdheid alleen maar groter maakte. Een paar aardige burens gaven me te eten en mijn nieuwe verzorgster, Juliet, belde rond 15.00 uur om te zeggen dat ze in Engeland was en onderweg. Mijn opluchting was onbeschrijfelijk, des te meer omdat Juliet fantastisch bleek te zijn.

Met Nieuwjaar gaven Richard en Lisa een moordmysteriefeestje, zoals Cluedo, en ik speelde de rol van autocoureur en was passend gekleed. Het was een besneeuwde avond en uiteindelijk waren er geen andere gasten zo gek om de reis in zulk slecht weer te maken. We hebben gegeten en gedronken, elkaar niet vermoord en in stilte afscheid genomen van een heel moeilijk jaar.

Oorsprong

Linda kwam in januari 2001 terug van haar reis naar Denemarken.

Ze was vanaf het begin heel duidelijk geweest dat ze niet voor onbepaalde tijd mijn verzorgster wilde zijn, maar dat liet mij met het altijd aanwezige dilemma zitten om een zorgverlener te vinden die me kon helpen.

Een lokale dame die me al eerder had geholpen, stelde me voor aan Heather, uit Ripon. Heather was ongewoon omdat ze totaal anders was dan al mijn vorige verzorgers. Ze was een tengere dame van in de 50 die nog geen ervaring had met het verzorgen van iemand met een dwarslaesie, maar we werkten goed samen. Ik was heel dankbaar dat ik Heather bij me had die lente toen we Origin begonnen.

De lancering van Origin was een gekkenhuis en we waren vastbesloten om het goed te doen. Geen bladzijde werd overgeslagen, geen detail bleef ongecontroleerd en de praktische zaken van het opzetten van een kantoor en ervoor zorgen dat alles werkte, gingen door tot de allerlaatste minuut. Eind maart 2001 openden we onze deuren en waren we weg ...

www.origincare.com

We wisten dat we moesten beginnen en de impuls niet mochten verliezen. Hier zaten we dan, in een mooi, glanzend, nieuw kantoor, met nieuwe bureaus en nieuwe stoelen, maar - en dit was heel belangrijk - geen klanten, verzorgers of contacten. Niets. Waar moesten we beginnen?

We vonden een reclamebureau in Morecambe en plaatsten advertenties in tijdschriften en kranten. Het internet stond op het punt te exploderen en in die tijd waren advertenties in gedrukte vorm nog steeds de beste optie. We plaatsten advertenties in de lokale kranten en alles leverde resultaat op.

Voordat we verzorgers naar cliënten konden sturen, moesten ze natuurlijk getraind worden. Ik ontwierp en regelde een training, die werd gegeven door een van de plaatselijke hogescholen, en de eerste cursus vond plaats in mei met vijf nieuwe mensen die, zo hoopten we, onze eerste potentiële verzorgers zouden zijn. Ik verzorgde een aantal specialistische aspecten op woensdag, donderdag en vrijdag en hoewel het goed voelde om weer aan het werk te zijn, hadden we geen garantie dat de mensen in opleiding vervolgens voor Origin zouden gaan werken.

De eerste paar maanden waren alles uitgaven en Origin verloor ongeveer 10.000 pond per maand. Het was geen comfortabele situatie.

Toen, op een donderdagmiddag in mei, kreeg ik een telefoontje van Linda, die zei dat ene Brian, die ik kende, iemand nodig had voor zaterdag. Het telefoontje kwam binnen terwijl ik een cursus verzorger gaf.

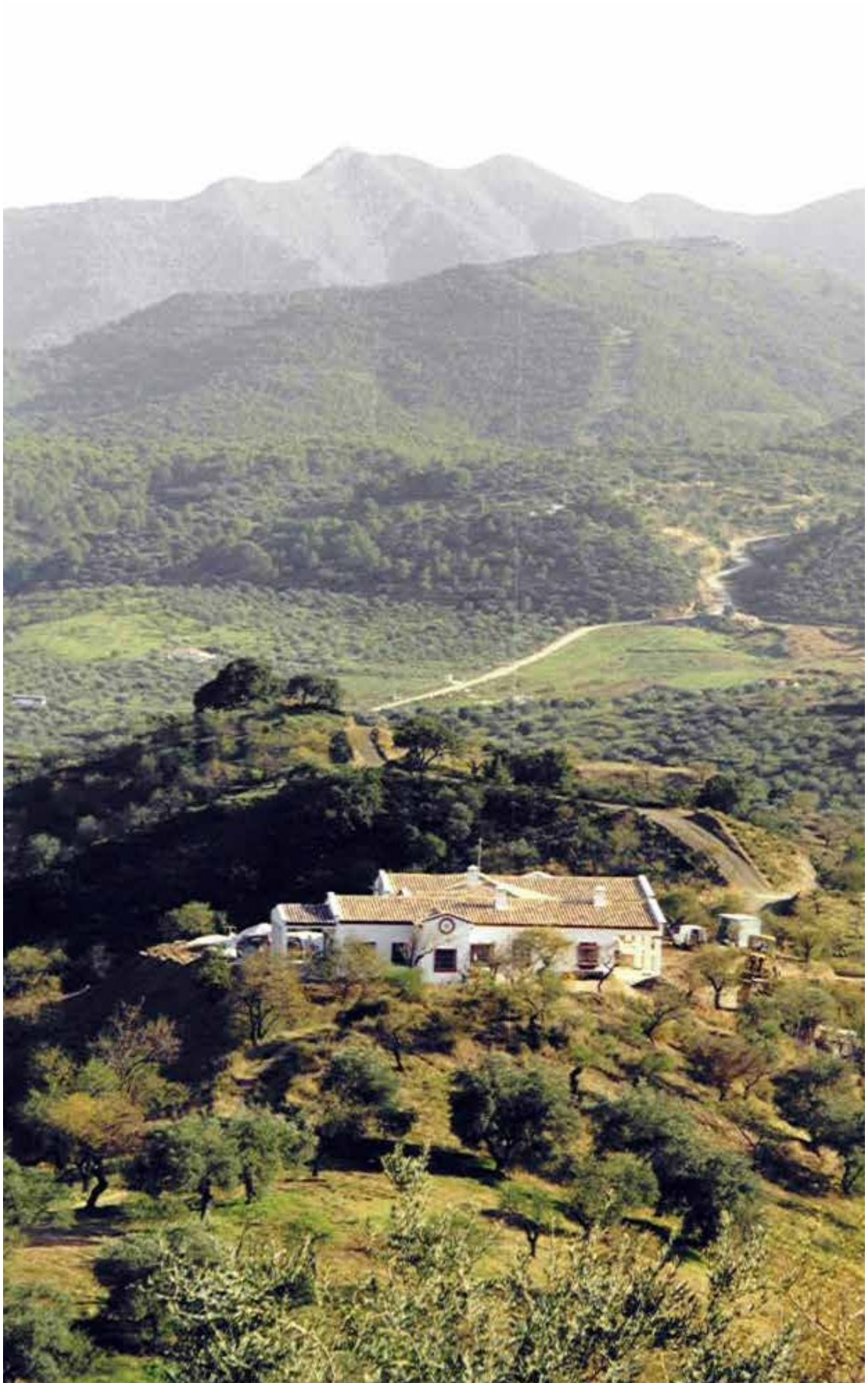
"Wacht even, ik vraag het aan de zaal," zei ik. Ik wendde me tot de cursisten en vroeg: "Kan iemand een klusje doen vanaf zaterdag?"

"Ja," zei een van de jongens terwijl hij zijn hand opstak.

Zo werd Brian klant nummer één. (Wonderbaarlijk genoeg gebruikt Brian Origin zo'n 22 jaar later nog steeds!) Het was 15 mei 2001 en we gingen op pad. De man die we naar Brian stuurden als zijn verzorger deed het in eerste instantie goed, maar helaas moest hij twee weken later worden ontslagen wegens dronkenschap. Het was een hobbelige start, maar we bleven vooruitgaan en verbeteren. We rekruteerden en trinden hard. En al die tijd doemde de vraag op of we wat inkomsten konden beginnen te krijgen voordat de bankrekening op nul kwam te staan. Het scheelde niet veel, maar het is ons gelukt. Ik heb er jarenlang slapeloze nachten van gehad en soms heb ik er nog steeds slapeloze nachten van, zelfs nu nog. Dat is nu eenmaal de aard van het runnen van een eigen bedrijf.

Linda en ik werkten op gelijke voet en we werkten heel hard. We besloten dat niemand gebaat was bij onszelf de grond in te boren, dus we zorgden ervoor dat we af en toe vakantie namen.

In september werd Jasper, de zoon van Richard en Lisa, gelukkig en gezond geboren. Ik ging die maand ook met Heather naar Ruperts huis in Spanje. Hij had wat land gekocht in het olijf- en amandelboomland bij Ronda, ongeveer een uur van Marbella. Het land daar is als een verfomfaaide deken, Ruperts oprijlaan gaat op en neer, op en neer over de rand van een heuvelrug. Hij heeft zelfs de top van de bergkam afgehaald om het huis te bouwen.

Ruperts huis in Spanje, 2001

Heather was een uitstekende reisgenoot, het was een geweldige reis en ik voelde me goed uitgerust na een paar dagen eten en relaxen in de zon.

Tegen de herfst van 2001 groeide het bedrijf langzaam maar gestaag, maar het was geen gemakkelijk jaar voor de economie. Het land was in de greep van mond-en-klauwzeer en dan was er nog die dag die voor altijd in ons geheugen gegrift zal blijven. Ik herinner me dat we op training waren toen we hoorden dat een vliegtuig een wolkenkrabber in New York had geraakt. We gingen door met onze training, maar na afloop startte ik mijn laptop op en ik herinner me levendig de angst die ik voelde toen ik de gruwelen zag. Het was natuurlijk 11 september 2001.

In december werd het rustiger op het werk en mijn 40e verjaardag naderde. Richard en Lisa kwamen samen met Jeff Hindley langs om het te vieren. Ik ben al een grote wijnfan sinds die tijd dat ik als kind wijn verkocht, en omdat 1961 een van de beste wijnjaren sinds de oorlog was geweest, mompelde ik tegen Jeff dat ik voor mijn verjaardag graag een glaasje wilde drinken.

"Nou, Pete, mijn jongen," zei hij. "Ik heb toevallig een fles uit 1961. Een magnum die ik een paar jaar geleden kocht voor een feest dat nooit doorging, dus die wil ik je graag geven voor je verjaardag."

Richard en Lisa doken op met de drie maanden oude Jasper, die rustig doorsliep. We openden die fles claret die avond en het was heerlijk - ik heb de lege fles nog steeds in de garage staan.

En toen 2001 ten einde liep, kon ik met een zekere tevredenheid terugkijken. Na de verschrikkingen van 2000 was het een beter jaar geweest, vooral toen de dramatische maanden om het bedrijf van de grond te krijgen voorbij waren. Er was nu geen houden meer aan en we waren ons ervan bewust dat we door moesten gaan en dat betekende meer van hetzelfde - veel hard werken.

In 2002 werd er meer geadverteerd, meer hard gewerkt en werd alles op alles gezet om het bedrijf vooruit te helpen. We werkten, rekruteerden en plaatsten. Ik deed een groot deel van de werving, maar deelde die met iemand in het zuiden.

Vader begon het moeilijk te krijgen. Hij woonde in het epicentrum van de uitbraak van mond-en klauwzeer in het noorden van Cumbria en dat betekende dat het moeilijk was om hem op te zoeken vanwege de bewegingsbeperkingen. Ik kon het niet riskeren om mond- en klauwzeer van daar naar hier over te brengen, dus ontmoetten we elkaar halverwege voor een lunch in een café. Hij had zijn eerste heupoperatie in september 2000 gehad en de tweede in december 2000. Na de

Na de eerste operatie ging het goed, maar hij kreeg last van angina pectoris tijdens het wandelen, waardoor hij zijn hele leven niet meer mocht sporten. De tweede operatie ging niet goed en hij kreeg zwelling en pijn in zijn been en herstelde nooit echt volledig van de operatie. Hij was pas 72, maar het was het begin van zijn langzame aftakeling.

Heather was nog steeds bij me en de consistentie van de zorg was een bonus. Ze stopte in het voorjaar na ongeveer een jaar bij me te zijn geweest. Opnieuw moest ik op zoek naar een nieuwe verzorger.

Frances nam het over en in augustus plande ik een reis naar Londen voor zaken en daarna naar Oxford voor de bruiloft van een van mijn oude schoolvrienden, Giles. Frances zag het niet zitten om naar Londen te gaan of ergens anders weg van huis. Ze werd erg gestrest en nogal onregelmatig.

Nadat we de interviews in Londen hadden afgerond, gingen we naar Oxford. Ik was te gast, dus ik had geen verplichtingen als getuige of bruiloftsfeest. Ik hoefde alleen maar te genieten van de dag op een prachtige plek met prachtig weer en vriendelijke mensen. Frances leek echter zichtbaar overstuur, in die mate zelfs dat mensen haar vroegen of er iets met haar aan de hand was. Op de terugweg zei ze: "Ik heb mezelf toch niet in roem gehuld?" Terugkijkend realiseer ik me dat ze moet hebben geleden onder een vreselijke angst die zelfs zichzelf niet begreep.

Ik wilde niet dat dit nog eens zou gebeuren en ik was er vrij zeker van dat Frances mijn geplande reis naar Spanje niet zou aankunnen. Een paar weken eerder had Sophie, de dochter van een boer, indruk op me gemaakt tijdens de training. Linda belde haar of ze mijn verzorgster wilde zijn op de reis naar Spanje.

"Ah, ja," slikte ze en stemde toe.

Ik had haar nog nooit ontmoet, behalve een half uurtje op de training, en toen ik haar belde zei ik: "Ik zie je op het vliegveld."

"OK," slikte ze weer.

Ik vond een lift naar Manchester Airport en ontmoette Sophie buiten de terminal. We kwamen goed voorbereid aan in Spanje en Rupert ontmoette ons op het vliegveld. Hij gooide me in zijn 4x4 en we reden door de straten van Malaga terug naar zijn huis op het platteland. Rupert heeft nogal een kort lontje en tijdens de terugreis uitte hij zijn woede over andere chauffeurs in een stortvloed van effing, blinden en vuistzwaaien. Sophie zat rustig achter me en vroeg zich ongetwijfeld af waar ze in verzeild was geraakt. De volgende dag huurden we een

huurauto en hadden een geweldige week samen. Ze zou in de loop der jaren een vaste reisgenoot worden en was altijd in voor een uitdaging.

Rond 2003 begon ik Zuid-Afrikaanse langdurige verzorgers te krijgen. Mijn eerste was een meisje dat Elsbeth heette en we werden goede vriendinnen. Elsbeth was hier een paar jaar en bleef toen in Engeland om fysiotherapie te studeren. Terwijl ze studeerde aan de Manchester Metropolitan University, werd ik uitgenodigd om een lezing te geven over fysiotherapie, revalidatie en dwarslaesie voor de hele groep studenten fysiotherapie. Bij aankomst werd ik begroet door een volle collegezaal - bijna 200 mensen. Dit is de grootste groep die ik ooit heb toegesproken en het is maar goed dat ik van spreken in het openbaar houd.

Elsbeth keerde in 2007 terug naar huis en werkt nu als fysiotherapeut in Kaapstad. Na Elsbeth kwam Cornelia, die nog een goede, hechte vriendin werd. Ze bleef de volle twee jaar van haar visum, net als haar vriend, die lokaal als boerenknecht werkte. Mijn laatste Zuid-Afrikaanse verzorgster was een meisje dat Thea heette en opnieuw een goede vriendin werd. Ze is nu verpleegster in Pretoria.

De hulp van de meeste van mijn verzorgers is geweldig geweest en de blijvende vriendschappen hebben veel vreugde in mijn leven gebracht. Er zijn er echter een paar die ik liever vergeet - de rol is niet voor iedereen weggelegd.

De wazige jaren

Veel van de jaren aan het begin van Origin zijn in elkaar overgegaan. We verloren geen geld meer in 2002 en draaiden bijna quitte, maar ik betaalde mezelf nog steeds niet. Ironisch genoeg moest ik, ondanks het feit dat ik niets verdiende, 40% belasting betalen over mijn zorg, omdat ik die ontving als een voordeel in natura van Origin.

Ik had het erg druk en stopte alleen om af en toe op vakantie te gaan.

In de zomer van 2004 ging ik op bezoek bij Gudrun, mijn allereerste Duitse verzorgster. Ze was inmiddels getrouwd en de familie van haar man bezat een hotel in Zuid-Duitsland. "Logeer bij ons," was de uitnodiging, die we maar al te graag deden, en het was heerlijk in het mooie, warme Zuid-Duitsland. Sophie, die ervan genoot om korte tijd als respijverzorgster te werken, was bij me.

Ik herinner me dat we een Audi A3 hadden gehuurd. Op de autobahn, terugrijdend van een dagje uit, zei ik tegen Sophie: "Eens kijken hoe snel hij kan. Doe je voet naar beneden." Ze stemde in, zij het wat nerveus. Er is geen snelheidslimiet op de snelweg en

de buitenste rijstrook is net een racebaan. We vlogen voorbij, terwijl ik zei: "Kom op, Sophie, kom op!". De wijzer stond op 90, 100, 110, 120 en 125 km/u voordat Sophie naar de binnenbaan ging. "Nee, zo moet het," zei ze en ik kon het haar niet kwalijk nemen, ook al vond ik dat we wel wat meer **u i t** de Audi hadden kunnen halen.

Onze vlucht naar huis die vakantie was vanaf het vliegveld van Bazel. Gudrun stelde voor om naar de Koning Toetanchamon tentoonstelling in Basel te gaan voordat we naar het vliegveld gingen, en het zien van deze prachtige oude oudheden was een geweldige afsluiting van de reis.

In augustus en september draaide het bedrijf op volle toeren. Richard en Lisa waren in 2003 naar Frankrijk verhuisd en hadden een prachtig huis gekocht in de Gascogne, ten noorden van Toulouse. Voordat hij vertrok, was Richard van zijn TVR overgestapt op een Mercedes Benz naar zijn droomauto, een Aston Martin DB7 Vantage cabriolet - geluksvogel! Ze waren doodziek van het verkeer in het Lake District, plus Richard houdt van mooi weer en er waren een aantal slechte zomers geweest in het Verenigd Koninkrijk.

Ik miste ze enorm en was blij toen ze me in september 2004 uitnodigden om te komen logeren. Gascogne is mooi, een beetje zoals Dorset maar dan groter. Na een week namen Sophie en ik de auto naar een aparthotel in Argès, vlakbij de Spaanse grens, omdat ik Collioure wilde zien, de locatie die ik me herinnerde gezien te zijn in een aflevering van *A Place in the Sun*. Collioure ligt ten zuiden van Perpignan en ten noorden van Barcelona, maar nog steeds in Frankrijk.

Collioure

We parkeerden op het centrale stadsplein en ik was meteen verliefd op de plek. Het was als een droom die uitkwam. Ik kocht die dag een klein bronzen beeldje dat ik nu nog steeds heb. Er was een oude kerk, grote kastelen en kronkelige straatjes, allemaal omringd door bergen en wijngaarden en omgeven door een sprankelende zee. Ik liep er dauwend rond en het was zo'n mooie manier om de reis af te sluiten. Het plantte ook het zaadje van een idee.

In de jaren die volgden begon Origin het goed te doen, de winst ging mooi omhoog en ik kon een salaris gaan verdienen. We namen personeel aan en zochten verzorgers. Nu we geld op de bank hadden, was de vraag hoe we dat opnieuw konden investeren. Geïnspireerd door mijn recente reis naar Frankrijk (en meer verstandige ideeën zoals een kantoor kopen negerend), gaf ik Linda een idee: waarom kopen we geen huurpand in Frankrijk? We profileerden ons als een dienst op maat die specialistische zorg van hoge kwaliteit bood. Waarom geen huurhuis in Frankrijk aanbieden als onderdeel van die service? Linda ging akkoord.

Huizenjacht in Frankrijk

In maart 2005 vertrokken Linda, mijn oude vriend en zakenpartner Jeff Hindley, mijn verzorgster Helen en ik naar Frankrijk om te proberen de perfecte woning voor onze behoeften te vinden. We maakten afspraken met makelaars om huizen in Collioure te bekijken. Voordat we Engeland verlieten, stelden we een lijst op met 10 punten die we in een woning zouden zoeken en we waren vol verwachting.

Met Jeff in Collioure, 2005

Helaas gingen de makelaars niet in op de opdracht die we ze hadden gegeven. Het eerste huis dat we bekeken was prachtig, maar volledig ongeschikt voor iemand in een rolstoel. Linda, Helen en Jeff gingen een heuvel op om het tweede huis te bekijken, een prachtige villa met uitzicht op zee, maar het was te ver van het centrum en, omdat het een heuvel op was, verre van ideaal. We bekeken nog een paar andere die net zo waardeloos waren. De ene was hokkerig, donker en verschrikkelijk. Bij een andere probeerde de makelaar ons ervan te overtuigen dat slechts zes treden naar een tussenverdieping prima was. Nee, dank u. De beste score tot nu toe was ongeveer 2 uit 10.

Ik herinner me dat ik voor de lunch ging zitten en me behoorlijk downhearted voelde. Misschien hadden we onze verwachtingen te hoog gespannen? Op de terugweg liepen we een makelaar binnen die we nog niet eerder hadden gezien en we raakten aan de praat met de dame daar. Een jongere man tegenover haar zei dat hij misschien iets had, hij ging naar buiten en kwam terug met een grote, ouderwetse sleutel. "Volg mij, volg mij." We volgden hem door een paar straten en net voorbij de markt opende hij een poort. We voelden een gevoel van belofte.

Het gebouw was in tweeën gedeeld: een huis en een schuur. We bewonderden de indrukwekkend uitziende schuur terwijl de agent de enorme sleutel in werking stelde voordat hij de deuren opende. De werkplaatsruimte stond vol met gereedschap en gadgets, allemaal van de huidige eigenaar. Een stenen muur scheidde de schuur van een kamer met lage balken en een ongelijke stenen vloer, onbruikbaar voor wat dan ook. Boven was een toilet en twee minuscule appartementen die gebouwd leken te zijn in de jaren 1960 of 1970, blijkbaar voor de schoonmoeder van de eigenaar. De schuur kreeg een 8 uit 10 met nul voor uitzicht op zee. Nogal ondoordacht besloten we ter plekke.

Niemand van ons wist iets van bouwen en er zou enorm veel aan deze plek moeten gebeuren, dus onze volgende taak was om meer te weten te komen: een architect vinden, een aannemer vinden, wat offertes vinden en kennismaken met de ins en outs van Frans onroerend goed. Dit was geen gemakkelijke missie! We kenden het gebied niet en we kenden niemand met wie we konden praten over het potentiële project - Franse wetgeving, planning, bouwvoorschriften - de hele mikmak!

Uiteindelijk vonden we een advocaat die ons precies vertelde wat er nodig was. Het project kwam op stoom. Al snel werd er tussen advocaten gepraat over gebouwen, grenzen en kosten.

Nadat ik de Franse Gouden Gids had doorgespit, vond ik een architect met een Engelse naam. We vroegen: "Kunt u offertes aanvragen, plannen opstellen en bouwvergunningen krijgen?" Toen hij "Ja" antwoordde, hebben we hem aangenomen als architect en projectmanager.

En zo kochten we het huis in de zomer van 2005. Wat kon er misgaan? Een heleboel, zo bleek!

Terugkijkend moet ik wel gek zijn geweest om voor te stellen een huis in Frankrijk te kopen. Dat gezegd hebbende, het is een geweldige waanzin geweest, ook al is de hoeveelheid plezier meer dan geëvenaard door de hoeveelheid 'merde'.

Rupert en een ritje in een Ferrari

Op persoonlijk vlak moet ik mijn *levensvreugde* hebben teruggekregen toen ik begon toe te geven aan de verleiding om een sportwagen te kopen. Ik was altijd al gefascineerd geweest door auto's en wilde graag iets interessants kopen, omdat ik zo genoten had van het rijden met Richard in zijn auto. Hoe verleidelijk het ook was, praktische zaken moesten voorrang krijgen, en de eerste was het vinden van een opvouwbare stoel voor in de kofferbak. Met het gevoel dat ik het paard achter de wagen spannen wilde, kocht ik een opvouwbare rolstoel van Küschall, die perfect bij me paste. Daarna stopte ik bij een dure garage en vroeg een verbouwereerde verkoper of mijn nieuwe stoel in de kofferbak van een van zijn sportauto's paste. Dat paste. Eerste probleem opgelost, hoewel het nog wel even zou duren voordat ik de perfecte auto voor mij zou vinden.

Mijn broer is ook gek op auto's en in september 2005 bezocht ik hem voor een vakantie in Spanje. Dave, een respijtverzorger uit Nieuw-Zeeland, ging met me mee. Het was de gebruikelijke ontspannende tijd van lekker eten en Spaanse lucht. Op een dag zei Rupert dat een van zijn vrienden een Ferrari 308 had en of we daar een ritje in wilden maken? Hij hoefde het eigenlijk niet te vragen en "Eh, ja!" was mijn onmiddellijke antwoord.

Er werd een plan gemaakt om Rupert en de Ferrari te ontmoeten op het dorpsplein. Om eerlijk te zijn was ik sceptisch of Rupert wel zou komen opdagen met de auto, maar ik had het mis om aan hem te twijfelen en al snel zag ik hem aankomen in de mooiste Ferrari!

Een ritje in een Ferrari, 2005

Met Rupert, 2005

Er waren drie mensen nodig om me erin te krijgen. Ik liet mijn rolstoel achter in de bar bij Dave en Rupert en ik gingen op weg.

We waren net een stel kinderen - de twee broers Henry, op stap in de Spaanse zon in een scharlakenrode Ferrari 308 cabriolet. Het gebrul van de motor was geweldig toen we de rondweg opreden. We bleven elkaar aankijken en moesten lachen omdat we zoveel lol hadden samen. Het was zo geweldig, het was ongelooflijk. Toen we terugkwamen op het plein waren er vijf mensen nodig om me uit de auto te krijgen. Geweldig uitstapje - maar ik ben tot de conclusie gekomen dat de Ferrari 308 misschien niet b o v e n a n mijn aankooplijstje staat.

Dave was net zo opgewonden als ik en belde zijn vader in Nieuw-Zeeland op, waar het 2 uur 's nachts was, om hem te vertellen dat hij op het punt stond om in een Ferrari 308 te gaan rijden. Hij vond de ervaring net zo geweldig als ik. Het was een geweldige dag.

Franse complicaties

In 2006 was mijn aandacht verdeeld tussen het verder groeien en ontwikkelen van Origin, het proberen vooruitgang te boeken met het huis in Frankrijk en het blijven bezoeken en ondersteunen van papa - we genoten ervan om elke dag met elkaar te praten. Het gaf ons allemaal een echte boost toen de omzet van Origin voor het eerst boven de 1 miljoen pond uitkwam. Het is een grote mijlpaal, je eerste miljoen omzet. Papa was apetrots.

Om te zien dat ons nieuwe bedrijf tetra's in het hele VK hielp om verder te gaan met hun leven - en kantoor- en verzorgingspersoneel een goede, goedbetaalde carrière bood - en dat alles met winst, gaf en geeft me nog steeds veel trots en, eerlijk gezegd, opluchting.

Omdat ik regelmatig naar Frankrijk reisde, besloot ik weer Franse les te nemen. Ik sprak al redelijk Frans, maar ik begon met privélessen om mijn algemene vermogen om duidelijk en zelfverzekerd te communiceren te verbeteren, waarvan ik hoopte dat het een positieve invloed op ons project zou hebben.

De architect was nog steeds aan het prutsen met tekeningen en ik drong er bij hem op aan om offertes aan te vragen. De prijzen waarmee hij terugkwam waren belachelijk.

"Geen kans," zei ik dan, maar elke keer als hij bij me terugkwam, leek de prijs nog hoger te zijn. Er was sprake van samenspanning, daar waren we zeker van, tussen de plaatselijke bouwers. Ze hadden ongetwijfeld te veel Britten ontmoet die zich hadden laten meeslepen na het lezen van *A Year in Provence* van Peter Mayle of die te veel naar *A Place in the Sun* hadden gekeken. Het was frustrerend omdat ons project heel

om een toegankelijk vakantiehuis te creëren waar onze klanten van konden genieten.

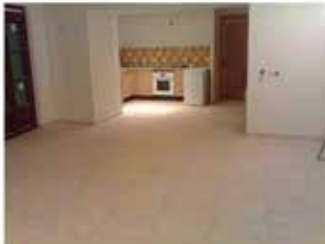
We bleven ruziën over de prijzen totdat uiteindelijk een van de bouwers de gelederen brak en zei dat hij het voor een lagere prijs zou doen. Rupert belde me op en zei dat ik hem er niet bij had betrokken, hoewel ik gewoon had aangenomen dat hij het te druk had met zijn werk. Hij nam het toen over en voerde de onderhandelingen in het Spaans, dat de meeste bouwvakkers spraken omdat het gebied zo dicht bij de grens ligt. Rupert begon gaten te zoeken in de offertes en plotseling begonnen de prijzen te dalen totdat we een redelijk niveau bereikten en de contracten tekenden.

Ik ging dat jaar vaak heen en weer naar Frankrijk omdat onze bouwers eindelijk aan het werk gingen. Het was gemakkelijk om vanaf Blackpool Airport naar Collioure te vliegen. Er was een vlucht om 20.00 uur, dus we konden op kantoor klaar zijn, om 18.00 uur op het vliegveld eten en om 23.00 uur in het hotel zijn. Deze reizen verliepen niet geheel vlekkeloos. Op een bepaalde reis ging alles mis. Ik kneusde mijn bips toen ik uit de auto stapte, Linda verzwikte haar enkel en Nathan, de verzorger, at een niet gaar ei op een pizza en liep salmonellavergiftiging op. Toch begon ons Franse project, toen we het eenmaal van de grond hadden gekregen, veelbelovend. De schuur moest worden gesloopt en aanvankelijk ging het goed.

L'ORIGINE - RENOVATION – DEBUT 08/04/2005

Renovatie Frans huis, 2007-2008

COMPLETION - 04/07/2008

Renovatie Frans huis, 2007-2008

Begin 2007 begon het echter al langzamer te gaan. De bouwers waren niet wat we gehoopt hadden en de architect begon te laten zien hoe waardeloos hij in alles was. We hadden referenties voor de bouwers, maar toen ontdekten we dat het bedrijf in andere handen was overgegaan en nu eigendom was van een man in Parijs. Het werk kroop door de lente en we waren het hele potentiële huurseizoen van 2007 kwijt. Ons contract bevatte allerlei boetes en tegen juli 2007 was er veel kwaad bloed. Het werd frustrerend. Er werd volop gewerkt toen we aankwamen, maar tegen de tijd dat we de vertrekhal van het vliegveld bereikten, stopte het ongetwijfeld weer.

Ik ben in 2007 vijf keer in en uit Frankrijk geweest. Voor de zomervakantie werkten de bouwvakkers langzaam en af en toe, maar na de zomerstop is het werk nooit meer hervat. Alles kwam tot stilstand. De hoofdstructuur en de uitbreiding waren klaar, maar geen van beide was afgewerkt. Het buitenwerk, de muren en de tuin waren nog niet eens begonnen. Er was nog enorm veel te doen.

Een sportwagen kopen

Het leven was zo druk dat ik niet veel tijd had gehad om over mijn droom van een sportwagen na te denken. Op een weekend logeerde mijn oude vriend Giles en gingen we naar Carlisle om een aantal mooie autodealers in de buurt te bezoeken. Ik bekeek een Audi S4, maar die deed het niet voor mij en ik hield niet van de grote BMW's. Op weg naar huis bekeken we een Jaguar XK8, die aan alle eisen voldeed. Hij was Brits, cabriolet en mooi. Mijn rolstoel paste ook in de kofferbak. Het duurde tot december 2006 voor ik het juiste model met de juiste specificaties vond: een Jaguar XK8 cabriolet. Helaas stond hij in Kent. De dealer stemde ermee in om hem gratis af te leveren bij de hoofddealer in Bradford en als ik hem mooi vond, zou ik hem kopen. Hij werd geleverd tussen Kerstmis en Nieuwjaar en omdat de dealer druk bezig was om de jaarlijkse verkoopcijfers te halen, onderhandelde ik over een goede prijs.

De XK8 ging naar een bedrijf in Batley bij Leeds om te worden aangepast, maar het bleek dat de vereiste aanpassingen de grenzen van hun kunnen opzochten. In 2007 was ik, als ik niet achter mijn staart aan zat op het werk, in Frankrijk bouwvakkers aan het opjagen of naar Batley aan het rijden om mensen op te jagen in verband met de auto. Ik denk dat ik minstens 30 keer in Batley ben geweest, maar eind 2007 was de auto nog steeds niet rijdbaar.

Tussen het jagen door lukte het me wel om naar Richard en Lisa in Italië te gaan om hun huwelijksverjaardag te vieren. Ze waren getrouwd in Ravello, waar Lisa's familie vandaan kwam, en ik kende de Amalfikust van vakanties daar in de jaren tachtig. Het was zo leuk om terug te gaan. De tante van Lisa, Maria Rosario, was eigenaar van het

hotel waar we logeerden en we moesten onszelf wel knijpen toen we naar het uitzicht vanuit ons raam keken - de saffierblauwe zee van de Baai van Napels die zich v o o r ons uitstreckte en omzoomd werd door prachtige kliffen en heuvels.

Lisa's tante zei: "Als je dit uitzicht mooi vindt, kom dan met me mee voor een nog mooier uitzicht." Ze nam ons mee in een lift naar de bovenste verdieping, waar ze een raam opende en zei: "Richard, help ons even, dan trekken we Pete uit dit raam." Het raam was een soort toegangsluik naar een uitgestrekte moestuin op een klif.

"We komen hier naar boven, zitten tussen de courgettes en tomaten die we voor de keuken kweken en kijken naar het uitzicht," legde ze uit. Het uitzicht was, zoals ze had beloofd, adembenemend. Het is misschien maar een driesterrenhotel, maar het ligt op een absolute vijfsterrenlocatie.

Ondertussen had ik al veel te lang met mijn nieuwe auto gesmeten en na eindeloos heen en weer geloop en getrek met haren nam ik uiteindelijk in april 2008 mijn Jaguar in ontvangst, maar ik kon er nog steeds niet mee rijden. Na het uittrekken van de haren die ik nog had, was de handbediening klaar en kon ik eindelijk, eindelijk, achter het stuur kruipen.

Mijn grote jongensspeeltje! Jaguar XK8

Er is een kartbaan genaamd Three Sisters Race Circuit in de buurt van Wigan, en ik vertelde de baas van het auto-aanpassingsbedrijf dat ik het niet zag zitten om de auto meteen de weg op te nemen en dat ik hem eerst op het circuit wilde uitproberen. We huurden de Three Sisters voor een halve dag en ik reed in de eerste versnelling over het kleine circuit om een idee te krijgen hoe de Jag reed. De auto heeft dubbele besturing, wat betekent dat je

mijn aanpassingen kunt uitschakelen en op de normale manier kunt rijden. Maar als ik rijd, heb ik handbediening en lijnbesturing, zoals een greep op het stuur. De gashendel is een elektrische draaigreep, zoals op een motor. De XK8 is een lange auto maar het interieur is dat niet en het hielp niet om alle aanpassingen in de kleine ruimte te passen. Het was de gasklep die het probleem veroorzaakte. De werking en alle mechanica waren in het Italiaans, maar het brein van de auto was natuurlijk Engels, dus alle instructies gingen verloren in de vertaling. De technische details waren ook in het Italiaans; niemand bij het aanpassingsbedrijf sprak Italiaans en niemand van het gasklepbedrijf was in het Verenigd Koninkrijk. Het was een soort Engels-Italiaanse patstelling.

We kregen het uiteindelijk voor elkaar en de auto arriveerde terug, maar leek toen van plan om het regelmatig te begeven en moest elke keer worden gered en weggebracht op een transportwagen. Het was een heerlijke auto en als hij werkte en ik in de juiste stemming was, was hij geweldig, maar er waren veel valse starts (of helemaal geen starts!) nodig om alle problemen op te lossen. Als dagelijkse auto had ik nog steeds mijn Astra, die honderdduizenden kilometers aflegde tussen werk, het bezoeken van mijn vader en het bezoeken van vrienden. Hij viel uit elkaar, maar hij deed tenminste zijn werk.

De komst van 2008

In 2008 kwam het Franse project echt in de problemen. De bouwers zouden in 2007 de zogenaamde 'praktische oplevering' bereiken, waarna we hen 90% van het totale honorarium moesten betalen. Je stelt dan een lijst met problemen op en zij hebben een jaar de tijd om het nodige werk te voltooien voordat je het saldo betaalt. Uiteindelijk verlieten ze de site in april 2008, een jaar te laat. We hadden de 90% betaald, maar de problemen door hun slordige werk werden duidelijk. De aannemers eisten meer geld en toen we dat weigerden, namen ze alle mannen en machines mee en verlieten ze de bouwplaats voorgoed. Het huis was nog niet af: er waren geen ramen, geen deuren of vloerafwerkingen en geen binnenmuren. De structuur en de oprit waren klaar, maar verder weinig. We zaten vast. Het was een absolute nachtmerrie.

We hadden een oplossing nodig. Rupert is overal goed in, ook in bouwen, en gelukkig was hij bereid en in staat. We spraken af dat hij naar het huis zou gaan en samen met enkele lokale aannemers het werk zou afmaken. Hij vond de tegelzetter, de timmerlieden en de stukadoors en dwong hen op de een of andere manier om het huis in juli 2008 af te hebben. We hadden geen andere keuze dan extra te betalen omdat het nieuwe aannemers waren, maar we konden het die zomer tenminste verhuren. De saga was echter nog lang niet afgelopen.

Later dat jaar kwam er een brief aan op het kantoor in Engeland. Hij was geschreven in het Frans en was een eis tot betaling van €12.000 van een incassobureau in Frankrijk namens de oorspronkelijke bouwers. Ik gooide de brief in de prullenbak en dacht dat ze het op het saldo van 10% hadden gemunt. In de daaropvolgende maanden bleek dat ze het serieus meenden en ons aanklaagden voor het saldo van het contract, ook al hadden ze dat niet voldaan. Ze bleven ons maar achtervolgen en uiteindelijk belde Rupert het bedrijf en ging naar ze toe om uit te zoeken wat er aan de hand was. Hij liet ze het contract zien en wat ze niet hadden gedaan.

Het bleek dat het bedrijf in de herfst van 2008 was verkocht aan een lokale ontwikkelaar en dat de koper geen due diligence had uitgevoerd en niet eens wist van ons contract met hen. De vorige eigenaar had enorme bedragen in contanten gestort om de reserves van het bedrijf op te bouwen, waardoor de waarde van het bedrijf werd opgeblazen, en had het vervolgens begin 2008 verkocht, terwijl ons project nog niet was voltooid. Het begon er niet goed uit te zien, met brieven van advocaten in het Frans. We wilden niet terugkrabbelen en zagen ons genooddaakt Frans juridisch advies in te winnen. Onze advocaat sprak geen Engels, dus mijn technisch juridisch Frans moest snel verbeteren.

Ik legde uit wat ze hadden gedaan en ook wat ze nog niet hadden gedaan. Het juridische proces begon in 2008 en er waren twee soorten advocaten bij betrokken, plus bouwers, de projectmanager en de verzekeraars. Op de een of andere manier slaagde onze advocaat erin om de zaak zo te draaien dat wij hen aanvielen en na 12 jaar Franse rechtszaken, *12 jaar lang*, wonnen we. Ik weet niet zeker hoe ze het gedaan heeft, maar ik ben blij dat ze het gedaan heeft. Begin 2020 kregen we onze kosten terug en het dekte onze uitgaven en wat we aan het project hadden besteed. Maar pas in 2022 waren alle reparaties van de slordige renovatiewerkzaamheden klaar.

Vandaag is ons doel dat het huis zichzelf terugbetaalt. De begane grond is aangepast voor mensen met een handicap en alles is gelijkvloers, zonder trappen. De tafels, bedden en badkamers zijn perfect voor gehandicapten en het is erg populair bij klanten.

Ondertussen draaide Origin goed door, terwijl het de gebruikelijke operationele uitdagingen van een groeiend bedrijf het hoofd moest bieden. Vader verhuisde van zijn huis in het noordelijke Lake District naar een sociale woning in Arnside aan de kust bij Kendal. Hij had een kleine flat in een landelijke omgeving, met een woonkamer, badkamer, kitchenette en slaapkamer. Vader was pas verhuisd na veel wikken en wegen, maar in september 2008 maakte hij langzaam vrienden en begon hij zich in te werken, hoewel zijn gezondheid achteruit ging.

Terug naar Zuid-Afrika

In december had ik een huwelijksuitnodiging om over na te denken toen Cornelia Linda en mij uitnodigde (en de boer uit de buurt voor wie haar partner Albert had gewerkt) om het met haar familie in Zuid-Afrika te vieren. Linda en ik hadden een gesprek en besloten dat het een unieke kans was, en dus sprongen we begin december op een vlucht van Manchester naar Heathrow en vlogen door naar Johannesburg. We trakteerden onszelf op premium economy. In Johannesburg ontmoetten Corne en Albert ons bij aankomst en brachten ons naar de auto. Onze Peugeot 206 wachtte ons op, samen met de autoverhuurder - die een gevechtsjasje droeg, compleet met een communistische hoed met een rode ster erop. Hij begroette ons met een glimlach die een opvallend gebrek aan voortanden liet zien. Het was allemaal een beetje alarmerend, maar hij bleek een aardige vent te zijn die ons later te hulp zou schieten. Cornelia zei dat ze zou rijden, omdat je bij het verlaten van Johannesburg OR Tambo Airport gemakkelijk kunt verdwalen, en we gingen op weg naar Sediba Lodge in het Welgevonden Biosphere Game Reserve, waar we besloten hadden de eerste vier dagen door te brengen.

Sediba, 2007

De weg naar Sediba Lodge vormde een paar uitdagingen. Na kilometers over asfalt door steden en dorpen te hebben gereden, sloegen we af en hobbelden we een uur lang over een onverharde weg voordat we de poorten van het park bereikten. Het was een echte vierwielaandrijving en onze Peugeot 206 was niet bepaald de juiste auto voor deze klus. Gelukkig stond er bij de poort een Land Rover te wachten om ons de rest van de weg te brengen, maar eerst moesten ze mij in die Land Rover zien te krijgen, wat verre van eenvoudig was.

Cornelia en haar familie lieten ons bij de poort achter omdat ze nog veel te doen hadden voor de bruiloft, dus het was aan vier Afrikaanse parkwachters om me in het voertuig te tillen en op de achterbank te proppen. We reden meer dan twee uur over een nog slechtere weg dan de vorige, maar we bereikten de lodge. Het was een

droomplek. Zes gelukkige, lachende mensen verwelkomden ons met koud vruchtensap en een lied en dans toen we aankwamen. Er was een centrale hub met bars en restaurants, en individuele hutten verspreid in de bush. Linda en ik hadden de dichtstbijzijnde en ook al was het een traploos pad, er waren toch een paar mannen nodig om me naar de hub te duwen omdat het pad zo steil was. Ze installeerden ons en we richtten de slaapkamer in, waarna we genoten van een heerlijke maaltijd die ons in de hut werd gebracht.

Bij Sediba

Om 10 uur 's ochtends de volgende dag, duwden de vier rangers me terug in de Land Rover en Linda maakte het me zo comfortabel mogelijk met kussens.

Late ochtenden/vroege middagen zijn niet de beste tijd voor een safaririt, omdat de dieren de neiging hebben om te slapen in de hitte. We hoopten de Big Five te zien: neushoorn, Kaapse buffel, luipaard, olifant en leeuw. Tijdens de rit wees Victor, de safarileider, ons op het een en ander, en toen, niet ver van het hotel, zei hij: "Kijk daar bij die bomen." In de zinderende hitte stapten twee neushoorns uit het struikgewas. Het was een magisch gezicht.

Neushoorns!

Rond lunchtijd stopte Victor voor een heerlijke maaltijd in de wildernis.

Tijdens een game drive in Sediba, 2007

In de namiddag zetten we onze zoektocht voort en zagen we een nijlpaard en meer neushoorns rond een meer, plus een troep leeuwen op jacht.

Leeuwen

Victor had geen geweer bij zich, maar hij leek intuïtief te weten waar hij het wild kon vinden en zijn expertise was indrukwekkend om te zien. Terug in de lodge hadden we een zonsondergang gevolgd door een diner op de veranda.

Later die avond lag Linda in bed te slapen toen ze werd gewekt door een hevig gebons op haar slaapkamerramen. Ik werd ook wakker van het lawaai en we ontdekten een groep bavianen die op het glas aan het bonzen waren. Omdat bavianen berucht zijn om hun wreedheid, waren we doodsbang dat het raam zou breken, maar dat gebeurde gelukkig niet.

De volgende dag was onze laatste volle dag. We vertelden Victor dat we graag een olifant in het wild wilden zien en met een glimlach zei hij dat hij zou kijken wat hij kon doen. Ik werd weer in de Land Rover gepropt en we reden over de smalste weggetjes en binnenweggetjes, maar tegen lunchtijd hadden we nog steeds niet veel gezien. Victor stopte bij een meer voor de lunch, nog zo'n fabelachtig mooie plek. Na de lunch reden we verder, en toen we over een klein paadje reden, bracht Victor ons vlak achter een

grote olifantenstier die midden op de weg liep en zich met zijn eigen zaken bemoeide, met zijn slurf zwaaide en bladeren van takken trok. We kwamen dichterbij tot hij ons opmerkte en knorrig een meter of tien van de weg af ging, met zijn oren flapte en ons recht in de ogen keek.

'Onze' olifant

Het intelligente begrip in de ogen van een olifant is opmerkelijk en op zo'n korte afstand voelden we een echte band. Victor gaf ons wat tijd met dit enorm indrukwekkende wezen en het was ongelooflijk om een olifant in het wild te zien.

Tegen die tijd waren we mijlenver van het kamp verwijderd en toen we op weg teruggingen voor ons laatste diner, kwamen de wolken dichterbij. Het schemerde toen we de lodge naderden en de kleuren van de Afrikaanse nachthemel waren ongelooflijk. Toen de zon

in een heldere hemel onder de wolken, werd de hemel verlicht in roze en zwart, blauw en rood. Er is niets dat hiermee te vergelijken is in Europa.

We kleedden ons om voor het diner, dat werd gehouden op een plek die de Boma wordt genoemd, een recreatie van het centrum van een oud Afrikaans dorp. Nadat we onderweg een python van 10 meter hadden ontweken, namen we plaats aan de tafels tegenover een muur van vlammen. De champagne kwam tevoorschijn en we hadden het heerlijkste diner onder de fluwelen sterrenhemel. Na het diner voerden onze gastheren een prachtige show op met Afrikaanse liederen en traditionele dans tegen een achtergrond van vuur. Onze safari kwam tot een spectaculair einde, maar niet voordat we terug waren gegaan naar de bar om dronken te worden van Josephs bedrieglijke cocktails.

De bruiloft vond plaats in Nylstroom. De kerk was Nederlands Hervormd, Luthers en erg gebaseerd op de evangeliën. Het altaar en kruisbeeld zijn er niet en de dienst concentreert zich op de prediker en wat hij zegt.

Na de ceremonie vertrokken Cornelia en Albert in een paardenkoets en hadden we een fantastische avond met de twee families. De volgende dag, een zondag, brachten we door met ontspannen in een prachtig vakantieresort midden in de Afrikaanse bush. De Afrikaanse zon is fel - hij slaat in als een hamer, met een scherp metaalachtig gevoel, en je kunt meteen verbranden, dus je moest voorzichtig zijn.

Voor de rest van onze tijd in Zuid-Afrika werden Linda en ik aan ons lot overgelaten, hoewel we Cornelia een paar keer ontmoetten voor de lunch. We verkenden de lokale steden en dorpen, maar waren op onze hoede om niet te ver weg te gaan. Toen onze versnellingsbak het begaf, waren we onze autoverhuurder, nog steeds in gevechtstenuue, dankbaar dat hij vanuit Johannesburg met een vervangende versnellingsbak kwam.

Ik heb nog nooit in een minderheidspositie verkeerd, nou ja, afgezien van gehandicapt zijn denk ik. Je voelt je erg blootgesteld als een blanke in een rolstoel die door een vreemd, bosrijk Afrikaans stadje rijdt naast een lange blondine met een mooie handtas over haar schouder en een dure camera om haar nek. Misschien waren onze angsten onredelijk, want we hebben nooit problemen ondervonden.

In Afrika, 2007

Tegen het einde van onze reis passeerden we een krakerskamp, met kilometers lange mensen die leefden onder pallets, doeken, takken en alles wat ze maar konden vinden om te schuilen. Het kamp had geen stromend water, elektriciteit of toiletten, maar toch was er een gevoel van plaats. Eén man had zijn hut in de berm aan de kant van de weg staan en had een binnenplaats gemaakt met afvaldraad dat hij trots veegde.

Een hut in een Afrikaanse sloppenwijk, 2007

We passeerden mensen die hout op hun rug droegen en toen het donker werd, konden we het brandende hout ruiken in het donkere en stille kamp. Er was af en toe een flikkering van vuur, maar het was heel eigenaardig om de stilte van duizenden mensen te ervaren. Het contrast tussen dit en de luxe van het nabijgelegen Sediba was extreem en onaangenaam.

In zo'n verscheidenheid aan opzichten waren het twee bijzondere weken geweest. We keerden terug naar huis in een koude, Engelse december.

Vaders achteruitgang en dood

Begin 2009 verslechterde de gezondheid van papa dramatisch. Hij kreeg een borstinfectie en reageerde slecht op de antibiotica die de dokter had voorgeschreven. Ik vermoed dat hij een allergie had voor penicilline, maar de dokters veranderden de medicijnen niet en papa ging achteruit.

In februari ging hij naar het ziekenhuis en op de 20e overleed hij.

Ik zag hem op de avond van de 19e en nadat ik hem welterusten had gewenst en zijn teen had gekieteld, was mijn laatste herinnering dat hij glimlachte. Later ontdekten we dat een verpleegster midden in de nacht, na middernacht, met papa had gesproken toen hij zei: "Vandaag is mijn trouwdag." Dat was ook zo, en pa stierf kort daarna. Hij had met opzet 20 februari gehaald voordat hij zichzelf liet ontglippen.

Rupert belde me om 6 uur 's ochtends om me het nieuws te vertellen. Arme Rupert was de avond ervoor teruggekomen uit Spanje en was om middernacht langs het ziekenhuis gereden. Hij vond het te laat voor een bezoek en was dus niet naar binnen gegaan. Rupert was erg verdrietig dat hij geen afscheid had kunnen nemen.

We hadden de begrafenis, gevolgd door de crematie en het uitstrooien van de as op dezelfde plek waar we de as van mama hadden uitgestrooid, zodat ze weer samen konden zijn.

Rupert en ik kregen toen te maken met het huis van papa en na veel wikken en wegen besloten we het te verkopen. Het was verre van het ideale moment, want door de naweeën van de financiële crisis van 2008 was de huizenmarkt ingestort en alle biedingen die we kregen waren belachelijk laag. Uiteindelijk kregen we een bod dat ver onder de vraagprijs lag en we besloten het te accepteren om het proces niet te verlengen. We waren blij dat we het kwijt waren.

Het leven gaat verder

De dood van iemand die je na aan het hart ligt, benadrukt de kwetsbaarheid van het leven, vooral als je in een nipte situatie terechtkomt. In maart 2009, niet lang nadat mijn vader was overleden, had ik een etentje in Lancaster met Linda en vrienden. Ze logeerde toen bij mij en op weg naar huis kwamen we bij een lange bocht in de weg. De heggen hadden nog geen bladeren en ik kon zien dat er twee auto's op ons afkwamen. Ik reed ongeveer 30 km/u, maar toen we de bocht bereikten, zag ik een paar koplampen op me afkomen, aan de verkeerde kant van de weg. De bestuurder had om de een of andere reden besloten om in te halen in een blinde bocht. Links geblokkeerd door de heg en rechts door de eerste auto, kon ik nergens heen en Linda en ik bevroren, wachtend op een frontale botsing. De andere bestuurder wist zich op de een of andere manier tussen mij en de andere auto te wringen, waarbij hij het voorwiel en de buitenspiegel van mijn Astra verwijderde voordat hij in vlammen op een hekpaal botste. Onze auto stond scheef op zijn drie wielen en ging nergens heen. De politie werd gebeld en mijn verzorger kwam me ophalen. Het bleek dat de drie jongens in de auto zich aan het uitsloven waren met de drie meisjes in de andere auto. Als ik een milliseconde eerder bij die bocht was geweest, weet ik niet zeker of we het overleefd zouden hebben. Het was een angstaanjagende ervaring. Wonder boven wonder, behalve dat de roekeloze bestuurder zijn hand brak, was iedereen in orde. Hij werd vervolgd en veroordeeld voor gevaarlijk rijgedrag en hopelijk werden er lessen geleerd.

Voorwaarts maart 2009 tot december 2011

R Een wrak plaatsen is niet zo eenvoudig als alles moet worden aangepast. Nu de Astra schroot was geworden, was het weer terug naar de specialisten in handbediening, en toen ik eindelijk in het bezit kwam van mijn glimmende nieuwe Ford Focus, ontdekte ik dat mijn oude manier om in de auto te stappen niet meer goed werkte, want bij elke in- en uitglijder verloor ik mijn evenwicht en botste ik met mijn gezicht tegen het stuur. Dit was geen pretje en het kostte weken van vallen en opstaan, frustratie en gebroken neuzen om een nieuwe manier te vinden.

Toch geeft autorijden me veel plezier en een heerlijk gevoel van onafhankelijkheid. Dit werd me duidelijk toen ik op een dag in mei, toen ik in de Jag naar mijn werk reed, een plek dicht bij mijn kantoor passeerde die educatieve activiteiten aanbiedt voor mensen met een handicap. Er stapten mensen uit de bus, sommigen in hun rolstoel, anderen met verschillende leer- en andere handicaps. De verschillen en overeenkomsten in handicaps troffen me die dag, en die tegenstrijdigheid raakte me echt. Ik was gehandicapt en zij waren ook gehandicapt, maar toch reed ik naar mijn eigen bedrijf op een mooie ochtend in mei. Ik was lichamelijk meer gehandicapt dan de meesten van hen, maar zij waren afhankelijk van speciaal vervoer om hen naar speciaal ontworpen activiteiten te brengen. Er is veel om dankbaar voor te zijn en er zijn momenten in het leven die dit scherp in beeld brengen.

Een andere keer, later in mei, reed ik terug over een landweggetje in de richting van de Ingleborough-heuvel toen ik plotseling een geweldig gevoel kreeg. Ik zat in deze prachtige auto en kwam terug van mijn werk in mijn eigen bedrijf op een fantastische, zonnige dag terwijl ik naar een prachtig uitzicht keek, en mijn gedachten gingen terug naar de 20 jaar van mijn handicap die tot dat moment hadden geleid. Al mijn emoties waren vol

tot barsten. Alles was vol tot het maximum. Was het geluk? Ik weet het niet zeker, maar ik zat vol. Al mijn gevoelens waren vol. Het was geweldig.

In oktober 2009 huurde HPC, de rijclub voor gevorderden waar ik lid van ben, het circuit van Oulton Park, vlakbij Chester. Ik had al eerder op circuits gereden zoals Croft, The Three Sisters en Cadwell Park, maar ik was nog nooit op een circuit als Oulton Park geweest. Ik ging het proberen en Thea, mijn toenmalige verzorgster, ging met me mee. Toen ik alleen op het circuit was, overviel me datzelfde gevoel van diepe ontroering en op een avond reed ik over de heide vanuit Bentham. Daar reed ik rond, alleen, met een gevoel van absoluut ongeloof, verwondering en tevredenheid. Het was verbazingwekkend. Ik kon niet eens mijn neus afvegen, maar daar zat ik dan in mijn auto. Het is moeilijk om het in woorden uit te drukken.

Afgezien van het gedoe met auto's, staat autorijden heel centraal in mijn leven en niet alleen als een manier om van A naar B te komen.

Problemen met de katheter

Halverwege de jaren 2000 begon ik echte problemen met mijn blaas te krijgen. Ik had een drainagecondoom gebruikt en een tik op mijn buikspieren zou mijn prostaat en urinebuis samenknijpen om me te laten plassen. Ik vroeg mijn oorspronkelijke consulent in Stoke Mandeville of er een manier was om het gebruik van een katheter te vermijden. "Nou, de enige manier is castratie, chemisch of daadwerkelijk," was zijn antwoord. Ik denk dat hij een grapje maakte, maar ik had natuurlijk geen zin in beide opties. In december 2009 ging ik naar Duitsland voor een definitief advies van een arts in Frankfurt, waarna ik Kerstmis met Rupert in Spanje zou doorbrengen.

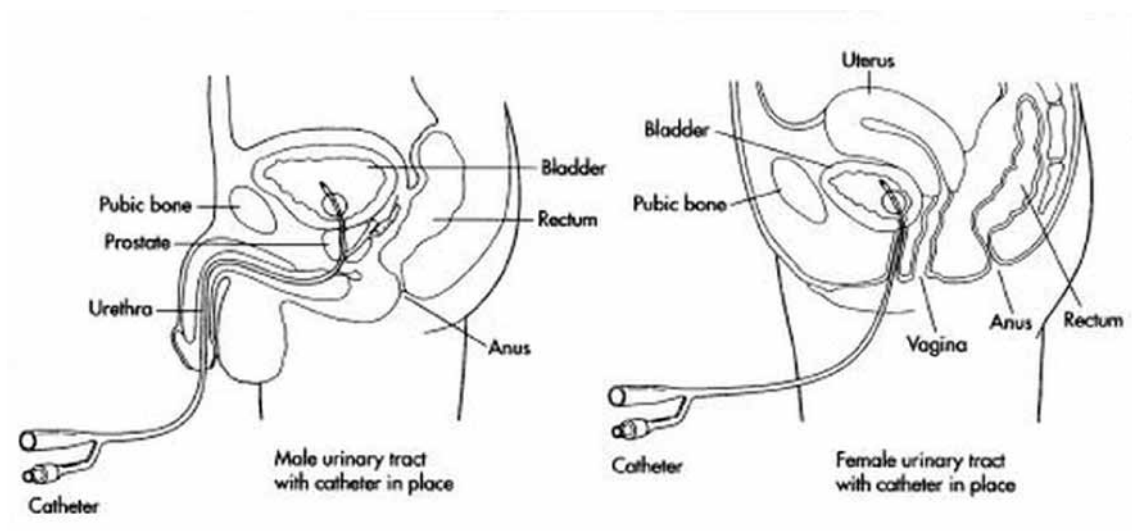
Ik heb het hotel in Wiesbaden bereikt na een angstaanjagende reis door de sneeuw. In Engeland zijn hotels een en al feest met Kerstmis, maar in Duitsland was er niemand te bekennen, hoewel we uiteindelijk wel een nachtportier vonden. De volgende dag zag ik de dokter. Hij zette me, heel onelegant, in bevallingsachtige beugels en begon in mijn stukjes te porren - niet dat ik er iets van voelde natuurlijk. Thea, die aan het scherpere eind zat, viel echter in de lach en werd beleefd verzocht de kamer te verlaten. Uiteindelijk werd het duidelijk dat ik het zou moeten doen met een urethrale katheter door mijn piemel; een onwaardige uitkomst van een onwaardige beoordeling, maar beter dan castratie, denk ik.

We gingen naar Spanje en hadden een heerlijke tijd met Rupert en familie en ik zag 2009 met hen uit.

Met Ruperts familie in Spanje

Terug thuis werden op een ochtend in het voorjaar van 2010 de urinaire zaken dringender, als je me de woordspeling vergeeft. Ik voelde me erg opgeblazen en ongemakkelijk, zo erg zelfs dat ik meteen in de auto stapte naar het ziekenhuis en de eerste hulp. Het bleek dat ik een vervelende infectie had omdat mijn blaas niet leegliep. De artsen lieten een liter urine weglopen, wat veel te veel is. Ik had nog steeds contact met de arts in Duitsland, die bevestigde dat een katheter niet langer uitgesteld kon worden. Er werd een katheter ingebracht en sindsdien gebruik ik er een.

Urethrale katheters

*(Overgenomen uit British Journal of Community Nursing 2015,
Veilig en effectief katheteriseren voor patiënten in de gemeenschap door A Bardsley)*

Ik had geluk dat de infectie niet was opgetreden toen ik in Spanje of Zuid-Afrika was, en dit incident heeft me gedwongen om de risico's te erkennen die gepaard gaan met het reizen naar afgelegen plaatsen, omdat het te moeilijk is om te ontsnappen mocht een noodvervanging van de katheter nodig zijn. Ik prijs me dus gelukkig dat ik die avontuurlijke reizen heb gemaakt toen ik jonger was, want ik zou ze nu niet meer kunnen maken als ik geen verpleegster bij me had.

Het is typisch voor tetraplegisten om uiteindelijk katheters te gebruiken, maar ik had het geluk dat ik het 24 jaar zonder heb kunnen doen. Katheters hebben hun voordelen, maar ook grote nadelen. Ze zijn pijnlijk om in te brengen en ze blijven gemakkelijk haken, wat kan leiden tot scheuren en bloeden. De mijne moet elke maand vervangen worden en er moet een verpleegster komen om het werk te doen. Met een katheter ben je vatbaarder voor infecties. Ik weet vrij goed wanneer ik een blaasontsteking heb, maar wat veel erger is, is als de katheter helemaal verstopt raakt en helemaal niet leegloopt. Dit kan leiden tot een vervelende aandoening die bekend staat als autonome dysreflexie.

Ons zenuwstelsel bestaat uit twee delen. Het ene is het onwillekeurige, autonome deel dat zich bezighoudt met bloeddruk en temperatuur, als een automatische piloot die het lichaam in een stabiele toestand houdt. Het andere, het vrijwillige zenuwstelsel, houdt zich bezig met beweging en alle bewuste lichaamsfuncties. Bij rugletsel, vooral bij letsel op hoog niveau zoals het mijne, is dit allemaal niet waar. Bij autonome dysreflexie, als iets je pijn en ongemak bezorgt, begint je bloeddruk te stijgen en dat blijft zo totdat je een beroerte krijgt of de oorzaak wegneemt. Naarmate de bloeddruk stijgt, neemt ook de pijn exponentieel toe en voelt het letterlijk alsof je hoofd gaat ontploffen. Uiteindelijk is dat precies wat er

en er sterven regelmatig mensen aan een beroerte. Een normale bloeddruk ligt rond de 120/80 en de pijn boven de 180/110 is onbeschrijflijk - denk 100 keer erger dan de ergste kater!

Alle tetraplegisten kennen het krachtige medicijn nifedipine en ik ga nooit van huis zonder een voorraadje. Eén tablet verlaagt de bloeddruk snel, hoewel het de oorzaak, meestal een verstopte katheter, niet wegneemt. Zoals de aard van deze dingen is, gebeuren verstoppingen meestal 's nachts en moeten ze onmiddellijk worden vervangen om verdere medische complicaties te voorkomen. Een ander aspect van het plezier en de spelletjes van het tetraplegisch zijn, is dus hard werken om verstoppingen te voorkomen door veel te drinken, verschillende soorten medicijnen te nemen en katheterspoelsets te gebruiken. Maar, wat ik toen nog niet wist, veel water drinken brengt zijn eigen risico's met zich mee ...

In 2010 bestond Origin bijna 10 jaar, het bedrijf ontwikkelde zich, het aantal kantoormedewerkers groeide en ook het kantoor zelf breidde zich uit. We breidden ons uit naar kantoren ernaast en het bedrijf ging op alle fronten vooruit. We hadden te maken met alle gebruikelijke uitdagingen, met operationele problemen zoals het overplaatsen van personeel, verbeteringen aan software en werving, maar ook de rechtszaak in Frankrijk. Zoals ze zeggen: "Als je geen zakelijke problemen wilt, ga dan niet in zaken. Ik ging in het weekend een biertje drinken met mijn vriend Paul Brown, zoals ik al sinds de jaren tachtig deed, en ik ontmoette vrienden, zoals mijn oude vrienden Dave en Andy, als ze in de buurt waren.

Met Linda, Dave en Andy, 2017

In wezen zag ik vrienden, ging ik uit eten en reisde ik een beetje. Het was druk en leuk.

In mei had ik een afspraak in een apart kantoor in ons gebouw. Ik had een afspraak met een kerel over een idee dat hij wilde bespreken, en na de vergadering vertrok hij. Ik probeerde mijn kantoor te bellen om me op te halen, maar er bleek geen mobiel signaal te zijn in dat kantoor, wat betekende dat ik er alleen voor stond, zij het alleen tegenover de receptie. Ik besloot me erheen te duwen om de receptioniste te vragen iemand te bellen om me op te halen. Het was een pas gerenoveerd kantoor en de deur had een strakke veer die ervoor zorgde dat hij dicht ging. Toen ik probeerde de deur open te trekken, bewoog hij niet. Wat moest ik doen? Ik trok er nog een paar keer aan, want meestal kan ik een deur met mijn elleboog openduwen en dan terugduwen, maar de nieuwe veer was sterker dan ik en de deur gaf geen krimp. Ik probeerde het nog een keer en nog een keer, met steeds meer vastberadenheid, totdat ik door de inspanning uit mijn stoel viel, op mijn rechterzij, terwijl ik me met mijn linkerhand vasthield. Ik kon niet rechtop zitten en mijn enige optie was om mezelf op de grond te laten glijden. Ik vocht tegen de deur en de deur won.

Tegen die tijd stond de deur op een kiertje en vanuit mijn positie op de grond slaagde ik erin genoeg geluid te maken zodat een voorbijganger me te hulp schoot en me terug in mijn stoel duwde.

Terug in mijn kantoor voelde ik me prima en besloot ik, dom als ik was, niet naar het ziekenhuis te gaan om me te laten nakijken. In plaats daarvan maakte ik mijn dag af, sprong in de auto en reed naar huis. Houd er rekening mee dat ik geen diepgewortelde skeletpijn of iets anders kan voelen.

Mijn val was op een woensdag en op donderdag had ik een beetje medelijden met mezelf en zocht ik op hoe ik kon weten of ik een bot had gebroken. Een grote zorg was dat ik last zou krijgen van autonome dysreflexie - de manier van mijn lichaam om me te laten weten dat er een probleem is. Ik hield mijn bloeddruk in de gaten, maar er was geen duidelijke reden tot bezorgdheid. Volgens mijn onderzoek **was** de enige andere manier om het te weten een controle op een duidelijke zwelling of een röntgenfoto. Vrijdagochtend was mijn rechterkant duidelijk meer opgezwollen dan de linkerkant, hoewel niet veel. Ik besloot dat de enige verstandige actie was om naar het ziekenhuis te gaan, waar de röntgenfoto liet zien dat ik de trochanter, het bot dat de schacht van het dijbeen (het lange bot in mijn been) verbindt met de bal aan het uiteinde, volledig had gebroken. Ik was dus naar huis gereden met een gebroken been en voor iedereen met een volledig werkend lichaam zou dit een lijdensweg zijn geweest. Ik had natuurlijk geen idee van de pijn die ik had moeten hebben. De breuk zou geopereerd moeten worden of ik zou 12 weken in het gips moeten zitten om alles weer aan elkaar te breien. Ik kende de praktische problemen van 12 weken gips om mijn heup, dus koos ik voor de chirurgische optie.

De operatie was gepland voor zaterdagavond, maar in de loop van de middag maakten de artsen zich zorgen over het opereren van een tetraplegist en in het bijzonder over het probleem van autonome dysreflexie. Ze namen contact op met de ruggengraatafdeling in Southport om uit te zoeken wat ze met me moesten doen. Mijn opties waren volledige narcose, een ruggenprik of een operatie zonder verdoving. Het team wilde niet opereren met een volledige narcose omdat tetra's negatief beïnvloed kunnen worden door een algehele narcose en veel langer nodig hebben om te herstellen, omdat onze longen al zwak zijn.

We waren het eens over de ruggenprik. De chirurg wilde dat ik bij bewustzijn bleef en tegen hem bleef praten. Het was nogal onwerkelijk om op mijn zij te liggen en met de chirurg te praten en naar achtergrondmuziek te luisteren om te proberen de *pzz pzz* van het snijden in mijn bot te verdringen. Ik staarde wezenloos in de ruimte, maar werd me langzaam bewust van beweging in het reflecterende roestvrij staal rond de lampen. Toen ik me concentreerde, realiseerde ik me dat ik naar een beeld keek van de chirurg met zijn handen in me en het voelde een beetje alsof ik in een slagerij was. Ik keek weg en besloot dat ik mezelf de details moest besparen van het proces dat gepaard ging met het aanbrengen van een dynamische titanium heupschroef.

Ik moest herstellen op de afdeling algemene chirurgie, waar niemand wist hoe ze voor me moesten zorgen. Op zondagochtend, toen ik probeerde een stoelgang te doen (een proces dat twee uur kan duren), had ik als enige privacy de gordijnen rond het bed. Ik kwam er wel, maar het was vast niet prettig voor de anderen op de afdeling. Ik had mijn verzorger bij me en we hadden het graag alleen gedaan, maar het personeel op de afdeling was nogal territoriaal. Ik heb alle begrip voor professionele trots, maar soms glijdt die af naar onwetendheid. Van algemene verpleegkundigen kan niet worden verwacht dat ze het noodzakelijke niveau van inzicht hebben in de specifieke zorgroutines die nodig zijn in mijn dagelijkse leven en ik heb gemerkt dat ik het voortouw moet nemen.

Ik denk dat de consulent dit doorhad en zodra hij er zeker van was dat het beter ging met mijn heup, zei hij: "Thuis krijg je betere zorg, toch?"

"Ja," was mijn gretige antwoord.

"Als je morgen weer beter bent, kun je gaan."

Dit toverde een grote glimlach op mijn gezicht, ook al gingen de verpleegkundigen door het lint. De consulent hield woord en tijdens de afdelingsronde de volgende dag gaf hij me toestemming om ontslagen te worden. "Ja, je mag naar huis en de wijkverpleegkundigen mogen langskomen om het verband te verwisselen."

Het was toen een kwestie van kracht opbouwen en twee maanden later kon ik weer autorijden - nadat ik wekenlang taxi's naar mijn werk had moeten nemen.

Mijn heup is sindsdien perfect.

De trein naar Frankrijk

In oktober was ik klaar om weer naar Frankrijk te gaan en besloot ik de trein te nemen in plaats van het geduw en gesleep met het vliegtuig. We namen de trein vanaf Skipton en vervolgens de Eurostar van St Pancras naar Lille. Uiteindelijk bereikten we Perpignan om 22.00 uur, maar de reis verliep zonder problemen en we kwamen vol goede moed aan.

Mijn verzorger voor de reis was Shaun Churchill, een Aussie die de uitstekende houding van 'yeah, give it a go' in overvloed had. Het was onze eerste overzeese reis samen en we konden het heel goed met elkaar vinden.

Op een ochtend besloten we een lokaal kasteel te bezoeken, maar we hadden moeite om door de poorten te komen. Shaun zag een tourgroep een andere kant op gaan en liet mij wachten en volgde hen. Ik wachtte even en voor ik het wist schreeuwde Shaun vanaf de kantelen: "Pete, ik zit vast!". Hij was ze via een achterdeur gevolgd en de deur was achter hem dichtgevallen. Hij kon er niet uit en had geen andere keuze dan de groep te volgen tot ze naar buiten gingen. Naar hem kijken op de kantelen deed me denken aan het verhaal van Rapunzel in haar toren, en ik moest lachen. Eindelijk waren we weer samen!

Tijdens het middelste weekend van die vakantie veranderde het weer van warm en zwoel naar stormachtig. Collioure heeft een kleine, smalle baai en toen de wind en de zee toenamen, begonnen golven van meer dan zes meter enorme rotsblokken op het strand te gooien. Dit is niet gebruikelijk in het Middellandse Zeegebied en de zee bleef massief tot de volgende dag, toen we hoorden dat er vannacht een man was omgekomen. Hij was gaan zwemmen tijdens de storm en niet teruggekomen. Het was een tragedie en een trieste verspilling van het leven.

Mijn halve eeuw

In 2011 werd ik 50 en ik prijsde mezelf gelukkig dat ik zo'n mijlpaal bereikte. Ik herinner me dat jaar ook vanwege de release van de Franse film *Intouchables*. De film gaat over een tetraplegist en is een van die verhalen die je laten lachen en huilen in gelijke mate. Het is een fantastische weergave van de relatie tussen een verzorger en zijn cliënt. Amandine, die me toen Franse les gaf, heeft het drie keer bekeken omdat ze zei dat de cliënt haar aan mij deed denken. Ze zei dat ze elke keer moest huilen! Het is het bekijken waard.

Het bereiken van mijn 50e verjaardag leek me een reden voor een feestje en ik was vastbesloten om een feestje te geven. In 2011 was ik een paar keer in Frankrijk en ik vatte het plan op om mijn 50e in december in Collioure te vieren. We vonden het restaurant en besloten wie we zouden uitnodigen, hoewel het nogal wat gevraagd is om van mensen te verwachten dat ze half Europa doorreizen voor een verjaardagsfeestje. Naarmate het jaar vorderde, leek het erop dat we minstens een dozijn op de avond zelf zouden hebben.

Ik nodigde twee van onze au pairs uit van toen Rupert en ik nog kinderen waren, mijn peettante Corrie en Annika. Wonderbaarlijk genoeg stemden ze allebei in - voor Corrie was het zo'n 50 jaar nadat ze me als baby in haar armen had gehouden. Mijn vrienden Dave en Andy zouden komen, en Linda, en ook Giles en Vicky. Het zou geen feest zijn geweest zonder Richard of Lisa en mijn tante Dorothea wilde ook komen. We gingen allemaal met de trein en ik ging met mijn verzorgster Sam mee en ontmoette Dorothea bij King's Cross. We reisden met zovelen dat de reis behoorlijk vermoeiend was, maar we hadden wel plezier.

Sam en ik waren er twee weken en de feestgroep zou het weekend met ons meegaan. Het weer was helder en koel, zoals je zou verwachten voor december! Ik had een minibus geregeld om de groep naar een wijnproeverij te brengen, terwijl Richard me in zijn erg mooie Aston Martin DB7 Volante V12 goot en we volgden.

Wijnproeverij in stijl, 2011

We zaten midden in een wijngaard, grote vrienden samen, dronken goede wijn en ik kon geen betere manier bedenken om een verjaardagsmiddag door te brengen.

In een restaurant voor mijn 50e verjaardag, 2011

s Avonds hebben we heerlijk gegeten in een plaatselijk restaurant. Het was heerlijk en ik was vooral ontroerd dat Annika en Corrie konden k o m e n .

Met vrienden op mijn 50e verjaardag, 2011

Sommige inwoners waren erg ontroerd dat ik Collioure had gekozen voor mijn speciale verjaardag en begonnen ons volkslied, *God Save the Queen*, te zingen. Wij antwoordden met een uitvoering van *La Marseillaise*. Het was erg leuk en precies het soort feest waar ik op gehoopt had.

Linda nodigde ons uit om met Kerstmis naar Denemarken te komen, dus we waren nog maar net geland in het Verenigd Koninkrijk voordat we vertrokken naar Billund in het centrum van Denemarken, vooral bekend als de thuisbasis van Lego. Sam reed ons naar Aarhus, waar we verbleven in een groot, luxe hotel waar we het gevoel hadden dat we de status van beroemdheid hadden bereikt. Europeanen brengen de kerst meestal thuis door, dus het hotel was erg rustig en we kregen een upgrade naar een kamer op de bovenste verdieping. Hiervoor moesten we een glazen lift nemen, wat een beetje zenuwslopend was. Op de binnenmuur van de lift stond een lijst met beroemde mensen die op die bovenste verdieping hadden verbleven, zoals David Bowie en andere muzikanten die hadden gezongen in het Musikhuset (een beroemde concertzaal naast de deur), samen met belangrijke politici zoals Margaret Thatcher. De rest was van glas en alles voelde een heel eind naar beneden.

Onze kamer was prachtig, met een ongelooflijk uitzicht over de stad. We kregen zoals altijd een geweldig welkom van Linda's familie en we brachten Kerstmis en Nieuwjaar door met eten en drinken tot overmaat van ramp. Het welkom en de hoeveelheid eten en drinken in Denemarken moet je ervaren om het te geloven. Onze belangrijkste kerstmaaltijd, op de 24e, was in het huis van Linda's zus Charlotte, ongeveer een uur rijden van het hotel. Het was een prachtig oud huis met een moderne aanbouw aan de zijkant. Ze is een fantastische kok en haar man is een geweldige meubelmaker. Het houtwerk in het huis is prachtig, met bleke houten vloeren en geweldige Deense meubels - echt een prachtig huis en heerlijk eten dat erbij past. We kropen naar huis met buiken die konden barsten, om dat 12 uur later nog eens dunnetjes over te doen met een 8-gangenmenu. Sam en ik trokken veel rond in Aarhus om de stad te verkennen. Oudejaarsavond stond in het teken van nog meer heerlijk eten, alcohol en vuurwerk - vuurwerk is in Denemarken bijna nog populairder dan eten en drinken!

Plezier op 50 Januari 2012 tot november 2013

N Omdat ik 50 was, besloot ik dat 2012 mijn jaar zou worden om dingen te doen die ik altijd al had willen doen, nooit had kunnen doen of waar ik mezelf toe moest dwingen. Het zou mijn jaar worden om mijn vinger uit te steken en aan de slag te gaan. ermee.

Ik besloot naar de Grand Prix van Monaco, de Olympische Spelen in Londen en het Goodwood Festival of Speed te gaan.

Om naar de Grand Prix te gaan, moest ik eind mei in Frankrijk zijn. Ik regelde alles met Sabina, een Australische verzorgster, omdat zij voor mij zorgde. Ik boekte plaatsen op een balkon met uitzicht op het circuit van Monaco. Het was mijn jaar om 50 te zijn en ik zou gaan genieten - de kosten konden me gestolen worden. We vonden kaartjes voor een rolstoeltoegankelijke plaats en de reis kon beginnen. Monaco was happening.

Ik vertelde dit toevallig aan Kaye, onze wijkverpleegster, toen mijn katheter werd verwisseld. Ze stampte met haar voet en zei: "Pete, als je naar Monaco gaat, ga ik met je mee. Ik hou al van motoren en motorsport sinds ik een kind was, en ik heb achterop een motor door Europa gereden naar alle motorracefestivals. Dus je gaat niet zonder mij."

"Oké, eerlijk genoeg." zei ik. En Kaye ging mee!

We gingen zoals altijd met de trein naar Collioure. Sabina genoot van een lang weekend op haar gemak omdat ze geen interesse had in de Grand Prix, terwijl Kaye, Richard en ik de tijd van ons leven hadden, volledig in de ban van alle actie en opwindning.

Met Richard in Monaco, 2012

Monaco, 2012

We kregen het voor elkaar om zoveel te zien, waaronder een ontmoeting met coureurs Mark Webber, Michael Schumacher en Sebastian Vettel - het was waanzinnig. Het was een waanzinnige ervaring.

Toen ik maandag terugkeerde naar Collioure, was ik helemaal uitgeput. De intensiteit van de ervaring in Monaco had zijn tol geëist. De rest van de week ontspanden Sabina en ik ons en deden we toeristische dingen in Zuid-Frankrijk en Spanje. We aten croissants en koffie in kleine plaatsjes en lunchten uitstekend onderweg. Ik weet het, problemen, problemen, maar iemand moet deze dingen doen.

Het volgende op mijn 'to-do lijstje' was het Goodwood Festival of Speed in juli. Lord March heeft een autoracebaan op Goodwood House en zijn festival is een viering van alles wat met auto's en snelheid te maken heeft. Beata, mijn Poolse verzorgster, ging met me mee en we verbleven weer in het Holiday Inn, Piccadilly, voordat we op weg gingen naar Goodwood. Ik ontmoette Giles op Goodwood zodat Beata een dagje kon ontsnappen en niet hoefde te doen alsof ze geïnteresseerd was in auto's - wat ze absoluut niet was! Giles en ik, aan de andere kant, waren net schoolkinderen op een dagje uit, die opgewonden van auto naar auto gingen. Er waren rijen en rijen sportauto's en motoren van verschillende jaargangen en we zagen de auto van Lewis Hamilton over het circuit scheuren. Er gaat niets boven het gebrul van een motor, het gesnuif en gesnuif en gegrom. We hadden een fantastisch weekend en het was een extra bonus om tijd door te brengen met Giles en zijn gezin.

Eindelijk waren het de Olympische Spelen. Sinds ik als klein jongetje naar de Olympische Spelen van 1972 had gekeken, droomde ik ervan om de evenementen live te zien. Het was een loterij systeem voor kaartjes en ik vond het te onvoorspelbaar om een reis naar Londen te plannen. Ik keek online en ontdekte dat Thomas Cook Olympische gouden, zilveren en bronzen pakketten verkocht waarbij kopers konden kiezen welk evenement, welke dag en welk hotel ze wilden. De prijzen waren megabedragen voor de finale van de 100 meter, maar de finaledag van de 200 meter voor mannen was veel goedkoper. De dag omvatte ook de 1.500 m, het verspringen en andere onderdelen. Het pakket was duur, maar niet belachelijk, dus ik ging door en boekte het. Giles en ik besloten samen te gaan en omdat hij fotograaf is, keek hij uit naar goede fotomomenten. Sabina uit Australië was mijn verzorgster op dat moment. We verlieten Clapham op een mooie augustusdag en reden, met een gevoel voor de gelegenheid, in de Jag met het dak naar beneden naar Londen. We hadden weer een kamer geboekt in het Holiday Inn, Piccadilly, en het was perfect. Giles voegde zich bij ons op zaterdagochtend en we zaten met spanning te wachten op de geplande aankomst van onze kostbare tickets. Uiteindelijk kwam er een nogal opgewonden en lastiggevallen Thomas Cook-vertegenwoordiger opdagen, overhandigde de tickets en we konden op weg.

Giles had onze route naar het Olympisch stadion uitgestippeld en daarvoor moesten we met de metro reizen. Het was de eerste keer sinds de jaren tachtig dat ik met de metro reisde, maar ik ben zo blij dat we het gedaan hebben, want de sfeer was ongelooflijk. Iedereen leek in een geweldige stemming te zijn, met elkaar te kletsen en te lachen, wat ongebruikelijk is in het openbaar vervoer. De Londense metro rijdt met hoge snelheid en ik hield me stevig vast om niet uit mijn stoel te vallen. Bij aankomst waren er speciale bussen ingelegd om gehandicapten naar het stadion te brengen. De beveiliging was erg streng, maar uiteindelijk kwamen we in het stadion, waar we plaatsnamen achter de Olympische vlaggenmasten. De stoelen waren om verschillende redenen absoluut niet rolstoelvriendelijk en ik kon niets zien. Na wat onderhandelen werden we overgeplaatst naar invalidenstoelen met het meest geweldige uitzicht - ongeveer 10 rijen terug van de crosshoek waar alle banen samenkomen. We konden de startlijn zien en ook het finishlint. Giles en ik waren verrukt.

Gedurende de dag nam de opwindning toe en het was moeilijk om alles bij te houden. s Avonds kwam het hoge niveau. We keken naar een verbazingwekkende 1.500 m die werd gewonnen door Taoufik Makhloufi, in een wereldrecordtijd.

Toen kwam het 'grote' evenement, de finale van de 200 meter met Usain Bolt. In zekere zin is de 200 meter beter dan de 100 meter, omdat hij twee keer zo lang is. Bij de elleboog van de bocht, recht voor ons, zagen we Bolt zijn pas verlengen en wegreijden, en hij rende als een hazewindhond over de baan om te winnen.

Kijken naar de Olympische Spelen, Londen, 2012

Het lawaai was oorverdovend en het voelde alsof het stadion op springen stond. Zelfs bij het weggaan gonsde het publiek nog na van de adrenaline. Ik had nog nooit zoiets meegemaakt. Wat een dag!

Er gebeurt iets vreemds

Zoals zo vaak gebeurt, als alles op zijn best lijkt te zijn, duikt er iets op dat je weer met beide benen op de grond zet. Als je mijn verhaal tot nu toe leest, lijkt het misschien alsof ik veel tijd heb doorgebracht met plezier maken. Natuurlijk zijn het de leuke dingen die men zich herinnert, en in werkelijkheid was alles gepland rond mijn drukke werkschema. In mijn normale werkrouetine sta ik om 7 uur 's ochtends op om aangekleed en ontbeten klaar te staan om om 8.30 uur naar kantoor te rijden. Ik was daar rond 9.15 uur en werkte door tot ongeveer 17.00 uur, was rond 18.00 uur weer thuis en lag om 22.00 uur in bed. Het werk bestaat uit eindeloos bellen, vergaderen en e-mailen, omgaan met complexiteiten en uitdagingen en strategieën maken voor de toekomst.

Aan het werk, 2010

Daarnaast zijn er met een dwarslaesie altijd veel tijdrovende dagelijkse routines die moeten worden afgehandeld ...

Rond de Olympische Spelen merkte ik dat er roze verkleuringen op mijn voeten kwamen. Dit verbijsterde me omdat ik al jaren hetzelfde soort schoenen droeg en dezelfde rolstoel gebruikte, maar plotseling leek mijn huid ergens op te reageren. Tegen het einde van de herfst merkte ik dat mijn buik groter en opgezwollen werd na de stoelgang, in plaats van minder zoals normaal. Mijn darmen werden minder voorspelbaar. Aanhoudende veranderingen ten opzichte van 'normaal' zijn altijd een reden tot bezorgdheid en ik probeerde uit te zoeken wat er aan de hand zou kunnen zijn. Ik hield mijn voeten in de gaten, die er vreemd vlekkelig uit bleven zien, en ging naar de w e r v e l k o l o m voor controle, maar ze vonden niets aan de hand.

In november 2012 gingen ons kantoorteam, Linda en ik naar het Back Up Ball. Het thema dat jaar was Best of British en we hadden ervoor gekozen om als koning Henry VIII en zijn zes vrouwen te gaan, vergezeld door de staatsbeul. Voor het geval dat...

Met mijn zes vrouwen op het Back Up Ball, 2012

Koning Hendrik! 2012

Eraf met haar hoofd! Met Linda, 2012

De staatsbeul, 2012

Iedereen had een leuke avond.

In december vertrokken Beata en ik naar Frankrijk voor de kerst. Ik vind het fijn om met Kerstmis van huis weg te zijn, want zonder familie in Groot-Brittannië kan het soms een beetje eenzaam voelen.

We namen de trein naar Collioure en kwamen aan met prachtig weer. Nicki en Paul kwamen op 29 december aan voor Nieuwjaar. Zoals ik al eerder heb gezegd, is Paul kunstleraar en hij vindt het heerlijk om rond te struinen in kunstwinkels en galerieën. Op een dag, toen we uit waren, liep hij een paar trappen af naar een kunstwinkel terwijl ik op straat wachtte in mijn gebruikelijke 'zittende en wachtende' houding. In die tijd zat ik met mijn armen over mijn buik en leunde ik met mijn elleboog in mijn buik om mezelf overeind te houden zodat ik niet te veel voorovergebogen zat. Toen ik op mijn elleboog naar voren kwam, voelde het alsof ik was getroffen door een bliksemschicht. *Knal!* Een enorme kramp in mijn rugspieren wierp me achterover uit de stoel en ondersteboven op straat. Ik viel naar links en het gebeurde zo snel dat ik niets kon doen om het te stoppen. Ik vroeg me onder andere af wat er zojuist gebeurd was. Ik voelde me niet ziek, maar Paul was erg bezorgd over de situatie. Hij bracht me terug in de stoel en naar bed, waar ik gecontroleerd werd op snijwonden en kneuzingen. Ik werd in orde bevonden en na een paar uur rust voelde ik me goed en was ik gezond genoeg om naar bed te gaan.

om te genieten van een heerlijke maaltijd voor Nieuwjaar en te kijken naar het spectaculaire vuurwerk op muziek. Ik was blij dat ik het niet gemist had.

Paul en Nicki vertrokken op 2 januari en Beata en ik bleven nog een paar dagen voordat we terugkeerden naar het VK. Ik maakte me voldoende zorgen over de spasme en besloot dat ik een consult bij de wervelkolomafdeling moest regelen.

De consulent zei dat hij een scan kon laten maken om te zien wat er aan de hand was, maar dat de kans groot was dat er niets te zien zou zijn. Op zijn advies werd er geen scan gemaakt, wat een ernstige inschattingsfout bleek te zijn.

We hadden al ontdekt dat ik mijn hand had gebroken toen ik in Collioure uit mijn stoel viel, maar de artsen maakten zich geen zorgen omdat het bot niet verplaatst was en vanzelf zou genezen. In de loop van 2013 merkte ik echter dat als ik mijn ellebogen op slot deed om mezelf omhoog te trekken, ik last kreeg van een rare kramp in mijn buik die me naar voren trok. Dit was zeker iets nieuws en niet goed. Mijn buik pulde nog steeds uit en de striemen op mijn voeten hielden aan. Er werden tests gedaan, maar alles was in orde: mijn bloed, bloeddruk en temperatuur waren in orde.

Dus ging ik door alsof er niets aan de hand was, werkte me uit de naad en bezocht een van mijn verzorgers, een Hongaarse vriend genaamd Istvan, in zijn thuisland. Beata en ik vlogen naar Boedapest en boekten een hotel. Istvan was een gulle gastheer en we genoten van mijn gebruikelijke drukke vakantie. We zagen veel bezienswaardigheden: de kogelgaten die de Russen achterlieten toen ze de Hongaarse revolutie probeerden te onderdrukken, de enorme synagoge en de grafstenen van Hongaarse Joden die in Auschwitz stierven, die allemaal een diepe en blijvende indruk op me achterlieten. Istvan nam ons mee naar zijn geboortestad en hij en ik hadden een geweldige tijd in mijn gehuurde Audi, gierend over de snelweg naar de Servische grens voor een wijnproeverij in de stromende regen. Ik herinner me dat ik onder een luifel zat in mijn grote gele fietscape (ontworpen voor stortbuien), gelukkig druipend met een glas wijn in mijn hand. Dit alles zonder enige gedachte of besef dat ik ernstig ziek zou kunnen zijn.

In mei 2013 keerden we terug uit Hongarije, waar we een uitzonderlijk drukke zomer **h a d d e n** . Tegen oktober was ik toe aan een pauze en boekte ik een treinreis naar Collioure met Shaun, mijn Australische vriend die me toen hielp.

*Van november 2013
tot juni 2014*

Overleven Twee

Shaun is altijd gegarandeerd goed gezelschap en zijn vrouw Jen kwam een lang weekend bij ons logeren. Toen ze weg was, begon ik me erg onwel te voelen. Rode vlekken verschenen uit het niets en naarmate de week vorderde, ging het snel achteruit.

Tegen vrijdag lag ik vast in bed. Ik wist dat ik naar het ziekenhuis moest, maar ik wilde niet naar Frankrijk als ik het kon vermijden. Ik wilde wanhopig graag naar huis en belde Ryanair met de vraag of ze me overal naartoe konden vliegen, het maakte me niet uit waarheen. Ryanair was briljant en het lukte ons om de volgende dag, zaterdag, een vlucht vanuit Perpignan te boeken.

Het was een opluchting om te weten dat ik naar huis zou gaan, maar ik voelde me in dat stadium zo slecht dat ik me oprecht zorgen maakte dat ik dood zou gaan en het kwam in me op dat ik het misschien niet zou halen. Op zaterdagochtend pakte Shaun de auto in en terwijl we wegreden van Collioure, keek ik naar het dorp en over de Golfe du Lion, waar de zee prachtig was en glinsterde als een dodelijke fata morgana. Ik vroeg me af of ik het ooit nog zou zien.

Nadat we de autosleutels in een doos bij Europcar hadden gedeponneerd, gingen we meteen naar de vertrekhal. Ik moet er vreselijk uitgezien hebben, want andere passagiers kwamen vragen of ik in orde was. Toen kwam de mededeling dat de vlucht vertraagd was en kort daarna dat hij geannuleerd was. Mijn hart zonk. Shaun rende letterlijk terug naar de Ryanair vertrekbalie, een halve pas voor de 100 andere passagiers. Iedereen zat in hetzelfde schuitje, allemaal hadden ze hun hotel geboekt, allemaal hadden ze hun huurauto opgegeven.

"Kom op, dit kunnen jullie me niet aandoen. Ik moet naar huis," smeekte ik het personeel.

We waren geboekt voor een andere vlucht op zondagavond - die nog lang weg leek. Gelukkig had Europcar de auto niet ingecheckt en ons de sleutels teruggegeven. We hadden hem toch voor nog een week geboekt. Op de terugweg naar Collioure passeerden we een bord naar het ziekenhuis, en Shaun zei achteraf dat als we geen plaats hadden gekregen op de vlucht van zondag, hij er meteen naartoe zou zijn gereden.

Gelukkig haalden we zondag Stansted. Tegen die tijd kon ik mezelf niet eens meer overeind houden en op de hoofdverdieping zag Shaun een politieagent en vroeg hem een ambulance te bellen. Het ambulancepersoneel gaf me de keuze tussen Addenbrookes, in Cambridge, of een plaatselijk ziekenhuis. Ik had van Addenbrookes gehoord, dus ik koos ervoor om daarheen te gaan en werd meteen naar de eerste hulp gebracht voordat ik naar een afdeling werd gebracht.

Het personeel hield mijn infectie-indicatoren goed in de gaten. Een van de markers is CRP, dat het ontstekingsniveau in het bloed meet; de waarden zouden onder de 10 moeten liggen, maar de mijne was met meer dan 40.000 te hoog, wat geen goed teken was. Ik kreeg intraveneuze antibiotica en werd meegenomen voor een CRT-scan om te zien of er iets te zien was. Helaas controleerden de artsen alleen mijn hoofd en nek en mijn borst, maar niet verder. De infectie begon af te nemen met antibiotica, maar mijn zoutgehalte in het bloed daalde ook aanzienlijk, waardoor het moeilijk werd om vloeistoffen in mij te krijgen.

De artsen wisten nog steeds niet wat er medisch gezien met me aan de hand was, maar omdat mijn infectie-indicator nu op een redelijkere en stabielere 101 stond, besloten ze me te ontslaan. Het onmiddellijke praktische probleem was hoe ik van Zuid-Engeland naar Skipton kon komen om mijn auto op te halen. Ik had geen zin in een gammele oude ambulance en zei OK tegen een taxi. Een nogal verbouwvereerde taxichauffeur verscheen voor de lange rit naar huis.

Shaun was de hele tijd bij me in het ziekenhuis en was een absoluut wonder. Hij is een briljant persoon om in de buurt te hebben als het erop aankomt en hij heeft me elke dag zonder morren geholpen. De taxi reed de hele nacht door en we stopten ergens aan de A1 voor een vreselijke maaltijd. In Skipton ontdekte ik dat mijn auto onder de bladeren en sap zat, maar toch startte hij de eerste keer. Shaun bracht me naar huis en stopte me in bed, waarna hij naar zijn kamer kroop en we allebei van uitputting in elkaar zakten.

De volgende ochtend ging het weer snel bergafwaarts en ik belde de huisarts, die me nog meer gespecialiseerde antibiotica gaf. Een paar dagen later had ik een vreemde stoelgang, waardoor ik dacht dat er iets heel erg mis was, dus ik belde meteen de dokter.

"Wacht niet op een ambulance," zei Dr Howlett. "Stap in de auto en ga meteen naar het ziekenhuis. De Acute Medische Unit wacht op u."

Hij stelde me niet teleur. Ik werd meteen naar de AMU gebracht, waar enorme middelen werden ingezet om te scannen, te testen en vast te stellen wat er aan de hand was. Om de problemen nog groter te maken, was er geen fatsoenlijk drukmatras op de afdeling. Zonder dat matras liep ik het risico om doorligwonden te krijgen, en dat was wel het laatste wat ik nodig had. Tegen het einde van de dag werd ik op de stroke-afdeling geplaatst - de enige met een bed. De afdeling was een grote ruimte met acht bedden en nadat ik had uitgelegd dat mijn stoelgang uren duurt en niet prettig is voor mij en zeker niet voor anderen om mee te maken, kreeg ik een privékamer met een goed drukmatras. Ik installeerde me voor mijn verblijf.

Later die avond kwam de consulent die mijn zaak behandelde binnen met een lijst op zijn klembord - een lange lijst. "We hebben de problemen geïdentificeerd," zei hij terwijl hij diep ademhaalde en naar het klembord keek. "Je hebt een gescheurde blindedarm, sepsis, nierfalen, uitdroging, knobbeltjes in je longen en een schaduw op je lever. Je hebt ook een abces van 6 bij 8 cm op de spieren van je ruggengraat, een blaasontsteking en een gevaarlijk laag zoutgehalte in je bloed."

"Ik denk dat ik me daarom een beetje rot voel," slikte ik, terwijl ik alles probeerde te verwerken. Ik wist dat ik aan veel dingen op de lijst dood kon gaan, wat erg beangstigend was. "Dus wat gaan we eraan doen?"

Er werd meteen gestart met intraveneuze antibiotica en langzaam gingen de medici aan de slag met elk punt op de lijst, waarbij ze meteen intraveneuze zoutoplossing toevoegden om het nierfalen en de uitdroging tegen te gaan. Het abces zat in de twee spieren in het midden van mijn rug en was veroorzaakt doordat mijn blinde darm was gescheurd en naar achteren was geëxplodeerd in de richting van mijn ruggengraat. Het openbarsten van mijn blinde darm had de hevige kramp in Frankrijk veroorzaakt en sindsdien lekte het gif langzaam uit het abces, wat het begin van de sepsis veroorzaakte.

Het abces moest dus worden leeggezogen en daarvoor werd ik naar de echo-operatiekamer gestuurd. Dit zag eruit als *Star Trek Enterprise*, met overal beeldschermen en artsen en verpleegkundigen in lichtblauwe operatiekleding. Een radioloog had de leiding over de lange kijkoperatiestokken en er werd een klein sneetje in mijn maag gemaakt om een dunne sonde in te brengen, waarna de radioloog naar binnen begon te graven. Er werd een drainageshunt in het abces ingebracht en die liep in een buisje dat uit mijn zij kwam en vulde de aangesloten urineafvoorzak. Het spul dat eruit kwam was een grijze, groene drab en het was heel raar om dat te zien.

Gelukkig begonnen mijn nieren weer te functioneren toen het zoutinfuus de uitdroging omkeerde en de sepsismarkers begonnen te dalen nu het gif was afgevoerd. Alles begon er beter uit te zien. De knobbeltjes op de longen bleken kalkafzettingen te zijn van mijn vele borstinfecties, dus mijn angst voor kanker werd gelukkig niet bewaarheid. Het bleek dat de schaduw op mijn lever - en mama's leverkankerprobleem galmde door mijn hoofd vanaf het moment dat de schaduw werd genoemd - niet meer was dan een cluster van aderen die niet goed te zien waren op de eerste scans.

Mijn eetlust keerde terug en omdat ziekenhuiseten nu eenmaal is wat het is, onderzocht ik of ik maaltijden op mijn privékamer kon laten bezorgen. Ik bekeek online een aantal plaatselijke pubmenu's en belde ze op om mijn bestelling door te geven.

"Kan ik biefstuk met friet bestellen en het door een vriend laten ophalen?" zei ik, terwijl ik mijn situatie uitlegde. Ze waren meer dan bereid om dat te doen.

De pubmaaltijden waren goed, ik at goed en werd beter. Ik leek constant honger te hebben en om de een of andere reden ontwikkelde ik een voorliefde voor eten met intense smaken. Ik hield erg van M&S citroenpompoen als ontbijt, samen met yoghurt en andere dingen die vol vitamine C zaten.

Shaun zou vertrekken en ik kreeg een nieuwe verzorgster, Rikke, dus Shaun leerde haar de kneepjes van het vak terwijl ik vastzat in het ziekenhuis. Mijn grootste opwindende was dat Linda eind november naar Engeland zou verhuizen en aankwam toen ik in Lancaster was. Het was heerlijk om haar te zien.

Het voelde als een keerpunt ... maar dat was te veel om op te hopen!

Mijn verjaardag in december zou in de ziekenhuiskamer zijn, heel anders dan mijn 50e in Collioure. Paul Brown kwam regelmatig langs om gedag te zeggen. Richard kwam toevallig hetzelfde weekend uit Frankrijk en kwam langs om het te vieren. Op dat moment werd er gewaarschuwd voor een norovirusuitbraak in het ziekenhuis. We kochten een Indiase maaltijd en Richard, Linda en ik aten hetzelfde diner in hetzelfde restaurant. Zij werden niet ziek, maar raad eens wie wel? Ondanks het feit dat het ziekenhuis getroffen was door een norovirusuitbraak, schreven ze mijn problemen toe aan gastro-enteritis, maar het leek op geen enkele vorm van voedselvergiftiging die ik ooit had meegemaakt. Hmmm.

Het was de rommeligste verjaardag ooit en mijn vochtverlies was ... aanzienlijk ... vanuit elke hoek! Helaas gaven de artsen me geen infuus.

Overleven Drie

Een paar nachten later werd ik, alleen op mijn kamer, midden in de nacht wakker in de wetenschap dat ik ging flauwvallen. Het was er, vlak voor mijn ogen: een mistige, grijze wolk. Ik wist dat als ik zou flauwvallen, alleen in bed, mijn bloeddruk dramatisch zou dalen en dat het dan afgelopen kon zijn met me. Ik wilde bij bewustzijn blijven en mijn bloeddruk verhogen, maar niets hielp. Ik drukte op de verpleegsteroproepknop, maar er kwam niemand. De mist was daar, raakte de punten van mijn wimpers en trok me mee de vergetelheid in. Ik wist dat mijn bloeddruk tot bijna niets daalde en ik was doodsbang.

Het lukte me om vol te houden en uiteindelijk verscheen er een leerling-verpleegster en ik zei dat ze hulp moest halen. Tegen die tijd was mijn bloeddruk 51 over 43, wat belachelijk laag is. Er werden verschillende artsen gebeld. Het probleem werd natuurlijk veroorzaakt door uitdroging, maar in plaats van me meteen aan een infuus met zoutoplossing te leggen, probeerden ze me water te laten drinken, wat tegen mijn intuïtie indruiste omdat het mijn toch al zwakke natriumspiegel nog verder zou verdunnen. Die nacht stabiliseerde ik enigszins, maar mijn bloeddruk bleef de volgende dagen op en neer gaan. De endocrinoloog nam contact op met de ruggenmergafdeling om uit te zoeken wat er aan de hand was, maar kon geen oplossing vinden. Mijn gewicht daalde van ongeveer 70 kg naar 58 kg. Ik was te bang om 's nachts te gaan slapen, doodsbang dat ik de volgende ochtend misschien niet meer wakker zou worden. Rikke was nu overdag bij me en op een bepaald moment daalde mijn bloeddruk naar een diepte van 50 graden. Omdat ze dachten dat het een hartstilstand was, kwamen de artsen snel ter plaatse - maar mijn hart was in orde en ze stabiliseerden me weer. Rikke kon 's nachts niet bij me zijn en ik kon niet schreeuwen, dus er moest een verpleegster in de buurt zijn om ervoor te zorgen dat ik niet alleen zou instorten. Het is moeilijk te beschrijven hoe zenuwslopend het is als je eigen lichaam totaal geen controle meer heeft.

Het medische team probeerde verschillende suggesties van de wervelkolomafdeling in Southport, maar met weinig succes. Ik vierde Kerstmis in het ziekenhuis en het was verrassend vrolijk. Rikke had zich mooi aangekleed en het eten was uitzonderlijk, voor de verandering allemaal zelf gekookt.

Het lukte ons om voor het nieuwe jaar het ziekenhuis te verlaten met een zak vol medicijnen. De bloeddruk was niet zo slecht als hij was geweest, maar ik was nog steeds doodsbang om te gaan slapen en huurde een extra verzorger in om 's nachts te blijven slapen met mijn voeten op kussens en met strakke operatiekousen aan.

Om eindelijk de bloeddrukproblemen op te lossen, moest ik naar de ruggenmergafdeling in Southport, maar er was geen bed beschikbaar. In de loop der jaren heb ik een enorme som geld uitgegeven bij BUPA en ik belde hen om te vragen of ik kon worden opgenomen in een

particuliere wervelkolomafdeling. Ik kreeg te horen dat ik alleen in aanmerking kwam voor een acute opname op een afdeling in Aylesbury, ver van huis. Het bleek dat BUPA zei dat ze niet zouden betalen omdat ik niet als een acute opname werd beschouwd - waarbij je je afvraagt wat in vredesnaam als 'acuut' wordt beschouwd.

Eind januari had Southport eindelijk een kamer voor me. Mijn reis was in een rammelende, koude ambulance en ik belandde op een afdeling met een timmerman die geopereerd moest worden aan een hernia, een dwarslaesie met doorligwonden en een andere man die uit een slaapkamerraam was gevallen en zijn nek had gebroken. We waren een vrolijke groep!

Ik zag de consulent de volgende dag en hij gaf me twee liter vocht en haalde me van alle medicijnen af om te zien wat er zou gebeuren. Onvermijdelijk daalde mijn bloeddruk weer, dramatisch, en ik had een team dat de hele nacht met me bezig was.

"Ik had niet gedacht dat je het zou overleven," vertelde de timmerman me de volgende dag vrolijk.

Mijn consulent schreef een gespecialiseerd medicijn voor mijn aandoening voor en hield me in een horizontale positie, maar het duurde twee dagen van vreselijke ups en downs voordat het begon te werken. De dosis werd toen met kleine stapjes verhoogd en binnen een paar weken was mijn bloeddruk duidelijk verbeterd en gestabiliseerd. Het bleek dat ik een autonoom falen had veroorzaakt door de infectie en het lage zoutgehalte in mijn bloed.

Langzaam begon het personeel me weer in zittende positie te brengen. Ze bonden me vast in chirurgische kousen, maar de lange kousen om mijn benen krijgen was alsof je worstvlees met je vingers in een velletje probeerde te proppen, terwijl de korte kousen zo strak zaten dat ze in mijn huid sneden. Maar dankzij het succes van de medicijnen kon ik eindelijk uit bed komen en echte vooruitgang boeken. Ik moest afspraken maken met verpleegkundigen om toezicht te houden op mijn stoelgang en andere praktische zaken, zodat mijn routines niet in de war zouden raken. Mijn verzorgers woonden in een hotel in Southport maar konden niet de hele tijd in het ziekenhuis zijn om voor me te zorgen.

Toen, om iedereen maximaal ongemak te bezorgen, blokkeerde mijn katheter en steeg mijn bloeddruk weer tot 235/115, wat erg hoog is. Het duurde even voordat het personeel reageerde, maar uiteindelijk verwisselde een verpleegster de katheter, terwijl de plas overal naartoe stroomde. Ze keek me aan alsof het allemaal mijn schuld was, wat mijn humeur niet echt verbeterde.

Na bijna vijf maanden bedlegerig te zijn geweest, werd mijn spierspanning een beetje gek. Eén kant begon zo strak samen te trekken dat ik wat bekend staat als

afhangende voet. Het was alsof mijn voet continu recht stond met mijn kuit. Mijn andere kant was erg los. Het kostte maanden fysio om dit op te lossen en het was een extra complicatie die ik niet had hoeven missen.

Weer thuis

Ik werd in februari 2014 ontslagen en de medicijnen werkten goed - misschien een beetje te goed, want mijn bloeddruk begon te hoog te worden. De artsen moesten toen de vorige oefeningen omkeren. In maart 2014 was alles gestabiliseerd en in de daaropvolgende dagen en weken begon ik regelmatig op te staan. Ik stopte geleidelijk met de medicatie en hield de bloeddruk op peil, dus beetje bij beetje kreeg ik het leven zoals ik het kende weer terug. Ik ging weer achter het stuur zitten, maar merkte dat ik doodsbang was om weer de weg op te gaan. Ik kreeg nog steeds twee keer per week fysio en mijn spieren werden langzaam minder zodat ik weer rechtop in mijn stoel kon zitten.

Ik ging weer aan het werk, maar in plaats van vijf dagen per week, deed ik het vier dagen per week om mezelf de tijd te geven om te herstellen. Maar het duurde zes maanden voordat ik weer echt boven kwam drijven. Elke nacht leek er een wolk over me heen te komen, alsof de dood boven me hing. Ik waardeerde elke ademhaling, elke dag. Gewoon leven, ademhalen en een glimlach zien - alles was beter dan dood zijn.

*Terug naar het Land van de
Levenden Juli 2014 tot Lente
2016*

By de zomer was ik weer op de been. Ik hoopte en streefde er nu gewoon naar om gezond genoeg te worden om mijn leven weer op te pakken waar ik gebleven was - werken, reizen en leuke dingen doen. Ondanks dat ik zo voorzichtig mogelijk ben, ging het niet altijd zo eenvoudig.

In juli 2014 reed de Tour de France een paar Engelse etappes in Hawes in de Dales. Dit zou mijn eerste echte uitstapje worden. Uiteraard zaten we in de auto, maar we waren in de minderheid omdat de meeste toeschouwers op de fiets waren gekomen - duizenden! We wachtten drie uur aan de kant van de weg en toen, met een snelheid die moeilijk te bevatten is, passeerde het peloton ons in ongeveer 20 seconden. Ik zag heel even Chris Froome en Mark Cavendish, en toen was het allemaal voorbij. Om eerlijk te zijn ging het meer om de sfeer dan om iets anders en het was de reis meer dan waard.

Op dat moment werkte ik onder andere samen met mijn laatste Deense verzorgster, Anne.

Eén ding dat ik heb ontdekt met mijn Deense vrienden en verzorgers is dat er soms dingen verloren gaan in de vertaling. Een goed voorbeeld is toen een verzorger een cadeau naar huis wilde sturen en me vroeg: "Heb je flamingo's?".

Nogal perplex antwoordde ik: "Nee, maar waarom wil je flamingo?" Haar

antwoord: "Om mijn cadeau in te pakken," bracht me van mijn stuk.

"Kun je dingen inpakken in een roze Afrikaanse vogel?" Vroeg ik.

"Nee, nee, flamingo - zoals in dozen," zei ze.

Ik zei: "Wat bedoel je in hemelsnaam? Je kunt geen flamingo's in dozen stoppen!"

Uiteindelijk bleek dat polystyreen in Denemarken bekend staat als flamingo ... Hoe? Waarom? Te veel schnaps, denk ik.

Een ander voorbeeld gebeurde op een avond toen mijn Deense verzorgster, Anne, het avondeten aan het plannen was en we het volgende gesprek hadden:

Vanuit de keuken zei Anne: "Wat vind je lekker bij karbonades? Wat dacht je van babymuisjes?"

"Wat?!" zei ik vanuit de andere kamer.

"Babymuisjes, ze zullen heerlijk zijn in knoflookboter; yum!" zei ze met meer aandrang. "Wat bedoel je met babymuisjes? Ik denk niet dat je die in Sainsbury's kunt kopen." "Ja, dat kun je wel.

Je hebt een pak in de koelkast."

"Van babymuisjes?" Ik dacht aan kleine roze knaagdieren en zei: "Ik denk het niet." Ze raakte geïrriteerd en zei: "Ja, babymuisjes."

Anne liep toen triomfantelijk op me af met een pak babymaïs. Uiteindelijk kwam ik erachter dat suikermaïs in het Deens *maïs* wordt genoemd, gespeld *als maïs* en uitgesproken als 'myeece', vandaar 'babymuisjes'. Noem me maar Sherlock.

Ik vond het hilarisch. Anne zag het grappige er niet van in, maar het was zo goed om te lachen. Er werd niet veel gelachen in dat vreselijke jaar.

In november 2014 was ik beter genoeg om terug te gaan naar Frankrijk en ik nam Beata en Anne mee. Ik wilde ons allemaal trakteren op een goede vakantie met een mooie auto. "Wat is de grootste tweedeurs cabriolet die jullie hebben?" vroeg ik aan het autoverhuurbedrijf. Ze leverden een helderwitte Audi A5 Cabriolet.

Ik smeekte de meiden om niet te veel in te pakken, maar ze negeerden me volledig en we vertrokken met zoveel spullen dat iedereen zou denken dat we aan het verhuizen waren. De autoverhuurder op het vliegveld van Girona schudde vol ongeloof zijn hoofd en mompelde: "Onmogelijk," terwijl hij ons bagage in alle hoeken en gaten van de auto zag proppen - maar op de een of andere manier kregen we alles erin. Toen we bij het huis aankwamen, openden we de autodeur en alles stroomde naar buiten. Het leek wel een tekenfilm.

We hadden een geweldige tijd en waren gezegend met geweldig weer.

In Collioure, 2013

We reden op een dag naar Spanje door de Pyreneeën over een binnenweg die niet meer was dan een single track. Via dorpjes aan de Franse kant reden we tussen de bergtoppen door naar de heldere Spaanse zon. Die nacht keerden we terug over een piepklein oud smokkelaarsweggetje dat was gebruikt tijdens de Spaanse Burgeroorlog en toen de nazi's Frankrijk waren binnengevallen. Het was bocht na bocht in de duisternis tot we uiteindelijk bij een politiecontrolepost in Banyuls-sur-Mer in Frankrijk kwamen.

De grenswacht moet gedacht hebben dat ik eruitzag als een drugsdealer, die 's nachts de smokkelaarsweg bereed in een witte cabriolet-Audi met twee mooie meisjes op sleeptouw. Hij begon Beata, die Pools is en geen woord Frans spreekt, te ondervragen.

"Ik spreek Frans. Beata niet," bood ik aan. "Kunt

u alstublieft uitstappen?"

"Eh, dat kan niet, het spijt me. Ik gebruik een rolstoel en die zit in de kofferbak." Een kleine groep politieagenten had zich inmiddels achter de bewaker verzameld en grijsde en gaf elkaar een duwtje, terwijl ze er duidelijk niets van geloofden.

"Open alsjeblieft de kofferbak."

Tegen die tijd giehielden beide meisjes en terwijl de politieman de kofferbak doorzocht, gadegeslagen door zijn vrienden, moet hij hun triomfantelijke glimlach hebben gezien. Na 'het praatje' gaven de agenten ons toestemming om weg te rijden, iedereen lachte, terwijl de agenten zich op hun hoofd krabden en zich afvroegen wat er in hemelsnaam aan de hand was.

Op weg naar huis, naar Engeland, verlieten we Collioure en reden we langs dezelfde plek waar ik een jaar eerder op het randje van de dood naar de Golfe du Lion had gekeken. Deze keer was er geen dodelijke luchtspiegeling en het was fantastisch om dat prachtige uitzicht weer te zien.

Na Kerstmis in Denemarken met Linda was het begin januari meteen weer aan het werk. Het bedrijf bleef mooi groeien in 2015, en behalve voorzitter was mijn rol gericht op marketing, werving en selectie, compliance en financiën. Linda had het nu overgenomen als Managing Director en de rest van het team nam de verantwoordelijkheid voor alle dagelijkse activiteiten. De normale gang van zaken was hervat.

Thuis en onderweg, hoogte- en dieptepunten Lente 2016 tot eind 2020

Mijn eerste cruise

Het was Linda die me op het idee van een cruise bracht. Zowel zij als een van mijn collega's waren op cruise geweest en waren er erg enthousiast over. Ik had altijd wat twijfels over cruises, maar ik vond dat ik het niet kon laten voordat ik het in ieder geval geprobeerd had. Ik gaf de voorkeur aan het idee van een kleine luxe cruise in plaats van op een enorm schip, en een reis met een thema zoals geschiedenis of wijn of eten; iets dat aansloot bij mijn eigen interesses.

Ik vond een Franse maatschappij die aan mijn wensen voldeed; een 10-daagse cruise van Venetië naar Lissabon, met als thema geschiedenis. De spreker op de cruise was Olivier Giscard d'Estaing, een broer van de voormalige Franse president. Ik heb altijd al naar Venetië gewild en een van de stops was Algiers, een andere plaats die ik graag wilde zien. We deden ook Málaga aan, dus dat betekende dat ik Rupert kon ontmoeten. Helaas besloot de maatschappij, in het licht van de aanslagen op *Charlie Hebdo* en Parijs, dat een schip onder Franse vlag in een Arabisch land niet zo'n goed idee was en schrapte Algiers uit het reisschema nadat we geboekt hadden. Het was jammer en de situatie werd er niet beter op door Algiers te vervangen door Ibiza! Toch zou ik mijn broer en Lissabon zien en natuurlijk Venetië en hopelijk zou ik onderweg veel leren.

Het vinden van een rolstoelvriendelijk hotel in Venetië was niet eenvoudig. Venetië zelf is natuurlijk redelijk vlak, maar alle beroemde bruggen hebben trappen, geen hellingen, en liggen buiten mijn bereik. Na heel wat onderzoek vond ik een fantastisch hotel direct aan het Canal Grande en op loopafstand van het San Marcoplein. Beata en ik vlogen naar Venetië en werden opgewacht door de watertaxi net buiten het terminalgebouw.

De taxi was een prachtige houten boot en de reis vanaf het vliegveld was magisch. Het was een mistige ochtend en toen we de stad naderden, leek Venetië op te rijzen uit het water. Na een paar kilometer draaide onze bootbestuurder een steegje in en opeens, *whoosh*, bevonden we ons in het Canal Grande, vlak bij de Rialtobrug. De schoonheid ervan was bijna niet te geloven. Ik had *De koopman van Venetië* op school bestudeerd en het lag allemaal voor me: de gebouwen, de markten en de pleinen. Het was alsof ik door een fantasiewereld reisde waar de mensen, de gebouwen en het water allemaal leken te fonkelen met een magisch licht. Onze boot vertraagde en we trokken de kade van het hotel op. Er was een lift die me van het dok naar de straat bracht, vanwaar ik rechtstreeks de lobby in kon rijden. Onze kamer was klein, maar toegankelijk en wat er aan grootte ontbrak, werd ruimschoots goedge maakt door de locatie.

Beata en ik kunnen goed met elkaar opschieten en we hebben samen veel gereisd. We hadden vier magische dagen in Venetië, terwijl we in de waterbus door de steegjes zwierven en genoten van de bezienswaardigheden vanaf het Canal Grande. Ik had een wandeltour geboekt voor alle toeristische plekken en die was uitstekend. Onze gids voegde zoveel toe aan het bezoek, hij gaf een prachtige geschiedenis van San Marco en het Dogenpaleis en wees op de betekenis van alles om ons heen. Met zoveel mooie gebouwen was ik enigszins verbaasd dat een Japanse toerist liever foto's van mij nam. Een beetje vreemd, vond ik.

De vier dagen gingen snel voorbij en hoewel de straten van Venetië niet de makkelijkste zijn om door te navigeren in een rolstoel, ben ik zo blij dat ik de kans heb gekregen om Venetië te bezoeken.

Als ik dacht dat de straten al lastig waren om door te navigeren, dan zou ik er al snel achter komen dat de overstap van de wal naar het schip en vice versa nog 'avontuurlijker' zou zijn. De cruisebaai lag aan een ander kanaal en het hotel boekte voor ons een watertaxi naar de pier, een tocht die ons op open water bracht, waar de taxiboot echt kon schuiven. Ons cruiseschip, de *Le Soléal*, was kleiner dan vele anderen, met slechts 240 passagiers aan boord, en het lag aangemeerd aan de aanlegplaatsen die door privéjachten worden gebruikt.

Ons cruiseschip, Le Soleal, 2016

Onze watertaxi bevond zich niet veel boven het waterpeil en toen we aankwamen, bevond het dok zich ongeveer 10 meter boven ons hoofd met de treden bedekt met zeewier. Ik heb misschien een of twee scheldwoorden uitgesproken, maar voordat ik de tijd had om echt over de situatie na te denken, grepen de twee kerels van de watertaxi me vast en gooiden me letterlijk op de trap en kregen me op de een of andere manier overeind. Het was behoorlijk angstaanjagend en ik mocht van geluk spreken dat ik niet in het kanaal terecht was gekomen.

Het was nog leuker om me aan boord van het schip te krijgen, een korte tocht over een glibberige loopplank die in een hoek van 45 graden wankelde. Terwijl ik wachtte, zag ik een brede deuropening in de romp van de boot op dokniveau die werd gebruikt voor het laden van voedsel en proviand. "Kan ik daar niet gewoon doorheen laden?" vroeg ik hoopvol.

"Nee, je moet de loopplank op," kreeg ik te horen.

Het kostte vier mannen, in hun smetteloze witte pak, en een tijd van duwen en duwen om me aan boord te krijgen. De andere route zou zeker makkelijker zijn geweest, maar dan had ik misschien voor de rest van de reis in het magazijn vastgezet - wat jammer zou zijn geweest, want het schip was erg groots en niet te missen.

Ik werd naar mijn tweepersoonshut gebracht met de badkamer voor gehandicapten, maar het was krap, met niet genoeg ruimte tussen het bed en het bureau voor mij om in mijn stoel te manoeuvreren. Hoewel de meeste meubels aan de vloer waren bevestigd, zoals gebruikelijk op een schip, verschoven de bedden gelukkig en met de hulp van een paar bemanningsleden maakten we genoeg ruimte voor mij om door de kamer te bewegen. Ik had om een balkon gevraagd, maar het was ongeveer een meter in het vierkant en, vervelend genoeg, waren er onder de relingen massieve stalen panelen, waardoor een glimp van de zee bijna onmogelijk was vanaf zithoogte. Soms kunnen zulke kleine details van het perspectief een groot verschil maken. Hey ho!

Beata en ik installeerden ons en na een tijdje gingen we naar het dek voor het vertrek uit Venetië. We kregen een glas champagne om op de gebeurtenis te proosten en toen het schip wegvoer van de kade, renden alle gasten naar de boeg.

Vier van ons - Beata, een andere gast, een kerel genaamd David, die de verpleger aan boord was, en ik - gingen naar de achtersteven en toen het schip voorbij het einde van het Canal Grande gleed, hadden we een prachtig uitzicht over het San Marcoplein met de ondergaande zon die een gouden licht over Venetië wierp. Het voelde alsof ik deel uitmaakte van een schilderij van Canaletto en de magie van dat moment zal me altijd blijven.

Het was gemakkelijk om rond te lopen op het schip met zijn brede gangen en de toegang tot de kamers en de liften was prima. Helaas werkte de gehandicaptenlift naar het lezingendeck niet, maar de bemanning hielp me naar beneden en we woonden een aantal interessante lezingen bij, hoewel sommige een beetje obscuur waren.

De overdaad aan eten en drinken grensde aan het gênante. 's Ochtends was er een uitgebreid ontbijt gevolgd door koffie, dan lunch en 's middags thee voordat we 's avonds terugkeerden voor het diner. Ik denk dat sommige mensen in de eetzaal woonden! Ik had gevraagd om met verschillende mensen aan tafel te zitten en elke avond zaten er Britten, Fransen en Amerikanen aan tafel en we hadden geweldige gesprekken. Toen de avond ten einde liep, gingen we terug naar de hut en sliepen - het voelde geweldig om op een schip te slapen.

Onze eerste stop was in Hvar, in Kroatië, en een onrustige zee betekende dat de kapitein buitengaats moest aanmeren in plaats van aan de kade zoals gepland. Ik had een dagtocht geboekt, maar dat betekende nu dat ik op een tenderboot moest stappen om me aan land te brengen. Natuurlijk waren er steile trappen naar beneden om bij het platform te komen waar de tender nogal ongenaakbaar dobberde. Ik werd in een reddingsvest gebundeld en een vriendelijke groep Filippijnse obers uit de keuken hielp me de ladder af. De tender lag laag in het water en ik kon niet naar beneden. De tender lag laag in het water en bewoog met de deining mee. Een, twee, drie en ik werd over het gat in de tender gegooid.

We voeren met de motor naar de kade, waar nog eens zes man nodig waren om me veilig aan wal te krijgen. Ik kon niet deelnemen aan het afgesproken uitstapje omdat er geen toegankelijk vervoer was, dus bracht ik drie uur door met het verkennen van het mooie stadje, wat erg leuk was. Toen het tijd was om terug te keren, waren de omstandigheden helaas verder verslechterd en ik werd nu in krankzinnige omstandigheden van de wal naar de tender en van de tender naar het schip geslingerd. Ik deed het de rest van de dag rustig aan en besloot dat ik de tender niet meer zou gebruiken - na Zuid-Afrika en Italië heb ik het wel gehad met kleine bootjes! Onze tocht ging verder via Montenegro en tijdens een paar dagen op open zee had de kapitein een open-brug-beleid en gingen we in op de uitnodiging voor een rondleiding.

Zeilend op ons cruiseschip, 2016

In gesprek met de kapitein vroeg ik of het mogelijk was om de machinekamers te zien, en de volgende dag werden we naar benedendeks gebracht, naar het bemanningsdek, de eetzaal van de bemanning en de machinekamer, maar helaas niet naar de motoren zelf. Benedendeks was een schril contrast met de luxe boven.

Toen ik later met een van de Franse bemanningsleden sprak, kreeg ik meer inzicht in het leven benedendeks. "Ik vertrek zo snel mogelijk," vertelde ze ons huilend. "Het verschil in loon is belachelijk tussen de Franse en Filipijnse bemanningen. Ze draaien shift na shift met zes maanden op zee en zes maanden vrij en komen bijna nooit thuis om hun familie te zien.

thuis om hun familie te zien." Gezien de context waren we verrast door haar openheid, maar ook geraakt door haar bezorgdheid.

We voeren rond de punt van Italië door de Straat van Messina op weg naar Sicilië. Er was sprake van spectaculaire draaikolken en net toen we aan het diner zaten, kregen we de volle laag. Zonder enige waarschuwing helde het schip plotseling heftig over naar één kant en keken we recht in de zee met borden, flessen wijn en eten dat van tafel gleed. Binnen een paar seconden was het weer recht en we hadden geluk dat ik op de rem stond. Ik kan de aanwezigheid van draaikolken met zekerheid bevestigen!

Palermo was een plaats van bedwelmende gekte en energie en van daaruit gingen we op weg naar Ibiza, waar we halverwege de ochtend aankwamen toen alle feestgangers al sliepen. De borden voor pizza's en hamburgers beloofden niet veel goeds, maar in een steegje kwamen we een klein groepje mensen tegen dat buiten een klein en weinig veelbelovend uitzienend café zat te eten.

"Zijn jullie open?" vroegen we.

"Ja," sprong de baas op. "Wat wil je hebben?" "Wat jij neemt,"

lachte ik.

Hij kwam terug met een hele zeetong met salade voor Beata en mij. Het was misschien wel de beste vis die ik ooit in een restaurant heb gegeten. Les voor mezelf: beoordeel een café nooit op zijn omslag.

Daarna was het op weg naar Málaga om Rupert te ontmoeten (bijna onherkenbaar met zijn nieuwe baard) en we brachten een gelukkige middag door met tapas eten, bier drinken en bijpraten.

De laatste paar dagen werden overschaduwd door ziekte. Een bijzonder vervelende eigenschap van rugletsel is dat het je vatbaarder maakt voor infecties en ik neem altijd antibiotica mee voor het geval dat. De beperkte ruimte van een schip maakt het een goede broedplaats voor bacteriën en ik had tijdens het diner op een avond een hoestende vrouw naast me opgemerkt. Tegen de tijd dat we Cádiz bereikten, voelde ik me behoorlijk hangerig. Toen we in Lissabon aankwamen, voelde ik me extreem hangerig. Ik had twee dagen uitgetrokken om Lissabon te zien, maar uiteindelijk bracht ik die door in bed met een schokkende borstinfectie waar de antibiotica niets aan wilde doen.

Ik baalde ervan dat ik Lissabon had gemist en toen we weer thuis waren, lag ik een maand in bed. Er waren twee antibioticakuren nodig om die infectie, die longontsteking bleek te zijn, te stoppen.

Borstinfecties zijn voor mij een nachtmerrie, maar voor het grote publiek zijn het tamelijk onbelangrijke zaken. Dit is niet het geval als je een beroemdheid bent, heb ik ontdekt. Zoals je je misschien herinnert van eerdere vermeldingen, ben ik een grote fan van live muziek en, nu volledig hersteld, keek ik uit naar een reis naar Londen om Lady Gaga te zien optreden met Tony Bennett in de Albert Hall. Minuten voordat het doek opging, klonk het omroepgeluid. *Bing-bong*, "Het spijt ons dat de heer Tony Bennett een borstinfectie heeft en het concert van vanavond is hierbij geannuleerd. Haal uw geld op bij de kassa als u de zaal verlaat." De ironie ervan! Geen excuses, geen belofte van een andere datum, geen invaller. Mensen waren in tranen en ik was woedend - niet op Tony Bennett, met wie ik veel sympathie had, maar op de manier waarop de situatie was gemanaged en dat Lady Gaga het niet in haar eentje had geprobeerd. Wat was er gebeurd met 'the show must go on'? Beata en ik concludeerden dat er niets anders op zat dan dronken te worden, en toen we ontdekten dat de dichtstbijzijnde cocktailbar in The Ritz was, gingen we er meteen naartoe om ons verdriet te verdrinken met exotische cocktails.

In 2016

In 2016 bracht Adele een nieuw album uit en Linda en ik gingen naar Manchester om haar op tournee te zien. Haar stem is echt geweldig, vooral als je haar live hoort. Het was een goed begin van het jaar.

Linda en ik bij een concert van Adele, 2016

Een roze kont

Maar het begon niet lang daarna mis te gaan toen ik merkte dat mijn bips een beetje roze was op mijn zitbotjes, mijn zitbeenknobbels. Omdat ik geen pijn kan voelen of kan kronkelen als ik me ongemakkelijk voel, zijn visuele aanwijzingen van vitaal belang en plekken op je zitbeenderen zijn ernstig en kunnen veranderen in doorligwonden. In Collioure die Pasen werd de situatie erger en bracht ik het grootste deel van de reis in bed door. Als ik opstond om te eten, moest ik drie dagen in bed blijven om te herstellen. Thuis lag ik maandenlang in bed en moest ik een onophoudelijk schema van bewegen volgen om te voorkomen dat er zweren zouden ontstaan. Mijn heupen werden roze, mijn rug werd roze en de wervelkolomafdeling bracht de druk in kaart. Dit wordt gedaan met behulp van een plastic vel met druksensoren om probleemgebieden vast te stellen. Kussens worden dan op maat gemaakt en er wordt nog meer in kaart gebracht om de effectiviteit te meten. Dertig verschillende kussens werden gedurende drie maanden bij mij uitgetest, waarbij elk kussen het gewicht op de zitbeenderen in kaart bracht en vervolgens dat kussen in kaart bracht en daarop aanpaste. Ik had steeds dezelfde roze vlek op dezelfde plek. Het ging maar niet weg. Op een dag was ik online aan het rondneuzen en ontdekte ik Jay Cushions in de VS, die net de Jay2 Deep Contour op de markt hadden gebracht, en als bij toverslag werkte het de eerste keer perfect. Sindsdien gebruik ik ze. Het is altijd mooi meegenomen als je geluk hebt!

2016 was vooral een jaar van thuis zijn en de Yorkshire Dales heeft veel te bieden. In mijn geboortedorp Clapham loopt een pad, bijna vanaf mijn voordeur, naar een grot, ongeveer anderhalve kilometer het Dales National Park in.

Ik was nog nooit in de grot geweest, dus Beata, Bogusia (die ik Tigger noemde omdat ze een bundel energie is, enorm veel plezier heeft en altijd in de weer is) en ik gingen op pad voor een rondleiding door de grot van Ingleborough. Het was een geweldig dagje uit tussen de bijzondere kalksteenformaties diep onder de grond, hoewel ik de kracht van beide meiden nodig had om me te verplaatsen.

Een andere keer, op een zonnige dag in mei, hielp mijn verzorger Ondrej me met de Jaguar op wat we onze 'grand day out' noemden.

Een ritje maken, 2016

We reden rond de fells en de dales op een dag met perfect weer, zij het een beetje fris. Het dak was naar beneden en ik droeg mijn wollen muts, en toen Ondrej naar me keek, begon hij te lachen. "Je lijkt op mijn favoriete Roemeense boer," zei hij, wat ik een vreselijke belediging voor Roemeense boeren vond.

Een ritje maken, 2016

We hebben die dag een paar prachtige foto's gemaakt en er is veel voor te zeggen om lokaal te blijven als je in zo'n mooi deel van de wereld woont.

Op naar 2017 en meer katheterproblemen

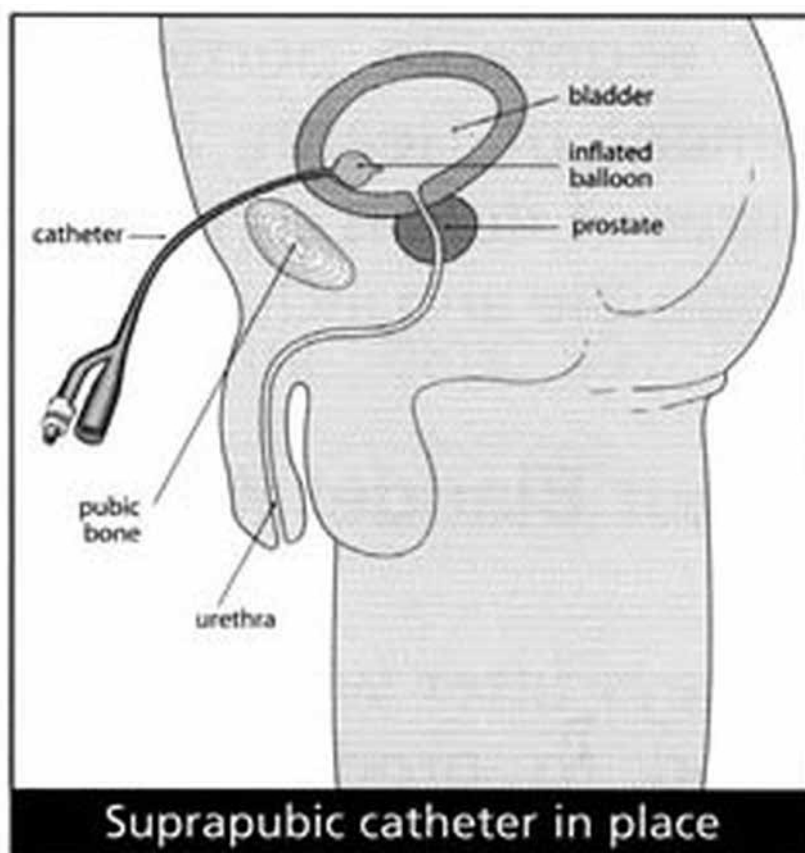
Ik denk dat je het nu wel begrijpt. Er zijn hoogtepunten en dieptepunten en er zijn tussentijden - dat geldt voor het leven in het algemeen. Met rugletsel kunnen de dieptepunten wat lager zijn, langer duren en levensbedreigend zijn. De hoogtepunten zijn altijd pure vreugde - ook al zijn ze moeilijker te bereiken. De hoogtepunten zijn de dagelijkse routine van leven en zorg, vriendschap en werk. En dan is er nog de leeftijd! Naarmate je ouder wordt, kunnen dingen niet meer zo goed werken.

In het voorjaar kreeg ik problemen met mijn katheter. Hij blokkeerde af en toe, maar het probleem werd alleen maar erger. In Frankrijk, in april, toen ik het huis aan het bekijken was voor het seizoen, blokkeerde mijn katheter. Gelukkig kon ik Frans spreken en kwam er een wijkverpleegster die de katheter verwisselde onder de verbouwereerde blik van een ambulancepersoneel dat was gearriveerd om me naar het ziekenhuis te brengen. Ik ben blij dat ik dat heb kunnen vermijden.

In juni, na een zakenreis naar de Williams Grand Prix fabriek in Wantage, blokkeerde het weer midden in de nacht. Mijn vriendin Birgit en haar gezin logeerden op dat moment en we moesten het wijkverplegingsteam bellen. Helaas hadden ze het zo verprutst dat het helemaal in de prostaat gleed en toen ze de ballon oppompten, spoot er helderrood bloed omhoog naar het plafond. Om het bloeden te stoppen, wikkelden ze me in een katoenen deken die meteen rood en doordrenkt met bloed werd. Ze belden collega's en uiteindelijk kwam er een andere verpleegster, die de katheter verving, maar toen moest ik in een ambulance naar het ziekenhuis, waar de dokters alles in orde maakten. Het was een absolute nachtmerrie.

We hadden een herhaling in oktober. Er kwam een nachtteam, maar opnieuw werd de prostaat geraakt, wat meer bloed en nog een ambulance met zich meebracht. Ik lag uren op de eerste hulp en natuurlijk begon de autonome dysreflexie en steeg mijn bloeddruk tot gevaarlijke hoogten. Ik slikte pillen alsof het Smarties waren om een beroerte te voorkomen.

Uiteindelijk ging ik naar een consulent die dacht dat de urethraalkatheter te veel schade aanrichtte en een suprapubische katheter voorstelde.

Suprapubische katheter

(Overgenomen van www.bladdersafe.org/uploads/5/6/5/0/56503399/spinalinjurycentre.orgurethralcatheter-source.pdf)

Hierbij wordt een speciale naald dwars door de buik in de blaas gestoken om een gaatje te maken, maar de dokter raakte zijn doel niet bij de eerste of tweede poging. Het was enigszins verontrustend om te zien hoe een lang ding als een breinaald in iemands buik werd gestoken - en om te zien hoe de dokter worstelde om de katheter in te brengen. Uiteindelijk werd ik naar de operatiekamer gebracht en kreeg ik iets om me helemaal knock-out te slaan, waarbij ik twee katheters kreeg, de suprapubische en mijn gebruikelijke urethrale. Ik werd wakker op de verkoeverafdeling en zag mijn verzorgster, Anita, op de grond slapen. Het personeel op de afdeling van de NHS kan niet de zorg bieden die mensen met een ruggengraatlletsel nodig hebben en ze willen ook geen onderdak bieden aan de gespecialiseerde verzorgers die deze zorg wel kunnen bieden. Arme Anita.

Ik werd na een paar dagen ontslagen, maar ik leek wel een cyborg met draden en stukjes van dit en dat die uit me staken. Zoals ik al zei, kunnen de dieptepunten erg laag, gecompliceerd en levensbedreigend zijn.

Het lukte me om weer aan het werk te gaan voor een paar weken voordat we met Kerstmis uit elkaar gingen. Ik wilde het risico niet nemen om naar Denemarken te gaan en ging in plaats daarvan naar mijn vriend Paul. Ik vind het altijd leuk om oudejaarsavond te vieren, dus boekten we een diner in een hotel in York. York is zo'n mooie stad en we hadden een heerlijk diner, het volle vuurwerk en zelfs een beetje gewiebel op de dansvloer. Het was een broodnodig hoogtepunt om 2017 af te sluiten en 2018 in te luiden.

Een reis naar Duitsland in 2018

Eind januari 2018 ging ik naar het ziekenhuis om de tweede suprapubische katheter te laten vervangen. Een arts in opleiding nam het over van de consultant, maar plaatste de katheter door mijn maag tot aan mijn prostaat - alweer. Men verzekerde me dat het goed afwaterde en ik werd naar huis gestuurd, maar later op de dag gebeurde het opnieuw, met het bloed en de ambulance midden in de nacht. Ik kwam het grootste deel van januari door voordat de katheterproblemen weer opdoken en er nog meer problemen ontstonden. Ik zorg er nu voor dat alle katheterisaties worden uitgevoerd door een ervaren consultant. En net als bij de drukkussens heb ik een uitstekende katheter uit de VS laten komen en sindsdien heb ik geen problemen meer. Vermijdbare problemen irriteren me echt omdat ze gewoon dat zijn: vermijdbaar.

Mijn petekind Julian werd in april in Duitsland bevestigd en ik vloog er met Anita heen. Ik vind het heerlijk om bij Birgit en haar familie te zijn. Haar man, Peter, is lichtregisseur in Baden-Baden Festival Hall en hij nodigde ons uit om hem aan het werk te zien. Baden-Baden is een spectaculaire plaats, een prachtig k u u r o o r d . We kregen een rondleiding backstage en door zijn verlichtingsgalerij. Peter vroeg ons om na de lunch

lunch terug te komen voor de generale repetitie van het ballet, dus we gingen lekker lunchen en kwamen later terug om op de eerste rij in de cirkel plaats te nemen. We keken toe hoe de regisseur de laatste aanpassingen deed, en het was net een privévoorstelling speciaal voor ons.

Collioure en Parijs in de herfst

In september ging ik voor een paar weken naar Collioure en in oktober naar Parijs. We gingen met de trein, van Skipton naar King's Cross en dan naar St Pancras. De Eurostar bracht ons rechtstreeks naar Gare du Nord, waar we naar buiten gingen om een taxi naar ons hotel te nemen. Terwijl we wachtten tot de taxichauffeur de koffers in de taxi had gezet, greep een willekeurige kerel op straat mijn stoel en duwde me de oprit op, waarbij hij me tegen de zijkant van de taxi sloeg en me bijna uit mijn stoel kieperde. Er ontstond chaos en een schreeuwpartij tussen de chauffeur en de would-be helper, die er vandoor ging. Mensen helpen zonder te vragen kan zo gevaarlijk zijn.

Ons hotel aan de Champs-Élysées was perfect en we hadden een heerlijke week in Parijs. We zagen de Arc de Triomphe en het Louvre en Anita duwde me helemaal naar de Notre Dame. Het was zes maanden voor de brand en we zagen het op zijn mooist. De Notre Dame is een ongelooflijke plek en een centraal deel van Frankrijk. Op de terugweg naar ons hotel gingen we naar een postimpressionistische tentoonstelling van Picasso, Monet, Manet en van Gogh. Als je de schilderijen van Van Gogh van dichtbij bekijkt, kun je de kwelling in zijn penseelstreken bijna voelen.

Op een avond gingen we naar een spectaculaire revue in het Lido de Paris op de Champs-Élysées, en natuurlijk ging ik voor een driesterren Michelin-maaltijd in Le Cinq. Het was belachelijk duur, maar een fantastische ervaring. We vonden het heerlijk om een week lang toerist te zijn in Parijs.

Aanhoudende bedrijfsgroei in 2019

In januari 2019 gingen we weer aan de slag met volop plannen voor de Franse verhuur, om nieuwe software te ontwikkelen en het bedrijf, dat het goed deed, te laten groeien.

We wilden blijven doen wat we al deden, maar dan beter met constante ontwikkeling en verbetering. We hadden besloten om geen strategische nieuwe ontwikkelingen te doen en alleen organisch te groeien. Onze planning voor de toekomst was gebaseerd op werving, want hoe meer verzorgers je hebt, hoe meer potentieel.

klanten die je kunt aantrekken. We hebben een reputatie voor uitstekende zorg en de manier om meer klanten aan te trekken is door hetzelfde serviceniveau te bieden, maar dan aan meer mensen.

Een avondje naar de opera

Linda en ik hadden altijd al een hunkering gehad om naar het Royal Opera House te gaan om een echte opera te zien en in januari 2019 lukte het eindelijk. We gingen er helemaal voor, met een heerlijke maaltijd vooraf en een avond vol leven. In die geest besloot ik mezelf te trakteren op een kamer in The Savoy. Ik had er nog nooit gelogd en had er nooit van gedroomd dat ik dat zou kunnen. Het Savoy is een fantastische plek en ik had een kamer met een prachtig uitzicht op de rivier. Het niveau van de service was bijna belachelijk. Linda en ik aten in de Savoy Grill, want dat moet toch? Daarna gingen we meteen door naar de opera voor *La Traviata*.

Het Royal Opera House is geweldig. Het interieur is zoals je zou verwachten in een klassiek operagebouw, een en al glitter en kroonluchters. Linda en ik waren dickey-gestoken in onze mooiste kleren. Het was echt een prachtige avond. Ik ben dol op live optredens en ik ga zelfs naar een pantomime om te zien hoe mensen live zingen en optreden. Ik vind het ongelooflijk en deel uitmaken van een publiek maakt deel uit van die ervaring.

Weer op reis

In maart kwam Birgit met haar gezin uit Duitsland. Haar jongens groeiden snel en als ze langskwamen, probeerde ik altijd dingen te bedenken om ze bezig te houden, want jongens willen altijd iets doen. Omdat ik me herinner hoe leuk ik het als jongen had, lukte het me om ze te boeken voor een halve dag off-road motor trials rijden. We hielden het als een verrassing tot de ochtend van het uitje. De jongens wisten niet wat ze konden verwachten, maar toen ze de motoren zagen staan, compleet met pakken en helmen, begonnen ze te springen van opwindings. Ze hadden een fantastische dag en ik denk dat het een hoogtepunt van hun reis was.

Eind juli gingen we naar Denemarken voor Linda's verjaardag, waarvoor ze een prachtige feestzaal had gehuurd in een prachtig hotel met uitzicht op zee. Het was een prachtig familiefeest voor Linda en ik was vereerd dat ik erbij mocht zijn. De toespraken en liedjes waren in het Deens, maar ik voelde me toch deel van de geweldige sfeer. We bleven een week en hadden een prachtige reis.

In de loop der jaren ben ik erg van Denemarken en de mensen gaan houden - het is een fantastische plek. Ik verblijf elke keer in hetzelfde hotel als ik er kom, dus ik ken de indeling, de kamers en hoe ik me door het gebouw moet verplaatsen.

De week daarna reisden we dwars door Denemarken en logeerden we bij vrienden in het mooie Praestoe vlakbij Kopenhagen, en we konden zelfs Classic Car Grand Prix-races kijken in Kopenhagen.

Daarna was ik een maand terug op kantoor voordat ik met Anita een snelle reis naar Slowakije maakte. Daarna ging het naar Frankrijk voor de gebruikelijke mix van zaken en plezier. Het was heerlijk weer tijdens onze reis en we hadden een ontspannende tijd met dingen rond het huis doen, lekker eten en genieten van de late herfstzon.

Ik was in Engeland voor Kerstmis 2019 en keek uit naar 2020, dat klonk als een goed, afgerond jaar! Niemand van ons wist dat.

De pandemie en daarna Januari 2020 tot december 2022

Rocken op de klassiekers in 2020

Toen ik begin 2020 op internet aan het rondneuzen was, ontdekte ik een band die de Classic Rock Show heette. Omdat het een coverband is, spelen ze alle rockanthems uit de jaren 1960, 1970 en 1980 - veel Dire Straits, Rainbow, Deep Purple, wat Queen en andere grootheden. Ik zag dat ze in februari 2020 in Leeds optraden en ik besloot dat ik erheen moest. Op die avond gingen we naar een theater in het midden van Leeds, met een maaltijd in het theaterrestaurant en een briljante rockavond. De eerste helft van het optreden bestond uit nummers uit het begin van de jaren 60 en in de tweede helft ging de band over op alle klassieke rocknummers. Hoe ze het voor elkaar kregen om zulke goede covers van de klassiekers te doen is mij een raadsel, maar ze zetten een geweldige show neer.

Marrakech en de vloedgolf van Covid

Mijn hele leven wilde ik al naar Marrakech, in Marokko, en tegen het einde van 2019 had ik besloten om een reis te plannen. Wat ik had gelezen en gehoord over Marrakech, maakte dat de stad er prachtig uitzag en ik wilde graag de opwindende van een Noord-Afrikaanse bazaar ervaren. Ik boekte via een lokaal reisbureau met handicaps en ontdekte dat de man op kantoor in het hotel had verbleven dat ik had gekozen en het ten zeerste had aanbevolen. Het hotel ligt op loopafstand van de oude stad en heeft een grote tuin om even weg te zijn van de drukte van de stad. Ik boekte een week van 21 tot 28 maart 2020. Gedurende de hele maand februari kwam het geroezemoes van Covid in een stroomversnelling en naarmate we dichterbij het midden van maart kwamen, stroomde de vloedgolf over de wereld. Naast veel bredere zorgen begon ik me ook zorgen te maken over de reis. Ik bekeek het advies van de overheid over reizen naar

Marokko en nam uiteindelijk de beslissing om te annuleren, net toen alle vluchten van en naar Marokko aan de grond werden gehouden. Gelukkig dekte mijn reisverzekering het, hoewel het zes maanden duurde voordat ik mijn geld terugkreeg.

Toen stortten we ons halsoverkop in Covid. Het kwam aan als een orkaan en was verschrikkelijk voor Origin in het bijzonder en zorgbedrijven in het algemeen. Ik kan eerlijk zeggen dat ik nog nooit in mijn leven zo hard heb gewerkt. Het team op kantoor was, en is, geweldig. We hadden verzorgers die ziek werden, anderen die het land niet in konden en allemaal zonder persoonlijke beschermingsmiddelen - geen rubberen handschoenen, maskers of schorten. Onze klanten schreeuwden naar ons dat we die moesten krijgen, maar persoonlijke beschermingsmiddelen waren nergens ter wereld verkrijgbaar.

Ondertussen probeerden we alles op een rijtje te zetten. We hadden nog nooit zoiets meegemaakt en de richtlijnen leken voortdurend te veranderen. Wat te doen? Ik was doodsbang dat een verzorger Covid aan een cliënt zou geven en dat die cliënt zou sterven. We vroegen verzorgers om twee of drie maanden bij een cliënt te blijven, in plaats van de gebruikelijke twee weken. Sommigen bleven zelfs langer en gaven hun leven en huis op. Het was diep ontroerend. De offers die onze verzorgers brachten waren ongelooflijk. Iedereen was doodsbang om Covid op te lopen, terwijl de zorgmanagers zich haastten om alles bij elkaar te houden.

Ik maakte me zelf ook zorgen, omdat ik mijn eigen verhoogde kwetsbaarheid voor Covid kende, maar ook omdat Linda en ik de acute verantwoordelijkheid hadden om het bedrijf tijdens de pandemie draaiende te houden. Mijn laatste dag op kantoor was 16 maart en tegen juni begon ik weer op te krabbelen, maar ik kan me weinig herinneren van april of mei omdat ze een waas van activiteit waren. Waar zijn die maanden gebleven? De overheidsregels veranderden voortdurend in 2020 en leken soms op het belachelijke. Hoe voer je een verlofregeling uit in de zorg? Krankzinnig! We hebben Kerstmis 2020 gehaald. Normaal ben ik in die tijd van het jaar een sociaal beest, maar we kozen voor een rustige vakantie in een plaatselijk hotel, gewoon voor de verandering van omgeving.

Meer problemen in 2021, alleen erger

We stormden 2021 binnen en de gekte ging door. Het was een ander soort gekte en op de een of andere manier erger, als dat ergens op slaat. De ongelooflijke werkdruk ging door, maar er was geen andere optie dan doorgaan.

Op een positievere noot: in maart daagde de liefdadigheidsinstelling voor rugletsel Back Up al haar supporters uit om een sponsorloop te doen om geld in te zamelen. Anita besloot de uitdaging aan te gaan en natuurlijk bood ik aan haar te sponsoren. Ze

Ze kreeg het bit tussen de tanden en in de maand maart liep ze een nauwelijks te geloven afstand van 766 km in 31 dagen terwijl ze een veeleisende fulltime baan had.

Met Anita, 2021

Om te zeggen dat ik onder de indruk was, is een dramatisch understatement. Ik was ook een stuk armer! Omdat iedereen tegen die tijd thuis werkte, bracht de uitdaging over het algemeen veel meer geld op dan verwacht, wat een enorme bonus was in anders zo zorgelijke tijden.

Op het werk deden we ons uiterste best om mensen te werven, wat essentieel is om onze klanten een goede service te bieden en het bedrijf te laten groeien. Niemand kon vanuit Australië of Nieuw-Zeeland reizen vanwege de Covid-regelgeving, waardoor een belangrijke bron van potentiële zorgverleners werd afgesneden. Bovendien maakten de wijzigingen in de Britse immigratiewetgeving na de Brexit het vanaf juli 2021 onmogelijk om iemand uit de EU aan te werven. In plaats van het gebruikelijke dozijn of zo mensen op onze cursussen, hadden we er nu nog maar twee of drie. Het is een onmogelijke situatie die een grote impact heeft op de service die we met zoveel trots bieden.

Verschillende agentschappen hebben gelobbyd bij het parlement, maar we kunnen de regering er niet van overtuigen om het probleem aan te pakken. Ik heb de BBC aangeschreven en wekelijks contact opgenomen met verslaggevers omdat ik, met 30 jaar ervaring in de zorg en een uniek

perspectief op de zorg, ik mijn stem wil laten horen om veranderingen en oplossingen door te drukken. Het Migration Advisory Committee bereidt een rapport voor over aanwervingsproblemen in onze sector en de regering wacht op de bevindingen om een wijziging van het immigratiebeleid voor verzorgers te rechtvaardigen. Natuurlijk wist het Migration Advisory Committee het antwoord al voordat ze aan het rapport begonnen - dat we weer uit de EU moeten gaan werven.

Het was en is nog steeds moeilijk. Tijdens Covid moesten we het aantal cliënten met 20 tot 30% verminderen omdat we geen dekking konden bieden. Sommige klanten waren gedwongen om particulier in te huren, maar dat gaat gepaard met grote kwaliteitsrisico's. We doen ons best. We doen ons best met wervingsacties in het VK en ons bedrijf probeert de mogelijkheden om nieuwe mensen aan te trekken te vergroten. De situatie is enigszins verbeterd doordat de overheid zorgmedewerkers heeft toegevoegd aan de 'shortage occupation list', waardoor werkgevers buitenlandse kandidaten kunnen sponsoren voor een werkvisum. Origin heeft zich aangemeld voor een internationaal sponsorvisum zodra we dat konden doen en hoewel het extreem duur is (£4.000 per kandidaat), beginnen we weer wat vooruitgang te boeken met werving.

Linda en ik zijn voorzichtig met de bedrijfsfinanciën. "Houd wat wol op je rug," zou Jeff Hindley me altijd adviseren. We houden het bedrijf relatief kasrijk, investeren in de toekomst op lange termijn en gebruiken geen bankleningen om groei te financieren. We konden alleen maar hopen dat onze strategie ons zou redden.

Thuis

Ik heb zelf geen creatieve of artistieke vaardigheden, maar ik heb wel veel ideeën en als ik eenmaal een idee of project in mijn hoofd heb, ben ik als een hond met een bot en laat ik niet los tot het klaar is. Door deze koppigheid ben ik in allerlei vreemde en wonderlijke wormgaten terechtgekomen en heb ik specialisten ontdekt in allerlei dingen. In de loop der jaren heb ik bijvoorbeeld veel op maat gemaakte, handgemaakte dingen besteld, van meubels tot een leren verduisteringsrolgordijn en twee buitensculpturen van leylandii bomen die uit mijn tuin waren verwijderd.

Boomsculptuur

Boom sculptuur

Voortgekomen uit het idee van een vriend, is mijn laatste wilde achtervolging het op maat laten maken van een gigantische transparante lampenkap. Hoewel het interessant is en ik precies krijg wat ik wil, duren deze projecten altijd een eeuwigheid en kosten ze veel meer dan verwacht! Maar ze zijn wel leuk.

Weer weg

Zoals de meeste mensen genoot ik van de kans om weer weg te kunnen zodra de beperkingen waren opgeheven. Anita en ik waren allebei erg moe en in de zomer brachten we een heerlijke week door in Pitlochry in Schotland. We zijn ook naar Collioure geweest. We zijn erin geslaagd om de meeste noodzakelijke administratie af te ronden, inclusief het vinden van een nieuw verhuurbedrijf en onderhoudsagent. Het lukte ons ook om tijd te maken voor wat ontspanning en te genieten van het eten en de wijn van Zuid-Frankrijk.

Maar toen draaiden de rollen om. Anita ging in oktober naar huis en viel van een ladder terwijl ze een boom aan het snoeien was. Ze werd met spoed naar het ziekenhuis gebracht en een eerste scan toonde drie gebroken ribben en een mogelijke breuk van de wervelkolom. Ik kan nauwelijks beschrijven hoe bezorgd ik was. Na een paar verschrikkelijke uren toonde een andere scan een lichte afbrokkeling van twee wervels, dus gelukkig geen beschadiging van de ruggenmergzenuw.

Ze moest toen enkele weken in het ziekenhuis doorbrengen, gevolgd door drie maanden thuis herstellen. Dit ongeluk torpedeerde veel van haar plannen en het is moeilijk om toe te kijken als zo'n goede vriendin en collega in het ziekenhuis ligt. Ik voelde me nutteloos omdat ik niets kon doen om te helpen.

Mijn 60e verjaardag

Mijn 60e verjaardag naderde snel en ik was vastbesloten om het te vieren. In december 2021 waren veel restaurants gesloten, dus onderzocht ik het idee van een privékok. Na wat onderzoek kwam ik uit bij Alex Beard, die hier in het Lake District woont. Hij had in veel toprestaurants gewerkt en gezien zijn reputatie was ik niet optimistisch dat hij beschikbaar zou zijn om te helpen. Maar toen ik hem belde, was hij zowel vrij als bereid om de klus in het aangegeven weekend te komen klaren. Ik besloot een dozijn vrienden uit te nodigen voor een speciaal diner. We hadden veel plezier met het uitwerken van het menu en de wijn en ik was dankbaar voor de hulp van veel mensen bij het regelen van de fijne kneepjes van de organisatie van het feest.

De grote dag brak aan, maar vanwege de Covid-19 regels werd Linda's vriend, Kim, op het laatste moment tegengehouden, dus we zouden een man minder hebben. Anita was natuurlijk nog aan het herstellen van haar val en ik vond het jammer dat ze niet mee zou gaan. Halverwege de ochtend kwam er echter een bezorger met een pakje. Toen ik het openmaakte, zag ik iets heel bijzonders - een fles Barbaresco Italiaanse rode wijn uit 1961. Het was van Anita en een prachtige en gulle verrassing. We besloten het veilig te bewaren om het samen te vieren als ze in het nieuwe jaar naar Engeland zou terugkeren.

Alles kwam die avond samen en de hele avond was perfect - het eten, de wijn en het gesprek vloeiden heerlijk.

Op mijn 60e verjaardagsfeestje, met Linda, Richard en Lisa, 2021

Iedereen kon het geweldig met elkaar vinden en het is ongelooflijk hoe Alex en zijn team zulke geweldige gerechten hebben gemaakt in mijn kleine huiselijke keuken. Het was een geweldige manier om mijn 60e verjaardag door te brengen met een paar van mijn beste vrienden.

Op naar 2022

Het jaar 2022 begon vol hoop dat de vorige twee surrealistische Covid-jaren zouden vervagen en het leven weer normaal verder zou kunnen gaan.

Die hoop duurde tot 25 januari, toen een routinekatheterwissel misging ... opnieuw. Zelfs nu begrijp ik niet hoe het niet inbrengen van mijn katheter van normale grootte en het moeten gebruiken van een kleinere katheter zo'n gekke spiraal van gebeurtenissen kon veroorzaken. Toch merkte ik de eerste dagen na deze katheterwissel alleen maar dat ik meer last van mijn blaas had dan normaal en dat ik overdag minder plaste en 's nachts meer.

Anita was weer aan het werk gegaan maar was nog steeds stijf en pijnlijk. We hadden het plan opgevat om op een zaterdag een fles wijn te drinken voor mijn verjaardag. Toen ik die ochtend opstond, daalde mijn bloeddruk onverwacht en dat maakte het erg moeilijk om in mijn rolstoel te gaan zitten. De rest van de dag verliep goed en we genoten van de wijn met heerlijke steaks en ik ging naar bed met een comfortabel gevoel.

De volgende dag was mijn bloeddruk zo laag dat ik niet uit bed kon komen - ik viel zelfs liggend bijna flauw en ik wist dat ik in de problemen zat. Dit was het begin van een paar helse maanden.

Op maandagochtend schommelde mijn bloeddruk zo dramatisch dat ik besloot dat ik dringend medische hulp nodig had en ik werd opgenomen in het Lancaster Hospital. Twee onbevredigende dagen later werd ik ontslagen, om 24 uur later weer te worden opgenomen. Niemand leek te weten wat de oorzaak van het probleem was of wat eraan te doen. Nog een katheterwissel hielp niet veel, maar na 10 dagen werd ik weer ontslagen. Thuis bleef ik in nauw contact met mijn ruggengraat. De artsen identificeerden het probleem als 'chronische autonome instabiliteit'. Eenvoudig gezegd was het toch al delicate mechanisme van mijn lichaam om de bloeddruk stabiel te houden door de katheterwissel ineengestort. Geen enkele medicatie werkte. Het werd zelfs erger met heftige schommelingen in de bloeddruk binnen enkele minuten.

Begin maart werd het kritiek toen ik echt flauwviel in mijn slaap. Toen ik begon bij te komen, merkte ik dat ik niet kon praten of Monika, mijn toenmalige verzorgster, kon roepen. Dit was een angstaanjagende situatie. Uiteindelijk slaagde ik erin een manier te vinden om haar te waarschuwen en ze belde onmiddellijk de ambulance. Tegen de tijd dat ze arriveerden, was ik weer bewusteloos en dit keer belandde ik op een hartafdeling in het Airedale Hospital. De volgende dag werd ik wakker door drie consulenten die voor me stonden, hun schouders ophaalden en zeiden: "Dit is te ingewikkeld - we weten niet zeker wat we moeten doen."

Dat was niet wat ik wilde horen. In samenwerking met mijn wervelkolomafdeling probeerden ze verschillende medicijnen, maar de volgende dagen nam mijn bloeddruk dit aan als een teken om gek te worden. Ik was 24 uur per dag aangesloten op een bloeddrukmeter en de meest extreme waarden waarvan ik op de hoogte was, waren een dieptepunt van 51/28 en een hoogtepunt van 277/188. Nogmaals, een normale bloeddruk is 120/80. Nogmaals, een normale bloeddruk is 120/80. De enige behandeling die ze hadden was het veranderen van de hoek van mijn bed (hoofd omhoog/hoofd omlaag) aan de hand van de cijfers op mijn monitor, maar dat was een weinig effectieve manier om met zo'n kritieke situatie om te gaan. Aan de ene kant liep ik het risico om weg te kwijnen door een te lage bloeddruk, en aan de andere kant liep ik het risico op een beroerte en/of hartfalen. Ik leefde (net) op het randje.

Schijnbaar eindeloze dagen gingen voorbij. Ik leefde binnen de ziekenhuisroutines - het is vreemd, maar je schakelt je bijna uit en laat de dingen om je heen gebeuren met weinig gevoel van controle. Het leven in het ziekenhuis is niet zoals thuis, waar je zelf bepaalt hoe elke dag verloopt.

Uiteindelijk stelde iemand de echte problemen vast - laag bloedzout/hyponatriëmie en volledig autonoom falen - en ontdekte een behandeling die ervoor zorgde dat het niet erger werd. Dat en nog een katheterwissel hielpen me om een o m m e z w a a i te maken wat betreft katheters en bloeddruk. Niet lang daarna werd ik ontslagen en kon ik naar huis.

Mijn herstel verliep langzaam, maar in de weken en maanden daarna verbeterde mijn toestand gestaag.

Toen, in juli, weer een probleem. Ik gleed onhandig uit in mijn rolstoel, verloor mijn evenwicht en viel zijwaarts. Oef, ik was niet uit mijn stoel gevallen, maar ik had mijn linkerdij en heup een flinke draai gegeven.

Natuurlijk was ik meteen bang dat ik mijn been had gebroken, maar er was geen zwelling of roodheid en ik duimde. Een paar dagen later werden de symptomen echter duidelijker en wist ik dat ik het moest laten nakijken. Na

Na zes uur wachten op een ziekenhuiskarretje, bevestigde een röntgenfoto dat ik inderdaad de nek van het linkerheupkogelgewricht had gebroken. Dit betekende dat ik een heupprothese nodig had. Ik had dit echt kunnen missen, bovenop al het andere ...

Maar af en toe, heel af en toe, heeft een wolk een zilveren randje.

Shit happens' en ik dacht dat ik weinig andere keuze had dan me voor te bereiden op de operatie van de volgende dag, dus toen de chirurg in normale kleding opdook en zei dat hij een praatje wilde maken voordat hij zou opereren, was ik nogal verrast. Hij begon met het uitleggen van de plus- en minpunten van een heupprothese en pauzeerde toen voordat hij zei: "Maar we moeten ons afvragen: wat zijn de redenen voor deze operatie?". Ik wachtte. "Ze zijn om pijn te verminderen en mobiliteit te bevorderen, zodat de patiënt pijnvrij op dat been kan lopen. Nu, meneer Henry, u voelt de pijn niet en u kunt niet lopen - dus wat zou het doel zijn om zo'n grote operatie te ondergaan?"

Dit was volkomen onverwacht. "Goed punt, dokter," zei ik, "maar wat adviseert u?"

Hij legde verder uit dat, omdat het een klein scheurtje was, de zwelling zou afnemen en het bot voldoende zou vergroeien om in een rolstoel te kunnen leven, terwijl het risico op ontwrichting zou worden vermeden. "Het is aan jou," zei hij. "Ik kan je niet vertellen wat je moet doen."

Ik besloot de heupprothese niet te laten doen, waarop de chirurg meteen zei dat ik de juiste beslissing had genomen, en dus verliet ik 36 uur nadat ik was opgenomen met een gebroken heup, het ziekenhuis nog steeds met een gebroken heup en zonder behandeling. Welkom in de contra-intuïtieve wereld van Pete. Ik heb geleerd het onverwachte te verwachten.

En als kers op de taart

Zoals eerder vermeld, droomde ik er al van om de prachtige rode stad Marrakech te bezoeken sinds ik een jongetje was. De uitbraak van Covid-19 had me gedwongen om mijn geboekte reis in 2020 te annuleren, en pas in mei 2023 kwam ik er eindelijk aan. Na maanden van goede gezondheid en normaliteit was mijn lang geplande reis naar Marokko eindelijk een feit.

Koutoubia Moskee

Achterstraat

Marrakech markt

Met Anita in het hotel

Voor de week had ik verschillende rondleidingen gepland vanuit ons mooie hotel. De vakantie was als een droom: we verkenden de pleinen en de moskeeën, de exotische gekte van de souks en bazaars; we zagen kamelen op straathoeken, proefden van het eten, ontspanden bij het zwembad en genoten van rustige avondmaaltijden in het hotel.

Na terugkomst uit Marrakech ging 2023 vrolijk verder, met meer successen, dagelijkse uitdagingen en uiteindelijk plezier en waardering voor het leven thuis. Nu ik 60 word, moet ik naar de toekomst kijken.

*Beide kanten op kijken
Verleden en
toekomst*

Wat nu?

Ja, ik heb dingen gedaan die ik niet had moeten doen, zoals al die jaren geleden in de Theems duiken, en ik heb geen andere keuze dan te leven met de hand die ik als gevolg daarvan heb gekregen. Ik heb een ruggengraatlletsel en zo is het nu eenmaal, hoezeer ik ook metaforisch stampvoet of handenwringend te werk ga.

Dat gezegd hebbende, mijn leven voor, tijdens en na mijn ongeluk was vol extreme hoogtepunten en extreme dieptepunten en is nooit saai geweest. De herinneringen zijn ongelooflijk.

Ik kon en kan niets doen zonder de hulp van mijn verzorgers/PA's. Niets zonder Gudrun, Katherine, Birgit, Tristan, Nathan, Sophie, Shaun, Elsbeth, Thea, Sabina, Amelia, Cornelia, Sarah, Maren, Anita, Beata, Istvan en alle anderen. Zonder hen zou niets van dit leven na 1988 mogelijk zijn geweest; ik zou waarschijnlijk dood zijn.

Als je zoveel tijd met je verzorger doorbrengt, leer je elkaar goed kennen door alle dagelijkse praatjes. Ook doen we de meeste weekenden een extra inspanning om iets speciaals te bereiden voor het avondeten. Met een drankje of twee, misschien een fles wijn en muziek tijdens het koken en het delen van de maaltijd, kunnen we gewoon praten, heel eenvoudig, als mensen - met een handicap en zorgwerk nergens te bekennen. Prachtige tijden.

Ik dank jullie allemaal voor de hulp om mijn leven weer op te bouwen en voor het openstellen van jullie levens van over de hele wereld.

Ik weet ook dat hoe goed mijn verzorgers ook zijn, of hoe goed ze ook op mijn behoeften zijn afgestemd, of hoe goede vrienden ze ook worden, het onvermijdelijk is dat ze op een dag weggaan. Hoe beter ze zijn en hoe langer ze blijven, hoe meer je het betreurt dat ze uiteindelijk weggaan. Het is zo'n zegen om herinneringen met iemand te delen en te zeggen: "Herinner je je dit nog, of die keer dat we daar geweest zijn?" Het feit dat je een geschiedenis hebt van gedeelde ervaringen betekent zoveel.

Anita Balicka uit Slowakije is de verzorgster die ik sinds mijn ongeluk het langst heb gehad en ze is een van de allerbeste. Ze houdt het nu al meer dan zeven jaar met me uit, af en aan, en we zijn samen door dik en dun gegaan; het zal een vreselijke schok zijn als ze uiteindelijk weggaat.

Ik denk dat ik sinds 1988 elk kalenderjaar tussen de 5 en 10 volledig nieuwe hulpverleners heb gehad. Zelfs 5×35 jaar is een hoop verzorgers. Ze zijn allemaal getraind, maar elke nieuwe verzorger heeft tijd nodig om mijn routines te leren en mij te leren kennen: hoe ik mijn sokken aantrek, hoe ik naar het toilet ga, hoe ik mijn transfers doe, hoe ik mijn thee wil, waar de winkels zijn, hoe ik in mijn auto rijd. En soms, als ik heel eerlijk ben, wordt het vermoeiend. De ergste run die ik ooit heb gehad was zes verzorgers in acht dagen, en in september 2020 had ik er vier in zes dagen. Soms gaat het gewoon mis en kan het behoorlijk wanhopig zijn. Ik word nu ouder, maar nieuwe verzorgers zijn meestal jonger en ik vind het moeilijker om dezelfde band op te bouwen met iemand van 20 of 40 nu ik 60 ben, maar dat is de realiteit van een dwarslaesie.

Als verkoper moet je onophoudelijk optimistisch zijn en hopen dat alles goed komt. Zo is het ook met het leven als gehandicapte. Ik heb anders moeten leren leven na mijn blessure. Dingen duren *veel* langer en ik had geen andere keuze dan eraan te wennen. Als ik iets niet kan veranderen of doen, probeer ik daar niet gefixeerd en depressief over te raken - maar God weet dat dat niet gemakkelijk is. In plaats daarvan doe ik wat ik kan en doe ik mijn best, terwijl ik accepteer dat er dingen zijn waar ik geen controle over heb.

Soms veranderen omstandigheden en heb ik geen andere keuze dan nieuwe manieren te ontwikkelen om dingen te doen, wat verschrikkelijk moeilijk kan zijn.

Terugkijkend was een van de moeilijkste momenten toen mijn vriendin Lauren wegging. Ze had mijn leven gered en me een reden gegeven om te leven en toen zij en ik uit elkaar gingen, voelde het alsof ze mijn toekomst met zich meenam. Maar ouders, vrienden en bezig blijven hielpen me er doorheen en zetten me op een voorwaarts gericht pad. Sindsdien zijn er andere meisjes geweest, maar geen van die relaties hield stand. Als ik verliefd word op iemand en zij vallen voor mij, dan ben ik blij, maar als dat niet zo is, dan wordt het voor mij een vrijgezellenleven zonder voeten.

Het is een raar gevoel, maar mijn blessure is nu een feit in mijn leven, net als het feit dat ik bruine ogen heb. Vandaag zit ik langer in een stoel dan dat ik valide ben ... het zet je aan het denken.

In de loop der jaren zijn er verschillende zinnen die echt bij me zijn blijven hangen; mantra's die mijn gedachten samenvatten over hoeveel inspanning er elke dag nodig is als je leeft met een complexe handicap. Hier zijn er een paar:

'Doe het gewoon, nu.'

'Wat je niet doodt, maakt je sterker' - als je het op de juiste manier interpreteert.

Het is te gemakkelijk om op te

geven. Ik ben niet goed in

opgeven. Zoek een manier of

maak er een. Probeer harder.

Neem niets aan.

Geef nooit op. Nooit, nooit, nooit.'

Ik probeer niet stil te staan bij mijn handicap. In de loop der jaren heb ik wat gezondheid betreft een aantal enorme ups en downs gekend (een van de eerste opties voor de titel van dit boek was *Surviving My Life*), maar ik heb ook lange perioden van stabiele, goede gezondheid gehad en ik heb het geluk gehad om een aantal geweldige dingen te kunnen doen. Ik hoop dat ik mijn gezondheid nu redelijk stabiel kan houden, want dat maakt een enorm verschil - op die manier kan ik gewoon mijn leven leiden. Als je gezondheid achteruitgaat, word je gedwongen om je daarop te concentreren en vastzitten in het ziekenhuis of in bed frustreert me wanhopig. Maar net als iedereen moet je gewoon doorgaan en terwijl je herstelt, moet je blijven nadenken, eraan werken en met mensen praten.

Ik heb het enorme geluk dat ik een aantal heel goede mensen tot mijn beste vrienden mag rekenen. Ik dank jullie allemaal voor wie jullie zijn en voor jullie hulp in donkere tijden. Nu ik minder werk, hoop ik jullie meer te zien.

We hebben Origin nu terug op het punt waar we waren vóór Covid en nu is het tijd om mijn werklast te verminderen. We hebben hier lang over gepraat, maar

nu is het tijd om het waar te maken. Origin is nu niet meer afhankelijk van mij persoonlijk en ik moet een stapje terug doen, want ik kan niet eeuwig blijven werken. Niet betrokken zijn bij de dagelijkse gang van zaken is goed voor mij - en misschien ook voor Origin - en geeft me meer flexibiliteit om andere dingen te doen. Maar geen idee wat.

Als ik door het mede-oprichten van Origin en Kensgriff Care op de een of andere manier heb bijgedragen aan het verbeteren van het leven van andere mensen met een dwarslaesie, dan ben ik heel blij. In de loop der jaren heb ik door mijn handicap veel fantastische mensen ontmoet in de wereld van het rugletsel - andere gewonden, onze cliënten, artsen, verpleegkundigen en anderen. Het voorrecht was geheel aan mij.

Woorden kunnen moeilijk beschrijven hoe trots ik ben op Origin, wat het is, wat het doet en, het allerbelangrijkste, hoe het bedrijf doet wat het doet voor mensen met een dwarslaesie. Voor mij is het zoveel meer dan gewoon een zorgbureau - het heeft een bepaald magisch gevoel dat voortkomt uit gelijkgestemde mensen die met plezier werken aan een gemeenschappelijk doel: de beste aanbieder van live-in zorgdiensten zijn voor mensen met een dwarslaesie, en tegelijkertijd de beste werkervaring bieden voor onze kantoor- en zorgteams. De mensen in die teams, nu en in het verleden, behoren tot de beste die ik ooit heb ontmoet.

En tot slot ...

Kijk niet terug, kijk vooruit - in die richting zijn er mogelijkheden, geen spijt.

Ik heb dit boek geschreven naar aanleiding van de interesse en aanmoediging van mensen. Ik hoop dat ik heb laten zien dat het mogelijk is om te leven en om goed te leven, zij het op een andere manier, nadat een tragedie is gekomen, hoewel het verre van gemakkelijk is geweest om zover te komen.

Hoe voel ik me over alles wat er is gebeurd? Ook al heb ik er veel over nagedacht, het is moeilijk onder woorden te brengen - een mengeling van verdriet, spijt, angst, zorgen, ongeloof, verwondering, tevredenheid, dankbaarheid en waardering vat het wel zo'n beetje samen.

Ik wil geen medelijden of sympathie, en ik hoop dat deze memoires niet overkomen als het grote 'Ik ben ...' Ik ben gewoon mezelf, die het beste doet wat ik kan, elke dag.

De extremen in mijn leven hebben me gedwongen om diep van binnen kracht te vinden waarvan ik nooit had durven dromen dat ik die had. Ik heb heel veel lessen geleerd over het leven, over mezelf en over andere mensen. Via vrienden heb ik ook een ernstig *joie de vivre* opgelopen.

Ik weet zeker dat ik door deze vreselijke blessure een beter mens ben geworden. Attenter, gefocust, vastberaden, geduldig, veerkrachtig, waarderend, volhardend, begripvol voor

anderen en niet zo in mezelf gekeerd. Ik raad je echter niet aan om je nek te breken om jezelf te verbeteren.

Ik hou ervan om te leven.

Ik hou ervan om niet ziek te zijn, geen pijn te hebben en het niet koud te hebben.

Ik hou van goede vrienden, lekker eten en goede wijn - het liefst allemaal tegelijk.

Ik hou van frisse lucht in mijn longen, nadenken, een mooi uitzicht, lezen, bezig zijn, reizen, dagen thuis zijn, een onverwachte glimlach, opgewonden raken van simpele dingen.

Ik hou ervan om dingen te hebben om naar uit

te kijken. Ik kijk uit naar elke dag.

Op deze lange en onzekere reis, soms vol gevaren en moeilijkheden, heb ik twee opties: druk bezig zijn met leven of druk bezig zijn met sterven. Elke dag kies ik ervoor om bezig te zijn met leven, en ik hoop te blijven leven en te genieten van een vol, gezond en gelukkig leven. En als de dood uiteindelijk mijn naam roept, hoop ik dat ik terug kan glimlachen, dromend dat er een kans is in de Eeuwigheid om, in de woorden van het liedje, *Walking on Sunshine* te zeggen.

